Školní vzdělávací program Základní školy a mateřské školy Koloděje

A jako sebeúrodnější půda
nemůže být plodná bez obdělávání,
tak ani duše nenese plody bez učení.
Cicero

email – zskolodeje@email.cz
- materskaskolakolodeje@gmail.com
www.zs-kolodeje.cz,
FB: www.facebook.com/zskolodeje/
fax: 281970016
telefony:
ředitelna: 281970016
ekonom +
školní jídelna: 281971085

školní družina 1.odd: 602149554
školní družina 2.+3. odd.: 602385116
mateřská škola: 739095355

IZO: 102 301 328
IZO ředitelství: 600040518
č.ú.: 249 338 349 /0800
č.ú. stravné: 7034 249 338 349 /0800

ředitel školy: Mgr. Zdeněk Dolanský
603870762
ekonom: Marta Volemanová
Tereza Křivková

zást. ŘŠ – Mgr. Tereza Hlaváčová

Zřizovatel: Úřad MČ Praha - Koloděje
K Jízdárně 9, Praha 9
19016
281970050, 281971010

Projednáno pedagogickou radou dne 26. srpna 2014, pod č.j.: Ď-190/1822
Platné od 1. září 2014
Změna učebního plánu projednána pedagogickou radou dne 18. listopadu 2014,
pod č.j.: Ď-190/1829.
Platné od 1. září 2015
Nabídka výuky nevkazného plavu zařazena do ŠVP, projednáno pedagogickou radou dne 21. dubna 2015, pod č.j.: Ď-10/92 2015
Platné od 21. dubna 2015
Realizace výuky matematiky dle metod prof. Hejného, projednáno pedagogickou radou dne 28. srpna 2015, pod č.j.: Ď-10/97 2015
Platné od 1. září 2015
Výuka žáků se spec. vzdělávacími potřebami – inkluze, projednáno pedagogickou radou dne 30. srpna 2016, pod č. j. Ď-20/194-2016
Platnost od 1. září 2016
Povinná výuka plavání, projednáno pedagogickou radou dne 20. června 2017, pod č.j. Ď-30/307-2017
Změna povinné výuky plavání, nově aktivita v ŠD – Klub zábavné logiky a dashcových her, projednáno pedagogickou radou dne 27. srpna 2019, pod č.j. Ď-54/547-2019

Obsah školního vzdělávacího programu ZŠ a MŠ Koloděje

kapitola	téma	stránka
1.	Charakteristika školy	2
2.	Charakteristika školního vzdělávacího programu (ŠVP)	5
3.	Výchovně vzdělávací strategie	11
4.	Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	13
5.	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	17
6.	Vzdělávací oblasti	18
7.	Učební plán	19
8.	Učební osnovy	20
	a. jazyk a jazyková komunikace	20
	- český jazyk	22
	- anglický jazyk	35
	b. matematika a její aplikace	43
	c. informační a komunikační technologie	61
	d. člověk a svět	67
	- prvouka	67
	- vlastivěda	76
	- dopravní výchova	80
	- výchova ke zdraví	86
	- finanční gramotnost	87
	- ochrana člověka…	88
	- přírodověda	93
	e. člověk a zdraví	100
	- tělesná výchova	102
	f. umění a kultura	114
	- výtvarná výchova	114
	- hudební výchova	128
	g. člověk a práce	139
	- pracovní výchova	139
	h. standardy	153
	i. průřezová témata	153
	- projekty	159
9.	Využití Kolodějovy zahrady života ve výuce	186
10.	hodnocení žáků a autoevaluace	191
11.	přílohy	195
	- internetová podpora ŠVP	195
	- školní řád ZŠ Koloděje	197
	- klasifikační řád ZŠ Koloděje	207
	- řád a ŠVP školní družiny	220

1. Charakteristika školy

a) Stručná charakteristika školy

Dne 13. října 1783 prosili němečtí obyvatelé Újezda „ježto jejich osada od školního stavení v Uhříněvsi příliš jest vzdálena, aby pro jejich školou povinné děti nějaký nepatrný školní domek s učitelem opatřen byl.“ Téhož roku byl za učitele přijat knížecí písař Jan Bečvářík. Školní obec kolodějskou tvořily Koloděje, Újezd, Blatov, Běchovice a Stupice. Roku 1789 byla navržena stavba a oprava škol na panství uhříněveském. Učitel újezdský bydlel v Kolodějích ve vrchnostenském domku velmi starém a sešlém, ač by měl bydliti v Újezdě. Bylo by tedy potřebí v Kolodějích školu stavěti.

Škola se však nestavěla a propůjčovaný vinařský domek č.p. 50 v Kolodějích sloužil jako vlastní školní budova. Dne 3. listopadu 1812 „byla škola z Vinice přeložena ke kostelu do č.p. 3, řádně vysvěcena a mládež do ní slavně uvedena.“

Teprve roku 1831 byla nově postavena jednotřídní škola v č.p. 20, jako jednopatrová budova.
Za tuto dobu se ve funkci řídícího učitele (ředitele) vystřídalo patnáct pedagogů. Nejdéle působil na zdejší škole Václav Čermák – téměř 44 let, dalším symbolem školy je paní Kateřina Metyšová, která řídila školu 28 let, v období 1959 – 1987. Současný ředitel školy – Mgr. Zdeněk Dolanský zde působí od roku 1991.

V roce 2001 jsme vstoupili do právní subjektivity a sloučili k sobě i mateřskou školu, která působila v téže budově. Od roku 2015 se školka rozšířila a sídlí v nové moderní budově. Výrazným specifikem naší školy je její umístění. Koloděje patří k Praze 21 (spolu s Újezdem nad Lesy, Běchovicemi a Klánovicemi), avšak jsme samostatnou městskou částí s vlastním místním úřadem a zůstáváme „vesnickou" školou v pravém slova smyslu. Občané kolodějští se o „svoji" školičku zajímají a nejsou jim lhostejné její problémy, na straně druhé je školská problematika probírána a propírána ze všech stran, jak je na vesnicích zvykem. Škola na vesnici vždy byla centrem vědění a kultury v obci a k této komunitní vizi školství se snažíme neustále přibližovat.

Za více než pětadvacet let působení současného ředitele se podařilo přebudovat a přistavět školu tak, že v současnosti, co do vybavenosti a učebního programu, úspěšně konkuruje větším kolegyním z okolí. Z dřívější třítřídní školy, kde se učilo málotřídním způsobem, je dnes moderní škola s šesti samostatnými ročníky (jeden ročník má vždy paralelní třídu), specializovanou počítačovou učebnou a multifunkční učebnou. Tuto učebnu využíváme na výuku matematiky a pracovní výchovy, specializovanou učebnu pro výuku informatiky, kterou vyučujeme od třetího ročníku, v rozsahu jedné hodiny týdně. Vedle této specifiky naší školy, mají rodiče dětí školu rádi i pro menší počty žáků ve třídách.

Děti mohou využívat pět moderních učeben s nadstandardním vybavením, vlastní počítačovou učebnu, multifunkční učebnu a tělocvičnu. Škola má školní družinu a vlastní školní kuchyň s avantgardně konstruovanou jídelnou. Škola za svoji aktivitu v oblasti ICT získala čestný titul Informační centrum SIPVZ, udělený MŠMT.

Škola učila podle vzdělávacího programu Národní škola. Tento program, který není mezi českými školami moc rozšířen, jsme zvolili proto, abychom mohli zařadit výuku informatiky a anglického jazyka již od třetí třídy, v dobách, kdy to nebylo zvykem. Vzhledem k tomu, že okolní školy, kam přecházejí naši žáci na druhý stupeň, vyučovaly podle programu Základní škola, přizpůsobili jsme si náš program a vznikl hybrid, kdy jsme formu použili z Národní školy a obsah ze Základní školy. Díky tomu snadno vznikl tento vlastní školní vzdělávací program.

Vedení školy se snaží o udržení stoprocentně kvalifikovaného a aprobovaného pedagogického sboru. Odpovídající kvalifikace a aprobovanost je podmínkou pro přijímání nových členů pedagogického sboru.

Naše základní škola poskytuje základní vzdělání a jejím cílem a úkolem je naplnit kompetence stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.
O konkrétních prostředcích a postupech, jak toho dosahovat, budou hovořit další oddíly tohoto dokumentu.

b) Areál školy, materiální vybavení

Celý školní areál leží na samém okraji Prahy, v obci Koloděje. Okolí školy skýtá velmi dobré možnosti pro činnost školní družiny i pro tělesnou výchovu. Objekt školy je tvořen hlavní budovou, ve které sídlí základní škola a novou moderní budovou mateřské školy. Za budovou byla přistavena školní jídelna, která je s budovou školy propojena.

K dispozici je šest kmenových učeben základní školy, 1 počítačová učebna, tři herny pro oddělení školní družiny, dvě herny mateřské školy a tělocvična. V ní probíhá tělesná výchova a využívají ji i děti z mateřské školy. V odpoledních a večerních hodinách je bohatě využívána i veřejností, v rámci naší doplňkové činnosti.

Školní družina a žáci vůbec mohou využívat i školní zahradu. Projekt Kolodějova zahrada života je realizován v souladu s programem Zahrada hrou Nadace Proměny Karla Komárka, jehož cílem je podporovat vznik originální zahrady vytvořené na míru ZŠ a MŠ Koloděje, která dětem umožňuje zejména volnou hru, rozvoj fantazie, kreativity, přirozených schopností, dovedností, vnímání zákonitostí přírody, utváření vztahu lidí k místu a sdílenému prostoru od nejranějšího věku. Nedílnou součástí proměny zahrady je zapojení uživatelů zahrady do její tvorby a další údržby a zanesení témat k osvětě v oblasti architektury, krajinné tvorby a vlivu prostředí na člověka. Součástí zahrady je i nově zrekonstruované hřiště, které slouží pro výuku tělesné výchovy, pro rekreaci o velkých přestávkách, ale i pro odpolední volný čas dětí.

Škola je vybavena 23 počítači, od roku 2016 notebooky, 40 tablety, přes vlastní WIFI připojených k internetu, které slouží především pro výukové programy 1. stupně a práci s informační sítí. K dispozici je dataprojektor a Activ Board. Internet je rozveden do všech tříd

kabelem, ale v současnosti je využíváno hlavně WIFI připojení. Ve všech učebnách jsou dataprojektory. Pedagogové dostali služební notebooky, což výrazně rozšířilo audiovizuální stránku výuky ve třídách. Ve školní jídelně se stravují žáci i pedagogové základní školy, pro děti a učitelky mateřské školky slouží výdejna v nové budově, kam je jídlo dováženo na vozíku ze školní kuchyně. Vaří se v zrenovované školní kuchyni s kapacitou 250 jídel.

c) Pedagogičtí pracovníci

Ve škole pracuje šest třídních učitelů, ředitel školy a tři vychovatelky školní družiny. V mateřské škole pracují čtyři učitelky. Z hlediska věkového složení převažují pracovníci středního věku. Průměr věkového složení je pod 50 let.

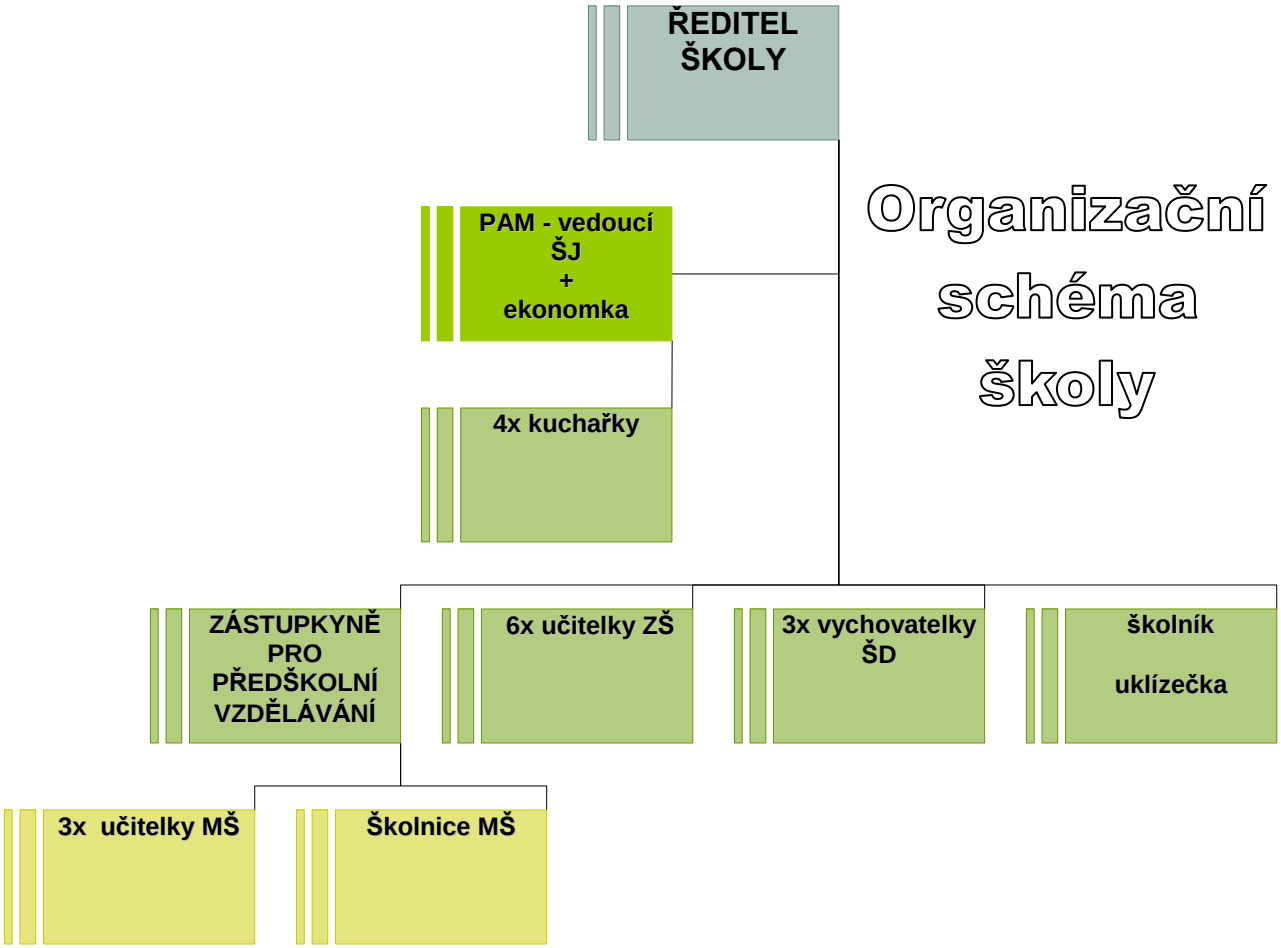

d) Žáci, rodiče, obec

Na počátku školního roku 1999/2000 měla škola 102 žáků, počet samostatných ročníků byl pět. Necitlivé zrušení přímého autobusového spojení s újezdského sídliště Rohožník, nepříznivý demografický vývoj vedly k poklesu počtu dětí až na 65, v roce 2003. Od té doby se situace stabilizovala a počty dětí neustále narůstají. V roce 2009 již započaly problémy s nedostatkem kapacity tříd, především v nejnižších ročnících. Navýšení počtu žáků je způsobeno jednak výstavbou rodinných domků v Kolodějích a dobrým image školy. Díky výstavbě nové budovy mateřské školy v roce 2015 se uvolnily prostory ve školní budově, pročež jsme mohli otevřít dvě první třídy. Kapacita školy byla navýšena na 130 dětí. Naplněnost školy se pohybuje okolo 125 žáků. Kapacita prvních tříd však nedostačuje, často i pro kolodějské uchazeče…

Rozbory výsledků přijímacích řízení za několik posledních roků ukazují, že škola má vysokou úspěšnost při přijímání dětí na osmiletá gymnázia. I tento fakt je nutno brát v úvahu při práci na koncepci školy a konkrétně pak na podobě učebního plánu. Ten odráží i fakt, že rodiče projevují velký zájem o to, co škola nabízí v oblasti práce na počítači a ve výuce cizích jazyků. Rovněž je třeba respektovat skutečnost, že relativně dost velká část žáků trpí vývojovými poruchami učení, nejčastěji je to dyslexie.

Oficiální rodičovské sdružení – Školská rada, funguje od dubna 2005. Do té doby fungovala dva roky Rada školy a před tím několik let sdružení zástupců z jednotlivých tříd, pod názvem Rada rodičů.

Komunikace s rodiči však probíhá standardně formou třídních schůzek či konzultací. Informovanost jen na třídních schůzkách by byla nedostatečná, proto využíváme vývěsní tabuli před budovou školy a především webové stránky školy. Vedle oficiální informační části má ještě každá třída vytvořeny vlastní webové stránky, na kterých pravidelně informuje o svých aktivitách a lze zde zjistit i např. úkoly z některých předmětů apod. Škola se profiluje jako otevřená, a proto se mohou rodiče kdykoli (mimo výuku) přijít zeptat či podívat se přímo do výuky. Ti nejaktivnější mohou působit i jako pomocníci učitele při výuce. Rodiče mohou využívat i zástupce Školské rady. Nejvíce preferovaným kontaktem je informovanost přes e-maily či mobilní telefony třídních učitelů a ředitele školy. Škola v roce 2012 získala ocenění Rodiče vítáni a stali jsme se první školou na Praze 21, který tento titul získala a opakovaně obhajuje. Získali jsme stříbrnou medaili v projektu SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA.

Díky vesnickému charakteru obce se škola prezentuje jako komunitní, protože je velmi úzká spolupráce i se spolky a organizacemi v obci. Vynikající je i spolupráce s ÚMČ Praha – Koloděje.

Protože naši žáci odcházejí na druhý stupeň do okolních škol, je úzká i spolupráce s těmito subjekty. Díky rodičům získáváme i zpětnou vazbu o úspěšnosti našich žáků na nových školách a s některými školami pořádáme i sportovní akce – ZŠ Dubeč.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program ZŠ a MŠ Koloděje vychází z koncepce vzdělávání, která klade hlavní důraz ve své vzdělávací práci na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi.
Program je orientován na žáka, respektuje jeho osobní maximum a individuální potřeby. Umožňuje efektivní profesionální a promyšlenou práci učitele. Má všem ve škole vytvořit zázemí, které rozvijí tvořivost a současně zohledňuje individuální možnosti. Má vybavit každého žáka všemi kompetencemi potřebnými pro úspěšný a radostný život.
V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se.
Chceme, aby se žáci naučili pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a osvojili si sociální dovednosti.
Očekávané výstupy u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.
Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy (dále ročníků, předmětů) vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a které tvoří jeho základní strategii. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. **Kompetence k učení** (mj. efektivní vlastní učení se, práce s informacemi, samostatné pozorování, experimentování atd.)
2. **Kompetence k řešení problémů** (rozpozná problém, plánuje způsob řešení, kriticky myslí, využívá vědomosti pro různé varianty řešení atd.)
3. **Kompetence komunikativní** (formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá druhým, využívá informační a komunikační prostředky atd.)
4. **Kompetence sociální a interpersonální** (spolupracuje v týmu, je ohleduplný k jiným, přispívá k diskusi v menším i větším kolektivu atd.)
5. **Kompetence občanské** (respektuje přesvědčení druhých, chápe základní demokratické principy společnosti, rozhoduje se zodpovědně, jedná ekologicky atd.)
6. **Kompetence pracovní** (používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, přistupuje zodpovědně k výsledkům pracovní činnosti atd.)

Pozn.: Úplné vymezení klíčových kompetencí uvádí rámcový vzdělávací program.

K osvojování výše uvedeného směřuje každodenní činnost školy, tj. vyučování, ale i mnohé další činnosti a akce, které se školou souvisejí.

Co chceme a kam směřujeme

1) VYTVÁŘET POHODOVÉ ŠKOLNÍ PROSTŘEDÍ - POROZUMĚT LIDSKÉ OSOBNOSTI
Škola by měla být zajímavá. Náš vzdělávací program vychází ze staré a námi nepopírané zásady „škola hrou“. Jasně si totiž uvědomujeme jednak to, že hra je pro dítě vážnou prací, ale jednak i to, že vychováváme a vzděláváme děti od 6 do 11 let. Je rozdíl, jak si hraje prvňák, a jak páťák. V podstatě platí – čím starší žáci, tím se hra stále více blíží naprosto vážné práci. Tím také narůstá podíl volní stránky, protože i při zajímavé práci nastávají okamžiky méně záživných, až otravných činností, leč pro dobrý výsledek nezbytných. Stejně tomu je i v procesu tradičního učení. Je poctivé si přiznat, že učitel musí pro úspěch svých žáků udělat mnoho, ale aspoň kousek (lépe kus) naproti musí přijít i žák.

Pohoda školního prostředí není dána školními prostory samými, ale pohodu prostředí vytvářejí lidé, kteří v tomto prostředí pracují a toto prostředí navštěvují. Pro vytvoření pohody prostředí je důležité mít ve škole příznivé klima. Velký význam pro úspěšnost školy má její atmosféra. Od estetičnosti prostředí přes mezilidské vztahy, pozitivní školní tradice a symboly, po pocit bezpečí a jistoty, až po pocit sounáležitosti se svojí školou. O to větší význam má zdravé klima v takto malém kolektivu. Závada na jednom jediném kolečku vyřadí celý, jinak bezvadně fungující, stroj. A toto by mělo být mottem zdejší školy.

Žáci, učitelé i rodiče se dokáží vzájemně informovat, podpořit ve svém snažení. Dnes je samozřejmostí, že k dětem jsou všichni ve škole vstřícní, děti školu využívají a neničí. Žáci naší školy se společně zúčastňují různých třídních akcí a dalších akcí školy (vítání prvňáčků, Dětský den, Škola na kolech, Mikulášský besídka, Poslední zvonění pro žáky 5. tříd…). Práce ve škole je vhodně doplňována relaxačními aktivitami (bohatá nabídka zájmových kroužků). Chceme, aby prostor školy byl pro všechny příjemný, a tak napomáhal vytváření vhodného klimatu uvnitř školy.

2) ZDRAVĚ UČIT - POROZUMĚT POTŘEBĚ VZDĚLÁVAT SE
Rámcový vzdělávací program předpokládá nejen smysluplné stanovení cílů výchovně - vzdělávacího programu školy, ale také co nejaktivnější zapojení žáků do procesu učení, možnost volit nejvhodnější metody a formy práce učitele, (např. nabídka metod matematiky dle prof. Hejného či výuky nevázaného písma pro žáky se SPU apod.) vhodně zapojovat evokaci a motivaci, a tak vtahovat žáka do maximální spoluúčasti na učení. Smyslem základní školy v etapě základního vzdělávání je vybavit žáky, výše uvedenými, klíčovými kompetencemi.. Hlavním posláním školy je vzdělávat s porozuměním. Důležité je však vzdělávat v souvislostech, nikoliv v odtržených pojmech. Výstupem je rozvoj znalostí, schopností, dovedností, návyků a postojů budovaných v předmětech našeho školního vzdělávacího programu“. Vycházíme z oblastí a oborů RVP ZV. Ve škole se budou postupně vytvářet a zdokonalovat evaluační nástroje. Zdravé učení je zaměřeno na individualizaci výchovně vzdělávacího programu a respektování potřeb dítěte.

3) VYCHOVÁVAT LIDSKOU OSOBNOST - POROZUMĚT JÍ
Každý živý tvor na tomto světě je jedinečný a zranitelný. Respektujeme jedinečnost jednotlivce. Osobnost učitele a osobnost žáka na sebe působí (vzájemná komunikace – vyjádřit, obhájit, argumentovat). Proto naplňování klíčových kompetencí, estetická výchova a dramatická výchova jsou součástí školního dění, kterého se žák účastní. Odbornost oborů a průřezová témata školního vzdělávacího programu - osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova i mediální výchova harmonicky formují žákovu osobnost a zároveň nám umožňují lépe jí porozumět.

4) INTEGROVAT - POROZUMĚT INKLUZIVNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ
Integrační program školy je postaven na odborné zdatnosti všech vyučujících, na spolupráci s OPPP a rodiči. Od první třídy dochází k součinnosti třídních učitelů a PPP s žáky a jejich rodiči. Posilujeme osobnostní rozvoj dítěte, odstraňujeme s přihlédnutím k závěrům OPPP handicapy žáků

(řečové vady a specifické poruchy učení). Mimo to se všichni učíme respektování individuálních potřeb dětí, vzájemné toleranci a schopnosti spolupracovat. S integrací souvisí boření bariér a umožnění optimálního rozvoje dítěte v souvislosti s jeho osobním maximem, které současně odstraňují jeho individuální znevýhodnění.

5) VYTVÁŘET INFORMAČNÍ PROSTŘEDÍ - POROZUMĚT PRÁCI S INFORMACEMI
Program zavádění informačního prostředí je zaměřen na co nejefektivnější práci s informacemi a vytváření informačního prostředí. Od první třídy jsou děti vedeny k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, rozšiřují si komunikační dovednosti, pracují s daty a učí se je zpracovávat. Všichni žáci mohou využívat při vyučování učebnu výpočetní techniky k procvičování získaných znalostí, rozvoji schopností a dovedností v práci s počítačem. Žáci mají k dispozici jak školní knihovnu, tak výpočetní techniku. Chceme, aby žáky ve škole obklopovalo to, o čem se učí, co vyrobili a prožili. Informatika je také jedním z hlavních pilířů našeho vzdělávacího programu.

6) ROZVÍJET SPORT A DALŠÍ TĚLESNÉ AKTIVITY
Klasickou výuku tělesné výchovy doplňuje výuka plavání, sportovně zaměřené zájmové kroužky a školy v přírodě, což má nejenom ozdravný význam pro děti, ale zejména má vliv při vytváření dobrých vztahů mezi dětmi ve třídě a mezi jednotlivými třídami. Z učitele se na takovýchto akcích stává kamarád. Učitel a žák zůstávají partnery i po návratu do školy. To, o čem se jen teoreticky můžeme učit ve škole, je možné objevovat ve skutečnosti. K těmto aktivitám využíváme i naši školní zahradu v přírodním stylu. Výuka tělesné výchovy je zařazena do oblasti Člověk a zdraví. Povinný plavecký výcvik probíhá v II. pololetí 2. třídy a I. pololetí 3. třídy.

7) UČIT CIZÍ JAZYK - JSME SOUČÁSTÍ EVROPY
Výuku cizího jazyka začínáme ve třetí třídě. Učitel cizího jazyka má možnost setkávat na odborných jazykových seminářích s jinými pedagogy a tak si vyměňovat názory a zkušenosti. Také vytváří projekty pro jazykové vyučování.

8) ROZVÍJET SAMOSPRÁVNOU DEMOKRACII - POROZUMĚT SVÉMU MÍSTU MEZI LIDMI
Postupným vývojem prochází i provádění samosprávné demokracie, a to v rovině dospělých. Partnerem školy je Školská rada, která je řediteli školy jak odborným partnerem ze zákona, tak současně konstruktivním oponentem. Školu mohou navštěvovat žáci z různých sociálních prostředí, klademe proto důraz na multikulturní výchovu. Žáci jsou ve spolupráci s učiteli též schopni nacvičit divadlo a hudební výstupy pro ostatní žáky školy a rodiče. Program školy doplňujeme návštěvami divadelních představení, koncertů, filmových představení, planetária, muzeí, výstav a různými besedami.

9) MÍT PREVENTIVNÍ PROGRAM – POROZUMĚT NEBEZPEČÍ, KTERÉ NA NÁS ČÍHÁ
Velká péče je věnována preventivním programům. Součástí školního plánování je Preventivní program školy. Z něho vychází nejen úzká spolupráce s odborníky (organizace provádějící prevenci sociálněpatologickým jevům, Policie ČR i MP) na organizaci seminářů pro žáky, systematická spolupráce s OPPP, a především vedení školy zejména s třídními učiteli.

10) KOMUNIKOVAT S VEŘEJNOSTÍ - POROZUMĚT PARTNERSTVÍ
Oblast, která je pro školu významná, je oblast komunikace s veřejností - zejména rodičovskou. Rodiče si zvykli na pravidelné konzultace, třídní schůzky, společné akce, i na prezentaci školy na školním webu či v kolodějském periodiku. Úspěšní jsme v neformální komunikaci s rodiči při aktivitách pořádaných na naší Kolodějově zahradě života – např. Čarodějnice, Kolem kolem Koloděj, školní akademie či rozlučky se školním rokem. Mezery máme v častějším zapojování se do meziškolních soutěží, olympiád, zápasů. Úzce spolupracujeme pouze se ZŠ Dubeč a ZŠ Radlická, při organizaci sportovních akcí. Žáci a pracovníci školy se stali pravidelnými organizátory vánoční charitativní akce. Podobné akce, které děti vnitřně obohacují, budeme organizovat i nadále.

11) VYTVOŘIT PODMÍNKY PRO VYUŽÍVÁNÍ VOLNÉHO ČASU ŽÁKŮ

Máme ve své nabídce rozsáhlou nabídku kroužků, které jsou vedeny pedagogickými pracovníky školy, případně lektory z externích agentur. Zajišťujeme tak vyplnění volného času pro děti, které nemají odpoledne co dělat. Děti přicházející do kroužků si mohou nejenom zahrát, zacvičit, zatancovat, ale mají možnost nápravy výukových obtíží zábavnou formou. Rozvíjejí svou motoriku, kreativitu a estetické cítění. Lektoři pro své kroužky využívají jak prostory budovy školy tak plochu naší školní zahrady včetně hřiště. ZŠ zajišťuje provoz ŠD v ranních i odpoledních hodinách s bohatou nabídkou rozmanitých činností.

12) VYTVÁŘET PODMÍNKY PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ – POROZUMĚT POTŘEBĚ CELOŽIVOTNĚ SE VZDĚLÁVAT
Významnou součástí rozvoje školy je podpora dalšího vzdělávání všech pracovníků školy. Například v současné době učitelé studují rozšiřující pedagogické studium, účastní se seminářů ve svém oboru… Spolupracujeme s odborníky a neziskovými sdruženími nabízejícími DVPP, při samostudiu pedagogů je využívána učitelská knihovna.

13) DLOUHODOBÉ PROJEKTY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE
Vzhledem k velikosti naší školy se do větších projektů nezapojujeme. Využíváme projekty v rámci OP VVV – Šablony I a II. Z evropských fondů jsme vybudovali i multifunkční učebnu. V oblasti mezinárodní spolupráce nepracujeme koncepčně, pouze se objevují pokusy o korespondenci se zahraničními školami.

Logo naší školy:
autorka Lucie Dolanská

v celoškolní soutěži jsme si vybrali logo, které charakterizuje dětskou hravost, šikovnost a přeneseném slova smyslu evokuje i název naší obce

---

Jestliže bychom měli vytyčit **základní pilíře, na kterých je koncepce školy postavena**, mohli bychom uvést tyto:

Pyramida k úspěšnosti naší školy:

f) Koncepce školy

Schéma uvedené na závěr tohoto oddílu se snaží v maximálně jednoduché a přehledné podobě zachytit dlouhodobou koncepci školy. Kromě výše uváděných pilířů našeho školního vzdělávacího programu v ní najdeme další prvky, protože podoba školy je rozmanitější, ale vše by mělo směřovat k vytyčeným cílům.

Koncepce školy

Poskytnout každému žáku vzdělání, které rozvine jeho schopnosti, dovednosti a kultivuje jeho charakter i postoje. Vybavit jej základními kompetencemi tak, aby je na druhém stupni ZŠ rozvinul a stal se tak svobodným občanem demokratické společnosti, uvědomujícím si svoji svobodu ale i povinnosti a zodpovědnost.

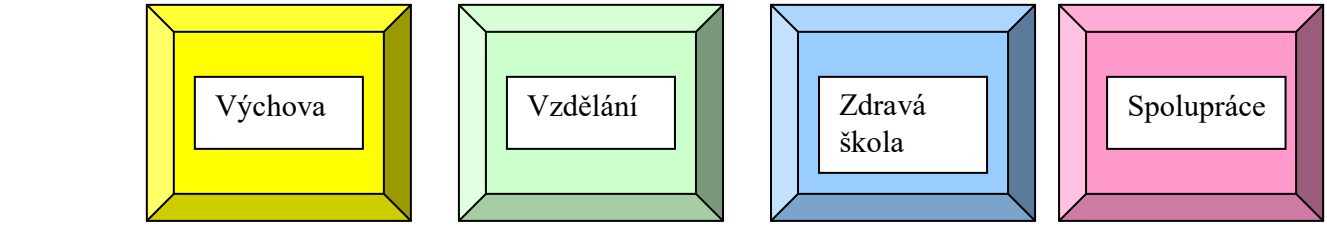

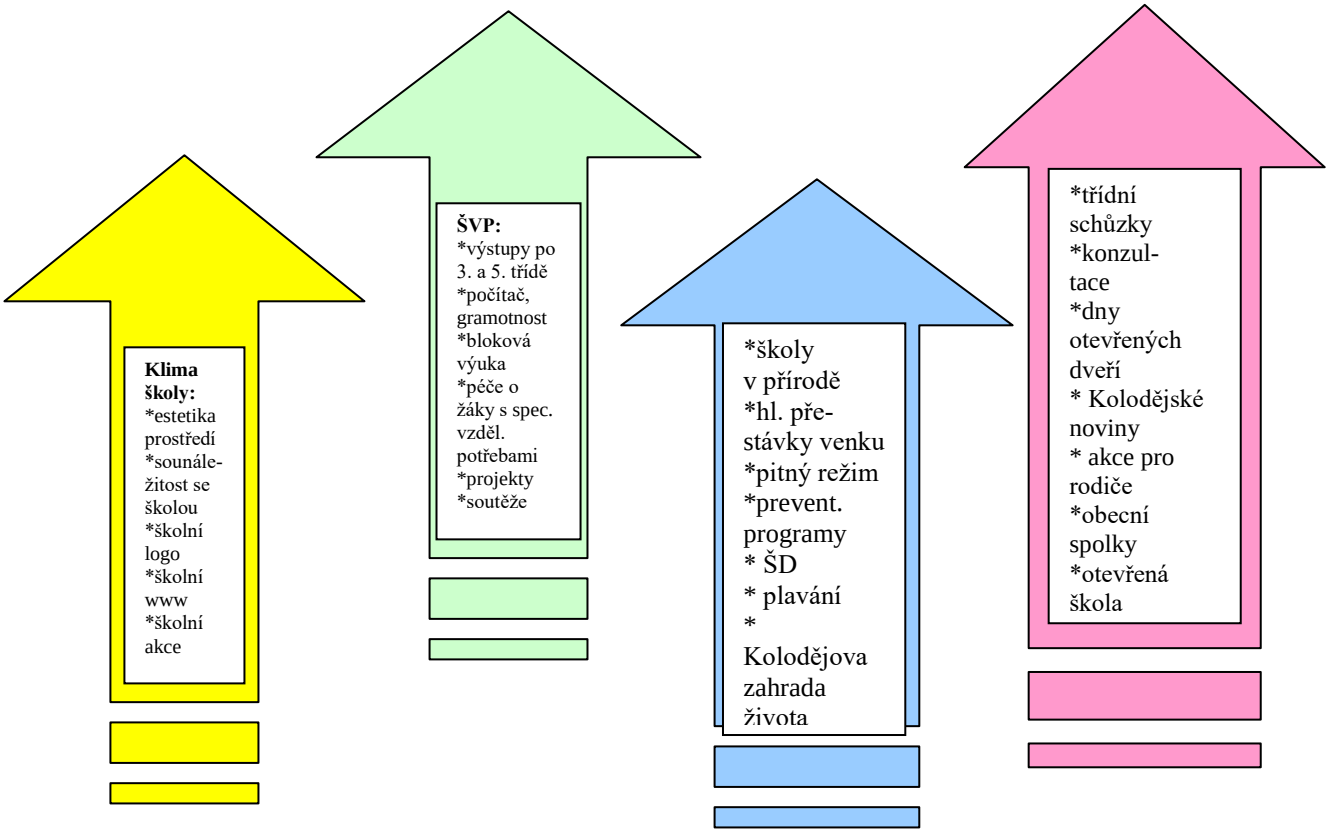

3. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávacími strategiemi rozumíme postupy učitelů, kterými rozvíjejí klíčové kompetence žáků v průběhu povinné školní docházky. Pro přehlednost jsme stanovili výchovně vzdělávací strategie školy - postupy všech učitelů na naší škole, které si každý učitel rozpracuje do svých předmětů - postupy učitelů daného předmětu a dále výchovně vzdělávací strategie "hodinové". Ty nejsou součástí ŠVP, nýbrž jsou záležitostí a volbou každého pedagogického pracovníka.
Vzdělávací a výchovné strategie směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné úctě a toleranci, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráce, učí žáka, jak se učit.

Do vlastního vyučování zahrnujeme celou řadu vyučovacích aktivit

- prvky činnostního učení
- řízení výuky
- prezentování učiva
- interakce
- skupinové práce
- kladení otázek a průběžné zjišťování porozumění žáků, zaměřujeme se na stimulační prvky v hodnocení a vedeme žáky k sebehodnocení
- výuka v Kolodějově zahradě života

Nedílnou součástí je kritická analýza našeho jednání a konání. Výukové metody chápeme jako koordinovaný systém našich vyučovacích postupů a učebních aktivit žáků. Cílem je obracet se k dítěti jako k osobnosti, která potřebuje být pochopena, oslovena a utvrzována v tom, že se dokáže úspěšně vzdělávat. Vedeme žáky k tomu, aby přijali zodpovědnost za svou vlastní úspěšnost, za svůj vlastní postoj a posilovat žákovo sebevědomí. Vzdělávací a výchovné strategie směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné úctě a toleranci, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, učí žáka, jak se učit. vybavit žáky kompetencemi pro ně dosažitelné
připravit je na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti

Klíčové kompetence	Jakými společně uplatňovanými strategiemi jich chceme dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák • vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy • samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti • poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák • vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému • samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák • formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění • využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák • účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají • vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí • chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot • využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření • orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

4. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování těchto podpůrných opatření, které realizuje škola. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. V případě potřeby může žák využívat podpůrná opatření i ve školní družině.

Podpora žáků se na naší škole realizuje prostřednictvím podpůrných opatření, představujících konkrétní pomoc vzdělávání žáka, a to:

- v oblasti metod a forem výuky, možných úprav hodnocení žáka, organizace výuky
    - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
    - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
    - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu

    - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
    - střídání forem a činností během výuky
    - využívání skupinové výuky
    - postupný přechod k systému kooperativní výuky
    - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- nutnou personální podporou pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog aj.)
- při vzdělávání žáků se smyslovým postižením možností využívat tlumočníky znakového jazyka nebo přepisovatele
- využívat speciální učebnice, pomůcky, kompenzační pomůcky, včetně zařazování nových technologií
- naše škola nezařazuje samostatné předměty speciální pedagogické péče
    - učitelé, podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory, zařazují do výuky průběžně metody a formy výuky, umožňující maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka.

Podpůrná opatření (PO) dělí se do pěti stupňů

- ***PO 1. stupně*** – minimální úprava metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Poskytují se žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání a zapojení v kolektivu.
    - Škola volí tato podpůrná opatření sama, pokud má žák při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence
        - změna metod a výukových postupů
        - změna organizace výuky žáka
        - úpravy v hodnocení práce
    - Úpravy jsou věcí individualizace výuky a jsou plně v kompetenci konkrétního pedagoga.
    - Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů nebo pokud bude žák posílán na vyšetření do PPP, vytváří škola **PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY (PLPP).**
        - PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci pedagogického sboru školy.
        - PLPP má písemnou podobu – vzor je přílohou vyhlášky 27/2016 Sb.
        - PLPP zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření, stanovení cílů podpory.
        - Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. S PLPP škola seznámí zákonné zástupce žáka a nechá si od nich plán podepsat.
        - Třídní učitel zodpovídá za realizaci PLPP, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.
        - Pedagogové průběžně a nejpozději následně na pedagogických radách vyhodnocují efektivitu zvolených úprav.
        - Plán třídní učitel průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb.

    - Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola využití školského poradenského zařízení, za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se tak předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

- ***PO 2. – 5. stupně*** - poskytují se na základě doporučení školského poradenského zařízení a po získání informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

    - Informovaný souhlas obsahuje:
        - výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření
        - informace o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména změny ve vzdělávání v souvislosti s poskytování podpůrného opatření
        - informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat
        - podpis zákonného zástupce, stvrzující, že všem uvedeným informacím rozuměl

    - Podpůrná opatření:
        - jsou platná dva roky od vystavení doporučení školského poradenského zařízení.
        - lze je poskytovat samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka
        - Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola, po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu žáka, po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně. Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se školským poradenským zařízením.
        - Shledá-li školské poradenské zařízení, že podpůrná opatření nejsou dostačující, vydá jiná podpůrná opatření vyššího stupně.
        - katalog podpůrných opatření - http://www.inkluze.upol.cz/portal/vystupy/

    - **Individuální vzdělávací plán (IVP)**

    zpracováváme pro žáky od druhého stupně podpůrných opatření, bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení od školského poradenského zařízení – vzorový IVP je přílohou vyhlášky 27/2016 Sb.
        - na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte
        - vychází ze školního vzdělávacího programu a je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka
        - škola s ním seznámí všechny vyučující, žáka i zákonného zástupce
        - je součástí dokumentace ve školní matrice
        - obsahuje
            - mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření, poskytovaných v kombinaci s tímto plánem
            - úpravy obsahu vzdělávání žáka
            - časové a obsahové rozvržení vzdělávání
            - úpravy metod a forem výuky
            - způsob hodnocení žáka
        - je průběžně
        - Zpracování IVP zajišťuje třídní učitel ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem, zákonným zástupcem dítěte a ředitelem školy, který za provádění IVP zodpovídá
        - školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou (třídním učitelem) nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování
        - na základě doporučení školského poradenského zařízení lze v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupu stanovené ŠVP (od třetího

stupně podpory), případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima (od podpůrných opatření třetího stupně – žáci s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

- u žáků s podpůrnými opatřeními třetího a čtvrtého stupně lze změnit i minimální časové dotace vzdělávacích oblastí v kapitole 7 RVP ZV.

Mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zařazujeme i ty, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace.

Jsou to žáci z různých u nás již žijících menšin nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace (především azylanti a účastníci řízení o udělení azylu). Počet těchto žáků se ve školách stále zvyšuje. Někteří z těchto žáků se bez závažnějších problémů integrují do běžné školy, jiní se mohou setkávat s různými obtížemi pro svou jazykovou odlišnost nebo proto, že jsou hluboce ovlivněni svými rodinami a jejich kulturními vzorci, projevujícími se v chování, jednání, odlišné hodnotové stupnici, stylu života, pojetí výchovy dětí, vztahu ke vzdělání apod.

Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují.

Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí již od vstupu do školy je ve většině případů jejich nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka, což je příznačné pro většinu příslušníků menšin a etnik, u nichž vzdělávání neprobíhá v jejich mateřském jazyce. Pozornost bude proto u těchto žáků nutné věnovat osvojení českého jazyka, ale i seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Na druhé straně je však třeba zajistit těmto žákům, ve shodě se školským zákonem a za podmínek stanovených tímto zákonem, vzdělávání v jazyce příslušné národnostní menšiny a zajistit možnost získávat v průběhu školní docházky i takové informace, které jim umožní vybírat si z nich prvky pro budování své vlastní identity. K tomu je potřebné doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích jejich národnosti.

Dlouhodobým cílem školy musí být integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Proto je nezbytné, aby škola při přípravě ŠVP vnímala jinou národnost, etnicitu či hodnotovou orientaci všech svých žáků a v rámci možností pružně reagovala na jejich kulturní rozdíly, případně vypracovala pro tyto žáky individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly.

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného, a s tím i mnohdy spojeného sociálně znevýhodňujícího prostředí, je nejdůležitějším činitelem především učitel, který své žáky i jejich rodinné prostředí dobře zná, dovede volit vhodné přístupy a vytvářet ve třídě i ve škole příznivé společenské klima.

Škola musí využívat výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, plánovat výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním je potřebné zabezpečit tyto podmínky:

- individuální péči třídního učitele
- možnost přípravné třídy
- pomoc asistenta pedagoga
- menší počet žáků ve třídě
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učebnice a materiály
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu

5. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Cílem našeho ŠVP je vytvořit podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. Stimulovat potenciál žáka, včetně různých druhů jeho nadání, aby se tyto mohly projevit a rozvíjet se.

K dosažení těchto cílů budeme využívat podpůrná opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu od prvního do čtvrtého stupně podpory, která budou rozpracována v plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka či v individuálním vzdělávacím plánu mimořádně nadaného žáka (IVP).

Na zpracování PLPP i IVP nadaného nebo mimořádně nadaného žáka, v souladu s RVP ZV, spolupracují všichni pedagogové, učící daného žáka, za zpracování zodpovídá třídní učitel a ze realizaci ředitel školy. Vše probíhá v úzké součinnosti se školským poradenským zařízením a rodiči žáka.

Oba dokumenty mají písemnou podobu a vycházejí z obsahu IVP stanoveného v §28, vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení dokumentů jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Musí být dokončeny nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučujícího posudku od školského poradenského zařízení.

Součástí těchto dokumentů je i termín vyhodnocení naplňování a mohou též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné.

Dokumenty se zpracovávají většinou na jeden školní rok a jsou průběžně doplňovány a upravovány.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce, žáka, bez kterého nemohou být PLPP i IVP prováděny. Po podpisu dokumentu zákonným zástupcem a doložením písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá třídní učitel informace o zahájení poskytování podpůrných opatření dle těchto dokumentů řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Škála provádění podpůrných opatření na naší škole:

- předčasný nástup dítěte k plnění povinné školní docházky
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka volnočasových aktivit

6. Vzdělávací oblasti

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Následující přehled uvádí názvy povinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast	Předměty
Jazyk a jazyková komunikace	**Český jazyk** **Anglický jazyk**
Matematika a její aplikace	**Matematika**
Informační a komunikační technologie	**Informatika**
Člověk a jeho svět	**Prvouka** **Vlastivěda** **Přírodověda**
Umění a kultura	**Hudební výchova** **Výtvarná výchova**
Člověk a zdraví	**Tělesná výchova**
Člověk a práce	**Pracovní výchova**

Po diskusi jsme se rozhodli zachovat stávající názvy předmětů, rovněž je samostatně klasifikovat a vystavovat s nimi vysvědčení. K rozhodnutí nás vedla tradice v českém školství.

7. UČEBNÍ PLÁN ZŠ KOLODĚJE

Pedagogický sbor naší školy vytvořil tento učební plán, platný od školního roku 2007/2008. Plán vychází z bývalého učebního plánu Národní školy, se kterým jsme léta pracovali a přizpůsobili si ho tak našim podmínkám.

	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	Minim. dotace z RVP	Dotace předmětů
ČJ	8	9	8	8	8	33	41
AJ			3	4	4	9	11
MAT	4	5	5	5	5	20	24
INF			1	1	1	1	3
člověk a svět – PRV,VL/PŘ	2	2	2	2 / 1	2 / 1	12	12
umění a kultura – HV / VV	1 / 2	1 / 2	1 / 1	1 / 1	1 / 1	12	12
člověk a zdraví – TV	2	2	2	2	2	10	10
člověk a práce – PV	1	1	1	1	1	5	5
disponibilní dotace						16	
průřezová témata	realizujeme formou celoškolních celoročních projektů + prolínají výukou viz. zápisy v třídních knihách						
celkem za třídu	20	22	24	26	26	102	118

Poznámky k učebnímu plánu

- výuka čtení – probíhá metodou SFUMATO nebo analyticko – syntetickou metodou
- výuka psaní – po doporučení PPP nabízíme možnost výuky vázaným i nevázaným typem písma
- informatika – vyučována jako jeden z klíčových předmětů od 3. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně
- dramatická výchova, dopravní výchova, ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, – prolínají všemi předměty
- dělení hodin – jedná se o výuku anglického jazyka a informatiky. Je realizováno při počtu 25 a více žáků v ročníku
- vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá v souladu s RVP ZV a v souladu s kapitolou čtyři našeho ŠVP.
- vzdělávání nadaných žáků probíhá v souladu s RVP ZV a v souladu s kapitolou pět našeho ŠVP.
- vzdělávání žáků cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem se realizuje podle § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb.
- plavecký výcvik probíhá v rámci tělesné výchovy v II. pol. 2. třídy a v I. pol. 3. ročníku.

8. Učební osnovy

1. Jazyk a jazyková komunikace
    a. Český jazyk
    b. Anglický jazyk
2. Matematika a její aplikace
3. Informační a komunikační technologie
4. Člověk a svět
    a. prvouka
    b. přírodověda
    c. vlastivěda
5. Umění a kultura
    a. výtvarná výchova
    b. hudební výchova
6. Člověk a zdraví
    a. tělesná výchova
7. Člověk a práce
    a. pracovní výchova

a) Jazyk a jazyková komunikace

- **Charakteristika vzdělávací oblasti**

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk[1]. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru ***Český jazyk a literatura*** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody

a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

- **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- **Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru**

Očekávané výstupy - 1. období
žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním vázaným či nevázaným písmem
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy - 2. období
žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

- **Časové a organizační vymezení předmětu**

V 1. ročníku je časová dotace 8 hodin, ve 2. ročníku je časová dotace 9 hodin, ve 3. a 4. ročníku 8 hod. a v 5. ročníku má předmět časovou dotaci 7 hodin týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách či v počítačové učebně. Učivo procvičuje a prohlubuje jazykové a komunikační schopnosti, zvládnutí pravopisných norem a porozumění literárním textům. Součástí výuky jsou návštěvy koncertů, výstav, divadel či historických míst.

- **Výchovné a vzdělávací strategie předmětu**

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- Rozvíjíme u žáků schopnost samostatné práce. - Vytváříme podmínky pro získávání nových informací. - Vedeme žáky ke zdokonalování v technice čtení a porozumění textu. - Prohlubujeme znalosti o jazykové normě a jejich využití při - tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace. - Pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	- Vedeme žáky k pochopení problému, zadáváme úkoly k řešení – rozvíjíme možnost samostatného způsobu řešení. - Vedeme žáky k rozvíjení schopnosti práce s chybou.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	- Vedeme žáky k výstižným a jasným vyjádřením. - Prohlubujeme kultivovaný písemný projev. - Učíme žáky pravidlům diskuse. - Vedeme žáky k umění naslouchat. - Učíme žáky naslouchat druhým, což je nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - K prezentaci práce žáků využíváme multimédia, Kolodějské noviny, spolupracujeme s obecními organizacemi.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	- Vedeme žáky k vzájemnému respektu a ohleduplnosti. - Vedeme žáky k vyjádření a obhájení svého názoru. - Vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc. - Vedeme žáky k umění diskutovat ve skupině i v rámci třídy.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- Vedeme žáka ke schopnosti naslouchat druhým. - Vedeme žáka k účasti na různých soutěžích. - Prohlubujeme u žáků toleranci.
KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci	- Organizujeme projektové dny, při kterých žáci vidí využitelnost poznatků získaných při vyučování. - Vyžadujeme důsledně dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech.

1. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák: o rozvíjí fonematický sluch; sluchovou syntézu i analýzu; čte písmena, slabiky, jednoduchá slova; skládá slabiky a slova. o recituje básničky; vypravuje pohádky; popisuje své zážitky o provádí analýzu i syntézu slov; tvoří a čte věty a krátké texty; dokáže vyprávět obsah přečtené věty a krátkého textu o dokáže se slušně domluvit se spolužáky i dospělými o řadí slova ve větě; používá znaménka ve slovech i větách; rozpozná členění textů; správně odpovídá na kontrolní otázky	• skládání a rozkládání slov podle sluchu • písmena: malá, velká, tiskací a psací • slabiky a jednoduchá slova • poslech veršů, jejich dramatizace • čtení slov s otevřenými a zavřenými slabikami • slova se skupinou dvou hlásek • slova se slabikotvornými souhláskami • slova s písmenem ě • slova se skupinami di, ti, ni • slova se shluky souhlásek • hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací • prosba, poděkování, omluva • pozdrav, oslovení, představení • článek: nadpis, odstavec, řádek

○ recituje básničky, zná říkadla; předčítá spolužákům ukázky domácí četby ○ uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla a psacího náčiní ○ opisuje a přepisuje slova a věty; píše interpunkční znaménka	• čtení s porozuměním • orientace v textu • interpretace známých textů z oblasti dětské literatury a pohádek • vyprávění podle obrázkové osnovy • dramatizace • uvolňovací cviky • psaní prvků písmen a číslic vázaným či nevázaným typem písma • základní interpunkční znaménka a způsob jejich užívání • pravidla psaní velkého písmene u vlastních jmen osob • pravidla psaní velkého písmene na začátku věty

konkretizace kompetencí 1. třída:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

přípravné období čtení

- Ovládá pravo-levou orientaci.
- Rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné.
- Dokáže se orientovat prakticky v pojmech nahoře – dole, vpředu – vzadu, pod – nad, před – za, apod.
- Umí určit hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově. Opačným postupem dokáže z hlásek sestavit slovo.
- Dokáže se orientovat na stránce v knize. Rozumí pojmům stránka, řádek, sloupec, článek.
- Po celé toto období se učí uvolňovat ruku před psaním. Umí správně sedět a držet psací potřeby (praváci i leváci), dbá na sklon sešitu.

čtení a psaní písmen, slov a vět

- Píše opis, přepis, diktát probraných písmen, slov a vět.
- Rozlišuje délku samohlásek. Zároveň se tato písmena učí psát.
- Ovládá psací abecedu mimo písmen Q, W, X.
- Umí se podepsat.
- Kontroluje svůj vlastní písemný projev.
- Doplňuje chybějící písmena do slov.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Zapamatuje si krátký text, pečlivě vyslovuje, naučí se správnému dýchaní.
- Dokáže naslouchat ostatním.
- Učí se slušnou formou odmítat a říkat „ne.“
- Umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, požádat o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz.
- Respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému (nejen dospělému).
- Nahrazuje slova v textu slovy stejného významu.
- Vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Rozlišuje prózu a poezii.
- Umí naslouchat čtenému textu. Rozlišuje dobro a zlo, vyjmenuje kladné a záporné postavy. Nakreslí ilustraci k příběhu.

2. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák: • užívá v praxi znalosti a dovednosti získané v 1. ročníku • dokáže užít v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves; je schopen napsat správný tvar písmen • umí určit větu jednoduchou a jednoduchá souvětí; rozlišuje druhy vět; řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl; řadí věty podle děje • určí nadřazenost a podřazenost slov • správně píše a odůvodňuje i/y po tvrdých nebo měkkých souhláskách • zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov • dělí slova na konci řádku podle stavby slova • aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • Vyjmenuje slovní druhy; pozná v textu podstatná jména, slovesa a předložky • rozlišuje obecná a vlastní jména; dodržuje pravidla o psaní vlastních jmen osob a zvířat • píše písmena a číslice podle normy psaní; správně spojuje písmena a slabiky, používá znaménka ve slovech i větách; opisuje a přepisuje jednoduché texty; užívá velká písmena ve slovech i ve větě • plynule přečte jednoduchý text; užívá správný slovní přízvuk, čte s porozuměním nahlas i potichu; soustředěně naslouchá čtenému textu; spojuje obsah textu s	• opakování písmen tiskacích i psacích • krátké a dlouhé samohlásky • věta jednoduchá, souvětí • věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací, • pořadí vět v textu • věty, slova • slova souřadná, nadřazená, podřazená • psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách • znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov • znělé a neznělé souhlásky souhlásky b-p, d-t, ď-ť, z-s, ž-š, v-f, h-ch • význam slabiky pro dělení slov • písmeno ě ve slovech • Slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky • vlastní jména osob a zvířat • tvary písmen abecedy • písmena a slabiky • diakritická znaménka • opis, přepis • postupné předkládání složitějších textů pro čtení • správný přízvuk, přímá, nepřímá řeč • hlavní žánry dětské literatury: báseň, verš, rým • vypravování podle obrázkové osnovy, popis věcí, vyjádření myšlenky

ilustrací, vypráví, dramatizuje, domýšlí příběhy, recituje básně	

konkretizace kompetencí 2. třída:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Člení slova na slabiky, hlásky. Skládá slova z hlásek, slabik, skládá ze slov věty. Dělí slova na konci řádku.
- Odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky, rozlišuje význam slova podle délky samohlásky (např. drahá – dráha).
- Pozná souhlásky tvrdé, měkké a obojetné. Odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách.
- Zdůvodní a správně napíše ve slovech ú/ů.
- Píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.
- Umí používat velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování.
- Zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci (b-p, d-t, ď-ť, z-s, ž-š, h-ch, v-f).
- Umí napsat správné tvary psací abecedy.
- Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího.
- Prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky. Čte v rolích, rozlišuje přímou řeč.
- Umí napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz.
- Pracuje s obrázkovou osnovou (řadí, vypráví).
- Popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Pozorně poslouchá literární texty. Čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do čtenářského deníku. Kreslí ke knize vlastní ilustraci.
- Seznámí se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách.
- Přednáší zpaměti texty přiměřené jeho věku.
- Rozlišuje a používá pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy.
- Chodí do divadla a na koncerty.

3. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák: ○ rozliší věty a souvětí; spojuje věty, doplňuje souvětí, určí počet vět v souvětí ○ vyhledá ve větách základní stavební dvojice ○ třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná a	• věta jednoduchá a souvětí, věta jednoduchá a její stavba • základní stavební dvojice • nauka o slově - slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná • hláskosloví, stavba slova • vyjmenovaná slova b, l, m, p, s, v, z

protikladná ○ rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik, vyslovuje slova se správným přízvukem ○ vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních ○ určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky slovesa, předložky ○ skloňuje podstatná jména; rozlišuje číslo jednotné a množné; rod mužský, ženský a střední; určí osobu, číslo a čas ○ časuje slovesa v čase přítomném, minulém ○ dodržuje slovosled ve větách; sestaví nadpis a člení projev, ○ pojmenovává předměty a děje, tvoří otázky ○ vypravuje podle obrázků; popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti; vytvoří a použije jednoduchou osnovu ○ čte plynule věty i souvětí, člení text ○ používá četbu jako zdroj informací ○ vypráví pohádky, povídky; dramatizuje, domýšlí příběhy ○ vyjadřuje své postoje k přečtenému ○ orientuje se v textu dětských knih; charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize ○ píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle ○ pracuje s chybou; v chybně napsaném textu opraví chyby u písmen, pravopis, interpunkční znaménka ○ napíše krátký dopis, adresu	• slovní druhy ohebné, neohebné • podstatná jména • slovesa - pojmenování děje • tvary sloves, časování • stylizace a kompozice, • členění jazykového projevu, • souvislé jazykové projevy: vypravování, popis • společenský styk a jeho formy • plynulé čtení, členěn textu

konkretizace kompetencí 3. třída:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Bezpečně zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř
- Dokáže vyhledat slova příbuzná

- Umí vyjmenovat vyjmenovaná slova, používá jejich tvary ve větách, rozumí jejich obsahu. Seznamuje se se slovy příbuznými. Seznamuje se se slovy stejně znějícími (být x bít)
- Vyhledává v textu a třídí slova podle slovních druhů. Seznamuje se s neohebnými slovními druhy. U podstatných jmen určuje rod a číslo. Seznámí se s pádovými otázkami. U sloves určuje osobu, číslo, čas.
- Vyjmenuje zpaměti abecedu a dokáže řadit slova.
- Píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice. Dbá na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní. Se samozřejmostí si kontroluje písemný projev.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Umí komunikovat se spolužáky a s dospělými. Dokáže zdravit, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat. Zná a v praxi realizuje společenská pravidla chování v prostorách školy (umí požádat o uvolnění cesty, nechává projít dveřmi dospělou osobu atd.) Dokáže stručně a jasně mluvit do telefonu.
- Umí napsat a odeslat dopis a pohlednici s dodržením formy a samostatným napsáním adresy.
- Obohacuje si aktivně slovní zásobu, nahrazuje slova synonymy.
- Reprodukuje přečtený text, zapojuje fantazii k dotvoření konce příběhu.
- Pracuje s obrázkovou osnovou, tvoří jednoduché věty (osnovu). Dokáže text rozčlenit na části. Vypravuje podle osnovy.
- Popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací, člení text, frázuje. Rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky.
- Orientuje se v literárních žánrech – poezie – próza, pověst, povídka, pohádka, bajka.
- Poslouchá pozorně literární texty.
- Čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníku. Kreslí ke knize vlastní ilustraci. Píše hlavní a vedlejší postavy a vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy.
- Přednáší zpaměti texty přiměřené jeho věku.
- Vypráví zážitky z divadelního, filmového představení, dovede shrnout obsah.

4. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák: o užívá různé podoby slova, rozlišuje podle významu o rozpozná slova spisovná a nespisovná o poznává slova citově zabarvená, slova mazlivá a hanlivá o rozlišuje část předponovou, příponovou, rozpoznává předpony a předložky, vysvětlí pravopis jejich psaní	• hlásková podoba slova • význam slova • slova jednoznačná, mnohoznačná • slova spisovná a nespisovná • slova citově zabarvená • stavba slova • kořen • předpona a přípona • předložky • vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s,

○ uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov ○ používá slovní druhy ohebné i neohebné ○ skloňuje podstatná jména ○ vyhledává infinitiv v textu ○ určuje osobu, číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu ○ rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací ○ určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy ○ určuje podmět a přísudek ○ píše správné i/y v příčestí minulém ○ ovládá pravopis vlastních jmen, států, ulic, zeměpisných názvů ○ sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce; dodržuje následnost dějové linky ○ vypracuje popis osoby, zvířete, věci nebo děje ○ napíše SMS zprávu, email, dopis ○ čte správně, uvědoměle, dostatečně rychle; přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný; člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu ○ vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících+ využívá poznatků z četby v další školní činnosti ○ čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů; využívá školní knihovnu; vede čtenářský deník, ○ navštěvuje divadelní a filmová představení; beseduje o nich ○ objasní zadané literární pojmy ○ dramatizuje, domýšlí literární příběhy ○ vyjádří své pocity z četby	v, z • slovní druhy ohebné i neohebné • vzory podstatných jmen • infinitiv sloves • určité slovesné tvary • osoba, číslo a čas sloves • slovesné způsoby • vět jednoduchá a souvětí • spojovací výrazy • základní skladební dvojice • shoda podmětu s přísudkem • psaní velkých písmen u zeměpisných názvů, jména ulic a jednoslovná jména států • stylizace a kompozice • osnova, nadpis, členění projevu • vypravování-popis osob, zvířat, věcí, dějů • popis činnosti • oznámení, blahopřání, dopis, telefonický rozhovor • vyprávění příběhů • čtení uměleckých a populárně naučných textů • tiché čtení s porozuměním • tvořivá práce s literárním textem • práce s dětskou knihou • výběr četby, divadelního nebo filmového představení dle osobního zájmu žáka • rozhovory o knihách • základy literatury • poezie • lyrika • epika • próza • pověst • povídka

konkretizace kompetencí 4 . třída:

NAUKA O SLOVU

- Aktivně používá slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, souzvučná, nadřazená, podřazená a souřadná.
- Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov.
- Rozlišuje slova spisovná a nespisovná, spisovné a nespisovné tvary slov.

- Rozlišuje u slov citové zabarvení (slova hanlivá a lichotná).
- Rozpozná části slova – kořen, předponu a příponovou část, tvoří slova příbuzná.
- Odlišuje předpony a předložky – nad..., pod..., od..., před..., roz..., bez..., vz...; správně píše slova s předponami a předložkami.

TVAROSLOVÍ

- V textu bezpečně najde a určuje ohebné slovní druhy.
- V textu přiměřené obtížnosti určuje i všechny neohebné slovní druhy.
- U podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie – pád, číslo, rod, životnost, vzor.
- Skloňuje substantiva s pomocí přehledu jednotlivých vzorů.
- Odůvodňuje psaní koncovek substantiv, správně píše i/y v koncovkách.
- U sloves určuje mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas).
- Umí z textu vyhledat slovesné tvary a rozlišit je na jednoduché a složené.
- Časuje slovesa v čase přítomném, minulém i budoucím.

SKLADBA

- Rozlišuje věty jednoduché a souvětí.
- Vyhledává v souvětí slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje počet vět v souvětí.
- Naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce.
- Samostatně vytváří souvětí podle vzorce souvětí.
- Užívá vhodné spojovací výrazy, umí je vhodně obměňovat.
- Ve větě vyhledá základní skladební dvojici, rozlišuje podmět a přísudek.

PRAVOPIS

- Ovládá psaní koncovek ve shodě přísudku s podmětem.
- Ovládá pravopis vyjmenovaných slov.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Zvládl techniku čtení.
- Volně reprodukuje text podle svých schopností.
- Přednáší vhodné literární texty zpaměti.
- Vyjadřuje a zaznamenává své dojmy z četby nebo poslechu literárního díla.
- Pokouší se o dramatizaci textu.
- Orientuje se v základních pojmech literární teorie.
- Umí na internetu vyhledat údaje o spisovateli či literárním díle.

5. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák: ○ určuje kořen, předponu a příponu; používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov ○ osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin; ○ rozlišuje základní význam předpon ○ vyznačuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena, užívá správné koncovky, doplňuje předpony a přípony podle smyslu ○ používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov	• stavba slova • odvozování slov předponami a příponami • části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova • skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene • přídavná jmen odvozená od podstatných jmen zakončená na s -ský, -ští • zdvojené souhlásky, předpony s, z, vz • skupiny bě-bje, vě-vjě, pě, mě, mně

○ osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin; rozlišuje základní význam předpon ○ využívá znalost vyjmenovaných slov v praktických cvičeních ○ píše pravopisně správně vlastní jména ○ rozlišuje a určuje slovní druhy ○ skloňuje podle vzoru, určuje pád, číslo, rod, vzor ○ rozpozná druhy přídavných jmen ○ rozezná mluvnické kategorie sloves ○ používá správné tvary podmiňovacího způsobu ○ nahrazuje podstatná jména zájmeny ○ pozná číslovky ○ určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice; vyhledá různé podměty; užívá několikanásobných podmětů ve větách ○ píše správně i/y v koncovkách příčestí minulého ○ určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí ○ Píše správně věty uvozovací; užívá interpunkci v přímé řeči, užívá vhodných spojovacích výrazů ○ Sestavuje osnovu textů a dovede podle ní vypravovat ○ popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu ○ napíše dopis ve správném sledu jeho částí ○ sestaví SMS zprávu, e-mailovou zprávu na základech stručnosti a výstižnosti textu ○ používá tiskopisy a dokáže je vyplnit ○ kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu ○ čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty ○ vyjádří své pocity z přečteného textu a názory na něj ○ čte procítěně s prvky uměleckého přednesu ○ předčítá texty, recituje básně ○ vyhledává a vymýšlí rýmy ○ rozumí přiměřeně složitému sdělení;	• pravopis i/y po obojetných souhláskách mimo koncovku • vlastní jména - víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů • slovní druhy • mluvnické kategorie podstatných jmen • mluvnické kategorie přídavných jmen • mluvnické kategorie sloves • podmiňovací způsob • zájmena - jejich druhy, zájmena osobní • číslovky • základní a rozvíjející větné členy • podmět vyjádřený a nevyjádřený • podmět několikanásobný • přísudek slovesný • shoda podmětu s přísudkem • věta jednoduchá a souvětí • přímá a nepřímá řeč • reprodukce jednoduchých textů • popis předmětu, děje, pracovního postupu • dopis • práce s naučným textem-výpisky, odstavce, závorky • SMS zpráva, e-mail • tiskopisy, poštovní poukázky • vyjadřování v běžných komunikačních situacích • výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů • formování vlastního názoru • předčítání textu, recitace s prvky uměleckého přednesu • volná reprodukce přiměřeného textu • zápis textu • dramatické scénky • tvorba vlastních textů

zapamatuje si jeho smysl; reprodukuje text; rozlišuje podstatné od méně podstatného; vyjadřuje své názory o dramatizuje povídky, pohádky; využívá maňásky, loutky o tvoří literární text na dané téma; zaznamenává zajímavé myšlenky; vede čtenářský deník	

konkretizace kompetencí 5 . třída:

NAUKA O SLOVU

- Bezpečně určí základní části slova, rozliší slovo základové a odvozené.
- Tvoří slova pomocí předpon, přípon i koncovek.
- Tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami.
- Odliší předponu a předložku, příponu a koncovku.
- Píše správně předpony nad - , pod -, před -, od -, roz -, bez -.
- Ovládá psaní ě a je, mě a mně v kořeni slov.
- Poznává a správně píše přípony –il, -it, -ivý, -itý.
- Ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých i osobní koncovky sloves v přítomném čase.
- Ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných.
- Zvládá základy syntaktického pravopisu.

TVAROSLOVÍ

- V textu určuje všechna slova ohebná i neohebná.
- Podstatná jména skloňuje podle vzorů, odůvodňuje psaní y/i v koncovkách.
- U podstatných jmen v textu přiřazuje rod i životnost, číslo, pád a vzor.
- U sloves určuje nebo tvoří osobu, číslo, čas a způsob (i podmiňovací).
- Slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel.
- Samostatně určí přídavná jména, určí jejich druh, skloňuje přídavná jména podle vzorů, odůvodní pravopis koncovek.
- Pozná zájmena a určuje druh (skloňuje zájmeno JÁ,TY).
- Pozná číslovky a určuje druh (skloňuje DVA-OBA, TŘI-ČTYŘI, 5-99).

SKLADBA

- Tvoří a v textu vyhledá větu jednoduchou a souvětí.
- V jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, všeobecný, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá.
- Pozná nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný.
- V souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu.
- Rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce.
- Píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí.
- V textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Při hlasitém čtení vhodně využívá modulace souvislé řeči – tempo, intonace, přízvuk, snaží se používat různá zabarvení hlasu podle textu.

- Vede správně dialog, střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje.
- Zanechá vzkaz na záznamníku.
- Učí se rozpoznat manipulativní komunikaci – zejména v reklamě.
- Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá.
- Používá při řeči přiměřená gesta a mimiku.
- Zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev.
- Učí se rozvrhnout text na ploše.
- Píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu - omluvenka, vzkaz, inzerát, dopis, zpráva, referát, výpisek
- Učí se správně vyplnit jednoduché tiskopisy - přihlášku, dotazník

- Samostatně reprodukuje text po tichém čtení.
- Při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body a slova, podstatné informace zaznamená.
- Posoudí úplnost či neúplnost sdělení písemného i ústního.
- Zapamatuje si podstatná fakta z přiměřeného ústního sdělení a reprodukuje jeho obsah.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Vyjádří své dojmy z četby, zaznamená je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize.
- Tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy.
- Rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů.
- Seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie - komedie, tragédie, bajka, povídka, báje, pověst, cestopis, humor v literatuře (situační a slovní), řeč autora a řeč postav, čas a prostředí děje.
- S pomocí tyto pojmy používá při jednoduchém rozboru literárního díla.

- **Mezipředmětové vztahy**

○ Hudební výchova	• rozpočítadla, říkadla • správné dýchání při zpěvu a mluvě • lidové písně • písně s citově zabarvenými slovy • písně obsahující vyjmenovaná slova • spojování uměleckého textu s hudebním doprovodem
○ Matematika	• plnění početních úkonů dle jednoduchých, písemných pokynů • čtení textů slovních úloh • psaní odpovědí ve slovních úlohách • tvoření vlastních slovních úloh • čtení s porozuměním u složitějších logických úloh
○ Výtvarná výchova	• koláže a dekorativní práce s texty, písmen • barevné rozlišování různých mluvnických kategorií • grafické znázorňování různých pravidel syntaxe a mluvnických kategorií • vlastní ilustrace přečtených příběhů • ilustrace zápisků

o Vlastivěda a Přírodověda	• výtvarné ztvárnění pocitů a propojení s jazykovým vyjádřením • výroba loutek, maňásků, rekvizit, scén pro dramatizace • schopnost vyjadřovat se při besedách s různými umělci, • správné vyjadřování při slovním reprodukování látky • užívání spisovného jazyka při slovním reprodukování látky • schopnost učit se čtením • zápisky výkladu učiva • výpisky z učebnice • popis zvířat, rostlin, osob, událostí, dějů, činností • zvláštnosti práce s odbornými texty • vyhledávání informací rychločtením v učebnicích, encyklopediích, časopisech, na internetu • čtení s porozuměním
o Osobnostní a sociální výchova	• plnění zadaných úkolů • mezilidské vztahy • chování ke spolužákům a dospělým • popis situací, vyprávění prožitých příběhů • zápisy jednoduchých sdělení • oslavy svátků
o Výchova demokratického občana	• popis věcí, osob, rostlin a zvířat • správné zápisy poznámek • práce s dokumentem • besedy a diskuze k různým tématům • práce s tiskopisy • seberegulace a sebeorganizace • zásady komunikování • BESIP
o Enviromentální výchova	• popis zvířat, rostlin, poznatky o přírodě • správné zeměpisné názvosloví • předpověď počasí • orientace v terénu dle popisu cesty, značek
o Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	• poznatky o současném a minulém dění ve společnosti • objevujeme Evropu a svět
o Mediální výchova	• dopravní nehoda, první pomoc • používání internetu

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až pátém ročníku. Obsah tohoto předmětu je podřízen tomu, aby byly naplněny výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Naším hlavním cílem je žákům poskytnout dobré a stabilní základy anglického jazyka, na které by v dalších letech učení a studia (na jiných školách) mohli vázat další jazykové znalosti. Domníváme se, že je třeba u žáků nejprve zcela zautomatizovat a nechat zažít základní (byť omezené) znalosti, na něž lze pak rychle a v kterékoliv době vývoje stavět další potřebné jazykové nástroje a případně žáky zapomenuté nebo námi vynechané jevy rychle obnovit či doplnit. Cílem je, aby díky dobře vybudovaným základům a kladnému přístupu k tomuto jazyku na konci základního vzdělávání měli žáci nástroj ke komunikace při kontaktu s anglicky

hovořícími lidmi z celého světa. Proto je důraz kladen na rozvoj komunikačních dovedností, s tímto ohledem je vedena i výuka gramatické části vzdělávacího předmětu. Dalším cílem je podporovat žáky v umění číst a chápat anglické texty, tak aby v případě, že si po ukončení školní docházky nebudou moci udržovat aktivní znalost jazyka, byli schopni pasivně angličtinu využívat při práci s počítačem, internetem, aby rozuměli jednoduchým popisům postupů, nápisům a jednoduchým textům a aby byli připraveni v dalším vzdělávání obracet se na anglicky psanou literární učební podporu.

Ve výuce tohoto předmětu by bylo optimální rozřazovat žáky do skupin podle jejich momentálních znalostí napříč ročníkem. Vzhledem k velikosti naší školy (u každého ročníku je jen jedna třída) je ale tato potřeba nenaplnitelná. Proto alespoň v rámci jedné třídy bývá volena práce žáků ve skupinách, kdy alespoň částečně lze u každé skupiny dle její momentální jazykové úrovně zadávat práci a úkoly, která odpovídá a navazuje na dosažené výsledky. Tak se stává, že při jedné vyučovací hodině (respektive její části) jedna skupina pracuje na překladu anglického dopisu, mezitím co jiná si opakuje např. číslovky a další procvičuje např. právě probranou látku na počítačích. Protože žáci potřebují pro práci ve skupinách klid pro soustředění, což prozatím naše omezené prostory nedovolují, budeme do budoucna hledat prostředky, jak tento stav vyřešit. Řešení by mohlo spočívat ve vybudování dřevěných pater (či alespoň různě vysokých stupňů podlahy) nebo alespoň oddělením jednotlivých skupinek přenosnými paravany. Takto vytvořené prostory by také skýtaly pro žáky se speciálními potřebami možnost individuální práce a případně i odpočinku v rámci třídy.

Jindy je možné volit kooperaci skupinek při práci na společném projektu. Pro takovýto způsob práce je nezbytná delší časová dotace než je běžných 45 minut jedné vyučovací hodiny, proto je nutné volit sdružování výuky tohoto předmětu do časově delších celků. Tedy alespoň jedenkrát v týdnu by měla být zařazena dotace dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin.

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá od třetího ročníku I. stupně a to v časové dotaci 3 hodiny ve třetí třídě a po čtyřech hodinách ve čtvrté a páté třídě. Výuka probíhá v kmenových třídách a počítačové učebně. Výuka probíhá zpravidla „v blocích“, tj. ve dvouhodinovkách či dokonce tříhodinovém bloku – English day.

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova - mám záliby a volný čas, ale povinnosti
  - sebepoznání a poznávání druhých – záliby, preference
  - sebepoznání- můj život v rodině, ve škole
  - poznávání druhých
  - prezentace svých dovedností a koníčků
  - sebepoznání, poznávání druhých
  - PROJEKT: Má rodina
  - fotografie, obrázek rodiny
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kulturní a politické rozdíly mezi anglicky mluvícími zeměmi
  - poznání různých významných osobností
- Multikulturní výchova - webové stránky british council - písně, příběhy, říkadla

- práce s výukovým programem Tesaurus; výukové webové stránky
- dopis - pohled; rozdíly mezi náležitostmi v českém a britském kulturním prostředí
- kulturní odlišnosti u nás a v Aj mluvících zemích
- PROJEKT: Jak je to v mém městě, vesnici?
- společný plánek
- mezilidské vztahy, kulturní diference
- www stránky British council
- seznámení se s jinými národnostmi

o Environmentální výchova - zvířata kolem nás
- Zvířata v Africe

o Mediální výchova - poslechy jednoduchých písní, říkadel, příběhů.
- Sledování anglických pohádek
- na internetu vyhledává počasí v různých světových městech

Mezipředmětové vztahy:

ČJ – porovnání výslovnosti abecedy, dopis
M – početní úkony s čísly do 100
Přírodověda – názvy zvířat, rostlin
Vlastivěda – seznámení se zeměpisnou polohou a základními historickými událostmi
INF – překlad pojmů, výukové programy na počítači
VV – Tvorba různých výukových materiálů, projekty – rodina, zvířata, plánek vesnice, domu
Hv – dětské anglické písně

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák - vyhledává, třídí, zpracovává a používá potřebné informace v literatuře a na internetu - propojuje probraná témata s jazykovými jevy - vyhledává chyby, ale i prostředky k jejich odstranění. - využívá ICT ve výuce - pracuje formou projektů

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák -vyhledává důležité informace, které potřebují k řešení daného problému - řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí - dokáže vyjádřit obsah myšlenky jednodušším způsobem, chybí-li mu slovní zásoba - dokáže využít skupinové spolupráce při řešení problémů. - využívá moderní techniky při řešení problémů
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák - rozumí jednoduchým písemným i ústním sdělením a dokáže zformulovat své myšlenky v anglickém jazyce - využívá výpočetní techniky při komunikaci - prezentuje své názory a myšlenky (místní tisk, web, prezentace apod.) - zvládá komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích - naslouchá druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - se učí nonverbální komunikaci
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák - dává přednost skupinové výuce a kooperativnímu vyučování - zastávat různé role ve skupině, také se dokáže ve skupině vzájemně podporovat i respektovat a dodržovat zásady slušného chování - dokáže kriticky hodnotit práci skupiny, svoji práci (význam) ve skupině i práci (význam) ostatních členů skupiny
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - se seznamuje se zvyky a tradicemi v anglicky mluvících zemích, srovnává je s našimi obyčeji - je veden k sebeúctě, toleranci a úctě k druhým lidem - je připraven komukoli z žáků podat pomocnou ruku - respektuje osobnost spolužáka a jeho práva - podílí se na přátelské a otevřené atmosféře ve třídě i škole

KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - je veden k pozitivnímu vztahu k práci - dokáže samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem - je seznámen se skutečností lepšího pracovního uplatnění, ovládají-li dovednost komunikovat v anglickém jazyce

3. ročník	
školní výstupy	**témata**
Řečové dovednosti: Žák umí: ○ porozumět jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a umí reagovat na ně verbálně i neverbálně ○ zopakovat a používat slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ○ porozumět obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ○ porozumět obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ○ přiřadit mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ○ reagovat v anglickém jazyce na dotazy učitele ○ vyjádřit v anglickém jazyce jednoduché sdělení, zná patřičné fráze. ○ používat český jazyk ke zpracování informací ○ rozlišovat 1., 2., 3. os. j.č. osobních zájmen ve spojení se slovesem být ○ nalézt odlišnost grafické a mluvené podoby slova, dokáže k vyslovenému přiřadit správnou grafickou podobu ○ číslice do 100 ○ používat přívlastky a ví, jaký mají slovosled ve větě ○ používat sloveso mít rád ○ používat sloveso mít v první osobě j.č. a rozlišuje jeho podobu ve 3. os. j.č. ○ vyjádřit polohu svých věcí a umístění v prostoru ○ seznamovat se s podrobnostmi a odlišnosti cizího kulturního prostředí.	• představování, jména, pozdravy, poděkování vyjádření souhlasu, nesouhlasu • pokyny pro práci a další aktivity (zavři, otevři, poslouchej, ukaž, atd…) • pozdravy, oslovení, souhlas, nesouhlas • představení, uvedení věku, národnosti • spelling, četba textů, základy používání slovníku, přiřazování a samostatné psaní tematické slovní zásoby • číslovky - vyjádření věku, vyjádření času, udání počtu a ceny • číselné údaje • barva, délka, velikost předmětu, zvířete či osoby • pocity smutku, štěstí • jídlo, ovoce, zeleninu, zvířata • základní místní předložky. • vazba there is x there are • základní svátky, dny, měsíce • jednoduché autentické texty

○ vyslovovat a foneticky správně číst v přiměřeném rozsahu slovní zásoby Psaní Žák umí: ○ psát slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy ○ správně psát tematickou slovní zásobu	

4. ročník	
školní výstupy	**témata**
Řečové dovednosti Žák umí : ○ rozumět a pohotově reagovat na základní pokyny a příkazy ○ bezpečně používat sloveso být a mít ve spojení s osobním zájmenem já, ty, on, ona, ono ○ pojmenovat a popsat umístění nábytku a předmětů v bytě a domě. ○ rozlišit a vyjádřit činnosti, které se dějí právě teď či se opakují ○ popsat budovy ve městě a jejich vzájemné umístění. Dokáže jednoduše sdělit popis cesty ○ vyjádřit jaké je počasí ○ používat známá slovesa nejen v oznamovací větě, ale i v otázce a záporu. Poslech s porozuměním Žák umí: ○ porozumět jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ○ porozumět slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ○ porozumět jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení Žák umí: ○ zapojit se do jednoduchých rozhovorů	• vyjádření záporu, kladu, otázky v daném spojení • základní místní předložky a vazba there is x there are • slovesa vyjadřující základní činnosti a záliby • přítomný čas prostý a průběhový • nové místní předložky • údaje o ročním období, měsících, počasí • pomocné sloveso do x does v otázce a záporu 3. os. j.č. v oznamovací větě • fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • domov, rodina, škola, volný čas , lidské tělo, jídlo, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata , počasí

○ sdělit jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ odpovídat na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <u>Čtení s porozuměním</u> <u>Žák umí:</u> ○ vyhledat potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ○ porozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <u>Produktivní řečové dovednosti</u> ○ porozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <u>Psaní</u> <u>Žák umí:</u> ○ napsat krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ○ porozumět jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ○ porozumět slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ○ porozumět jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	

5. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: <u>Řečové dovednosti</u> o vyjádřit své záliby, začíná vyjadřovat i nutnost a rozkaz či pobídku k činnosti o používat přivlastňovací zájmena, se zeptat čí je nějaká věc, zvíře, osoba a dokáže odpovědět o bezpečně ovládat tvorbu pravidelného množného čísla podstatných jmen, slovně i písemně vyjádřit nejběžnější výjimky z pravidla <u>Poslech s porozuměním</u> o porozumět jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností o porozumět slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu o porozumět jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <u>Mluvení</u> o ústně převyprávět obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy. o shrnout ústně obsah krátké slyšené konverzace o aktivně se zapojit do jednoduché konverzace, pozdravit a rozloučit se s dospělým i kamarádem, poskytnout požadovanou informaci o na základě reálné situace jednoduše reagovat v zadané roli, pozdravit, zeptat se a odpovědět na otázky, rozloučit se o mluvit o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí. o klást otázky se základními příslovci a odpovídat na ně. o ovládat kladení otázek a krátkých odpovědí se známými slovesy ve spojení se všemi osobními zájmeny o se představit, uvést osobní a další deskriptivní údaje o sobě, rodině, spolužácích či dalších osobách	• sloveso být a mít ve spojení se všemi osobními zájmeny; použití záporu a otázky a rozlišení stažených tvarů • sloveso umět, moci a sloveso mít rád ve spojení se všemi osobními zájmeny • sloveso muset a vazbu Let`s….; dovednost propojuje se souvisejícími tematickými celky (škola, volný čas, denní režim) • přivlastňovací zájmena; Whose is this ?; To je (moje, maminčino, atd….) • tvorba nepravidelného množného čísla • kdy, co, kde, kdo, jak, kolik; • pomocné sloveso do x does a oznamovací věty ve 3. os. j. č. • plynulé čtení se správnou výslovností v rozsahu známé slovní zásoby; výslovnost a význam neznámých slov z kontextu • spelling, rozdělení slovníku, slovníkové zkratky • domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda , počasí • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět

o vyjádřit ústně své záliby a preference Čtení s porozuměním o porozumět obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů. o běžně používat slovník a propojovat slovní zásobu nabitou ve škole se slovní zásobou získanou ve volném čase o číst nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu o srozumitelně vyslovovat čtený text obsahující známou slovní zásobu. o používat dvojjazyčný slovník. o vyhledat neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku Produktivní řečové dovednosti o porozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní o napsat krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života o vyplnit osobní údaje do formuláře	

b) Matematika a její aplikace

1. období

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu matematika.

Cíle vzdělávací oblasti

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka, využívat metody práce prof. Hejného
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat

- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití
- rozvinout finanční gramotnost žáka

Časové a organizační vymezení předmětu

Obsahově předmět vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. V první a třetí třídě probíhá v rozsahu čtyř hodin týdně, druhá, čtvrtá a pátá třída se učí pět hodin. Vyučování probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Prezentační technika a interaktivní tabule je využívána především v hodinách geometrie.

Charakteristika výuky

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tématickými okruhy**

a) Čísla a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení).

Přitom se dbá na tři složky

- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

b) Závislosti a vztahy

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí**.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují zásadně pomocí žákovských pomůcek a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou hovory žáků k činnostem, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrole. K tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má aktivita žáků. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice není založeno na výsledcích, které se objeví hned po jedné hodině činností zařazených do výuky náhodně, odděleně. Toto učení naopak vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin. Uvědomujeme si, že ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině. Ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné vyučovací hodiny. Je nutné v řadě vyučovacích hodin po sobě následujících nechat daný pojem postupně nechat objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvičovat a nechat ho obohacovat novými žákovskými nápady a zjištěními.

Každá vyučovací hodina, která je zařazena do určitého systému činností svým dílem přispívá k vytvoření a upevnění vykládaného pojmu, každá vyučovací hodina také individuálně přibližuje žákovi určité nové vědomosti. Proto musí dostat každý žák dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice nové učivo vyplývá z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Když se snažíme toto dodržet a v tomto systému vyučovat, často se stane, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu je třeba žákům dopomoci určitým upozorněním učitele, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.

Nové učivo předkládané žákům za pomoci individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami nebo jinými prostředky ke zkonkrétnění vytvářených pojmů, vede k jejich pochopení. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení úloh spojené s individuálními činnostmi žáků doprovázené jejich schopností formování slovního vyjádření úloh a odpovědí, můžeme hodnotit jako nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí.

Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Činnostní učení matematice v rukou učitele, který ho neformálně uplatňuje, je jemný a dokonalý nástroj, pomocí něhož učitel upoutává snadno pozornost žáků, probouzí jejich představivost a uvádí do pohybu postupně myšlení každého žáka.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom samostatnost žáka i jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou

- praktické činnosti, které odpovídají určité úloze
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení, odpovědi náležející dané úloze závěrů
- dovednost samostatně vymyslet a formulovat úlohu podobnou k úlohám právě řešeným
- nechat žáky vymýšlet úlohy s praktickým, jim blízkým obsahem a též jim takové úlohy předkládat k řešení
- obtížnější úlohy řešit až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

Učebnice a pracovní sešity, které jsou připravené k činnostnímu učení matematice, předkládají mnoho slovních úloh ze života, čímž jsou také dětem blízké a jasné. Metodické postupy v nich zvolené nejsou jednotvárné, upoutávají žáky, budí jejich zájem, mobilizují jejich pozornost.

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje

- naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel a co odpovídají spolužáci
- učit žáky soustředit se na své činnosti, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků
- pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků
- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků, každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a pomoci rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to co dítě vidí, v čem má přímou účast, to potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek
- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva
- propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou

Při **vyučování matematice v prvním období** základního vzdělávání chceme vždy při probírání určitého učiva

- dát žákům první pojetí daného problému a motivovat je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací je dovést postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou
- provádět třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými
- provádět cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí
- nechat žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností

- provádět cvičení k zautomatizování určité početní operace
- nechat žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu
- rozlišovat české mince a bankovky

Látku pro ústní počítání je třeba volit tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí učiva.

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pokud možno matematické poznatky, za pomoci přímé účasti učitele, při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Na co je třeba upozornit, je časté zařazování počítání zpaměti a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání zpaměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou základy počítání zpaměti. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Počítání slovních úloh zpaměti je třeba vždy spojovat s vysvětlením žáka, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, když bychom přitom měli vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh zpaměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených činnostně zpaměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků o počítání zpaměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák - pracuje s chybou tak, že ji vnímá jako příležitost jak najít správné řešení - řeší úkoly, při kterých kombinuje informace z různých zdrojů - rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů - umí správně používat matematické termíny - seznamuje se se světem financí a rozvíjí tak svoji finanční gramotnost.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák - řeší problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost - používá metody, při kterých sám dochází k objevům, řešením a závěrům - společně s učitelem formuluje cíl úkolu - spolupracuje na úkolech, které zadává učitel
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák - vzájemně komunikuje s ostatními při řešení daného úkolu - prezentuje výsledky své práce - sděluje své pocity a názory, vyměňuje si zkušenosti se spolužáky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák - respektuje pohledy a názory, které se liší od jeho vlastních - je schopen pracovat v týmu, sděluje své pocity a názory - klade otázky k tématu - se učí hodnotit práci vlastní i práci druhých - je komunikativní vůči spolužákům i učiteli - dokáže požádat o pomoc
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - plánuje úkoly a postupy - reaguje ve výuce na společenské a přírodní dění - pracuje dle svých individuálních možností a schopností - plní své povinnosti, uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých - se učí toleranci vůči ostatním - seznamuje se se světem financí a rozvíjí tak svoji finanční gramotnosti.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - správně využívá pomůcky, techniku a vybavení - pracuje se studijními materiály a zdroji, které jsou dostupné ve výuce v dostatečném počtu - pracuje s materiály a zdroji, v nichž si může ověřit správnost svého řešení

FINANČNÍ GRAMOTNOST	Žák: - orientuje se v základních formách vlastnictví; -používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy Příklady dílčích výstupů: - pozná české mince a bankovky (1., 2. ročník) - uvede příklad využití platební karty (1., 2. ročník) - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu (1., 2. ročník) - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (3., 4. ročník) - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (3., 4. ročník) - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi (4., 5. ročník) - sestaví jednoduchý osobní rozpočet (4., 5. ročník) - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje (5. ročník) - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje (5. ročník) - na příkladech objasní rizika půjčování peněz (5. ročník) - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti (4., 5. ročník) - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží (5. ročník)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk:

- Psaní číslic, písmen
- Psaní znamének
- Správné vyjadřování
- Rozšíření slovní zásoby
- Trénování paměti
- Psaní římských číslic

Prvouka, vlastivěda, přírodověda:

- Orientace
- Lidské tělo
- Hodiny
- Vzdálenost mezi městy
- Geometrické tvary
- Pozemek (rozloha)

Výtvarná výchova, pracovní činnosti:

- Písmo
- Kreslení
- Práce s papírem
- Stavebnice
- Pozemek
- Kreslení
- Práce s papírem

Tělesná výchova:

- Měření času
- Početnost skupin
- Řazení dle velikosti
- Vytváření skupin
- Orientace
- Početnost skupin

Matematika a její aplikace	Matematika **Ročník: 1**
Školní výstupy	**Učivo**
Žák: Zapíše čísla 0-20 Rozliší číslice tiskací a psací Doplní chybějící čísla v řadě Podle obrázku rozhodne více méně Spočítá prvky daného souboru do dvaceti Vytvoří skupinu s daným počtem prvků Zobrazuje číslo na číselné ose Orientuje se na číselné ose Sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20 Řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel Řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez přechodu desítky Řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu o x více nebo méně v oboru do 20 Porovnává přirozená čísla větší, menší, rovná se Sčítá a odčítá v oboru do 20 bez přechodu přes 10 Orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole Porovnává předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší Rozezná geometrické tvary, trojúhelník, čtverec, obdélník, Kruh Rozezná krychli, kvádr, válec, kouli, uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	Čtení a psaní čísel Orientace na číselné ose Znaménka větší, menší, rovná se Součet a rozdíl čísel bez přechodu desítky Počítání předmětů v daném souboru Orientace na číselné ose Sčítání a odčítání v oboru 0-10, 10-20 Řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání Řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, o n-méně Porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno Komutativnost sčítání, řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání Geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahoře, dole Menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký Rovinné obrazce, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh Stavění staveb ze stavebnice, tělesa, krychle, kvádr, válec, koule

Matematika a její aplikace	Matematika **Ročník: 2**
Školní výstupy	**Učivo**
Žák:	
Sčítá a odčítá do dvaceti s přechodem přes desítku	Součet a rozdíl čísel
Spočítá prvky souboru do sta	Čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100
Vytvoří konkrétní soubory, na počítadle, penězi, ve čtvercové síti, s daným počtem prvků do sta	Počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do 100
Užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh	Řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání
Orientuje se na číselné ose	Číselná osa
Užívá spoje násobilek 2,3,4,5	Násobení jako opakované sčítání
Dělí v oboru násobilek 2,3,4,5	Dělení
Zaokrouhlí dané číslo na desítky	Zaokrouhlování čísel na desítky
Sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo	Sčítání a odčítání
Užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh	Sčítání a odčítání při řešení praktických úloh
Řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do sta	Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel
Řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání do sta	Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání do sta
Řeší slovní úlohy na násobení a dělení	Řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek
Řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony	Řešení a vytváření slovních úloh se dvěma početními výkony
Řeší slovní úlohy se vztahy x-krát více, x-krát méně	Řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát, x-krát více
Rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda	Časové jednotky
Čte časové údaje na různých typech hodin, sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídaně, oběda, večera, délku spánku……	Orientace v čase, den-24 hodin,1 hodina-60 minut,1 minuta-60 sekund
Kreslí křivé a rovné čáry	Kreslení rovných a křivých čar
Změří délku úsečky, m, dm, cm	Rýsování úseček, jednotky centimetr, decimetr, metr
Rozezná geometrická tělesa v praxi	Užití stavebnic ke stavbám s tělesy
Sestrojí model krychle, kvádru, koule, válce	Modelování těles

Matematika a její aplikace	Matematika **Ročník: 3**
Školní výstupy	**Učivo**
Žák: Sčítá a odčítá zpaměti i písemně, používá písemné sčítání i odčítání v praktických úlohách	Počítání v oboru do tisíce
Řeší slovní úlohy v oboru do sta a tisíce Zaokrouhluje na desítky a stovky	Počítání v oboru do tisíce
Zapisuje a čte číslo do tisíce	Zaokrouhlování
Řeší jednoduché rovnice Počítá se závorkami	Počítání v oboru do tisíce
Řadí vzestupně a sestupně čísla do tisíce, na číselné ose Porovnává čísla do tisíce Zakresluje čísla do číselné osy	Rovnice Počítání se závorkami Číselná osa
Orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Porovnávání čísel Orientace v kalendáři
Vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků	Čtvercová sít, tabulky, schémata
Řeší praktické úlohy na dělení se zbytkem	Dělení se zbytkem
Chápe princip sdružování sčítanců, využívá při početních operacích	Sdružování sčítanců
Násobí a dělí v oboru malé násobilky Dokáže určit neúplný podíl a zbytek Zná výrazy součin, podíl a zbytek	Malá násobilka Dělení se zbytkem
Zná jednotky délky mm,cm,dm,m a používá je k měření	Součin, podíl, zbytek
Měří a odhaduje rozměry geometrických útvarů a vyjadřuje je ve vhodných jednotkách	Jednotky délek
Porovnává velikosti útvarů	Měření a odhad geometrických. útvarů Porovnávání útvarů
Rýsuje a označuje bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec	Rýsování, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, obdélník, čtverec
Seznamuje se s měřením obvodu čtverce, obdélníka, trojúhelníka	Seznámení s měřením obvodu
Rozeznává kružnici a kruh	Kruh,kružnice
Zná význam pojmu průsečík a dokáže ho určit	Vzájemná poloha dvou přímek
Pozná základní geometrická tělesa - krychle, kvádr, koule, válec	Tělesa

Matematika a její aplikace	Matematika **Ročník: 4**
Školní výstupy	**Učivo**
Žák:	
Počítá do 1mil., po statisících, desetitisících, tisících	Čtení a zápis čísel,
Sčítá a odčítá pamětně čísla, která mají nejvýše 2 číslice různé od 0, př. 8400 - 6 200	číselná osa Sčítání a odčítání čísel v daném oboru
Pamětně násobí a dělí do 1 mil. jednociferným číslem	Pamětné násobení
Porovnává čísla do milionu a řeší nerovnice	a dělení jednociferným.číslem Porovnávání čísel do 1 mil., řešení jednoduchých. nerovnic
Písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem	Písemné nás. jednocif. a dvojcif. činitelem
Písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu	Písemně dělí jednocif. dělitelem, kontrola násobením
Provádí kontrolu pomocí kalkulačky	Práce s kalkulačkou
Zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky	Zaokrouhlování
Provádí kontrolu pomocí kalkulačky	Práce s kalkulačkou
Zaokrouhluje čísla na statisíce,	Zaokrouhlování
Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a se vztahy o x více/méně, x-krát více/méně	Slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o x-více, méně, x-krát více, méně
Řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny z daného celku	Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny,desetiny z celku
Řeší slovní úlohy na dva -tři početní výkony	Řešení slovních úloh
Zapíše pomocí římských čísel 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000	Římské číslice
Sečte zlomky se stejným jmenovatelem	Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem
Názorně vyznačí polovinu., čtvrt. celku	Celek, část, zlomek
Rozkládá čísla v desítkové soustavě	Zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících
Určí vzájemnou polohu dvou přímek	Vzájemná poloha dvou přímek
Sestrojí rovnoběžku s danou přímkou	Kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku
Sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce	Rýsování kolmice
Pozná souměrný útvar	Souměrné útvary
Nakreslí souměrný útvar	Určování os souměrnosti překládáním, souměrné tvary
Určí osu souměrnosti překládáním	Souměrné útvary ve čtvercové síti
Určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě	Rýsování čtverce, obdélníka
Narýsuje čtverec, obdélník,	Rýsování kružnice s daným středem
Narýsuje kružnici a daným středem a daným poloměrem	a s daným poloměrem
Narýsuje rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník	Rýsování rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníka

Matematika a její aplikace	Matematika **Ročník: 5**
Školní výstupy	**Učivo**
Žák:	
Sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti	Čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose
Písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla	Písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel
Písemně násobí až čtyřciferným činitelem	Písemné násobení až čtyřciferným činitelem
Písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce	Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem
Řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi	Řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony
Přepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak	Římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi
Zapíše a přečte desetinné číslo, řádu desetin a setin, zobrazí desetinné číslo na číselné ose	Zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě
Užívá desetinné číslo v praktických situacích	Praktické modely desetinných č. /peníze/
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Písemné sčítání a odčítání desetinného čísla
Písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin	
Řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy	Řešení jednoduchých nerovnic
Vyjádří setinu zlomkem a desetinným číslem	Vyjádření setiny zlomkem a desetinným číslem
Zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky	Zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky
Porovnává přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose	Porovnávání přirozených čísel
Odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost	Odhad a kontrola výpočtů
Zaokrouhlí desetinné číslo na celé číslo	Zaokrouhlování desetinných čísel
Doplní řady čísel, tabulky	Grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulky
Čte a sestaví sloupkový diagram	
Sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	Čtení a sestrojování sloupkového diagramu
Narýsuje obdélník, čtverec	Čtení a sestrojování jednoduchých diagramů Konstrukce obdélníku a čtverce
Narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník	Rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníka
Vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce	Výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce
Převádí jednotky obsahu m^2, dm^2, cm^2, mm^2	Další jednotky obsahu, a, ha, km^2, mm^2
Vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn	Výpočet povrchu krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
Porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Vysvětlování početních výkonů se v 1. a 2. ročníku provádí na základě činnosti se skupinami předmětů. Názornému počítání slouží též jednoduché obrázky a značky kreslené dětmi. Při vytváření pojmu čísel a početních výkonů se přechází od činností s trojrozměrnými předměty k připraveným pomůckám (kolečka, peníze, vystřižené obrázky,) až ke kreslenému názoru v pracovních sešitech a názoru demonstračnímu. Také vytváření slovních úloh a jejich obměny vychází z věcného názoru, především je však třeba využívat individuální žákovský přístup.

Velmi vhodným tématem slovních úloh je obchodování spojené s manipulací s penězi.

Matematika celého 1. ročníku je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také v souvislosti s učivem českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnostem.)

Podle podmínek školy se mohou děti ve vyučování seznamovat s prací na počítači a využívat v matematice jednoduché počítačové hry, hlavně vhodné k procvičování vidění počtu věcí, přiřazování čísla k určitému počtu věcí, porovnávání počtu věcí a čísel a též k procvičování početních výkonů.

Vynikající výukovou pomůckou jsou výukové programy od firmy TERASOFT:

- TS Matematika – logické hádanky a úkoly z geometrie
- TS Matematika pro prvňáčky
- TS Matematika pro 1. – 4. ročník
- TS Pohádková matematika

Získané dovednosti dále rozvíjíme v následujícím 2. a 3. ročníku základního vzdělávání. Počítačových her lze využívat k procvičování učiva nejen matematiky, ale i dalších vyučovacích předmětů.

Výuka matematiky ve 2. ročníku má i nadále činnostní charakter. Všechny činnostní a počtářské dovednosti získané v 1. ročníku se využívají, dále rozvíjejí a pokračuje též rozvoj řečových dovedností žáků. Postupně se u žáků vytváří dovednost matematického vyjadřování.
Číselný obor se rozšiřuje do 100 činnostně, hlavě na základě manipulací s penězi a obrázkového názoru. Zdůrazňuje se řešení slovních úloh, neboť při jejich řešení se rozvíjí logické myšlení žáků a současně se upevňují a automatizují početní výkony. Automatizace početních výkonů vzniká na základě dokonalého pochopení probíraných algoritmů a logického myšlení žáků. Matematické dovednosti se ve 2. ročníku rozšiřují o početní operaci – násobení, která je vyvozována na základě činností s konkrétním názorem.
Násobení má přitom žák možnost objevit z opakovaného sčítání. Činnosti vedoucí k tomuto objevu a jeho ověřování je třeba provádět s různými pomůckami, vhodnou pomůckou jsou peníze. Spoje násobilek 2, 5, 10 se v podstatě připravují již od 1. ročníku při opakovaném přičítání určitého čísla. Ve 2. ročníku tuto zkušenost žáků využijeme. Na základě činností žáci pochopí princip násobení a později i to, jak lze násobilky využít v praktickém životě. Obojí je základním předpokladem ke tvorbě slovních úloh na násobení žáky a k automatizaci násobilkových spojů.

Geometrie ve 2. ročníku má motivační charakter. Je především zaměřena na hry s prostorovými a rovinnými tvary. Průpravou pro pozdější provádění náčrtů v geometrii je ve 2. r. kreslení různých rovných a křivých čar, jednotažek apod. Měření délek se provádí na konkrétních předmětech.

Vyučování matematice ve 3. ročníku je stejně jako v předcházejících ročnících názorné, často spojené s aktivní činností všech žáků. Žákovských činností využíváme při výkladu i procvičování učiva. Velmi vhodné jsou činnosti s penězi, např. při obchodování, činnostní práce na číselných osách

(využití čtverečků z tvrdšího papíru, nejlépe o straně 2 cm), činnosti s kolečky (názorné rozlišování úsudků).

Pojetí početních výkonů jak byly vysvětleny v 1. a 2. ročníku se ve 3. r. nemění. Ve 3. ročníku se algoritmy početních postupů pamětného počítání rozšiřují o poznání algoritmů písemného sčítání a odčítání. Slovní úlohy tvoří nedílnou součást učení početních výkonů. Velký význam mají slovní úlohy, které využívají číselné údaje z prostředí, které žáci znají.

Zařazování počítačových programů k procvičování učiva matematiky může být ve 3. ročníku pro žáky velmi oblíbenou činností.

V geometrii je třeba vést žáky tak, aby rozuměli krátkým textům úloh s geometrickým obsahem a aby dokázali popsat jednoduchý geometrický obrázek.

Očekávané výstupy na konci 1. období

- žáci zvládají numeraci do 100
- dobře v oboru do 100 zvládají čtyři základní početní výkony: sčítání, odčítání, násobení, dělení, a to hlavně zpaměti
- na základě činností s konkrétními předměty nebo s využitím kresleného názoru řeší správně slovní úlohy, při sestavování úloh využívají přitom svých zkušeností
- mají zautomatizovanou malou násobilku a dělení beze zbytku v oboru do 100
- dovednosti početních výkonů s čísly do sta umí využívat k řešení jednoduchých úloh z praktického života, dovede jednoduché slovní úlohy vymýšlet i řešit
- umí úsudkově rozlišovat o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně a užívat jich jak u čísel nepojmenovaných, tak u čísel pojmenovaných v oboru do 100
- dovedou psát, porovnávat a zaokrouhlovat čísla do 1000
- správně sčítají a odčítají písemně dvě trojciferná čísla a provádějí odhad výsledku
- řeší činnostně s penězi slovní úlohy na téma obchodování

S numerací a počítáním v číselném oboru do 1000 je třeba začít až po dokonalém zvládnutí numerace a počítání v oboru do 100. Rozšíření číselného oboru do 1000 je zařazováno až do 2. pololetí 3. ročníku. Proto se dobré zvládnutí všeho učiva náležejícího do číselného oboru do 1 000 nemůže předpokládat u všech žáků na konci 3. ročníku.

Dále na konci 1. období žák

- rozlišuje základní geometrické obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) a geometrická tělesa (krychle, kvádr, válec, koule)
- zná základní jednotku délky 1m, ví, že 1m = 100 cm
- zná jednotky času: 1 hodina, 1 minuta, rozlišuje je a ví, že 1 h = 60 min
- zná základní jednotku užívanou při vážení: 1 kg
- rýsuje rovné čáry podle pravítka
- rozlišuje přímku a úsečku
- dovede označit bod, přímku, úsečku
- základní obrazce dovede načrtnout a popsat

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku.

Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí důslednost, tvořivost sebedůvěru, sebekontrolu aj.

V systému individuální práce se slabšími žáky v matematice v prvním období základního vzdělávání má mimořádně velký význam správné a hojné používání názorných pomůcek, kreslených znázorňování, cvičení v sestavování vlastních úloh, řešení úloh zpaměti.

Systém činnostního učení, který používáme opět ukazuje, že se v pedagogické praxi při učení základů matematiky v prvním období základního vzdělávání, nemusí vyskytovat beznadějné situace.

Při dodržování základních zásad a metod činnostního učení, dosahujeme uspokojivých výsledků i u žáků s diagnostikovaným opožděným vývojem nebo různými dys problémy.

2. období

Cíle vzdělávací oblasti

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití
- vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi
- sestaví jednoduchý osobní rozpočet
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje
- na příkladech objasní rizika půjčování peněz
- uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti
- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží

Charakteristika výuky

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast předmětu matematika je tvořena z:

a) Číslo a proměnná

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení do 1 000). Dbá se na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)

- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

b) Závislosti a vztahy

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pochopení závislostí prostřednictvím práce s grafem, diagramem a tabulkou.

c) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Procvičují převádění jednotek délky, hmotnosti, času a objemu. Učí se grafickému projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy

Při nich je třeba uplatňovat logické myšlení. Řeší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď. Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí.**

Dobrým prostředkem k rozvoji míry pochopení probíraného matematického učiva jsou *komentované situace z aktuálního prožitku*, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Velký význam v matematice má *aktivita žáků*. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování, rozvoji smyslu pro odpovědnost, schopnosti sebekontroly a sebehodnocení.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice nové učivo vyplývá z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Když se snažíme toto dodržet a v tomto systému vyučovat, často se stane, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu je třeba žákům dopomoci určitým upozorněním učitele, otázkou nebo doporučením, co pozorovat.

Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.

Nové učivo předkládané žákům za pomoci individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami nebo jinými prostředky, umožňuje žákům objevení nového postupu či algoritmu a napomáhá rozvoji správného a reálného uvažování žáků. Cílem řešení úloh je naučit žáky jasnému a konkrétnímu uvažování.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem.

Úsilí, které žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom samostatnost žáka i jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou

- praktické činnosti, které odpovídají určité úloze
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení, odpovědi náležející dané úloze závěrů
- dovednost samostatně vymyslet a formulovat úlohu podobnou k úlohám právě řešeným
- nechat žáky vymýšlet úlohy s praktickým, jim blízkým obsahem a též jim takové úlohy předkládat k řešení
- obtížnější úlohy řešit až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje

- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému

- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků, každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a pomoci rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující žáka v souvislosti s reálným odhadem řešení
- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva

Při vyučování matematice v druhém období základního vzdělávání chceme vždy při probírání určitého učiva

- motivovat je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací je dovést k pochopení problému
- provádět srovnávání nových poznatků s vědomostmi již osvojenými
- provádět cvičení s praktickým využitím získaných vědomostí
- nechat žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, vycházející z jejich zkušeností
- provádět cvičení k zautomatizování určité početní operace
- nechat žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního algoritmu
- pamětné početní úkony volit tak, aby přispívala k zvládnutí učiva

V druhém období základního vzdělávání necháváme žáky pokud možno matematické poznatky za pomoci přímé účasti učitele při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Na co je třeba upozornit, je *časté zařazování počítání zpaměti* a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání zpaměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou *základy počítání zpaměti*. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Počítání slovních úloh zpaměti je třeba vždy spojovat s vysvětlením žáka, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, když bychom přitom měli vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh zpaměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených činnostně zpaměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků o počítání zpaměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Vyučování matematice ve 2. období směřuje k osvojování základních pojmů a vztahů, postupné abstrakci a zobecňování. Vytváří zásoby algoritmů a metod řešení. Žáci se učí rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu, zpřesňují své vyjadřování a zdokonalují grafický
projev. Poznávají možnosti matematiky a uvědomují si, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Rozvíjí logické myšlení a úsudek, zdůvodňují matematické postupy a vytváří hypotézy.

Očekávané výstupy na konci 2. období

- žák používá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel
    - přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
    - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
    - násobilka
    - vlastnosti početních operací s čísly
    - písemné algoritmy početních operací
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
- vyhledává a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
    - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řád
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice)
- užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti
    - základní útvary v rovině
    - základní útvary v prostoru
    - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody
    - vzájemná poloha dvou přímek v rovině
    - osově souměrné útvary

Nestandardní aplikační úlohy 2. období

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech
- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

Průřezová témata

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání
    - cvičení pozornosti a soustředění
    - cvičení dovedností zapamatování
    - řešení problému
    - dovednosti pro učení
- sebepoznání a sebepojetí
    - vztah k sobě samému
    - vztahy k druhým
    - zdravé a vyrovnané sebepojetí
- seberegulace
    - cvičení sebekontroly
- organizace času
- plánování učení
- psychohygiena
- pozitivní naladění mysli
- hledání pomoci

c) Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast v 1. – 2. ročníku nemá vlastní samostatný předmět, žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vyučovacích předmětů, příp. formou zájmových kroužků. Ve 3. –5. ročníku je vzdělávací oblast realizována prostřednictvím předmětu informatika.

INFORMATIKA

- **Cíle vzdělávací oblasti**
    - poznání úlohy informací
    - porozumění toku informací – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití
    - využívání moderních informačních a komunikačních technologií
    - schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím alternativních zdrojů
    - schopnost formulovat svůj požadavek na internetu
    - výpočetní techniku a výukový software využívat ke zvýšení efektivnosti učení
    - dokázat prezentovat výsledky své práce s využitím vhodného softwaru
    - respektování práv duševního vlastnictví
    - zaujetí odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu nebo jiných mediích
    - šetrná práce s výpočetní technikou

- **Charakteristika výuky**

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací s menším zatížením paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky.
Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí.

- **Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu**

  Předmět informatika je vyučován v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně od 3. do 5. ročníku. Výuka je organizována především praktickou formou, kdy žáci díky dostatečnému počtu počítačů pracují převážně individuálně. Zapojení všech PC k internetu umožňuje využití této sítě i do běžné výuky, nejen do hodin informatiky. Teoretická část výuky probíhá spíše frontálně, výuka je obohacována využitím prezentací na Activ Boardu a je doplněná samostatnými pracemi a prezentacemi žáků na zadaná témata.

- **Průřezová témata** – tato integrativní součást školních vzdělávacích programů prostupuje i výukou informatiky:

  Například:

  - Osobnostní a sociální výchova
    - podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, využívání PC tak, aby nepoškozoval naše zdraví – psychohygiena
    - pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému – závislost na hrách
    - napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování - gamblerství
    - mezi formování praktických životních dovedností patří i znalost práce s PC
    - dovednost elektronické komunikace
  - Výchova demokratického občana
    - vede k respektování zákonů – autorská práva na počítačové programy
    - vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
    - umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) – vývoj počítačů kontra armádní cíle
  - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
    - prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech – vývoj počítačů a jejich vliv na společnost, výroba počítačových součástek v rozvojových zemích
    - vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory – slavní vědci, zapojení do vývoje počítačů
  - Multikulturní výchova
    - díky internetové síti si žák rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
    - rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
  - Environmentální výchova
    - rozvíjí porozumění souvislostem vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí – ekologická likvidace elektrozařízení, monitorů
  - Mediální výchova
    - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
    - umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
    - učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času

- umožňuje získat představy o roli médií (Internet) v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

- Mezipředmětové vztahy

  Tak jako ve všech oblastech lidského bytí, vše závisí na člověku. V rukách kreativního pedagoga umožňuje i tento úzce specializovaný předmět nalezení množství mezipředmětových vazeb.

  Například:

  - MATEMATIKA
    - v tématu o historii počítacích strojů – abakus
    - výpočet uhlopříčky monitorů – palce x cm
    - převody bajtů, GB, TB
    - finance - peněžnictví
  - PRVOUKA-VLASTIVĚDA-PŘÍRODOVĚDA
    - historie – jak vypadala společnost v jednotlivých obdobích vývoje výpočetní techniky
    - viry v našem těle a v počítačích
    - naše zdraví a počítač
    - kde se nalézají státy, ve kterých vznikaly první počítače
    - periferie
    - využití křemíku na procesorech
    - elektrické obvody, elektronky
    - elektromagnetický záznam na diskety
    - funkce laserové tiskárny
  - ČESKÝ JAZYK
    - práce s tiskem – inzeráty na pracovní pozice využívající PC
    - řecká abeceda – alfanumerická část klávesnice
  - ANGLICKÝ JAZYK – správná výslovnost a překlad výrazů

- **Výchovné a vzdělávací strategie předmětu**

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v této učebnici dosáhnout
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák - samostatně vyhledává informace na internetu a v literatuře, - používá získané informace a umí je kriticky posoudit, - nalézá mezipředmětové vztahy a využívá prostředků IT pro zkvalitnění svého vzdělávání - rozvíjí svoji tvořivost řešením problémových úloh, - umí správně používat termíny, - neustále posiluje svůj pozitivní vztah k informatice.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák - učí se samostatně řešit problémy s využitím logických postupů, - využívá vlastní úsudek při řešení problémových úloh, - vyhledává zdroje informací, které vedou k řešení problému, - vyhledává alternativní materiály, které umožní ověřit správnost řešení, - se učí prezentovat a zhodnocovat svoji práci, respektuje názory druhých a umí vyjádřit svůj postoj v diskusi
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák - je komunikativní a respektuje pravidla vzájemné spolupráce, - umí obhájit svůj názor formou veřejné diskuze a zároveň respektuje názor druhých.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák - je komunikativní vůči spolužákům i vůči pedagogovi, - učí se spravedlivému hodnocení a sebehodnocení

KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - respektuje přesvědčení a názory jiných, - respektuje a dodržuje autorská práva u softwarových produktů.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - dodržuje pravidla bezpečnosti práce při používání výpočetní techniky, - umí správně využívat hardware, - snaží se spořit elektrickou energii a tím i chránit životní prostředí, - umí pečovat o výpočetní techniku a k udržuje čistotu na stole při práci s výpočetní technikou.

3. ročník

školní výstupy

Žák umí:

- pracovat se strukturou, funkcemi a popisem počítače a přídavných zařízení
- jednoduchou údržbu počítače a postupy při běžných problémech s HW i SW
- dokáže chránit svůj počítač před viry, dodržuje pravidla preventivní ochrany před viry
- zásady bezpečnosti práce a prevencí zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- rozeznat části počítače: monitor, skříň počítače, klávesnice, myš, reproduktory, tiskárna a ví, k čemu slouží
- bezpečně zapnout a vypnout počítač a monitor.
- ovládat počítač myší
- ovládat počítač klávesnicí
- využívat funkce jednotlivých kláves
- se orientovat na ploše počítače
- najít tlačítko start
- najít hledanou ikonu na ploše
- pracovat s programy podle návodu učitele a umí je spustit a vypnout
- pracovat s výukovými programy určenými pro 3. ročník.
- pracovat s oknem – minimalizuje, maximalizuje, zavírá okno Zná bezpečnost práce s počítačem.
- zásady bezpečné práce s PC
- spustit program Internet Explorer nebo Google Chrome.
- navštěvovat na internetu, pod vedením učitele, stránky vhodné pro svou věkovou kategorii.
- vyhledávat informace
- chránit si svá osobní data při práci

témata

- Počítačová sestava
- Počítače ve společnosti
- Kdo vymyslel počítač?
- První elektrické počítače
- Generace počítačů
- Počítačové skříně
- Jak to vypadá uvnitř počítače
- Pevný disk
- Operační paměť
- Procesor
- Péče o počítačovou sestavu
- Viry a antivirové programy
- Počítačové pirátství
- Naše zdraví a počítač
- Počítačové periferie
- Vstupní zařízení
- Myš
- Klávesnice
- Výstupní zařízení - Monitory
- Tiskárny
- Zálohovací zařízení
- Multimedia
- Další vstupní a výstupní zařízení

s internetem a zvažovat, kdy je vhodné je zveřejnit.
- si uvědomit problémy spojené s autorskými právy, zásadami etiky, výhodami registrování programů

4. ročník

školní výstupy	témata
Žák umí: - historii operačních systémů - druhy programů a jejich využitím - vybrat vhodný program pro řešení zadaného úkolu - rozlišovat druhy programů, dle použití v praxi - využívat MS Excel - práce s buňkou - úprava tabulky - matematické výpočty - grafy - filtry - zná rozdíl mezi tabulkou v Excelu a Wordu - využívat MS Power Point - návrh - rozložení - graf, tabulka, obrázek, klipart, video - úprava rozložení a návrhu - přechody - animace - prezentace - komplexně zvládá práci s textovým editorem Word Pad - umí vyhledat potřebné informace s užitím WWW vyhledávačů - umí si otevřít stránku, jejíž adresu zná - umí pracovat se základními portály - ví, co je elektronická komunikace a jak si lze zřídit mailovou schránku - odpovědně přistupuje k nevhodným obsahům na webových stránkách	• Paragrafy a počítače • DOS • Druhy programů • Nadstavby - DOSu - T602, NC, M602 • Nadstavby WINDOWS – OFFICE, • Vývoj WINDOWS 3.1 – Windows nejnovější verze • Konkurence Microsoftu • Textové editory - druhy • Tabulkové kalkulátory - Excel x tabulka WORD • Práce s Excelem • Práce s Power Pointem • WORD PAD • Internet

5. ročník

školní výstupy	**témata**
Žák umí: ○ druhy textových editorů ○ zná textové editory i od jiných výrobců - Writer ○ získá přehled o historii písma ○ podrobně pracuje s text. editorem Word ○ ovládá pracovní prostředí MS Word ○ umí spustit a ovládat Word ○ umí napsat text ○ formátuje textový dokument ○ vhodně vkládá do textu další objekty (tabulka, graf, obrázek, symboly, Word Art, Klip Art, odrážky, video) ○ umí vložené objekty formátovat ○ obtékání textu ○ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla ○ využívá šablony ○ pracuje se záhlavím a zápatím ○ vloží a upraví iniciálu ○ píše do sloupců s pomocí tabulátorů ○ pracuje s programem Malování ○ umí vyhledávat a zpracovat informace získané z Internetu ○ zkopíruje si části textu z webových stránek do svého dokumentu v textovém editoru	• Historie písma • Písmo v počítačích • Druhy textových editorů • Word x Writer – spuštění, popis prostředí, ovládání • Práce s blokem • Zarovnání • Řez písma • Kopírování formátu písma • Formát odstavce • Práce s dokumentem • Automatické opravy • Šablony • Schránka • Čáry a ohraničení • Tabulky • Vkládání • odrážek, • symbolů, • Word Artů, • klipartů, • automatických tvarů • grafů a vlastních obrázků • Program Malování • Obtékání textu • Záhlaví a zápatí • Iniciála • Tabulátor • Internet

d) Člověk a jeho svět

Tuto vzdělávací oblast vyučujeme v předmětech: prvouka, přírodověda a vlastivěda.

Cíle vzdělávací oblasti: Prvouka

- Žák se učí pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- na základě činností a pozorování si vytváří nové představy o jednoduchých, dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci, žáci se učí tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory
- žáci na základě svých vlastních zkušeností docházejí k jednoduchým pojmům a objevují souvislostí
- žák si vytváří pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjí se pozitivní vlastnosti žáků
- žákům získává základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- žáci se učí cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních
- využití Kolodějovy zahrady života jako přírodní učebny a učebnice

Mezipředmětové vztahy 1.období

Sloh - vypravování, literatura
Tematická práce
Mezilidské vztahy
Občanská společnost a škola
Písně k daným tématům
Hry
Ekosystémy
Vztah člověka k prostředí
Bezpečnost při pohybových činnostech, význam pohybu pro zdraví
Jiné číselné soustavy
Posloupnost
Jednotky času
Literatura - báje, pověsti, příběhy ze současnosti, příběhy z budoucnosti
Sebepoznání a sebepojetí
Poznávání lidí
Pohyb pro zdraví
Kulturní diference
Ekosystém
Cestování MHD
Požár

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák na konci 1. období

- orientuje se v místě svého bydliště a školy
- orientuje se ve své obci (městě), zná význačné objekty
- dovede pojmenovat a pozná některé okrasné a užitkové rostliny a volně žijící, hospodářská a domácí zvířata, umí se postarat o rostliny na školních záhonech
- zná pravidla chování v přírodě
- ví, jaké jsou jeho možnosti v ochraně životního prostředí
- zná základní pravidla bezpečného chování
- zná základní pravidla pro bezpečné chování chodců v dopravním provozu
- zná dopravní značení, které se týká chodců
- umí pojmenovat části lidského těla, zná a dodržuje základní hygienické návyky

- **Výchovné a vzdělávací strategie předmětu**

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v této učebnici dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák - rozvíjí schopnost samostatné práce. - pracuje s chybou jako s příležitostí. - se zapojuje do nejrůznějších projektů a soutěží; tím je motivován pro celoživotní učení.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák - se pokouší realizovat vlastní nápady. -aktivně se podílí na všech fázích činnosti. - umí a učí se požádat o pomoc, přijmout ji, ale také pomoc nabídnout. - Využívá problémy, které ve školním životě vyvstávají každý den jako příležitost něco se naučit. Společně s žáky nacházíme řešení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák - zajímá se o názory, náměty a zkušenosti ostatních žáků. - učí se naslouchat druhým, což je nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - učí se ohleduplné komunikaci, vstřícnosti a empatii. - netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. - k prezentaci práce využívá multimédia, Kolodějské noviny, spolupracujeme s místními organizacemi.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák - učí se prezentovat výsledky své práce ve škole i na veřejnosti (vernisáže, projektové výstavy). - pokouší se o sebehodnocení. - při vhodných příležitostech pracují žáci týmově, učíme se role si rozdělovat, přijímat a respektovat.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - není lhostejný k problémům druhých – problémy žáků se snažíme řešit společně. - učí se pořádat výstavy k projektům. - třídit odpad - zapojuje se do údržby a zvelebování města.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - se učí pracovat na projektových dnech, při kterých žáci vidí využitelnost poznatků získaných při vyučování. - se učí důsledně dokončovat práci v dohodnuté kvalitě a termínech. - rozvíjí své pracovní dovednosti při práci na školních zahradě

1. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -popsat bezpečnou cestu do školy -rozlišit možná nebezpečí v nejbližším okolí, situaci modelovat	 Naše škola Cestou do školy Místo, kde žiji

-uvede svoji adresu - -pojmenovat členy své rodiny -popsat role v rodině -rozlišit příbuzenské vztahy - projevovat toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům -vyjmenovat kladné a záporné vlastnosti -uvést ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti -uvést svůj režim dne s časovými údaji -charakterizovat roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny -uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích -roztřídit některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvést příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Náš dům, náš byt Naše rodina Máme miminko Rodinná oslava Práce a zábava Režim dne Prázdniny Volný čas Rok, čas Příprava na Vánoce Velikonoce Podzim Ovoce a zelenina Zima U krmítka U krmelce Jaro Rostliny na jaře Zvířata na jaře V sadu Na zahradě Domácí zvířata a jejich mláďata Léto Na louce V lese Bouřka
1. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -popsat základní stavbu lidského těla - uvést základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života	 Lidské tělo Čistota Správná výživa Režim dne

-vysvětlit pojmy: zdraví, nemoc, úraz -na příkladech uvést, jak lze předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby	Zdraví a nemoc Úraz Ajax
-poznat obec -popsat bezpečnou cestu do školy -určit některé dopravní značky	Památky Koloděj Cestou do školy Místo, kde žiji
- poznat svoji školu a spolužáky - vyjmenovat kladné a záporné vlastnosti - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	V budově školy Naše třída O přestávce Každý člověk je jiný
-demonstrovat správné chování ve třídě, v dopravním prostředku	Umíš se chovat? O přestávce
-v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici -bezpečně překonat silnici	Na ulici Na chodníku a na silnici
-rozlišovat bezpečná a nebezpečná místa pro hru -v modelových situacích prokázat správnou znalost cestování autem -rozeznat a používat bezpečnou cestu do školy	Hrajeme si bezpečně Obytná zóna Hřiště a ulice Cestování autem, bezpečnostní prvky, autosedačka a zásady správné přepravy Cesta do školy
-chápat konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života -umí přivolat pomoc -použít linku tísňového volání, ovládá způsoby komunikace s operátory -rozeznat nebezpečí různého charakteru, -využívat bezpečná místa pro hru a trávení volného času -uplatňovat základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jednat tak, aby neohrožovat své zdraví a zdraví ostatních	Důležitá telefonní čísla Neznámý člověk Nevhodné dotyky Bezpečný odchod z domova Požár

2. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -zapsat adresu domů, adresu školy - popsat cestu do školy a upozornit na možná nebezpečí, rozeznat a používat bezpečnou cestu do školy a zvládá modelové situace „Sám domů“	Začíná škola Cestou do školy Naše obec

- rozlišit dopravní značky v okolí školy a v okolí bydliště, umí dodržovat správné dopravní návyky chodce, rozeznává vybrané značky pro chodce, bezpečně překonat silnici se světelnými signály - rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru -správně používat pravidla chování na stezkách pro chodce i při akcích školy - popsat role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozumí termínům: ohleduplnost, kamarádství - vyslovit i napsat přání k svátku, narozeninám svým členům rodiny - v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti i v rodině -popsat role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi -uvede povolání rodičů a popíše různá povolání a jejich důležitost pro chod celé společnosti - umí vyjmenovat a popsat různá povolání a pracovní činnosti -vysvětlit potřebu různých povolání pro chod společnosti -umí se orientovat v čase -rozlišit kalendářní a školní rok -řadit měsíce, vymezit týdny, dny, minuty - určí, kolik je hodin v čase digitálním i ciferníkovém - na příkladech porovnat minulost, současnost i budoucnost	Dopravní situace v okolí školy Cesta do školy a domů Na hřišti a na ulici Cestujeme MHD, společné cestování Moje rodina Rodinná oslava Domov Povinnosti členů rodiny Práce dospělých Práce dospělých Hodiny – digitální x ručičkové Volný čas Orientace v čase Rok, měsíce, týden,

2. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí:	
-popsat vánoční a velikonoční, obyčeje, porovnat je se současností	Vánoce, obyčeje Velikonoc
-charakterizovat a porovnat roční období podle změn, ke kterým v jednotlivých ročních obdobích dochází -popsat život rostlin a živočichů v daném ročním období	Začíná podzim Podzim v naší zahradě, v sadu, v lese, na poli Začíná zima Příroda v zimě Začíná jaro Stromy a zvířata na jaře Začíná léto Léto na louce, u rybníka, na poli v lese
-poznat a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata	Domácí mazlíčci
-poznat a pojmenovat hospodářská zvířata a popíše jejich užitek pro člověka -pojmenovat části těla savců, ptáků	Hospodářská zvířata, tělo živočichů
-zná elementární znalosti o potravě živočichů	Strava živočichů
-popsat části bylin, dřevin -roztřídit zeleninu -třídí nejznámější ovoce na: malvice, peckovice a bobule	Pokojové rostliny Jehličnaté a listnaté stromy Podzim na zahradě, na poli v lese Sklizeň ovoce, třídění
-nejznámější houby třídí na: jedlé, nejedlé a jedovaté	V lese
-rozpoznat a popsat, jak pečovat o pokojové rostliny	Pokojové rostliny Péče o ně
-uvést příklady, jak člověk ovlivňuje přírodní prostředí a navrhne, jak on sám /vzhledem k věkové hranici/ může přírodě pomoci	Životní prostředí
-uvede jak třídit odpad	Třídíme odpad
-popíše a uvede příklad základních hygienických, režimových a dalších zdravotně preventivních návyků	Hygiena člověka
-pojmenuje negativní návyky a navrhne	Čistota a zdraví

2. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: řešení, jak jim předcházet /kouření, alkoholismus, drogy/ -rozpoznat názvy nejčastějších nemocí -popsat prevenci nemocí a úrazů	Nemoc Zdravá strava
-rozlišit dopravní značky v okolí školy a v okolí bydliště -dodržovat správné dopravní návyky chodce	Bezpečnost na silnici
- popsat cestu do školy a upozorní na možná nebezpečí - popsat chování při setkání s cizími lidmi	Cestou do školy
-odhadnout riziko a nebezpečnou situaci -dodržovat zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných ovládat způsoby komunikace s operátory tísňových linek -rozeznat nebezpečí různého charakteru, -využívat bezpečná místa pro hru a trávení volného času -uplatňovat základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jednat tak, aby neohrožovat své zdraví a zdraví ostatních	První pomoc Tísňová linka Nebezpečné látky Výstražné tabulky Prevence vzniku požáru Přátelské chování

3. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -orientovat se v plánu města, vyznačit v plánu místo školy, bydliště, významných památek a přírodních úkazů - určit sousední obce -zařadit město do kraje, určí krajské město, určí okresní město -popsat dopravu, služby, místa pro volný čas, kulturu,sport -uvést příklady přírodních prvků v okolní krajině a vyjádří jejich estetickou hodnotu -uvést příklady umělých prvků v okolní krajině a vyjádří jejich estetickou hodnotu -uvede povolání ve městě a jejich potřebu pro chod společnosti -určit své příbuzné, popsat role rodinných příslušníků -vyjádřit vztahy mezi rodinnými příbuznými - projevovat toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům -elementárně třídit a popisovat těla rostlin a živočichů -uvést základní vlastnosti látek, poznat veličinu, měřidlo, jednotky -změřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu -reagovat adekvátně na pokyny dospělých při cvičném opuštění budovy -reagovat v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu -používat reflexní doplňky a znát jejich dopad - v modelových situacích využívat osvojená pravidla chování ne stezkách pro chodce, v obytné zóně	Město-obec, kde žiji Orientace v krajině Život ve městě a v jeho okolí Doprava a služby v obci Typy krajiny – cesta po Kolod. zahradě života Životní prostředí Ochrana přírody Přírodniny a lidské výtvory Vliv člověka na utváření krajiny Život ve městě - zdravotnictví , služby, doprava atd. Lidé a čas-práce a volný čas Rodina Člověk mezi lidmi Růst a vývoj člověka Části lidského těla Části těla rostlin Jednotky míry, délky a času Kdo je chodec Značky Nebezpečí a nebezpečné chování

3. ročník	
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -bezpečně překonat silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy -ovládat pravidla jízdy na koloběžce a na bruslích, umí je využívat -v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách -na konkrétních případech rozpozná mimořádnou událost, -ovládat způsoby komunikace s operátory tísňových linek -rozeznat nebezpečí různého charakteru, -využívat bezpečná místa pro hru a trávení volného času -uplatňovat základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jednat tak, aby neohrožovat své zdraví a zdraví ostatních - rozpozná rozdíl mezi signály -chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života -hledá pomoc u důvěryhodné osoby	Přednosti v jízdě Motorová vozidla, místo k sezení Přecházení Na čem se ještě jezdí Silnice a chodník Obytná zóna Druhy dopravních prostředků Pravidla chování na zastávce Povodně, vichřice, požár Varovné signály Tísňová linka Požár a zábavní pyrotechnika Drogy, násilí, pomoc v nouzi

Mezipředmětové vztahy 2. Období -vlastivěda

Sloh - vypravování, popis turistika
Kresba jednoduchého plánu
Výroba směrové růžice
Dokreslování map
Rozmanitost přírody
Porovnání čísel (délky toku, nadmořské výšky, počtu obyvatel,…)
Kresba - pobyt na táboře, u moře
Fotodokumentace
Státní hymna
Sociální rozvoj - vedení dialogu, komunikace v různých situacích
Číselná osa
Řešení modelových situací
Doplňková četba
Turistika
Dramatizace historických dějin, pověsti pražské a české
Obrázky a pověsti z českých dějin
CD ROM
Vyprávění, cestopisy, cestopisné filmy
Tematické práce
Evropa a svět nás zajímá
Objevujeme Evropu
Jsme Evropané
Slovní úlohy
Kulturní diference
Vycházka - historické památky
Koloděj

Cíle vzdělávací oblasti

- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování, samostatné a sebevědomé vystupování
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Očekávané výstupy na konci 2. období - vlastivěda

Žák na konci 2. období

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- orientuje se podle světových stran
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a lidských sídlech na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, architektury, krajinotvorby, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu
- a jejich význam
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději
- a mezi jevy
- využívá informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků

Vlastivěda	**4. ročník**
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -určit polohu obce, svého bydliště a okolí -určit polohu svého bydliště v rámci Prahy pomocí mapy -určit podle mapy a buzoly světové strany -rozpoznat světové strany podle přírodních úkazů -vyhledat a určit značky na mapě -vysvětlit použití barev na mapě -rozlišit náčrty, plány a mapy -popsat regionální přírodní, hospodářské a historické zvláštnosti -seznámit a popsat vlastní zkušenosti z cest po ČR a Evropě -vysvětlit pojmy vlast, vlastenectví -uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Místo, kde žijeme Obec - místní krajina Dopravní síť, cestovní ruch Světové strany, orientace na mapě Glóbus, poledníky, rovnoběžky Využití map, značky na mapě Nadmořská výška Barvy na mapě Praha a vybraná česká a moravská města Region Obec Poloha ČR, naši sousedé Povrch ČR - pohoří a nížiny Vodstvo Praha a vybraná česká a moravská města Nerostné bohatství a průmysl, zemědělství Ochrana přírody, národní parky a chráněná území Hlavní orgány státní moci Státní symboly

-zjistit státní svátky a významné dny	Státní svátky
-s žáky a učitelem sestaví pravidla soužití ve škole	Lidé kolem nás Žákovský vnitřní řád školy jako modelová situace
-uvede základní lidská práva a práva dítěte, příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv	Práva a povinnosti žáka školy Mezilidské vztahy, pravidla slušného chování Základní lidská práva
-používat časové přímky	Právo a spravedlnost
-rozpoznat základní druhy historických pramenů, chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví	Protiprávní jednání Lidé a čas Orientace v čase
-praktickým způsobem využívat knihovnu, oblastní muzeum, historické památky v obci	Časový řád, časová osa Kalendáře, letopočet,
-získat informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naše dějiny a kulturu	Dějiny jako časový sled událostí Současnost a minulost v našem životě Nejstarší dějiny naší země do konce 18.stol.
-pojmenovat rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve	
Uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země -umí převyprávět některou z pověstí	
-uvést některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země -umí převyprávět některou z pověstí	Báje, mýty, pověsti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa, historické prameny a způsoby poznávání minulosti
-vysvětlit historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Státní svátky a významné dny

Vlastivěda	**5. ročník**
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -popsat ostatním žákům zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnat způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	Místo, kde žijeme Vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí
-dobře se orientovat na mapě -ukázat místo svého pobytu v ČR a zahraničí -ukázat polohu sousedních států	Evropa a svět Základní orientace na mapě Evropy a světa Sousední státy Slovensko
-dobře se orientuje na mapě -ukázat evropské ostrovy, poloostrovy, pohoří -vyhledat na mapě evropské státy a jejich hlavní města a určit podle světových stran jejich geografickou polohu vzhledem k ČR	Planeta Země Evropa - poloha na Zemi Povrch a vodstvo Evropy Hlavní ostrovy a poloostrovy Okrajová moře

-vysvětlit pojmy: Evropská unie, rozliší znak EU	Hlavní evropské řeky
-dobře se orientovat na mapě ČR -pracovat s učebnicí, mapou	Naše vlast Regiony ČR Hospodářství ČR, zemědělská a průmyslová výroba, služby a obchod, cestovní ruch, turistické
-porovnat způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích, vyhledá turistické zajímavosti	
-rozlišit, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žijí a některé jejich zástupce -rozlišit státní symboly, objasnit jejich účel a způsoby používání	Regiony ČR Státní správa a samospráva Základy státního zřízení a politického zřízení ČR, státní svátky a symboly
-charakterizovat rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny. -rozlišovat základní rozdíly mezi lidmi -rozlišovat mezi osobními a neosobními vztahy - posoudit názor jiných podřídit kompromisu -vhodně uplatňovat vlastní názor a usilovat o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných -obhájí a odůvodní své názory	Lidé kolem nás Soužití lidí, mezilidské vztahy Pravidla slušného chování Pomoc nemocným, sociálně slabým, společný "evropský dům" Chování lidí Princip demokracie Právo a spravedlnost Základní lidská práva Práva dítěte Práva a povinnosti žáků a školy
Žák umí: - rozlišit vlastnictví soukromé a společné, doloží příklady porušování lidských práv -vyjmenovat různé menšiny žijící v naší vlasti -poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních,etnických a náboženských skupin	Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze, Vlastnictví duševních hodnot, právní ochrana občanů a majetku
	Základní globální problémy významné sociální problémy nesnášenlivost mezi lidmi globální problémy přírodního
-orientuje se na časové přímce -chápat význam ochrany kulturního a historického dědictví	Lidé a čas Orientace v čase a časový řád, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka
-uvést některé osobnosti a jejich činnosti, kterými obohatily naši nebo evropskou kulturu K.H. Mácha, B. Němcová, B. Smetana, J. Myslbek, T.G. Masaryk, F. Peřina, JUDr. Horáková, V. Havel	Regionální památky Péče o památky Historické prameny a způsoby poznávání minulosti Současnost a minulost v našem životě – novější české dějiny /od konce 18. stol./ po současnost Osvícenství, tereziánské a josefínské reformy

-uvést některé báje a pověsti, vztahující se k historii země, /regionu/ -pojmenovat rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve -vyhledávat informace o státních svátcích a význam. dnech -státní svátky a významné dny -báje, mýty a pověsti jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa	Buditelé českého národa Rozvoj vědy a techniky Kulturní život v 19.stol. 1.sv.válka Vznik ČR První prezident První republika 2.sv.válka Boj proti nacistům Zrod nového ČSR Období komunistické vlády Pražské jaro Sametová revoluce Žijeme v demokratickém státě

Dopravní výchova

1.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu

Dílčí výstupy:

Žák

a) v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici
b) bezpečně překoná silnici
c) rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru
d) v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem
e) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy

Učivo:

I. Silniční provoz

Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)

II. Chodník

Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)

III. Silnice

Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)

IV. Místo pro hru

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

V. Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu

Přecházení silnice po přechodu

VI. Cestování

Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

Prolínající téma - cesta do školy

Cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)

2.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu

Dílčí výstupy:

Žák

a) správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)
b) rozeznává vybrané značky pro chodce
c) bezpečně překoná silnici se světelnými signály
d) rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru
e) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky
f) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace "sám domů"

Učivo:

I. Silniční provoz

Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

II. Chodník a stezka pro chodce

Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)

Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)

III. Silnice

Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)

Krajnice a její nástrahy

IV. Místo pro hru

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)

V. Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu

Přecházení silnice po přechodu

Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

VI. Cestování

Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)

Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

Prolínající téma - cesta do školy

Cesta do školy (pravidla bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí)

Poslouchej, dívej se, přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)

3.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce.

Dílčí výstupy:
Žák
a) reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP
b) používá reflexní doplňky a zná jejich dopad
c) v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně
d) rozeznává vybrané značky
e) bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy
f) ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je
g) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách
Učivo:
Chodec
I. Na chodníku
Pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku)
Kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.)
Nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách)
Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)
II. Silnice
Pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky)
Nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj)
Značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)
III. Místo pro hru
Silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře)
Hřiště a cesta na něj
Obytná zóna a její pravidla
Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)
V. Přecházení
Přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály
Přecházení mezi zaparkovanými vozy
Přecházení po přechodu s jízdním kolem
VI. Cestování autem
Pravidla chování na parkovišti
Nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání
VII. Cesta dopravními prostředky
Druhy dopravních prostředků a jejich specifika
Pravidla chování na zastávce
Prolínající téma - cesta do školy
Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

4.ročník
Cíl výuky v daném ročníku:
být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky

silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty;
vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu

Dílčí výstupy:
Žák
a) popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě
b) zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole
c) (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty
d) vybere bezpečné místo pro pohyb na kole
e) jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola
f) rozeznává vybrané značky
g) naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty
h) v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:
Cyklista
I. Výbava jízdního kola a cyklisty
Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití;reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)
Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
II. Způsob jízdy na jízdním kole
Technika jízdy; přeprava zavazadel
III. Bezpečná cesta
Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)
IV. Cyklista na silnici
Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici,jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění
Vedení kola, vyjíždění do silnice
Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu
Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
Značky
V. Cyklista na křižovatce
Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování)
Vztahy mezi účastníky silničního provozu
VI. Rodinný cyklistický výlet
Plánování trasy a výbava na cestu
Cyklista v dopravních prostředcích
Způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)
VII. V ohrožení
Zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)
Prolínající téma - cesta do školy
Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

5.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu – chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí

Dílčí výstupy:

Žák

a) bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty
b) rozeznává další dopravní značky
c) poznává vztahy účastníků silničního provozu
d) odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci
e) zná ohleduplné chování a osvojuje si ho
f) snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu

Učivo:

Souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty

I. Na chodníku

Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku

Vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Výbava jízdního kola a cyklisty

Potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty (reflexní doplňky a ostatní doplňkypro bezpečnou jízdu)

Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

III. Chodec a cyklista na silnici

Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici

Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce

Pravidla jízdy za snížené viditelnosti

Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici)

Pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek

IV. Bezpečná jízda

Technika jízdy

Pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici

V. Cyklista na křižovatce

Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky

Vztahy mezi účastníky silničního provozu

VI. Volný čas a sportovní aktivity

Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel(vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)

VII. Přecházení silnice

Shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu)

VIII. Cesta dopravními prostředky

Shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky

Pravidla při jízdě autem (zádržné systémy)

Vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy
IX. Prázdniny
Zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)
X. Nebezpečí
Krizové situace (možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)
Prolínající téma - cesta do školy
Dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky)
V Silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)
3.2 Výstupy na konci 1. stupně
Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ. Dovednosti žáků jsou rozděleny podle tematických okruhů – chodec, cyklista.

Chodec
Žák:
- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi
- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy)
- uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází u (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě v autě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdů na in-linech, koloběžce atd.
- vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry
Žák zná dopravní značky a jejich význam:
Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod Přechod pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stop, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel–Zákaz vstupu chodců–semafory pro chodce a řidiče

Cyklista
- popíše výbavu jízdního kola a její funkci
- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu
- zvládá základní techniku jízdy na kole (pokud jsou vhodné podmínky pro nácvik), zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)
- volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky provozu)
- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)
- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci
Žák zná dopravní značky a jejich význam:
Dálnice – Jednosměrný provoz – Přikázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

Výchova ke zdraví

Člověk a jeho svět:

Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Žák:

- ví, že jakýkoli problém se dá řešit a že k tomu existují specializovaná pracoviště pro první pomoc a řešení osobních problémů („krizové linky“) a že znalosti a dovednosti související s úrazy a život ohrožujícími stavy jsou životně důležité.

- postupně si uvědomuje, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí.

- dochází k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (1. období)
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc (2. období)

- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Příklady dílčích výstupů:
- ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 (1. a 2. ročník)
- v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky (3. ročník)
- dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji (3. ročník)
- charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním (4. ročník)
- v modelové situaci určí život ohrožující zranění (4. a 5. ročník)

Cílové zaměření:

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Člověk a zdraví:

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života,-zdravotně preventivní chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.
Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě…
Vzdělávací obor Výchova ke zdraví -vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných situacích událostech. Vzhledem

k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Žák:
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli;

V cílovém zaměření:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Učivo:
Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:
- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby–člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim

Finanční gramotnost

Internetová podpora tohoto tématu v příloze ŠVP č. 1

Finanční gramotnost je nově v našem ŠVP zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a Matematika a její aplikace.

Žák:
- orientuje se v základních formách vlastnictví;

-používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze,

- na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Příklady dílčích výstupů:
- pozná české mince a bankovky (1., 2. ročník)
- uvede příklad využití platební karty (1., 2. ročník)
- odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu (1., 2. ročník)
- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (3., 4. ročník)

- vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (3., 4. ročník)
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi (4., 5. ročník)
- sestaví jednoduchý osobní rozpočet (4., 5. ročník)
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje (5. ročník)
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje (5. ročník)
- na příkladech objasní rizika půjčování peněz (5. ročník)
- uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti (4., 5. ročník)
- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží (5. ročník)

Výchova k občanství:
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodařená s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení,
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí,

Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:
Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V cílovém zaměření:
Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

V očekávaných výstupech:
Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

V učivu:
Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:
právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Základem osvojování dovedností a způsobů jednání je praktický nácvik a provádění ukázek, které jsou součástí výuky v každém ročníku. Pro efektivitu vzdělávání a výchovy jsou doporučovány metody prožitkové pedagogiky (praktický nácvik, skupinový trénink, simulační hry). Rozsah vědomostí i nácviku dovedností je pak třeba volit vždy přiměřeně vzhledem k věku a schopnostem žáků.

1. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstát samostatně v obtížné situaci

Dílčí výstupy:

Žák

a) chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí

b) přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)

c) v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)

Učivo:

- **Sebeochrana, pomoc a prevence rizik**
  - důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště
  - kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)
  - doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů
  - bezpečný odchod z domova – klíče, výtah
  - venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
  - správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
  - záchranáři, uniformy, činnosti
  - co se se mnou může dít, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;
- **Požáry**
  - oheň – požár
  - prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
  - největší rizika požáru
  - ochrana při požáru a přivolání pomoci
  - pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

2. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu; posilovat odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost

Dílčí výstupy:

Žák

a) odhadne riziko/nebezpečnou situaci

b) dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných

Učivo

Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)

- **První pomoc**
  - zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace
  - základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních

- **Péče o zdraví a prevence rizik**
  - opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí (rozpoznání rizik i schopnosti pomoci)
  - základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění
  - bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech
- **Požáry a jejich rizika**
  - základní označování nebezpečných látek
  - základní bezpečnostní a výstražné tabulky,zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov
  - správné chování při požáru
  - přivolání pomoci, ohlášení požáru

- **Osobní bezpečí a podpora a ochrana duševního a fyzického zdraví**
  - správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.
  - příklady ze života
  - jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situací

3. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznat varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – zejména plynu, vody, elektřiny, umět určit (popsat) svou pozici v neznámém prostředí a zhodnotit možné následky svého jednání, zhodnotit důsledky bezdůvodného volání na tísňové linky,

Dílčí výstupy:

Žák

a) na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost

b) jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy

c) rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén)

d) chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby

Učivo

- **Opakování učiva z předchozího ročníku** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **První pomoc (**opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)
- **Mimořádné události**
  - seznámení s pojmem
  - nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek)
  - varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha)
  - zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)
- **Požáry** (modelové situace způsobů chování při požárech), nebezpečí zábavní pyrotechniky
- **Péče o zdraví a prevence rizik**
  - bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
  - nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem
  - citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života
  - co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

4. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části obce, města, příroda) za použití plánů měst a map

Dílčí výstupy:

Žák

a) bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích

b) zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm

c) rozezná označení uzávěrů vody a plynu

d) poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)

e) přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo:

- **Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví**
  - vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života
  - evakuace (obecně)
  - označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)
  - bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
  - rizika letních prázdnin
  - nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony
- **Požáry a jejich rizika**
  - příčiny vzniku požárů
  - požáry v přírodě, lesní požáry
  - největší rizika požáru
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik
  - rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (*pozn.: lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy*), záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách
  - co se se mnou může dít v nebezpečných situacích

5. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

rozvíjet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)

Dílčí výstupy:

Žák

a) rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby

b) v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem

c) ošetři úrazy různého charakteru

d) charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému

e) rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár

f) pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc.

Učivo:

- **Opakování učiva z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Integrovaný záchranný systém** (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- **Požáry a jejich rizika**
  - způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru
  - hasicí přístroje (obecně)
  - evakuace při požáru, nácvik evakuace
  - evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče
  - úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - resuscitace (praktická ukázka, nácvik)
  - přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)
  - prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)
  - rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu)
  - rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů
- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému**
  - vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa
  - rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování
  - základy zvládání stresových stavů
  - nebezpečí internetu

Přírodověda

Cíle vzdělávací oblasti

- žáci se učí objevovat vztahy mezi živou a neživou přírodou, chápat souvislosti rovnováhy v přírodě a sledovat vzhled přírody v souvislosti s činností člověka
- sledovat změny v přírodě v souvislosti s pohyby Země ve vesmíru
- žáci si pěstují vztah ke sledování živých přírodnin v existujících společenstvech a chápání jejich vzájemné závislosti a začlenění do prostředí
- žáci se učí pozorovat základní projevy přírodnin a podle nich vyvozovat třídění do systému
- žáci objevují přírodní jevy na základě pozorování a pokusů mj. i v Kolodějově zahradě života
- žáci pozorují vlastní tělo a na základě poznatků vést k chápání funkcí a činností jednotlivých soustav
- žáci si přiblíží vznik života před narozením a sledovat jeho vývoj po narození
- žáci se učí sledovat činnosti ohrožující zdraví a život člověka a vyvozovat z nich poučení pro zdravý způsob života

Mezipředmětové vztahy, 2. Období - přírodověda:

Literatura - encyklopedie
Základní podmínky pro život
Tematické práce
Literatura - encyklopedie, příroda
Ekosystémy
Projektové vyučování
Literatura - klíče, atlasy a encyklopedie
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí
Sestaví si vlastní plán denního, týdenního režimu
Vysvětlí důležitost aktivit, které rozvíjejí fyzickou, duševní i emoční stránku osobnosti
Uvede a popíše, jak bude
Cvičné opuštění budovy
Sebepojetí

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v této učebnici dosáhnout
KOMPETENCE K UČENÍ	- žák poznává podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňuje si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti - žáků rozvíjí schopnost samostatné práce - žák se učí vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- žák se setkává s problémy, které ve školním životě vyvstávají každý den, Využije je jako příležitost něco se naučit. Společně s žáky nacházíme řešení. - poznává problémové situace, porovnává, řeší je a zaujímá k nim kritický postoj.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáci se učí naslouchat druhým, což je nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - žáci se učí ohleduplné komunikaci, vstřícnosti a empatii. - K prezentaci práce žáků využíváme spolupráci s Kolodějskými novinami, multimédia a další.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	-žáci mají možnost prezentovat výsledky své práce ve škole i na veřejnosti (vernisáže, projektové výstavy). - při vhodných příležitostech pracují žáci týmově, učí se role rozdělovat, přijímat a respektovat.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- žáky vnímá své okolí, učí se k ochraně životního prostředí a přírodního bohatství - učí se třídit odpad - pořádáme projektové dny

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- žáci se účastní projektových dnů, při kterých žáci vidí využitelnost poznatků získaných při vyučování - využívají nabytých znalostí při péči o školní zahradu - žáci se učí důsledně dokončovat práci v dohodnuté kvalitě

Přírodověda	**4. ročník**
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -vysvětlit pojmy: živá a neživá příroda a uvést příklady zástupců	Živá příroda - podmínky pro život
-vyjmenovat základní podmínky pro život	Živá příroda - podmínky pro život
-popsat fotosyntézu	Fotosyntéza
-uvede vznik půdy a její význam pro život	Půda, její vlastnosti na naší zahradě
-popsat potravní řetězec a potravní pyramidu	Potravní řetězec, potravní pyramida
-rozlišit vybrané horniny a nerosty	Vlastnosti hornin, nerostů
-uvést vlastnosti vzduchu, jeho výskyt a význam pro život	Vlastnosti vzduchu
-uvést vlastnosti, výskyt a formy vody a její význam pro život	Vlastnosti vody, koloběh vody v přírodě
-popsat koloběh vody v přírodě	Témata přírodovědy v praxi - zahrada
-vysvětlit pojem Slunce (hvězda) a uvede jeho význam pro Zemi	Slunce, Sluneční soustava
-vysvětlit pojem Země (planeta Sluneční soustavy)	Země
-uvést a popsat střídání dne a noci, ročních období	Střídání dne a noci Střídání ročních období
-třídit organismy do třech skupin (rostliny, živočichy, houby)	Pozorování v lese
-roztřídit živočichy na obratlovce a bezobratlé a uvést příklady	Rostliny a živočichové lesa Rostliny a živočichové u lidských obydlí
-zařadí organismy do společenstva: les, louka, u lidských obydlí, na poli, ve vodě a v jejím okolí	Rostliny a živočichové polí Rostliny a živočichové luk Rostliny a živočichové u vody Poznávání rostlin a živočichů a jejich třídění
-vysvětlí pojem ekologie	Ekologie, životní prostředí, odpady
-uvede příklady, kdy člověk životní prostředí poškozuje	
-uvede příklady, kdy člověk životní prostředí obnovuje, zachraňuje	
-odpady – třídění	
-změří vlastnosti látek (délku, hmotnost, teplotu, objem)	Měření délky, hmotnosti, teploty, objemu - opakování ze 3. ročníku Magnetická síla
-zkoumá magnetickou sílu u různých látek	Vlastnosti vody, vzduchu, půdy

-zkoumá vlastnosti vody, vlastnosti vzduchu -zkoumá vlastnosti půdy -pozoruje rašení a příjem vody rostlin	Přírodní společenstva v zimě Přírodní společenstva na jaře
-popsat výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě	Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty
-zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole	Pravidla
-při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty -vybrat bezpečné místo pro pohyb na kole - jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola -rozeznávat vybrané značky	Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu Technika jízdy; přeprava zavazadel Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna) Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici,jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění
-naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cest -vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Vedení kola, vyjíždění do silnice Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) Značky Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování) Vztahy mezi účastníky silničního provozu Plánování trasy a výbava na cestu Cyklista v dopravních prostředcích Způsob jízdy ve skupině Zásady správného chování v krizové situaci Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení
-v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci	**Požáry a jejich rizika** příčiny vzniku požárů

-stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	požáry v přírodě, lesní požáry největší rizika požáru **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
-bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm	různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik rizika u vody, přecenění sil nebezpečí jezů na řekách skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí
rozezná označení uzávěrů vody a plynu	záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách
poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)	co se se mnou může dít v nebezpečných situacích
-přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího -rozpozná život ohrožující zranění	
-orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy	Hodnota peněz Výdaje a příjmy Šetříme a dluhy

Přírodověda	**5. ročník**
školní výstupy	**témata**
Žák umí: -vyjmenuje přírodní rozdíly a způsob života v naší zemi se zemí, kterou navštívil -aktivně se účastnit skupinové práce, vyhledat v encyklopedii a popsat nové poznatky o planetě Zemi, sluneční soustavě,	Podnebné pásy Člověk a příroda Člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí Země ve vesmíru - Sluneční soustava Slunce, magnetická síla, gravitační síla Měsíc a jeho fáze, střídání a délka dne a noci,

přírodě na Zemi, člověku, člověku a technice - mapovat čistotu a pořádek ve městě i v jeho okolí, třídění odpadu, zeleň, vodní plochy, lokality pro relaxaci a odpočinek -popsat pozitivní i negativní vztah člověka k přírodě -uvést, proč člověk zakládá botanické a zoologické zahrady národní parky, chráněná krajinná území--- -popsat fotosyntézu -popsat potravinový řetězec, potravinovou pyramidu -objasnit střídání dne a noci, ročních období -znázornit pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země kolem zemské osy i kolem Slunce -uvést příklady živočichů a rostlin, které se přizpůsobily různým životním podmínkám -popsat a roztřídit rostliny, houby a živočichy podle základních znaků -orientovat se v Přehledech živé přírody -popsat pozitivní i negativní vztah člověka k životnímu -vysvětlit pojem - ekologická katastrofa -uvede příklady, jak člověk v přírodě pomáhá -zkoumat magnetickou sílu předmětů z různých látek (plastu, dřeva, železa, hliníku, skla, pryže) -vyhodnotit výsledky pokusu o magnetické síle -uvést, které předměty magnetickou silou přitahoval -vyhledat v encyklopediích a elementárně popsat funkce orgánů a orgánových soustav člověka -objasnit význam osobní a intimní hygieny -sestavit jídelníček podle zásad správné výživy -sestavit si vlastní plán denního, týdenního režimu -vysvětlit důležitost aktivit, které rozvíjejí fyzickou, duševní i emoční stránku osobnosti	střídání ročních období Výpravy do vesmíru Život na Zemi - Podmínky života na Zemi, počasí a podnebí, Přizpůsobivost rostlin a živočichů Třídění organismů, člověk, první pomoc Člověk a technika - nakloněná rovina, páka, kolo, kladka, parní stroj, energie Projektové vyučování Člověk a příroda Botanické a zoologické zahrady, naše zahrada Chráněná území Fotosyntéza Potravní řetězec Proč se střídá den a noc, roční období Délka dne, délka noci Přizpůsobivost rostlin a živočichů Podnebné pásy Cesty za potravou Třídění organismů Člověk a příroda Botanické a zoologické zahrady Chráněná území Magnetická síla Pokusy Člověk - kostra Člověk - orgánové soustavy Složky výživy

-uvést a popsat, jak bude postupovat v krizových situacích událostí jako je týrání, šikana, zneužívání a při přírodních a ekologických katastrofách -stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Člověk - další podmínky pro život Člověk za mimořádných situací Návykové látky Člověk a zdraví Člověk a hygiena Člověk a zdraví Zdravá výživa
-uvést a předvést odmítání alkoholu, cigaret, drog a dalších návykových látek -uvést příklady ohrožení zdraví a navrhne, jak jim předcházet (cyklistika, vodní hrátky, zimní sporty, doprava, nalezené injekční stříkačky, nalezené léky, pyrotechnika...)	Předcházení nemocem Předcházení úrazům Zdravé zuby První pomoc, obvazová technika Člověk - rozmnožovací soustava Člověk - rozmnožovací soustava Vývojová stadia člověka
-popsat a vysvětlit osobní hygienu -předvede nebo popíše ošetření drobných poranění -předvede nebo popíše přivolání lékařské pomoci -popíše pohlavní orgány žen i mužů -popsat osobní pohlavní hygienu -uvést způsob, jak zabránit neplánovanému početí (vzhledem k věku žáků) -vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista -bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty -rozeznává další dopravní značky -poznává vztahy účastníků silničního provozu -odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci -zná ohleduplné chování a osvojuje si ho -snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu -rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby -v modelové situaci uplatní správný postup	Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku Vztahy mezi účastníky silničního provozu **Požáry a jejich rizika**, způsoby chování při požárech, možnosti hašení požáru Hasicí přístroje, evakuace při požáru, nácvik evakuace evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty Péče o zdraví a poskytování první pomoci Resuscitace (praktická ukázka, nácvik) Přivolání pomoci, nahlášení události

při zásahu jiného člověka elektrickým proudem -ošetřit úrazy různého charakteru -charakterizovat základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému -rozlišovat situace, kdy lze a kdy nelze uhasit *požár* -poznat zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou) -rozeznat rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, -má základní právní povědomí, -umí přivolat pomoc -rozpozná život ohrožující zranění; -orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy	(praktický nácvik) Prevence rizik letních a zimních sportů Rizika otrav, jejich příčiny a, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu) Rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému Rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování Nebezpečí internetu Hodnota peněz Výdaje a příjmy Šetříme a dluhy

e) ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být

vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví. Praktická realizace v Kolodějově zahradě života
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

- **Tělesná výchova**

Charakteristika výuky

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i spolužáků.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu. Žáci získají plavecké kompetence.

Časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova je na 1. stupni zařazena do každého ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Tématické bloky se meziročníkově opakují a postupně rozšiřují. Výuka do 5. ročníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy.

Předmět si dává za cíl, aby si žáci uvědomovali činnosti ovlivňující jejich zdraví a jejich pohyb. Žáci se seznámí s pohybovými hrami, základy gymnastiky, rytmickým cvičením, úpoly, atletikou a turistikou. Tento předmět bude využívat znalostí z českého jazyka, matematiky, prvouky, přírodovědy a vlastivědy. V předmětu se zrealizují krátkodobé projekty (turnaje, sportovní dny).

Výuka probíhá v tělocvičně školy, na školním hřišti, plaveckém bazénu i v Kolodějově zahradě života. Plavecký výcvik probíhá v II. pololetí 2. třídy a v I. pololetí 3. ročníku.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova**
  - vede žáky k vzájemnému respektování a porozumění, ke schopnosti dokázat vnímat a poslouchat druhého (spolupráce při soutěžích)
  - napomáhá ke zvládání vlastního chování
  - utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni (kolektivní hry)
  - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (rozcvička, dopomoc při cvičení)
  - pomáhá k utváření pozitivního, nezraňujícího postoje k sobě samému a k druhým (záchrana při cvičení na nářadí)
  - podporuje vnímání a soustředění na danou činnost
  - cvičí dovednost řešení problému

- **Výchova demokratického občana**
  - vede k respektování zákonů a pravidel
  - vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
  - umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (sportovní utkání kontra válčení)

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
  - napomáhá orientaci žáků v globálních problémech souvisejících se zdravím
  - využívá zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů

olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností
- žák získává informace o mezinárodních sportovních událostech, o významných sportovcích z celého světa

- **Multikulturní výchova**
  - rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
  - díky sledování či účasti na sportovních utkáních rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti

- **Enviromentální výchova**
  - realizuje cvičení a pobyty v přírodě, žák vnímá vliv prostředí na zdraví
  - získává vztah ke Kolodějově zahradě života
  - upevňuje správné chování při pobytu v přírodě
  - vyhledává konkrétní nevhodné zásahy člověka v přírodě
  - prostřednictvím pohybových aktivit v přírodě si žák uvědomuje a vnímá estetičnost životního prostředí

- **Mediální výchova**
  - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do komunikace
  - umožňuje rozvíjet schopnost zdravého přístupu k mediálním informacím o sportovcích a sportovních výsledcích
  - učí využívat potenciál médií jako zdroje informací o sportovcích a sportovních utkáních

Mezipředmětové vztahy
Pohyb jako přirozená aktivita prolíná do všech vyučovacích předmětů – formou pohybových chvilek, zdravotních, kompenzačních a relaxačních aj. cvičeních.

- **Matematika**
  - pravolevá orientace
  - odhad vzdálenosti při skoku, hodu
  - orientace v prostoru
  - převody jednotek
  - orientace v okolí školy a v přírodě
  - využití a měření síly
  - využití a vážení hmotnosti
  - počítání skóre, vyhodnocení výsledku hry

- **Prvouka – vlastivěda – přírodověda**
  - škola a její okolí
  - výchova ke zdraví
  - využití přírodních materiálů pro pohybové aktivity
  - využití Kolodějovy zahrady života

- **Hudební výchova**
  - hudebně pohybové hry
  - píseň s pohybem
  - relaxační hudba pro protažení a zklidnění
  - základy tanečních kroků
  - využití rytmu a melodie při pohybu

- **Výtvarná výchova**
  - vyjádření pohybu a pocitů z pohybu barvami
  - malba, kresba při pobytu v přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák – je vedený k zodpovědnosti za jeho zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu, – se učí plánovat, organizovat a vyhodnocovat jeho činnosti a dovednosti, – je vedený k tomu, aby si osvojil nové pohybové dovednosti, kultivoval svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usiloval o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, – nalézá mezipředmětové vztahy a využívá je, – umí správně používat tělovýchovnou terminologii, – je hodnocen individuálně a pozitivně motivován.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák – je motivován k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů, – se učí řešení problémů zvládat prakticky ve škole i při mimoškolních akcích, – se učí pozitivně prožívat osvojené pohybové činnosti a využívat je jako prostředek k překonávání negativních tělesných či duševních stavů, – respektuje pohybový projev a názory druhých a umí vyjádřit svůj názor
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák – se učí otevřeně, účinně a „kulturně“ komunikovat, – umí obhájit svůj názor v diskuzi, – respektuje názory druhých, – se dokáže pozitivně prezentovat, – reprezentuje svoji osobu a školu na veřejnosti při akcích, – jedná a soutěží v duchu "fair play".
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák – se učí spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých, – se učí vnímat a respektovat vzájemné odlišnosti a zastávat v týmu různé role, – pomáhá těm, co pomoc potřebují nebo jej o ni požádají, – si uvědomuje význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách, – se učí spravedlivě hodnotit sebe i ostatní.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák – dodržuje bezpečnostní pravidla stanovená ve školním řádu a pravidla her či sportovních aktivit, – se učí být zodpovědný za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, – je ohleduplný k okolí, – respektuje názory jiných.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák – dodržuje organizační, hygienická a bezpečnostní pravidla, – používá bezpečně a správně sportovní náčiní.

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
- vliv plavání a pohybu ve vodě na zdraví dítěte

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- hry na sněhu (podle podmínek školy)
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

1. ročník	
školní výstupy	**učivo**
Žák umí: – dodržovat pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele dodržovat a reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele (pozor, pohov, v řad nastoupit, rozchod, pozdrav) – samostatně se převléct do cvičebního úboru – základní pojmy související s během – předvést nízký a polovysoký start – správnou základní techniku běhu – rychlý běh na 20-40 m – základní pojmy související se skokem do dálky a jeho techniku – skočit snožmo z místa do dálky – základní pojmy a techniku související s hodem – správně hodit míček z místa – dodržovat pravidla bezpečnosti při gym. cvičeních, za pomoci učitele dodržovat a	**ATLETIKA** Základní pojmy týkající se běhů, skoků a hodů, názvy části atletického hřiště Základy bezpečnosti při atletických činnostech Vhodné oblečení pro atletické činnosti **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Základy nízkého a polovysokého startu rychlý běh na 20-40 m Motivovaný běh střídaný s chůzí v terénu až do 10 minut Překonávání přírodních i umělých překážek **Skok** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Odraz z místa Skok do dálky z místa **Hod** Průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem Hod míčkem z místa **GYMNASTIKA** Základní bezpečnostní pravidla při gym.

reagovat na základní pokyny a gesta učitele – samostatně se převléct do cvičebního úboru – alespoň pasivně zvládat základní pojmy osvojených cviků – skoky prosté snožmo z trampolíny a základy gym. odrazu, výskok do vzporu dřepmo – základy chůze na lavičce/kladince (event. s dopomocí učitele) – základní estetické držení těla (snaží se o to) a estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) – zpevnit tělo – soustředit se na cvičení – převaly stranou v lehu, kolébka, leh vznesmo, pokus o stoj na lopatkách – kotoul vpřed – uvědomit si různá nebezpečí při hrách a snažit se jim za pomoci učitele zabránit – některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV – povely a pojmy pro realizaci her – základní pravidla osvojovaných her – v pohybové hře využívá i hračky a předměty denní potřeby – uvědomit si, že pohyb lze spojit s představou, rytmem, příběhem, pohádkou – uplatňovat pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržovat – rozumět základním pojmům označující náčiní, osvojované dovednosti a části hřiště – zvládat základní způsoby házení a chytí míč odpovídající velikosti a hmotnosti – hrát základní sportovní hru jako je vybíjená	cvičení Vhodné oblečení pro gymnastiku Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí Převaly stranou v lehu, kolébka, leh vznesmo, pokus o stoj na lopatkách Průpravná cvičení pro nácvik gym. odrazu z trampolínky Skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky Chůze na lavičce/kladince, obraty Přeběhy lavičky **Rytmická a kondiční cvičení** Základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla), rytmizovaná chůze a běh, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem Pokus o přísunný a poskočný krok, cval stranou **POHYBOVÉ HRY** Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách Základní organizační pravidla Drobné hry spojené s během, s házením míče, manipulací s předměty, s úpoly, pro uklidnění SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště Držení míče jednoruč a obouruč Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) Základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) Základní sportovní hra - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) ÚPOLY Přetahy a přetlaky **Zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

2. ročník	
školní výstupy	**učivo**
Žák umí: – dodržovat pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele dodržovat a reagovat na základní pokyny, signály a gesta	**ATLETIKA** Základní pojmy týkající se běhů, skoků a hodů, názvy části atletického hřiště Základy bezpečnosti při atletických činnostech

učitele (pozor, pohov, v řad nastoupit, rozchod, pozdrav, vpravo/vlevo v bok) – samostatně se převléct do cvičebního úboru – základní pojmy související s během a jeho technikou – předvést nízký a polovysoký start – rychlý běh na 25-40m – běhat přes překážky, štafetový běh – správnou základní techniku běhu	Vhodné oblečení pro atletické činnosti **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Základy nízkého a polovysokého startu rychlý běh na 25-40m Motivovaný běh prokládaný chůzí v terénu až do 10 minut Běh přes překážky, štafetový běh
– základní pojmy související se skokem do dálky a jeho techniku – skočit do dálky s odrazem z místa	**Skok** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Odraz z místa Skok do dálky z místa, výskoky na překážku
– základní pojmy a techniku související s hodem – správně hodit míček z místa a za chůze horním obloukem – hodit na cíl	**Hod** Průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem z místa a za chůze Hod míčkem z místa a z chůze horním obloukem, hod na cíl, hod různými předměty
– dodržovat pravidla bezpečnosti při gym. cvičeních, za pomoci učitele dodržovat a reagovat na základní pokyny a gesta učitele – samostatně se převléct do cvičebního úboru – pojmenovat základní gym. nářadí a náčiní – předvést převaly, kolébky, vztyk bez pomoci rukou z lehu na zádech a sedu zkřižmo, stoj na lopatkách (s dopomocí) – dva kotouly za sebou, kotoul-obrat-2.kotoul – skoky prosté snožmo z trampolíny a základy gym.odrazu, vyskočit do vzporu dřepmo na švédskou bednu – základy chůze na lavičce/kladince, přeběh lavičky	**GYMNASTIKA** Základní bezpečnostní pravidla při gym.cvičení Vhodné oblečení pro gymnastiku Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí Převaly, kolébky, vztyk bez pomoci rukou z lehu na zádech a sedu zkřižmo, stoj na lopatkách Dva kotouly za sebou, kotoul-obrat-2.kotoul Průpravná cvičení pro nácvik gym.odrazu z trampolínky Skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky Chůze na lavičce/kladince (obměny)
– základní estetické držení těla (snaží se o to) a estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) – uvědomit si, že při zpevnění těla se provádějí gym. cvičení snáze – soustředit se na cvičení – pokusit se o přísunný a poskočný krok, cval stranou	**Rytmická a kondiční cvičení** Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem Vyjádřit pohybem jednoduchou melodii Soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie Základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty…) Pohyb ve dvoudobém taktu Procvičovat přísunný a poskočný krok, cval stranou
– uvědomit si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit – některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV – povely a pojmy pro realizaci her – základní pravidla osvojovaných her – v pohybové hře využívat i hračky a předměty denní potřeby	**POHYBOVÉ HRY** Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách Základní organizační povely a pojmy pro realizaci her a základní pravidla osvojovaných her Drobné hry spojené s během, s házením míče, manipulací s předměty, s úpoly, pro uklidnění

– uvědomit si, že pohyb lze spojit s představou, rytmem, příběhem, pohádkou – rozumět základním pojmům označující náčiní, osvojované dovednosti a části hřiště – zvládat základní způsoby házení a chytit míč odpovídající velikosti a hmotnosti – hrát základní sportovní hru jako je vybíjená – přihrávku obouruč ve dvojicích, vrchní přihrávku jednoruč, vrchní chytání obouruč na místě – vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody, ale také ochrana zdraví a aktivní ovlivňování zdraví. – naučit se hygieně plavání, adaptace na vodní prostředí, základním plaveckým dovednostem, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu. – splývání, správná metodika plaveckého stylu, odstranění obav z vody	SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště Držení míče jednoruč a obouruč Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) Základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) Základní sportovní hra - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti ÚPOLY Přetahy a přetlaky **Plavecké činnosti –** splývání, správná metodika plaveckého stylu, odstranění obav z vody **Zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

3. ročník	
školní výstupy	**učivo**
Žák umí: – dodržovat pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele – používat aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem – jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám – běžet střídavě s chůzí, přes drobné překážky – zvládat základní techniku běhu a nízkého a polovysokého startu – předvést nízký a polovysoký start – připravit startovní čáru a vydat pokyn pro start – štafetový běh, rychlý běh do 40m – skočit do dálky s rozběhem správnou technikou – upravit doskočiště – vyskočit na překážku, přeskočit lavičku – základní techniku hodu míčkem z chůze i z rozběhu (vrchní oblouk – obě paže) – hod různými předměty na cíl	**ATLETIKA** Základní pojmy týkající se atlet. disciplín, atletického hřiště. Základy bezpečnosti při atletických činnostech a vhodné oblečení Pomůcky pro měření výkonů a k přípravě na atlet. činnost **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Běžecká abeceda Nízký start na povel, polovysoký start Vytrvalostní běh v terénu do 15 minut (podle úrovně žáků) Rychlý běh na dráze do 40m **Skok** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50cm z 3 až 4 dvojkroků) **Hod** Průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem Hod míčkem z chůze (postupné spojení s rozběhem). Hod míčkem s rozběhem Spojení rozběhu s odhodem

	Hod na cíl
– dodržovat pravidla bezpečnosti při gym. cvičeních, za pomoci učitele dodržovat a reagovat na základní pokyny a gesta učitele – používat základní pojmy osvojených cviků a dovede pojmenovat základní gym. nářadí a náčiní – uvědomovat si, že při zpevnění těla se provádějí gym. cvičení snáze – aktivně se zapojovat do pohybových činností – převaly, kolébky, vztyk bez pomoci rukou z lehu na zádech a sedu zkřižmo, stoj na lopatkách – kotoul vpřed a nácvik kotoulu vzad – skok prostý snožmo z trampolínky a základ gym. odrazu z můstku – roznožku přes kozu s odrazem z trampolínky – chodit na lavičce/kladince s obměnami, obraty	**GYMNASTIKA** Základní bezpečnostní pravidla při gym. cvičení, základní záchrana a dopomoc a vhodný oděv Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie Převaly, kolébky, vztyk bez pomoci rukou z lehu na zádech a sedu zkřižmo, stoj na lopatkách Kotoul vpřed a nácvik kotoulu vzad a jejich modifikace Průpravná cvičení pro nácvik gym. odrazu z můstku Přeskok 2-4 dílů švédské bedny z odrazem z trampolíny Roznožka přes kozu našíř odrazem z trampolínky Chůze na lavičce/kladince (obměny)
– používat základní estetické držení těla a estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) – jednoduchou melodii a rytmus vyjádřit pohybem, snaží se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb – zvládat základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném	**Rytmická a kondiční cvičení** Zásady bezpečnosti při gym. činnostech, rytmizaci Základní estetický pohyb těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu Soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie, tvořivé vyjádření rytmu pohybem Základní tance založené na taneční chůzi a běhu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem)
– používat základní herní činnosti jednotlivce a využívat je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel – uvědomit si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit – vysvětlit minimálně 10 pohybových her a hrát je se spolužáky i mimo TV, zná jejich zaměření – samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her – užívat základní pojmy označující náčiní, osvojované činnosti a části hřiště – užívat konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat – jednat v duchu fair play, za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží – přihrát míč jednoruč a obouruč vrchní přihrávkou a trčením – chytit míč jednoruč a obouruč – driblovat s míčem na místě i při chůzi – z místa i z pohybu jednoruč a obouruč vyvolenou rukou střelit na koš – naučit se hygieně plavání, adaptace na	**POHYBOVÉ HRY** Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách, vhodné oblečení a obutí Základní organizační povely a pojmy pro realizaci her a základní pravidla osvojovaných her, využití přírodního prostředí Drobné hry spojené s během, s házením míče, manipulací s předměty, s úpoly, pro uklidnění Variace her jednoho druhu SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, zjednodušenými pravidly, náčiním a označením sportovního hřiště Průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minibasketbal) Přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením) Chytání míče jednoruč a obouruč Vedení míče driblingem Střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i z pohybu, vyvolenou rukou) Pohyb s míčem a bez míče ÚPOLY

vodní prostředí, základním plaveckým dovednostem, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu. – splývání, správná metodika plaveckého stylu, odstranění obav z vody	Přetahy a přetlaky **Zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

4. ročník	
školní výstupy	**učivo**
Žák umí: – dodržovat pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele – předvést pořadová cvičení a základní rozcvičku – používat aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem – jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám – zvládat základní techniku běhu a nízkého a polovysokého startu – předvést nízký a polovysoký start – běžet rychle 50m, běžet střídavě s chůzí – připravit startovní čáru a vydat pokyn pro start – změřit a zapsat výkon a porovnat jej s předchozími výsledky – skočit do dálky s rozběhem správnou technikou, rozměřit si rozběh – upravit doskočiště – změřit a zapsat výkon a porovnat jej s předchozími výsledky – základní techniku hodu míčkem z chůze i z rozběhu, hodit na cíl – změřit a zapsat výkon a porovnat jej s předchozími výsledky – dodržovat pravidla bezpečnosti při gym. cvičeních, za pomoci učitele dodržovat a reagovat na základní pokyny a gesta učitele – používat základní pojmy osvojených cviků a dovede pojmenovat základní gym. nářadí a náčiní – základní gym. držení těla a jeho částí – uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gym. cvičení snáze a aktivně se zapojuje do pohybových činností – kotoul vpřed a vzad, akrobatické kombinace – skok prostý snožmo z trampolínky a základ gym. odrazu z můstku – roznožku a skrčku přes kozu s odrazem z trampolínky	**ATLETIKA** Základy bezpečnosti při atletických činnostech a vhodné oblečení, obutí Základní pojmy týkající se atlet.disciplín, atletického hřiště. Pomůcky pro měření výkonů a k přípravě na atlet. činnost **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Běžecká abeceda Nízký start na povel, polovysoký start Rychlý běh na 50m Vytrvalostní běh s chůzí v terénu 12-15 minut Vytrvalý běh na dráze 600m **Skok** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50cm, postupně z 5 až 7 dvojkroků), postupně odraz z břevna, rozměření rozběhu **Hod** Průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem Hod míčkem s rozběhem Spojení rozběhu s odhodem Hod na cíl **GYMNASTIKA** Základní bezpečnostní pravidla při gym. cvičení, základní záchrana a dopomoc Ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie Kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace Průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou Stoj na rukou s dopomocí Přeskok vyšších dílů švédské bedny Roznožka a skrčka přes kozu s odrazem z trampolínky **Rytmická a kondiční cvičení** Základní estetický pohyb těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu

– chůzi na lavičce bez dopomoci – používat základní estetické držení těla a estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) – jednoduchou melodii a rytmus vyjádřit pohybem, snaží se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb – předvést základní cvičení s náčiním – zvládat základy tance založené na chůzi, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném	Základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu Základní tance založené kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 3/4)
– používat základní herní činnosti jednotlivce a využívat je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel – uvědomit si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit – vysvětlit minimálně 10 - 20 pohybových her a hrát je se spolužáky i mimo TV, zná jejich zaměření – samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her – užívat základní pojmy označující náčiní, osvojované činnosti a části hřiště – používat konkrétní hry se zjednodušenými pravidly – jednat v duchu fair play, za pomoci učitele dodržovat pravidla soutěží – zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování – přihrát míč jednoruč a obouruč vrchní přihrávkou a trčením – chytit míč jednoruč a obouruč driblovat s míčem na místě i při chůzi z místa i z pohybu jednoruč a obouruč vyvolenou rukou – jednoruč a obouruč střelit na koš – driblovat – přihrát míč vnitřním nártem – chytit míč tlumením vnitřní stranou nohy – střelit na branku vnitřním nártem – udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu	**POHYBOVÉ HRY** Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách Základní organizační povely a pojmy pro realizaci her a základní pravidla osvojovaných her, využití přírodního prostředí Variace her jednoho druhu a využití netradičního náčiní SPO RT O V NÍ H R Y Základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách, vhodné oblečení a obutí Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, zjednodušenými pravidly, náčiním a označením sportovního hřiště Základní organizace utkání (losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání) Přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) Chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy Vedení míče (driblingem, nohou) Střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku z místa i za pohybu, vyvolenou rukou, nohou Pohyb s míčem a bez míče, zastavení Variace her jednoho druhu a využití netradičního náčiní Průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) ÚPOLY Přetahy a přetlaky
– slušně se chovat v dopravních prostředcích – připravit táborový oheň – v přírodě se chovat tiše a neničit ji – orientovat se na mapě	**Zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** Bezpečnost a hygiena při turistice, vhodné

	oblečení a obutí Soutěže a hry v přírodě Přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, táboření, ochrana přírody Orientace na mapě

5. ročník	
školní výstupy	**učivo**
Žák umí: – dodržovat pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele – používat aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem – jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám – změřit a zapsat výkon a porovnat jej s předchozími výsledky – zvládat základní techniku běhu a nízkého a polovysokého startu – předvést nízký a polovysoký start – rychlý běh na 60m, vytrvalý běh na 600m – připravit startovní čáru a vydat pokyn pro start. – skočit do dálky s rozběhem správnou technikou – upravit doskočiště – základní techniku hodu míčkem z rozběhu – zpřesnit hod na cíl – dodržovat pravidla bezpečnosti při gym. cvičeních, reagovat na základní pokyny a gesta učitele – používat základní pojmy osvojených cviků a dovede pojmenovat základní gym. nářadí a náčiní – poskytnout základní dopomoc a záchranu při cvičení – základní gym. držení těla a jeho částí – uvědomit si, že při zpevnění těla se provádějí gym. cvičení snáze – aktivně se zapojit do pohybových činností – kotoul vpřed a vzad i ve vazbách – s dopomocí předvést stoj na rukou – skok prostý snožmo z trampolínky – správný gym. odraz z můstku – roznožku a skrčku přes kozu s odrazem z trampolínky – chůzi na lavičce/kladince s obměnami	**ATLETIKA** Základní pojmy týkající se atlet. disciplín, atletického hřiště. Základy bezpečnosti při atletických činnostech a vhodné oblečení Pomůcky a pojmy pro měření výkonů a k přípravě na atlet. činnost **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Běžecká abeceda Nízký start na povel (i z bloků), polovysoký start Rychlý běh na 60m Vytrvalý běh 800m **Skok** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Skok do dálky s rozběhem (odraz z břevna postupně z 5 až 7 dvojkroků) Skok do dálky s rozběhem - s rozměřením rozběhu **Hod** Průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem Hod míčkem z rozběhu, hod na cíl Spojení rozběhu s odhodem **GYMNASTIKA** Základní bezpečnostní pravidla při gym. cvičení, základní záchrana a dopomoc Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace Průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou Stoj na rukou s dopomocí Akrobatické kombinace Průpravná cvičení pro nácvik gym. odrazu z můstku Skrčka a roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku Chůze na lavičce/kladince s obměnami **Rytmická a kondiční cvičení** Zásady bezpečnosti při gym. činnostech, rytmizaci Základní estetický pohyb těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu

– používat základní estetické držení těla a estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) – jednoduchou melodii a rytmus vyjádřit pohybem, snažit se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb – vyjádřit pohybem různé činnosti, představy, nálady – předvést základní cvičení s náčiním – zvládat základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném – předvést několik lidových tanců, polkový a valčíkový krok	Názvy lidových tanců, držení partnerů při tancích, vzájemné chování Základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (základní taneční krok = 2/4 a 3/4) Základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy **POHYBOVÉ HRY** Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách a prostředích Základní organizační povely a pojmy pro realizaci her a základní pravidla osvojovaných her, využití přírodního prostředí Variace her jednoho druhu a využití netradičního nářadí (příprava vlastního)
– používat základní herní činnosti a využívat je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel – uvědomit si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit – vysvětlit minimálně 10 - 20 pohybových her a hrát je se spolužáky i mimo TV, zná jejich zaměření – samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her. – užívat základní pojmy označující náčiní, osvojované činnosti a části hřiště. – používat konkrétní hry se zjednodušenými pravidly – jednat v duchu fair play, za pomoci učitele dodržovat pravidla soutěží – zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování – přihrát míč jednoruč a obouruč vrchní přihrávkou a trčením – chytit míč jednoruč a obouruč driblovat s míčem na místě i při chůzi z místa i z pohybu jednoruč a obouruč vyvolenou rukou – jednoruč a obouruč střelit na koš – driblovat – přihrát míč vnitřním nártem – chytit míč tlumením vnitřní stranou nohy – střelit na branku vnitřním nártem – udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu	SPORTOVNÍ HRY Základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách, vhodné oblečení a obutí Základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, zjednodušenými pravidly, náčiním, označením a vybavením sportovního hřiště Základní organizace utkání (losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání) Přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) Chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy Vedení míče (driblingem, nohou) Střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku z místa i z pohybu vyvolenou rukou, nohou Pohyb s míčem a bez míče, zastavení Průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) Spolupráce ve hře ÚPOLY Přetahy a přetlaky **Zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
– slušně se chovat v dopravních prostředcích – připravit táborový oheň – v přírodě se chovat tiše a neničit ji – orientovat se na mapě	**TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** Bezpečnost a hygiena při turistice, vhodné oblečení a obutí Soutěže a hry v přírodě Přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, táboření, ochrana přírody Orientace na mapě

f) Umění a kultura

Tato vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím předmětu Výtvarná výchova a Hudební výchova.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výtvarná výchova jako předmět je součást procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo zpaměti, předlohám se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Výtvarná výchova svým pojetím rozvíjí tvořivost a představivost žáků, jejich smyslovou citlivost a podporuje jejich orientaci na ploše i v prostoru. Cílem předmětu je, aby si žáci osvojili pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, pomocí nichž se dokáží výtvarně vyjádřit na dané téma. Rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Žáci jsou vedeni k tvořivosti a estetickému cítění a k utváření vztahu ke kulturnímu bohatství.

Využívá práci jednotlivce i kolektivu (práce ve dvojicích, malých týmech i celé třídy), vzájemného učení na základě schopnosti prezentovat své umělecké dovednosti před kolektivem, projektových dnů a návštěv kulturních akcí.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách …) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy. Využívat podnětného prostředí Kolodějovy zahrady života.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování k určitému konkrétnímu tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustrátory.

K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci.

Na vytváření žákovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních). Pak je třeba také takováto témata do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomoci tak dětem přemíru podnětů zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky …).

Učitel, který dovede dětskou duši naladit k výtvarnému projevu, bývá často odměněn bohatstvím dětských nápadů.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek pro výtvarné činnosti, které má každý žák svoje vlastní, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro specifické a složitější výtvarné techniky. Výtvarná výchova nevede samoúčelně jen k osvojování výtvarných technik. Prostřednictvím výtvarných činností pomáhá k výchově citlivého člověka, který si všímá okolního světa a jeho projevů.

1. období

Cíle vzdělávací činnosti

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem
- četbou, vypráveným příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- podpora ekologické výchovy
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
- podílet se na výzdobě třídy, školy; zahrady, učit se prezentovat své práce
- příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

Časové a organizační vymezení předmětu

Pro výtvarné činnosti žáků v 1. – 3. ročníku jsou charakteristickými rysy odvaha, spontánnost, bezprostřednost, uvolněnost a emocionální přístup k světu, suverénnost a jistota projevu, nedostatek zkušeností a malá kritičnost vlastní výtvarné činnosti. Přetrvává vysoce rozvinutá fantazie a představivost, blízkost světa pohádek a bájí i vnitřní potřeba vyjádření vlastního postoje k světu. Z metod a forem práce se proto využívá různých hravých činností a experimentování.

Při výtvarných činnostech ve 4. - 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigovaná rozvíjícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah k zobrazované skutečnosti. Utváří se a rozvíjí vztah žáků k volnému výtvarnému umění, užité tvorbě, lidovému umění, k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících naší školy v rozsahu jedné hodiny týdně. Konkrétní činnosti si volí učitel sám dle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Využíváme kmenových tříd, specializovanou učebnu, Kolodějovu zahradu života i mimoškolní prostory.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- Umožňujeme žákům získat praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vyjádření. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti. - Učíme žáky chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	- Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. - Podporujeme vlastní výtvarné vyjádření žáků. - Podněcujeme jejich zájem vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik. - Zaujmout žáky náměty, které vyžadují přemyšlení a uvažování odpovídající jejich rozvíjejícím se rozumovým schopnostem.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků. - Učíme žáky vnímat výtvarné projevy druhých.. - Pozitivně prezentujeme svoji školu na veřejnosti (projekty, výstavy)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce ve škole i na veřejnosti. - Vedeme žáky k sebehodnocení. - Při vhodných příležitostech pracujeme týmově, učíme žáky role rozdělit, přijímat a respektovat.
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	- Vedeme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů. - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	- Učíme žáky používat při výtvarném projevu vhodné materiály, nástroje a techniky. - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. - Učíme žáky chránit si své zdraví při práci s různými materiály a nástroji. - Organizujeme projektové dny, při kterých žáci vidí využitelnost

Výtvarná výchova	1. – 4. ročník
Školní výstupy	Učivo
Žák: Pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy.	Pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus). Rozlišuje různé materiály (dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže, Orientuje se v základních výtvarných technikách.
Pozná různorodé přírodní a umělé materiály.	Umí řešit přiměřené úkoly v plošných a prostorových prací a uplatňuje představivost a fantazii. Poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti při hře s barvou.
Seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji.	Rozvíjí cit pro prostor poznáváním základních prostorových útvarů a cit pro výtvarný rytmus řazením různých prvků. Rozlišuje vybírá a uplatňuje vizuálně obrazná vyjádření - hračky, ilustrace textů, plastiky, filmy, comics, elektronický obraz, apod.
Záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné prvky a prostředky (barva, linie, modelování).	
Tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, chápe výrazové vlastnosti barvy.	Kombinuje neobvyklé předměty, uspořádá je na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného
Vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání.	postavení ve statickém i dynamickém vyjádření.
Uvědomuje si podíl zraku na vnímání událostí, souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, chuť, sluch, pohyb).	
Sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti.	
Originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty.	Používá linii, objem, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku.
Zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření. Porovnává vlastní interpretaci s interpretací uznávanou a inspiruje se jí.	Učí se tolerovat odlišné interpretace a porovnává svojí tvorbu v rámci skupiny v níž se pohybuje. Poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště
Uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství. Ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy.	ilustrátorů dětských knih. Seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství, architektura) Učí se vysvětlovat výsledky své tvorby, zvážit vhodnost konkrétních prostředků, účastní se výstav prací.

Výtvarná výchova	**5. ročník**
Školní výstupy	Učivo
Žák: Vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností. Rozliší reálný a duchovní prostor a uplatňuje své fantazijní představy. Vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarní vyjádření. Uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a ploše. Tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů. Experimentuje s kompozičními přístupy a principy, využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě a praktickém užití v lineární kompozici. Chápe vlastní tělo jako zdroj prožitku, inspirace i prostředek k výtvarnému umění. Uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků. Přemění smysly vnímanou reálnou skutečnost na výtvarnou prostřednictvím výrazových prostředků a výtvarné formy. Rozvíjí vztahy zrakové ho vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových. Uplatňuje poznatky a dovednosti s výrazovými prostředky. Svobodně volí a kombinuje prostředky pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků. Hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl.	Kombinuje a proměňuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru, jejich výběr a uplatnění. Vyhledá a uplatní vlastní řešení při výtvarném projevu. Nachází vhodné prostředky k danému námětu. Odhadne vlastnosti povrchů, objevuje detaily, ozvláštňuje výtvarné objekty. Orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici a řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická a asymetrická řešení). Hraje si a experimentuje se zobrazenými objekty a užívá výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech, uplatní kontrast a vztah tvarů ploch a barev v kompozici. Seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy a jeho výtvarného zvárnění. Na základě citového prožitku dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad. Používá výrazové možnosti akční tvorby – grafiky PC, fotografie, videa, manipuluje s objekty, zobrazuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru. Vnímá prostřednictvím ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických(film, tisk, televize, fotografie, reklama. Výtvarně zpracuje vizuálně obrazná vyjádření pomocí linií, tvarů a barev. Přeměňuje smysly vnímanou reálnou skutečnost na výtvarnou. Rozvíjí a prohlubuje vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury.

Utváří si a zdůvodňuje svůj osobní postoj v komunikaci, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, prezentace).	Rozvíjí subjektivní vyjadřování svých prožitků z uměleckého díla v rámci skupin, v nichž se pohybuje, porovnává je a srovnává.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Přehled tematických okruhů v 1. období

a) ***objevování světa přírody*** v jednotlivých i v širších souvislostech

- pozorování přírody (přírodniny, rostliny, zvířata)
- chápání přírody ve smyslu prostředí života (krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidi)
- tvář krajiny v různých souvislostech (barevnost krajiny a její proměny v průběhu roku,
  využití žákovských zkušeností)
- vztah k přírodě (estetické oceňování krásy přírody)
- příroda a běh času (roční období, počasí)

b) poznávání a prožívání světa dítěte

- pociťování domova jako životní jistoty (dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry)
- poznávání školy – nové životní prostředí (třída, škola, spolužáci)
- styk se světem mimo školu (ulice, cesta do školy, sport, hry, výlety, hřiště, přátelé)

c) svět, který děti pozorují, který pociťují a kterému naslouchají

- setkávání s prostými životními zkušenostmi (u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj.
- poslouchání a vyprávění (pohádky, písničky, říkadla, zážitky)
- významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce)
- vnímání smyslových vjemů a jejich výtvarný záznam (přepis pocitů z dotýkání, přepis zvuků aj.)

d) svět dětské fantazie – výtvarná hra a experiment

e) svět, který dítě obklopuje, ovlivňuje ho (věda a technika, výstavy, architektura, besedy)

Typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky

- experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání)
- využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami
- vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž, …)
- výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu (malba, kresba, linie, tvar, …)
- experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štětec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fix, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, …)
- výtvarné vnímání věcí, užitkových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, …(kresba, vytrhávání z papíru, koláž, …)
- vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů

- využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání navlékání)
- seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik)
- práce s velkými formáty individuální i skupinová různými technikami (balicí papír, velké formáty čtvrtek, asfalt, …)
- práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování volba, techniky
- výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňásci, …)
- dotváření prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi
- vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu, …), návštěvy výstav, muzeí

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žáci

- umí pracovat s barvou různé konzistence, rozezná studené a teplé barvy, osvojil si schopnost vědomě míchat základní barvy
- poznávají různé materiály (přírodní i umělé) seznamují se s různými způsoby jejich zpracování (různými technikami), osvojují si dovednosti práce s různými nástroji
- rozvíjejí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu apod.
- komponují jednoduché tvary, vnímají neuspořádání či záměrné rozmisťování či řazení
- poznávají možnosti námětového plošného i lineárního vyjádření, pokoušejí se volně pracovat s linkou, tvarem, obrysem
- pokouší se dotvářet výtvarné práce písemným projevem
- experimentují s různými materiály k vytváření prostorových prací
- poznávají prostředí školy, okolí obce, sledují detaily staveb, předmětů
- postupně si osvojují schopnost vyjádřit se o své práci, zdůvodnit, hodnotit, vyjádřit se také o práci jiných, vést dialog o výtvarné práci, být tolerantní
- podílejí se na dotváření prostředí, ve kterém žijí, které je obklopuje, vystavují své práce, připravují výtvarnou výzdobu prostředí třídy, školy
- spolupracují na třídních projektech
- poznávají výtvarná vyjádření významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih, regionálních umělců), aj. výtvarných umělců
- docházejí k poznání, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- žák se prostřednictvím výtvarné výchovy snaží porozumět sám sobě, ale i spolužákům rozvíjením
  tvořivosti a estetického cítění
- žáci hodnotí ve spolupráci s učitelem výtvarné práce své a svých spolužáků, hledají pozitiva a možnosti opravy nedostatků

Výchova demokratického občana

- žáci jsou vedeni k pochopení významu řádu a pravidel při organizaci vlastní výtvarné práce, společné práce a projektů ve výtvarné výchově
- prostřednictvím vhodných tématických námětů, her, modelových situací, různorodých výtvarných technik a využíváním různého materiálu, jsou u žáků prohlubovány dětské výtvarné schopnosti a dovednosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- prostřednictvím návštěv výstav, seznamováním s ilustracemi z knih a encyklopedií je prohlubováno prvotní povědomí potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů
- postupně vést žáky k poznání a pochopení života významných Evropanů a jejich děl

Multikulturní výchova

- poskytovat žákům základní informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás
- rozvíjení dovedností, poznání a tolerance prostřednictvím hravých forem výtvarné tvorby založených na spontánnosti, fantazii, experimentu s technikami a materiály

Environmentální výchova

- vést žáky k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostmi jejich ohrožení – výtvarné práce s tématikou člověka za mimořádných událostí, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný
- péče o životní prostředí na místní a regionální úrovni, výtvarné soutěže ke Dni Země

Mediální výchova

- využívat médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy a náplně volného času
- rozvoj komunikačních schopností – hodnocení výtvarného díla, stylizace vlastního psaného textu, výtvarná úprava knih a textů

Návrh námětů pro práci v 1. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí
- poznávání základních barev a jejich různé užívání
- kresby podnícené vyprávěním, četbou,vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
- kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
- výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte

- vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
- hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
- hra s linií, vedení linie v různých materiálech
- jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
- plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
- prostorové hry se stavebnicovými prvky
- jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

Návrhy náměty pro práci ve 2. – 3. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- dětský příběh vyjádřený kresbou
- pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
- využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
- pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie
- pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá
- k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu
- rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
- členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
- jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
- hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
- prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování;
- prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky (papírové krabičky)
- kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány, …
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born

2. období

Cíle vzdělávací oblasti

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence – k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznávání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince – k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonání životních stereotypu a k obohacení emocionálního života
- koordinace individuální činnosti při skupinových pracích
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Charakteristika výuky

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřením komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Ve 4. – 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Doporučené výtvarné materiály a techniky

- kresba
- malba
- kombinované techniky
- papír – různé druhy

Návrhy námětů pro práci ve 4. – 5. ročníku

a) Výtvarné vyjádření skutečnosti

- volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
- výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí
- vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
- zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností
- výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů
- výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa)

- rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů

b) Užité práce dekorativní a prostorové

- elementární poučení o teorii barev
- řešení úkolů dekorativního charakterů v ploše
- seznámení s funkcí písma
- uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech
- poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů
- prostřednictvím experimentování
- rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování
- poznávání smyslu, organizace, funkce a výtvarně estetického účinku reliéfního řešení plochy

c) Výtvarné umění a životní prostředí

- rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování
- skutečnosti od vnější podoby světa
- druhy volného výtvarného umění
- malířství
- sochařství a příroda
- volná grafika
- architektura a užité umění
- kultura bydlení
- design a estetická úroveň předmětů denní potřeby
- lidové umění
- současná oděvní kultura
- výtvarná úprava knih
- písmo
- krásy přírody a vztah k životnímu prostředí
- návštěvy galerii, výstav

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně
- obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření
- uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků

svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace sociálních vztahů zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- prostřednictvím výtvarné výchovy utvářet a rozvíjet základní dovednosti spolupráce – výtvarné skupinové práce, pomoc a rada spolužáků a učitele, hledání nejlepšího řešení, vzájemná tolerance
- péče o dobré vztahy v kolektivu třídy, vytváření příznivého a klidného prostředí zbaveného strachu ze známek, výsměchu druhých

Výchova demokratického občana

- žáci jsou při výtvarných činnostech vedeni k přemýšlení a hledání vhodných variant, k vlastnímu výtvarnému experimentování, objevování
- prostřednictvím vhodných tématických námětů, her a modelových situací poznává žák sám sebe, zároveň je zdrojem informací pro ostatní, spolužáci se učí chápat jeho vidění světa, jeho jednání, jeho prožitky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- prostřednictvím tématických prací k rodinným příběhům, cestopisům, cizím a našim lidovým zvykům a tradicím pomoci žákům vytvářet pozitivní postoj k jinakosti společenských kultur

Multikulturní výchova

- poskytovat žákům informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás
- rozvíjení tolerance a vstřícnosti při zapojování žáků z odlišného sociálního a kulturního prostředí do kolektivu třídy

Environmentální výchova

- vést žáky k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostmi jejich ohrožení – tématické výtvarné práce, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný
- podněcovat aktivitu, tvořivost a ohleduplnost ve vztahu k přírodě, vhodné a nevhodné výtvarné materiály a techniky

Mediální výchova

- využívat médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy a náplně volného času
- rozvoj komunikačních schopností, tvorba mediálního sdělení – školní časopis, výstavky

- schopnost svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za prezentaci vyjádření svého postoje – výstavky, výtvarný projev žáka, reklama

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP Umění a kultura. Dává žákům příležitost projevovat a uspokojovat svou potřebu setkávání s hudbou. Předmět tuto potřebu rozvíjí. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společná vystoupení, rozvíjet fantazii a tvůrčí schopnosti. Předmět hudební výchova usiluje o to, aby žáci poznali souvislosti všech druhů umění, aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání například při návštěvách koncertů, kin a divadel.

Všechny hudebně výchovné činnosti jsou propojeny ve všech ročnících. Obsahem **vokálních činností** je práce s hlasem, souvislost mluvního i pěveckého projevu, správné hudební návyky. Obsahem **instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při produkci a reprodukci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, poznávání stylů a žánrů, analýza poslechových skladeb.

Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 5. ročníku. Ve dvou nejnižších ročnících v dvouhodinové dotaci, ve vyšších třídách jednu hodinu týdně. Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických pomůcek je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka hudební výchovy probíhá v učebně hudební výchovy. Hudba je osvojována nejen v hodinách, ale i návštěvou výchovných koncertů. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají přitom pojmy, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k celému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák -si rozvíjí hudební sluch, zpěvní hlas, smysl pro rytmus, představivost a harmonické cítění - rozvíjí si schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými formou základního a učiva doplňujícího
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák -se snaží vyjadřovat originálním hudebním způsobem. - umí vhodně vybírat z prostředků a hudebních technik k vyjádření určitého (svého) záměru - při školních akcích se učí posuzovat hudební dění

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák -se uči naslouchat hudbě a vnímat projevy druhých, jako nezbytnost pro mezilidskou komunikaci - porozumí hud. vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby a k užívání jazyka umění, jako svébytného prostředku komunikace
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Žák - získává přehled o české kultuře (hudební), ale i jiných národů - podporuje emocionální působení hudby a její vliv na vztahy mezi lidmi - získává vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury - učí se kritickému postoji k sobě samým i k práci ostatních - ztráci ostych při veřejných vystoupeních – např. při zahradních koncertech
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - je připraven pomoci komukoliv z žáků - projevuje úctu k druhým i k sebeúctě a k toleranci k jejich hudebním projevům - chápe procesy umělecké tvorby, jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - získává si pozitivní vztah k aktivním hudebním činnostem - umí si vytvářet vhodné prostředí pro práci - učí se správnému zacházení s hudebními nástroji - seznamuje se s různými profesemi v oblasti hudby - rozvíjí si pozitivní vztah k hudbě pomocí výchovných koncertů a hudebních filmů

Umění a kultura	**Hudební výchova**	**Ročník:** **1-2**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy a PT**
Žák: Učí se zásady hlasové hygieny	Dechová cvičení, uvolňovací cviky	Péče o sebe a svůj hlas
Správně tvoří hlavový tón, zpívá s oporou bránice	Dynamicky odlišený zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu	Využití básniček a říkanek ke zlepšení výslovnosti
Učí se rytmizovat jednoduché říkanky ve skupinách i jednotlivě	Práce s 2/4, 3/4 a 4/4 rytmem	Výrazná recitace
Využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře	Vytváření vlastního doprovodu písně pomocí nástrojů Orffova instrumentáře	Básničky a písničky o zvířátkách
Vyjadřujem tempo, dynamiku a směr melodie	Hudebně výrazové prostředky -rytmus, melodie, kontrast, gradace	Jednoduché taneční kroky
Rozlišuje hudbu taneční, pochodovou, ukolébavky	Poslechové činnosti, pocitové vyjádření skladeb	Snaha slovně vyjádřit náladu skladby
Reprodukuje hudební motivy a jednoduché skladby	Využití jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, klavíru a dalších nástrojů	
Improvizuje při tvorbě hudebních předeher, meziher a doher	Využití tónového materiálu písně, hudební hry - otázky a odpovědi, ozvěna, jednoduché písňové formy	

Umění a kultura	**Hudební výchova**	**Ročník:** **3-5**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy a PT**
Žák: Vyjadřuje pohybem metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	Pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby	Pohybové improvizace s využitím tanečních kroků
Rozlišuje takt 2/4, 3/4, 4/4	Taktování, taneční hry se zpěvem	Jednoduché lidové tance, orientace v prostoru
Rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje Poznává hudební styly a žánry	Nástrojové skupiny Hudba taneční, lidová, ukolébavky, pochodová a další	

Seznámí se s rozlišením lidských hlasů na soprány, alty, tenory a basy	Výška a barva tónu, jeho délka a síla, zvukomalba	
Improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Rytmické, metrické, dynamické a harmonické změny v proudu znějící hudby, hudební formy	
Hraje na jednoduché hudební nástroje	Reprodukuje motivy a jednoduché skladby pomocí hudebních nástrojů Orffova instrumentáře, zobcových fléten, klavíru a dalších nástrojů	
Rozšiřuje svůj hlasový rozsah	Jednoduchý lidový dvojhlas, kánon, písně v durové a mollové tonině	Lidová poezie
Upevňuje pěvecké dovednosti	Správné dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv	Hlasová hygiena, lidské tělo
Orientuje se ve čtení a zápisu rytmického schématu písně	Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
Umí určit rozdíly v délce, síle, barvě a výšce tónů	Poslechové činnosti, vztahy mezi tóny, souzvuk, akord, hudební hry	
Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Melodie vzestupná a sestupná, kontrast a gradace, metrické, dynamické, rytmické a harmonické změny v hudebním proudu	

1. období

Cíle vzdělávací oblasti

- naučit žáky zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Charakteristika výuky

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejsnáze probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než HV. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv, zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvilka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Konkretizace obsahu učiva v jednotlivých ročnících

S hudbou se dítě setkává odmalička. Proto v počátcích výuky Hv budeme vycházet ze znalosti jednoduchých lidových písní, které obvykle žáci znají ze zpěvu v rodinách, ze zpěvu podle dětských knížek a ze zpívání v mateřských školkách a dětmi oblíbených hudebních nahrávek.

Děti předškolního věku obvykle umí zpívat písně

Halí, belí	Pásla Ovečky
Ovčáci, čtveráci	Jedna, dvě, tři, čtyři, pět
Kočka leze dírou	Travička zelená
Skákal pes	Holka Modrooká
Pec nám spadla	Já mám koně
Malička su	Když jsem já sloužil
To je zlaté posvícení	Pod naším okýnkem
Prší, prší	Čížečku, čížečku

1. ročník

- rozlišování zvuků a tónů
- melodizované říkanky
- hudebně pohybové hry
- dechová a hlasová cvičení

- dětské lidové písně, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu
- dětské písně umělé, které zachycují život dětí, svět her, pohádek, fantazie
- vytváření pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoření tónů, výslovnost
- sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru)
- vést žáky k tomu, aby se projevovali i pohybově podle hudby
- pro poslech je vhodné volit: lidové písně v provedení dětských sborů, poslech písní, které zpívají skupiny dětí ze třídy, přístupné a dětem obsahově blízké umělé písně, dětské taneční hry, jednoduché instrumentální skladby
- vytváření citového vztahu k hudbě

Příklady písní vhodných k nácviku pro 1. ročník

Žabička zelená	Šel zahradník do zahrady
Když jsem jel do Prahy	
Pod naším okýnkem	Já jsem z Kutné hory
Bude zima, bude mráz	Šla Nanynka do zelí
Pásli ovce valaši	Když jsem já ty koně pásal
Štědrej večer nastal	Žežuličko, kde jsi byla
My tři králové	Máminy oči

Při výuce v průběhu celého roku dbáme na to, aby vyučování bylo radostné a dalo žákům co nejvíce citových zážitků. V prvním ročníku mají někteří žáci nevyvinutý hudební sluch, nedovedou či nechtějí zpívat. Pěvecké dovednosti získávají žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písně. Přitom je dobře využít individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom kousek napodobit.

Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze
- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová a pohybová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Možné je k nim připojit pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov.

Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písně se nacvičují v tomto období podle sluchu.

2. ročník

hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v 1. ročníku

dechová a hlasová cvičení z 1. ročníku automatizovat, nevyhledávat stále nová cvičení, měnit pouze motivaci, jde tu hlavně o docílení co nejlepšího provedení

rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme též rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vyťukáním dob

písně volíme do rozsahu oktávy

zpěv podle pokynů učitele (jednotný začátek všech, podřídit se určitému tempu)
učit opakovat udaný tón
sluchem rozlišovat stoupající a klesající melodii tónové řady
rozlišit vyšší tón od nižšího
v poslechových skladbách seznamovat děti s hudebními nástroji a přednesem lidových a dětských písní

Příklady písní vhodných k nácviku pro 2. ročník

Černé oči	Kalamajka
Kdybys měla má panenko	Marjánko
Dělání	Ach synku, synku
Nesem vám noviny	Běžela ovečka
Jak jsi krásné neviňátko	Na tý louce zelený
Štěstí, zdraví, pokoj svatý	Krávy, krávy
zimní námět	Když jde malý bobr spát
Mach a Šebestová	

Písně tvoří i ve 2. ročníku hlavní součást práce v hodinách Hv. Ostatní činnosti při výuce jsou spojovány se zpěvem. Nácvik písní provádíme nápodobou, písně vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písně, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písně doprovázíme jednoduchým rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje Orffovy školy. Jednoduché rytmické nástroje si též snadno můžeme připravit s dětmi z běžně dostupných materiálů a předmětů.

3. ročník

hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v přecházejících ročnících
rozšiřujeme pěvecký rozsah
upevňujeme pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost)
zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p – mf
zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písně, tempo, síla)
upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičeních
nacvičujeme durový tónický trojzvuk a zpíváme ho pomocí písně „Ovčáci, čtveráci“
nacvičujeme dvoudobou chůzi a tanec v průpletu, přísunový krok (spojení s Tv)
dáváme žákům prostor pro pohybové vyjádření melodie
učíme je rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišujeme nástroje strunné, dechové a bicí
využíváme dětské rytmické nástroje pro doprovody písní
opakujeme poslech z nižších ročníků, přidáváme poslech české hudby pro slavnostní příležitosti (B. Smetana, A. Dvořák), poslech hudby taneční, poslech státní hymny
hudební teorii zařazovat pouze v nezbytně nutném množství a spojovat ji se zpívanými písněmi (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky, pomlky)
rytmická cvičení
soudobá hudba – co děti zajímá

Příklady písní vhodných k nácviku pro 3. ročník

Beskyde, Beskyde	Tancuj, tancuj
Pekla vdolky	Narozeninová
Vyletěla holubička	Není nutno
Už ty pilky dořezaly	Jarní slunce

Čí je, čí je, čí je děvče
Kačenka divoká
Rychle bratři, rychle vstávejme

Ztratila Lucinka bačkorku
A já su synek z Polanky
Až já pojedu přes ten les

Zpěv doprovázíme rytmickými nástroji. Když máme rytmických nástrojů nedostatek, sami si je vyrábíme např. ze skořápek ořechů, kelímků naplněných rýží, čočkou apod., místo hůlek použijeme vařečky, lžičkou ťukáme do skleničky apod. Žákům dáváme možnost objevit další zvukové efekty a zkusit je využít při zpěvu.

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě výchovných koncertů, besedách o hudbě hudebních aktivitách. Mohou sledovat též část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písně lidové, známé umělé písně pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák na konci 1. období

- má při zpěvu správné pěvecké návyky
- podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových a dětských písní
- na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře
- pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků
- dovede zazpívat (pomocí písně) stoupající a klesající melodii
- rozlišuje nejznámější hudební nástroje
- zná jména slavných českých hudebních skladatelů
- podle melodie pozná státní hymnu a umí jí projevit úctu

Průřezová témata

Průřezová témata budou využívána jako součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek
- využití různých postupů dramatické výchovy
  např. dramatizace písní, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- motivace žáků k uplatňování svých názorů v třídním kolektivu
  např. pomoc (zpěv ve dvojicích, trojicích), ochota pomáhat, být ohleduplný (kultivovaný projev,
  pravidla chování v divadle,na koncertě)
- respektovat kulturní odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vychovávat žáky jako budoucí občany Evropy, jako zodpovědné a tvořivé osobnosti
- budovat vztah k evropské a světové hudbě (různorodost hudebního projevu)
- nejznámější hymny evropských zemí

- lidové písně z různých oblastí (krajové oblasti)

Multikulturní výchova

- seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur, jejich tradicemi
- hudba v našem regionu (písně, umělci, kulturní postavy, kulturní akce)
- poznávat a tolerovat odlišnosti hudebních kultur
-

Environmentální výchova

- zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí (vnímání hudby uklidnění, povzbuzení, motivace)
- vnímání estetických kvalit v hudbě (vážná hudba, muzikály, lidová hudba)
- prezentace písní v Kolodějově zahradě života

Mediální výchova

- vnímání zvuku (hluk, pozitivní zvukový vjem)
- vývoj médií – rozhlasu, nahrávek
- setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže

2. období

Cíle vzdělávací oblasti

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové a umělé písně v hlasovém rozsahu přiměřeném věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť
- rozlišit a udržovat mírně složitý rytmus
- zařazovat poslech lidové písně i poslech hodnotné vážné hudby, vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity
- prezentovat písně – např. i v Kolodějově zahradě života

Charakteristika výuky

Hlavní složkou hudební výchovy na 1.stupni jsou zpěv a poslech. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasý i dvojhlasý. Učitel vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Rozsah a poloha písní musí odpovídat rozsahu a poloze dětského hlasu. Je důležité, aby v hodinách docházelo ke střídání činností, aby děti nezpívaly po celou vyučovací dobu.
Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním doprovodných nástrojů ke zpěvu. Vnímání hudby se rozvíjí nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se.

Zpěv by se měl stát součástí i v jiných předmětech než HV.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj. Zpěvem, poslechem, doprovodem písní na hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními pozorovateli.

Konkretizace obsahu učiva v jednotlivých ročnících

4.ročník

Učivo

- opakování taktů 2/4, 3/4, 4/4
- taktování ve 2/4, 3/4 taktu
- stupnice C dur
- nota s tečkou, předznamenání - informativně
- píseň lidová – umělá, legato, repetice
- polka, valčík, pohybové hry
- rondo
- posuvky, předvětí, závětí
- celý tón, půltón
- seznámí se se stupnicí durovou, mollovou
- hudební nástroje
- sbor – dětský, mužský, ženský, smíšený,
- kánon
- taktování,

Poslechové činnosti

- B. Smetana - Úvodní sbor z opery Prodaná nevěsta, Luisina polka,, Vltava
- L. Janáček – Pilky z Lašských tanců
- J. J. Ryba – Česká mše vánoční
- J. Straus – valčík dle vlastního výběru
- B. Martinů – Otvírání studánek
- W. A. Mozart – malá noční hudba
- Vybrané hudební nástroje

Navštívit aspoň jedno představení (balet, operu, koncert)
Společenské chování na kulturních akcích.

5. ročník

Učivo

- opakování – hodnoty not, rondo, práce s notovým záznamem
- Česká hymna – vznik
- taktování ve 4/4 taktu, pohybové hry
- symfonický orchestr, dirigent, sbormistr
- lidový tanec, lidová hudba, lidová kapela, zlidovělé písně
- hudba homofonní a polyfonní
- seznámení s hudebními žánry
- tvoření jednoduchého hudebního motivu a textu
- pohybového a grafického znázornění využít ke zpěvu vzestupných a sestupných řad tónů, zpívat je na úryvcích písní

Poslechové činnosti

- Česká státní hymna
- L. Janáček – Říkadla
- vánoční písně
- W. A. Mozart – Symfonie C dur (Menuet)
- J. S. Bach – Umění fugy
- ukázky hudebních žánrů

Očekávané výstupy na konci 2.období

- správné pěvecké návyky
- podle individuálních dispozic zpívá čistě v jednohlase (popřípadě dvojhlase) a rytmicky správně melodie známých písní
- využití jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodu, sborové či sólové hře
- pohybem reagovat na znějící hudbu
- rozlišit nejznámější hudební nástroje

Průřezová témata

Průřezová témata budou využívána jako součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní využití v běžném životě
- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek
- využití různých postupů dramatické výchovy
  např. dramatizace písní, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- motivace žáků k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích třídního kolektivu
  např. pomoc (zpěv ve dvojicích, trojicích), ochota pomáhat, být ohleduplný (kultivovaný projev,
  pravidla chování na koncertě)
- respektovat kulturní odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře a i v osobním životě
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi
- budovat vztah k evropské a světové hudbě (prvotní seznámení s hudebními skladateli a jejich díly)
- nejznámější hymny evropských zemí
- lidové písně z různých oblastí (krajové oblasti – Vysočina, Chodsko, Beskydy)

Multikulturní výchova

- seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur, jejich tradicemi

- hudba v našem regionu (písně, umělci, kulturní postavy, kulturní akce)
- poznávat a tolerovat odlišnosti hudebních kultur

Environmentální výchova

- zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí (vnímání hudby uklidnění, povzbuzení, motivace)
- vnímání estetických kvalit v hudbě (vážná hudba, muzikály, lidová hudba)

Mediální výchova

- vnímání zvuku (hluk, pozitivní zvukový vjem)
- vývoj médií – rozhlasu, nahrávek
- setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže

g) Člověk a práce

Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní vyučování vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je zaměřen na získávání základní pracovních návyků, praktických dovedností při práci s pracovními nástroji, ale i s moderními technologiemi, a na dodržování zásad bezpečnosti práce. Svým obsahem přispívá k vytváření profesní orientace žáků.

Časové a organizační vymezení předmětu

Tematické okruhy předmětu na prvním stupni jsou závazné dle RVP a tvoří je **Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce** a **Příprava pokrmů**.

Praktické činnosti jsou vyučovány ve všech ročnících školy v týdenní časové dotaci 1 hodiny. Výuka probíhá dle charakteru vzdělávací oblasti buď ve kmenové třídě, nebo ve speciální učebně, na exkurzích mimo školu či v okolí školy.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Klíčové kompetence	Jakými strategiemi jich chceme v tomto předmětu dosáhnout?
KOMPETENCE K UČENÍ	Žák - učí se aplikovat nabyté znalosti v praxi – práce na šk. zahradě - uvědomuje si vlastní schopností. - vyzkouší-li si práci druhých, dokáže ji lépe ocenit a váží si jí. - umí využívat výpočetní techniku a moderní technologie. - osvojuje si práce podle návodu.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Žák - učí se realizovat vlastní nápady. - aktivně se podílí na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. - umí požádat o pomoc, přijmout ji, ale také ji nabídnout. - využívá problémy, které ve školním životě vyvstávají každý den, využívá je jako příležitost něco se naučit. Společně s ostatními žáky nachází řešení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Žák - prezentuje své názory, náměty a zkušenosti. - učí se patřičné komunikaci, vstřícnosti a empatii. - umí obhajovat své stanovisko vhodnými argumenty. - netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování..
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učí se sebehodnocení. - spoluvytváří klima, ve kterém se každý žák cítí být důležitý. - učí se pracovat týmově, umí role rozdělovat, přijímat a respektovat.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Žák - se zapojuje do údržby a zvelebování zahrady, obce, školy. - vyzkouší-li si práci druhých, dokáže ji lépe ocenit a vážit si jí. - učí se důsledně dokončovat práce v dohodnuté kvalitě a termínech.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Žák - vyzkouší-li si práci druhých, dokáže ji lépe ocenit a vážit si jí. - Vyžadujeme důsledně dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech. - Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce.

Člověk a svět práce	**Pracovní výchova**	**Ročník: 1**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
Žák: Navléká drobný materiál a přírodniny	Výroba korálků, náramků, figurka z přírodnin, záložka, drak kostky,	Přírodní materiál
Pracuje s modelovací hmotou	chodník, modelování, ovoce, zelenina Dekorativní výrobky i	Roční období, kresba
Lepí, střihá papír a karton, pracuje se šablonou	výrobky s velikonočním a vánočním námětem, Práce se stavebnicí	Kresba
Sestavuje modely podle předlohy nebo vlastní představy		Kresba
Pečuje o květiny ve třídě	Pečování a pozorování rostlin ve třídě	
Naučí se pojmenovat jednoduché nářadí	Pozorovat květiny ve třídě, klíčení semen, pozorovat změny v přírodě	
Poznává druhy semen a podmínky pro život rostlin	Prostírání stolu, výběr vhodného nádobí a správné držení příboru	Pozorování přírody Malba, kresba
Prostře stůl k jednoduchému stolování, zvolí správný talíř a příbor k určitému pokrmu		Zdravý život, rodina
Pečuje o školní zahradu		

Člověk a svět práce	**Pracovní výchova**	**Ročník: 2**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
Žák: Navléká drobný materiál z přírodnin, těstovin Vystřihuje, obkresluje, lepí, skládá, modeluje Učí se navlékat niť a vytvořit uzlík, šije předním stehem Provádí montáž a demontáž výrobku, dle výběru i dle předlohy Sestavuje jednoduché modely Pečuje o květiny ve třídě, pozoruje rostliny na školním pozemku a na vycházce Naučí s e pojmenovat jednoduché nářadí a používá je Prostře stůl k jednoduchému stolování, zvolí správný talíř a příbor k určitému pokrmu Prostře stůl k slavnostní příležitosti a dovede po stolování stůl uklidit Pečuje o školní zahradu	Výroba korálků a náramků Práce s vystřihovánkou, skládačkou Podložka pod sklenici, jehelníček Domy, věže, jednoduchý dopravní prostředek Nábytek Jednoduché práce na pozemku, klíčení rostlin Kypření a zalévání Prostírání stolu, výběr vhodného nádobí, správné držení příboru, použití ubrousku Slavnostní vyzdobení stolu	Kresba Péče o rostliny Dopravní prostředky a značky Péče o rostliny Zdravý životní styl, čistota
Člověk a svět práce	**Pracovní výchova**	**Ročník: 3**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
Žák: Navléká drobný materiál a přírodniny, těstoviny, pracuje s modelínou a keramickou hlínou, slaným těstem Udržuje pracovní místo v čistotě a pořádku Zvládá navléknout niť a vytvořit uzlík, přišije knoflík, navlékne gumu Vystřihuje, obkresluje, lepí, skládá papír Provádí montáž a demontáž výrobku, dle výběru i dle předlohy, setaví jednoduché modely Pečuje o květiny ve třídě, pozoruje rostliny Pojmenuje jednoduché nářadí a naučí se s ním bezpečně pracovat Prostře stůl k jednoduchému stolování, zvolí správný talíř a příbor k určitému pokrmu	Výroba korálků a náramků, práce se slaným těstem, výrobky z keramické hlíny a modelíny Dekorativní práce dle ročního období Šití sáčku, jehelníček různé druhy zvířátek -př. kočička Práce s vystřihovánkou a skládačkou Nábytek, domy, věže, jednoduchý dopravní prostředek Jednoduché práce na pozemku, zalévání, kypření, pléče o třídní keříčky Používání vhodného nářadí Prostírání stolu, výběr vhodného nádobí, správné držení příboru, použití ubrousku,	Přírodniny Malba Velikonoční a vánoční zvyky Malba, nákres Život v přírodě Kresba Člověk a zdraví

Sestavuje jídelníček dle rad správné výživy Prostře stůl k slavnostní příležitosti a dovede po stolování stůl uklidit Pečuje o školní zahradu	pečení cukroví, perníků Sestavování jídelníčku Cukrárna, restaurace	 Zdravá výživa
Člověk a svět práce	**Pracovní výchova**	**Ročník: 4**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
Žák: Dodržuje zásady hygieny bezpečnosti pracovního prostředí Ovládá jednoduché pracovní postupy Udržuje pořádek na pracovišti Přizpůsobuje se práci ve dvojici Sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup Vnímá estetické kvality prostředí a využívá je při tvořivé práci Vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem Dodržuje pořádek na pracovním místě a zásady bezpečné práce Provádí práce montážní a demontážní Popíše správné vybavení kola a jeho drobné opravy, popíše a nakreslí, určí dopravní značky Rozliší základní pěstitelské nářadí a používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy Vyhledá informace o rostlinách v dostupné literatuře, rozliší jedovaté a zdraví nebezpečné rostliny Provede pozorování rostlin, předvede správnou péči o ně a přizpůsobí se práci ve dvojici Rozliší základní pěstitelské nářadí a používá vhodné	Práce s papírem a kartonem, přesné stříhání, měření, lepení, trhání Práce s textilem Práce s přírodninami Práce se šablonou Výroba dopravních značek, dekorativní práce, práce s keramickou hlínou a modelínou Dekorativní práce, lidové zvyky tradice, řemesla Bytová stavebnice, práce s návodem a plánem, předlohou Při každé činnosti Stavebnice Ukázka správně vybaveného kola, jízda na kole s dodržováním dopravního značení. Úprava okolí školy a školního pozemku Práce s PC - vyhledávat informace k výuce Pěstitelské práce dle potřeby a ročního období ve škole, třídě Úprava okolí školy a školního pozemku	Přesnost měření Sestavení pracovního postupu Lidové zvyky a tradice v literatuře Popis Geometrické tvary Malba Přesnost měření a geometrické tvary Popis kola Životní prostředí Práce s encyklopedií Malba

pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy Vyhledá informace o rostlinách v dostupné literatuře, rozliší jedovaté a zdraví nebezpečné rostliny Hodnotí odpad podle druhu Vnímá estetické kvality prostředí Dodržuje zásady hygieny bezpečnosti pracovního prostředí Udržuje pořádek na pracovišti Přizpůsobí se práci ve dvojici Dovede vybrat, nakoupit a skladovat vhodné potraviny, zpracuje jídelníček Pečuje o školní zahradu	Práce s PC - vyhledávat informace k výuce Třídění odpadu, sběr druhotných surovin Základní vybavení kuchyně Při všech činnostech Základní ovládání domácích spotřebičů, technika a historický význam Význam zdravé výživy, občerstvení a předvede správné stolování	Botanika Práce s encyklopedií Ochrana životního prostředí Zdravý životní styl Předcházení úrazů Bezpečnost při ovládání elektrických spotřebičů v domácnosti Ekologie, životní prostředí
Člověk a svět práce	**Pracovní výchova**	**Ročník: 5**
Školní výstupy	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**
Žák: Dodržuje zásady hygieny, pořádek na pracovišti a bezpečnost pracovního prostředí Zvládá jednoduché pracovní postupy, přizpůsobí se práci ve dvojici Sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup Vnímá estetické kvality prostředí a využívá je v praxi Řeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem Dodržuje pořádek na pracovním místě a zásady bezpečné práce Provádí práce montážní a demontážní Popíše správné vybavení kola a jeho drobné opravy, znalost a	Práce s papírem a kartonem Přesné stříhání, měření, lepení, trhání Práce s dřevem - zatloukání hřebíků /chřestidlo/ Práce s textilem - druhy látek - vzorník, šití hračky Práce s keramickou hlínou Dekorativní práce Práce s přírodninami Lidové zvyky tradice, řemesla Bytová stavebnice, práce s návodem a plánem, předlohou. Sestavuje modely z kartonových a stavebnicových prvků – práce se stavebnicí. Ukázka správně vybaveného	Sestavení pracovního postupu Přesnost měření Přesnost měření a geometrické tvary Lidové zvyky a tradice v literatuře Přesnost měření a geometr. tvary Určení geometr. tvarů.

využití dopravních značek Rozliší jednoduché pěstitelské nářadí a používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy Vyhledá informace o rostlinách v dostupné literatuře, PC, uvede a rozliší jedovaté a zdraví nebezpečné rostliny Provede pozorování rostlin a předvede správnou péči o ně, přizpůsobí se práci ve skupině Třídí odpad podle druhu Vnímá estetické kvality prostředí a využívá je při práci. Dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti pracovního prostředí, zvládá jednoduché pracovní postupy. Udržuje pořádek na pracovišti, přizpůsobí se práci ve dvojici Vybere, nakoupí vhodné potraviny, popíše, jak je skladovat. Pečuje o školní zahradu	kola, jízda na kole s dodržováním dopravních pravidel. Pěstitelské práce dle potřeby a ročního období ve třídě a škole. Práce s dostupným materiálem – encyklopedie, literatura, PC. Třídění odpadu, sběr druhotných surovin, návštěva sběrného dvora. Úklid okolí školy a třídy Základní vybavení kuchyně. Základní ovládání domácích spotřebičů. Připraví jednoduché občerstvení a předvede správné stolování. Sestaví zdravý jídelníček	Botanika Práce s literaturou Pozorování rostlin Botanika, návštěva botanické zahrady Ochrana člověka za mimořádných podmínek Zdravý životní styl, předcházení úrazů, bezpečnost při ovládání elektrických spotřebičů v domácnosti. Člověk, biologická a společenská podstata

1. období

Cíle vzdělávací oblasti

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- všechny pracovní praktické činnosti žáků pomáhají rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšiřují jejich obzor
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všímat si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet a samostatně volit pro určitou pracovní činnost vhodný pracovní nástroj
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- praktické činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhají zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žákovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti
- učit žáky základům práce na záhoncích a na zahradě

Charakteristika výuky

Při praktických činnostech není v tomto období vhodné dělit děti na děvčata a chlapce. Vhodné je práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a přitom dbát důsledně na bezpečnost žáků. Pracovní výchova v 1. období základního vzdělávání je vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu pracovní výchovy v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat – dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost a obrazotvornost.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovní výchově se žáci učí

a) organizaci pracovního prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku
b) pracovní kázni – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
c) uvědomovat si, význam vlastní činnosti, práce jako takové, umět o své činnosti povědět druhým

Dbáme na to, aby byla pracovní výchova spojována s rozvojem poznání a řeči.

Vyučovací předmět pracovní výchova by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky které potřebují k výuce dalších vyučovacích předmětů.

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhů v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Při realizaci praktických činností v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace pracovní výchovy s obsahem dalších vyučovacích předmětů, např. prvoukou, výtvarnou výchovou, matematikou, českým jazykem.

Pracovní výchova je v 1. období základního vzdělávání základem všech tématických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech pomůckách a nářadí a to jako nezbytné poznatky s ohledem na jejich použití. Žák také u každé práce dostává poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím a ochraně zdraví při určité pracovní činnosti.

Konkretizace obsahu učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Náplň výuky pracovním činnostem je dána činnostmi s papírem, modelovací hmotou, se stavebnicemi, s různým drobným materiálem, výroba drobných předmětů pro výuku, péčí o květiny ve třídě, a činnosti, které vyplývají z mezipředmětových vztahů.

Práce s papírem

základní vlastnosti papíru a lepidla
držení nůžek, z čeho nůžky jsou a jaké jsou pro děti bezpečné
různé techniky: překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování
příklady výrobků vzniklých skládáním – varhánky, obálka na pomůcky, šipka, čepice, kelímek, loďka aj.
vystřihovánky z časopisu, předtištěné např. oblékání panenek, připravené vystřihovánky staršími žáky, vystřihování tvarů pro činnosti v M (přípravná početní cvičení)
pomůcky pro výuku M, Čj, prvouky – kartičky, kapsáře, geometrické tvary
stříhání a slepování – ozdoby, květy, kombinované techniky ve spojení s Vv
nalepování vystřižených tvarů – vytváření obrázků k vyprávěnému nebo čtenému příběhu
společné práce k některému projektu, např. pohádce

Modelování

seznámení se s vlastnostmi plastelíny, moduritu

pomůcky: podložka, nůž

zacházení s uvedenými modelovacími materiály, jak s nimi pracovat, co k tomu potřebujeme

technika práce: válení v dlaních, v prstech, na podložce, roztlačování v dlaních a na podložce, přidávání a ubírání hmoty, vytahování, modelování

příklady výrobků: předměty jednoduchých tvarů, o kterých se učíme v M, Čj a prvouce, figurky zvířat a lidí podle čtených nebo vyprávěných příběhů, též podle fantazie žáků, motivace k modelování, dárky pro své blízké

Práce s drobným materiálem

Pracovní výchova by měla být v 1. ročníku průběžně spojována s ostatními vyučovacími předměty. Měly by učivo ostatních předmětů ztvárňovat, pomáhat k pochopení probíraných pojmů.

V pracovních činnostech si mohou děti připravit celou řadu dobrých pomůcek pro činnostní výuku ostatních předmětů. Práce s pomůckou, kterou si žák vyrobí ho uspokojuje. Při výrobě dalších věcí je třeba vždy pamatovat na jejich použitelnost. Výroba předmětů a ozdob pro někoho má význam při vytváření vzájemných mezilidských vztahů i ve vytváření dobrého vztahu k práci – upotřebitelnost výrobku, udělání radosti druhým.

Výrobu drobných předmětů pro výuku v jiných předmětech a jejich údržbu nebo obnovu lze běžně zařazovat do praktických cvičení. Použijí-li žáci na pomůcky různé krabice, zásuvky nebo košíčky, mohou si je při praktických cvičeních uspořádat, doplnit to, co jim chybí. Žák je veden k pečlivé údržbě svých pomůcek. To, že je má zase v pořádku, mu pak při jejich použití velmi pomůže. Chápe pak význam uspořádání si věcí a udržuje v pořádku i nářadí potřebné pro praktické činnosti.

Dle uvážení učitele je možné do pracovní výchovy zařadit výrobu různých drobných předmětů a dárků např. z přírodního materiálu jako jsou žaludy, kaštany šišky aj.

- zpracovávat můžeme přírodniny: šípky, jeřabiny, kousky slámy, žaludy, kaštany, listy, koření
- dalším materiálem mohou být: špejle, dřívka od nanuků, krabičky, korkové zátky
- při zpracování použijeme: nůžky, nůž, jehlu, bavlnku
- techniky práce: propichování, navlékání, spojování, svazování
- příklady výrobků: korále, figurky, zvířata, ozdoby

Žáci se učí být při pracovní výchově ukáznění, dbát na bezpečnost, soustředit se na práci, zbytečně mezi sebou nepovídat. Při činnostech se ale učí navzájem si povědět, co dělají, s čím pracují, jak určitou činnost provádějí. Tak se praktické činnosti spojují s rozvojem poznání a řeči.

Pracovní činnosti se stavebnicemi

Stavby podle předlohy z kostek, stavby podle fantazie žáků (práce individuální i skupinová), sestavování obrázků podle předlohy – obracení kostek, sestavování modelů věcí – montáže podle předloh, vystavování prací, později demontáže. Stavba z individuálně donesených stavebnic, případně s využitím stavebnic ze školní družiny.

Péče o květiny

Do vyučovacího předmětu praktické činnosti 1. ročníku je vhodné zařadit péči o květiny a bylinky. Tyto činnosti souvisí zcela s prvoukou. V péči o květiny se mohou žáci střídat. Také mohou pěstovat a sledovat zasazená semena (např. hrách, fazole) ve třídě či na školní zahradě. Každá třída má svůj záhon v Kolodějově zahradě života.

2. a 3. ročník

Práce s papírem a kartonem

- vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost)
- pojmenovávání druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí
- zpracováváme pomocí: nůžek, nože, lepidla, kolíčků
- technika práce: překládání, ořezávání, přestřižení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton, odměřování
- příklady výrobků

• vytrhávané ubrousky a ozdoba různých věcí, např. květináče
• jednoduché předměty a pomůcky do vyučování, např. metr z papírových proužků, geometrické tvary aj.
• podložky z propletených proužků, záložky do knih aj.
• výrobky vzniklé skládáním papíru, loďky, parník, čepice aj.
• ozdoby na vánoční stromeček, např. řetězy, košíčky, srdíčka
• věci k obchodování nakreslené, vystřižené, nalepené na karton, obkreslené podle šablony

Práce s modelovací hmotou

- materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto
- pomůcky: podložka, špachtle, nůž
- techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, sušení

- poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost
- příklady výrobků: věci, o kterých se učíme v prvouce (ovoce, zelenina, ptáci, zvířata),
- v matematice (geometrická tělesa, geometrické tvary), ve čtení (zobrazování dějů z četby nebo z vyprávění)
- bezpečné zacházení s ostrými předměty

Práce s drobným materiálem

- materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton
- nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky
- techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů
- seznamování se s nástroji a pomůckami, s účelem jejich použití
- příklady výrobků: ozdoby, zobrazování nějakého pracovního prostředí (skupinová práce), zdobení různých předmětů, lakování, práce s drátkem a lepidlem
- zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmýšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech

Práce s textilem

- materiál: textilie bavlněné, lněné, vlněné, hedvábné, z umělých vláken – jejich rozlišování, nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky
- nástroje: nůžky, jehly, špendlíky
- činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, prošívání, stříhání, sešívání předním a zadním stehem
- výrobky: sešití kousku látek k sobě – jednoduchý výrobek, oprava oděvu – přišití knoflíku nebo poutka aj.
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce

Lidové zvyky, tradice a řemesla

- lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
- techniky zpracování: ukázky drhání, batikování, modrotisk, výroba vizovického pečiva, ozdoba kraslic, práce se slámou, vyřezávání apod.
- materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování
- příklady výrobků: jednoduchá ozdoba, šperk, svícen, vánoční ozdoba, kraslice, vizovické pečivo, ubrousek zdobený batikou apod.

Pěstitelské práce

Na podzim a v zimě – ošetřování pokojových rostlin.

Na jaře v učebně: pěstování cibulí v květináči – květina pro maminku (předpěstování v papírových květináčích nebo v kelímcích), přesazování do květináče, který si žáci ozdobili.

Pozorování klíčení semen fazole nebo hrachu, nakličování, přesazování, jak začne růst rostlina. Semena řeřichy (klíčení na vlhké vatě), klíčení obilí a jeho růst (zeleň na velikonoční svátky).

První jednoduché společné záznamy o postupu práce a o časovém pozorování růstu a vývoje rostliny.

Péče o rostliny v Kolodějově zahradě života.

Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák

- rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobit skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout naznačenou část, přestřihnout, vystřihnout nakreslený tvar, čistě slepit (použít vhodné lepidlo), nalepit vystřižené tvary
- dovede z drobného materiálu vyrobit jednoduchý praktický výrobek, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází
- rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla, kleště, šroubovák, kladívko) a bezpečně s nimi zachází
- dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků podle předlohy i podle své představy
- při práci s modelovací hmotou dokázal vytvořit několik výrobků a dovedl o nich hovořit, získal základní hygienické návyky při práci s těmito materiály
- dokáže navléknou nit, zkusí přišít knoflík, dovede sešít dva kusy látky k sobě
- při praktických činnostech si dovede věci urovnat, udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připravené na vyučování
- zvládá pracovní činnosti při práci na záhoncích a na zahradě

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- vést žáky k vzájemnému respektování, rozvoji smyslového vnímání a fantazie, vyjadřování pocitů při vlastních praktických činnostech
- rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci

Výchova demokratického občana

- prostřednictvím znalostí a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí a na základě vlastních
  zkušeností vést žáky k myšlení v souvislostech, ke schopnosti řešit problém a samostatně se rozhodovat

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vést žáky k vědomí sounáležitosti s ostatními občany Evropy
- uvědomovat si společné znaky a odlišnosti života jedinců v evropské společnosti
- vést žáky k chápání a respektování sociální a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova

- učit žáky využívat médií jako zdroje informací, které mohou využít jako prostředek k osobnostnímu růstu

Environmentální výchova

- vytvářet návyky k ochraně přírody
- uvědomovat si vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí

2. období

Cíle vzdělávací oblasti

- rozvíjet pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu své práce
- postupně vést k odpovědnosti za kvalitu společných výsledků práce
- získat pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při opracování dostupných i netradičních materiálů
- vést žáky k osvojování si jednoduchých i netradičních materiálů
- osvojení si plánování práce a používání vhodných pomůcek, nástrojů a nářadí
- vytvářet si aktivní vztah k tvorbě a ochraně životního prostředí
- poznání odpadových materiálů a jejich vlastnosti
- rozvoj fantazie, představivosti, motorických i tvořivých schopností a dovedností
- osvojení si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce
- učit žáky pracovat na záhonech a starat se o Kolodějovu zahradu života a třídní záhon.

Charakteristika výuky

Jednotlivé tématické okruhy jsou určeny pro všechny žáky. Práci mohou vykonávat individuálně, ve dvojicích nebo skupinách při dodržování bezpečnosti. Výuka podporuje rozmanitost a odlišnosti, směřuje k rozvoji individuálních schopností dětí a pozitivního vztahu k práci.

Při práci s papírem a kartonem vedeme žáky k poznávání vlastností papíru a kartonu. Naučíme je správně s nimi manipulovat a dodržovat bezpečnost.
Při práci s drobným materiálem vytváříme návyky organizace a plánování práce. Učíme je rozlišovat přírodní a technické materiály.
Při práci s modelovací hmotou poznávají a porovnávají různé druhy materiálů a jejich vlastnosti. Při realizaci pěstitelských prací pečují o nenáročné rostliny, vedou pěstitelské pokusy a pozorování. Pracují na záhonech a školní zahradě. Získávají základní orientaci ve vybavení kuchyně, přípravě jednoduchých pokrmů a výběru potravin.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník - 5.ročník

Práce s papírem a kartonem

- rozlišování a pojmenování druhů papíru
- druhy kartonu (plný karton, třívrstvý, běžná vlnitá lepenka)
- tvarovatelnost kartonu, lepenky a obsah lepidla v kartonu
- pomůcky: nůžky, nože, řezáky, lepidlo, sponky, kolíčky, děrovačka, raznice, sešívačka
- technika práce: lepení, stříhání, řezání, vytrhávání, odměřování, namáčení, sušení, tvarování,
- dělitelnost a vrstvení u kartonu, trhání
- příklady výrobků
  zpracování odpadového materiálů při výrobě ručního papíru
  geometrické tvary a jejich sestavování v obrazce
  výrobky z proužků, proplétání tvarů
  ozdoby na vánoční stromek, propojení kartonu a papíru
  vystřihování tvarů a obrázků z ubrousků a zdobení předmětů
  záložky a podložky, využití symetrie
  obkreslování podle šablon, vystřihovánky
  skládání papíru zvířátka, květiny

výrobky vzniklé z krabic, krabiček a vlnité lepenky

Práce s modelovací hmotou

- materiál: plastelína, modelovací hlína, modurit, těsto, vosk
- pomůcky: podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky
- techniky práce: válení, hnětení, stlačování, vaření, ohýbání, přidávání, ubírání, sušení
- poznávání materiálů, vlastností: tvárnost, tvrdost, soudržnost
- vhodný způsob použití nástrojů a pomůcek
- uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce
- příklady výrobků
  propojování s ostatními předměty – postavy, domy, předměty, zvířata
  ozdobné předměty na zavěšení – hvězdičky, srdíčka, domečky
  předměty denního užívání –zásobník na tužky

Práce s drobným materiálem

- určování vlastností materiálu: povrch, tvrdost, tvar, barva
- vytváření návyku organizace a plánování práce
- materiál: přírodniny, dřívka, špejle,drátky, hadříky, krabičky, kousky kartonu,
- sláma, listy, korek, šišky, větvičky, semena, plody
- pomůcky: nůžky, lepidlo, provázek, nitě, tupá jehla, nůž
- techniky práce: navlékání, propichování, stříhání, ohýbání, spojování, svazování
- příklady výrobků
  ozdoby na zavěšení
  pohyblivé závěsné modely
  náramky a korále

Práce s textilem

- rozlišování textilií, druhy látek (bavlněné, lněné, hedvábné)
- poznávání a rozlišování rubu a líce tkaniny
- materiály: textilie různého druhu, nitě, háčky, knoflíky, šňůrky, mašle, stužky, bavlnky, vata
- pomůcky: nůžky, špendlíky, jehly, náprstek, krejčovský metr, textilní křída
- techniky práce odměřování, navlékání, šití, sešívání, přišívání, lemování,látání
- příklady výrobků
  vánoční nebo velikonoční dekorace
  zvířecí jehelníček
  jednoduché šité výrobky
  vyšívané dečky, záložky

Příprava jednoduchých pokrmů

- orientace v základním vybavení kuchyně
- dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování
- rozvíjení fantazie při přípravě jednoduchých pokrmů
- udržování čistoty pracovních ploch a pořádků
- základy při poskytování první pomoci
- dodržování bezpečnosti práce

Lidové zvyky

- návštěva regionálního muzea, výstav, filmů, ukázky videa, exkurze
- materiál: přírodniny, textilie, karton, papír, netradiční materiály (kelímky, polystyren)

- techniky práce: žehlení, (ozdoby ze slámy), batikování, tkaní, drhání, vyřezávání z kartonu, barvení (vajíčka), hnětení a válení (těsto)

Pěstitelské práce

- celoroční ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, hnojení, přesazování)
- rychlení a předpěstovávání květin
- jednoduchá úprava a vazba květin (využití i sušených květin)
- pozorování a pokusy
- klíčení semen, jejich růst v papírových květináčích
- řízkové a listové rozmnožování rostlin
- materiál a pomůcky: květináče, nůžky, váza, nůž, konvička
- vytvoření záznamu o postupech činnosti
- vytvoření jednoduchých herbářů rostlin, listů, semen
- péče o záhony a školní zahradu

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy (na základě své fantazie a představivosti) výrobky z daného materiálů
- využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní
- umí udržovat pořádek na pracovním místě
- pracuje samostatně podle slovního návodu, předlohy, náčrtu
- dovede připravit jednoduchý pokrm
- zvládá základní práce na záhonech a školní zahradě
- provádí samostatně pěstitelské pokusy a pozorování
- dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu
- při práci se stavebnicemi provádí montáž a demontáž modelu
- svou praktickou činnost umí naplánovat a organizovat

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- vést žáky k sebepoznání, zdravému sebepojetí a k udržení psychického zdraví
- prostřednictvím propojení se vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vést žáky ke komunikaci, psychohygieně, kladným mezilidským vztahům
- simulovat konkrétní situace – lidská setkání, vztahy v rodině, správné zásady lidského soužití
- rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- vést ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce, komunikace a vzájemné pomoci při práci v týmu

Výchova demokratického občana

- vést žáky k tomu, aby dokázali myslet v souvislostech, hodnotit a využívat podněty okolního světa, kriticky se zamýšlet nad sebou i nad svým okolím, nacházet způsoby řešení situací a problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vést žáky ke srovnávání vlastních projevů a projevů ostatních, nacházet společné znaky a odlišnosti
- vést žáky k chápání a respektování sociální a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova

- učit žáky využívat médií jako zdroje informací, které mohou využít jako prostředek k osobnostnímu růstu
- seznamovat žáky s rozmanitostí lidských výtvorů, co je vkusné, co je kýč

Environmentální výchova

- vytvářet návyky k ochraně přírody
- uvědomovat si vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí
- seznamovat s možností zpětného využití různých materiálů (recyklovaný papír)

h) Standardy

MŠMT s platností od 1. září 2012 změnilo Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, do kterého se doplňily Standardy pro základní vzdělávání. Standardy jsou vytvořeny pro základní úroveň, tedy stanoví nepodkročitelné minimum toho, co musí žák na konci 5. a 9. ročníku základní školy znát a umět.

Standardy jsou k dispozici v učitelském počítači v naší počítačové učebně nebo na http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-pro-zakladni-vzdelavani-1?highlightWords=Standardy+pro+z%C3%A1kladn%C3%AD+vzd%C4%9Bl%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD nebo http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/17383/STANDARDY-VZDELAVACICH-OBORU-ZAKLADNIHO-VZDELAVANI---VEREJNE-PRIPOMINKOVE-RIZENI.html/

i) Průřezová témata v našem ŠVP

Základní žákovské kompetence pomáhají vytvářet i průřezová témata. Tato reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se proto nedílnou součástí základního vzdělávání. Umožňují formovat a rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot, podporují příležitosti pro individuální uplatnění dítěte a rozvíjejí kooperaci.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	návrh tematických okruhů
• vede k porozumění sobě samému a druhým • napomáhá k zvládání vlastního chování • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	• rozvoj schopností poznávání • sebepoznání a sebepojetí • seberegulace a sebeorganizace • psychohygiena • kreativita

• umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů) • formuje studijní dovednosti • podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny • pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů • přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování • napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování	• poznávání lidí • mezilidské vztahy • komunikace • kooperace • řešení problémů • rozhodování se • hodnoty, postoje, etika
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	**návrh tematických okruhů**
• vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod • vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti • umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků • rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti • prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování • vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení • vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě • vychovává k úctě k zákonu • rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku • učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti • přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost • rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů • motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším • umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) • vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností • vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu	• občanská společnost a škola • občan, občanská společnost a stát • formy participace občanů v politickém životě • principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	návrh tematických okruhů
• rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy • prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech • prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv • rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech • rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru • prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu • vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání • vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory • rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv • pomáhá překonávat stereotypy a předsudky • obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi • kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života • utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti • podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám • upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	• Evropa a svět nás zajímá • objevujeme Evropu a svět • jsme Evropané
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	návrh tematických okruhů
• poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti • rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i	• kulturní diference • lidské vztahy • etnický původ • multikulturalita • princip sociálního smíru a

druhých • učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých • učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné • rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin • rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie • učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání, • poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj. • pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je • napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu**,** být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí • stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu • pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti • vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu • učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám	solidarity
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	návrh tematických okruhů
• rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí • vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování • přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa • umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí • poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči	• ekosystémy • základní podmínky života • lidské aktivity a problémy životního prostředí • vztah člověka k prostředí

prostředí • ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích • napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni • seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti. • učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů • učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska • přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty • vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů • vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti • podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí • přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí • vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí • vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	
přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka	návrh tematických okruhů
• přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace • umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich • učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času • umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů • vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských) • umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) • vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě) • vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci • rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu • přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu • přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost	• kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • stavba mediálních sdělení • vnímání autora mediálních sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti • tvorba mediálního sdělení • práce v realizačním týmu

potřebám a cílům týmu *V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:* • rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení • vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění • rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci • napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace	

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů a tím i komplexní vzdělávání žáků.

Na naší škole jsou průřezová témata plněna ve třech rovinách:
- formou jednotlivých školních akcí
- formou samostatných projektů
- prolínáním do témat v jednotlivých předmětech

- **Samostatné školní akce**

X označuje, která průřezová témata jsou obsažena v uváděné činnosti školy

Typ akce	OSV	VDO	VEGS	MKV	ENV	MV
Školy v přírodě	x	x	x	x	x	x
Exkurze	x	x	x	x	x	x
Školní výlety	x	x			x	
Žákovská vystoupení	x	x	x			x
Sportovní dopoledne – ředitelský den	x	x				x
Divadelní představení	x	x		x		x
Koncerty	x		x			
Školní soutěže	x				x	x
Florbalový turnaj	x	x				x
Zvyklosti – (čarodějnice, Masopust, Morana, Jarmark)	x	x	x	x		x
Zájmové kroužky	x	x	x	x	x	x
Sběr starého papíru	x	x			x	
Školní mléko, Ovoce do škol	x		x		x	
Návštěvy budoucích prvňáčků v 1. třídě	x					
Nocování ve třídě	x				x	
Práce v Kolodějově zahradě života	x	x			x	
Návštěva knihoven	x	x				
Drogová prevence	x	x	x	x		x
Preventivní přednášky PČR, MP	x	x		x		
Setkání s rodiči na zahradě školy	x	x			x	x

Vysvětlivky. :
OSV – osobnostní a sociální výchova
VDO – výchova demokratického občana
VEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV – multikulturní výchova
ENV – environmentální výchova
MV – mediální výchova

Samostatné projekty

Průřezová témata budou komplexně splněna hlavně formou celoškolních projektů. V každém roce školní docházky bude realizován jeden projekt, díky čemuž každý žák projde všemi okruhy průřezových témat.

Projekt KOLODĚJSKÝ OLYMPIJSKÝ DESETIBOJ

Charakteristika projektu:

Projekt prolíná celým školním rokem. Během projektu se žáci seznámí s myšlenkou olympijského hnutí, symboly a historií OH. Zároveň poznají hlavní sportovní odvětví a významné české i světové sportovce. Atmosféru OH žáci prožijí v průběhu olympijského dne – slavnostní zahájení, sportovní aktivity. Žáci shromáždí informace k tématům přiměřeným jejich věku, zpracují je do písemné, event. dramatické formy a prezentují je před ostatními žáky a následně i formou výstavy na veřejnosti.

Cílová skupina a časová dotace projektu:

Projekt je celoškolní a účastní se jej všechny ročníky školy. Probíhají i doprovodné akce - celoškolní sportovní soutěž, beseda se sportovci, sportovní dny ředitele školy. Projekt je realizován dle potřeby a zahrnuje vždy přípravu projektu, vlastní realizaci žákovských prací a prezentaci těchto prací či další doprovodný výchovně vzdělávací program. Časová dotace je stanovena s ohledem na konkrétní zvolené aktivity. Každý měsíc proběhne jedna sportovní akce pro jednotlivce, výsledky budou zapisovány jednotlivým dětem do závodnických karet, v červnu vyhodnocení desetiboje. Probíhat budou i doprovodné akce se sportovní tématikou

Cíle projektu:

- Žáci poznají různá sportovní odvětví a významné sportovce.
- Žáci poznají symboly a myšlenku olympijského hnutí.
- Žák zdůvodní význam sportu v životě člověka.
- Žák pracuje v týmu spolužáků, přijímá svou roli.
- Žák prezentuje formou přednášky výsledky své práce před spolužáky.

Výstupy projektu:

- Práce žáků - zpracování dílčích témat projektu.
- Prezentace výsledků práce před spolužáky.
- Uspořádání veřejné výstavy prací žáků.
- Prezentace v Kolodějských novinách.
- Olympijské celoškolní sportovní soutěže.

Průřezová témata a klíčové kompetence:

Tematický okruh projektu	Průřezové téma	Tematický okruh průřezového tématu	Klíčové kompetence
odborná část			
myšlenky OH	OSV	hodnoty, postoje, etika, mezilidské vztahy	KOB
	MkV	etnický původ, kulturní diferenciace, lidské vztahy, princip soc. smíru a solidarity	KOB
sportovci světa	VMEGS	Evropa a svět nás zajímá	
zpracovávání témat	OSV	kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, mezilidské vztahy	KUČ, KŘP, KOM, KSP
	MV	tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání mediálního sdělení,	KPR
prezentace prací	OSV	kreativita, komunikace, kooperace a kompetice,	KSP
	MV	kritické čtení a vnímání mediálního sdělení,	KOM

Tematický okruh projektu	Průřezové téma	Tematický okruh průřezového tématu	Klíčové kompetence
olympijský den			
slavnostní nástup, štafeta	OSV	kooperace a kompetice,	KSP
	VMEGS	objevujeme Evropu a svět	
sportovní aktivity	OSV	seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice, poznávání lidí,	KSP

Sportovní disciplíny

září	skok do dálky
říjen	běh na čas – 50 m
listopad	hod na cíl
prosinec	hod na koš
leden	skok přes švihadlo
únor	opičí dráha
březen	slalom s driblinkem
duben	hod do dálky
květen	škola na kolech s MP, sportovní den ředitele
červen	maratón – 3 kolečka kolem školy

doprovodné akce + průřezové téma

Můj oblíbený sport – sloh, malování	OSV
Beseda s postiženým sportovcem – tvorba pozvánky, propagace	MKV, MV, VDO
Sportovní okénko na webu školy – informace o projektu od každé třídy, informace i do Kolodějských novin	MV
Představujeme oblíbené sporty – na velké papíry budou děti lepit obrázky, pravidla, sportovce z daného sportu, oblasti: Fotbal, Hokej, Atletika, Vodní sporty, Zimní sporty, Sporty s postiženými sportovci, Hvězdy s jinou barvou pleti, k vybraným sportovcům vyhledat informace o jejich rodných zemích	VEGS, MKV, OSV, VDO
Méně známé sporty – představujeme. Vyhledat pravidla jednotlivých sportů	
Návrh medailí – VV	OSV
Fotosoutěž – výstava vlastních fotografií se sport. tématikou	VDO
Další náměty: Olympiáda – co vše je potřeba pro její organizaci, fair-play, dopink a anabolika – vyhledej příběhy	MV, VEGS, VDO, ENV

projekt ODPADY A ENERGIE

Charakteristika projektu:

Projekt se zabývá tématy vztahujícími se k průřezovému tématu Environmentální výchova, Multimediální výchova a Osobnostní a sociální výchova.

Cílem projektu je začlenit žáky do aktivního poznání životního prostředí a nutnost chránit ho. V průběhu projektu se žáci seznámí s druhy odpadů, jejich tříděním, recyklací, dalším využitím, jejich negativním vlivem na ŽP; druhy energie, energetické zdroje, vliv energie na ŽP a zdraví člověka.

Své poznatky, pozorování, výzkumy, fotodokumentaci a další zpracování prezentují mezi ročníky – např. prezentace o návštěvě Malešické spalovny na Activ Boardu. Osobnostní a sociální výchovu rozvíjíme u žáků týmovou prací, k tomu je třeba rozvíjet témata jako: komunikace, mezilidské vztahy, kooperace. Problém odpadů se týká nás všech. Skládky nám vadí, hyzdí přírodu, ohrožují podzemní vody, zapáchají a zbytečně zabírají plochu. Problém narostl s masovým používáním umělých hmot a jiných obtížně rozložitelných materiálů. Budeme mít stále odpadky kam dávat? Každý má někde své odpadky, musíme se ale snažit snížit množství svého odpadu na minimum, k čemuž slouží i recyklace.

Projekt ODPADY bude mít prolínat jednotlivými předměty po celý školní rok. Výuka, soustředěná na problematiku odpadů by nikterak nenarušovala vyučování, neboť hodiny by probíhaly normálně, pouze motivace by byla cílená k odpadům. Ekologická výchova se stává hodnověrnější, pokud akce, vyplývající z projektu děti zaujmou. Když se s problémy, se kterými se seznámily ve výuce, mohou setkat v každodenním životě. Již nyní máme popelnice na recyklaci plastů, papíru či skla.

Cílová skupina a časová dotace projektu:

Projekt je určen pro všechny žáky školy. V nižších ročnících vypracovává zvolené téma celá třída, vedle toho probíhají celoškolní či ročníkové soutěže (sběrová soutěž, sběr baterií, plastů, výtvarná soutěž), exkurze. Projekt je realizován průběžně a dle potřeby se mohou realizovat projektové dny, které zahrnují přípravu projektu, vlastní realizaci žákovských prací a jejich prezentaci.

Výstupy projektu:

- Zpracování dílčích témat projektu třídou nebo skupinami žáků.
- Prezentace výsledků práce před spolužáky.

Cíle projektu:

- Žáci pozorují své okolí (obec - čistota, údržba, černé skládky, sběrný dvůr - odpady, jejich třídění a další využití, druhy sběrných nádob).
- Seznámení se s problematikou obnovitelných zdrojů (větrné elektrárny).
- Seznámení se s problematikou neobnovitelných zdrojů (povrchové doly a jejich rekultivace).
- Žáci si osvojují pojmy např. (recyklace, globální oteplování, obnovitelné a neobnovitelné zdroje, nebezpečný odpad, kontejner, energie).
- Žáci dokumentují svá pozorování.
- Žáci vyhledávají a mapují potřebné informace.
- Žáci zpracovávají a vyhodnocují získané poznatky a informace.
- Žáci spolupracují ve skupinách.
- Žáci prezentují výsledky své práce před spolužáky, veřejností.

Východiskem je, pochopení skutečnosti, že nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne, protože s likvidací odpadu je plno obtíží. S tím souvisí i spořivost – znovu použití - například psát na již jednou popsaný papír z druhé strany. Naučení se, že v současné společnosti je žádoucí recyklovat materiály a ty, jež nelze recyklovat (barvy, monočlánky, léky apod.) zneškodnit způsobem co nejbezpečnějším pro životní prostředí.

Průřezová témata a klíčové kompetence:

Tematický okruh projektu	Průřezové téma	Tematický okruh průřezového tématu	Klíčové kompetence
Odpady	EV OSV MV	Druhy odpadu, třídění, recyklace, využití. Odpady a jejich historie. Hospodaření s odpady, druhotné suroviny. Vliv odpadů na ŽP a na zdraví člověka.. Způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství. Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	KUČ, KOM, KŘP, KSP
Energie	EV OSV MV	Druhy energie, zdroje energie, jejich využití. Energie a život. Možnosti a způsoby šetření v místních podmínkách. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje a jejich vliv na ŽP a zdraví člověka.. Historie využití energie. Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	KUČ, KOM, KŘP

Projekt ODPADY je realizován ve třech rovinách:

- praktická část
- soutěžní část
- teoretická část

V praktické části:

- návštěva spalovny komunálních odpadů v Malešicích
  - návštěvy domluvit na:

Průmyslová 615/32
108 00 Praha-Malešice
Telefon: +420 284 098 811
Fax: +420 284 091 807
E-mail: stichovak@psas.cz
WWW: http://www.psas.cz

  - maximální množství dětí je však omezeno na 24 na jednu prohlídku

- návštěva skládky komunálních odpadů v Chabrech – skládka již je uzavřena, firmy vozí veškerý komunální odpad do malešické spalovny a částečně na skládku v Ďáblicích.
    - Objednat si prohlídku této skládky lze na níže uvedené adrese:
      .A.S.A., spol. s r.o.
      provozovna Ďáblice
      Ďáblická 791/89
      182 00 Praha 8
      Tel. 283 061 301, konkrétně u pana Horáka – vedoucího skládky – 602 290 327
      Fax 283 911 110
      Oddělení služeb zákazníkům
      Tel. 283 911 111
      praha@asa-cz.cz
    - možnost použít pracovní listy s otázkami, např.
        - proč na dřívějších vesnicích nebyly „divoké“ skládky
        - co způsobilo ohromný nárůst odpadů
        - co způsobují skládky v ekosystému
        - prosakuje voda skrz skládku
        - jaký odpad převažuje
        - prakticky lze vyhloubit v hlíně skládky jamku, naplnit vodou a zjišťovat vsakování --- znehodnocování spodních vod

- návštěva sběrného dvoru v Horních Počernicích
- návštěva polygrafické školy – informace o papíru
- po domluvě ve firmě ASA – prohlídka vozového parku s výkladem, zajištění opět přes pana Horáka

- slohová práce na téma: Jak naše rodina třídí odpad, případně proč netřídíme…

- využívat recyklační popelnice v areálu školy

Soutěžní část:

- pokus o zajištění firmy na sběr umělohmotných víček
- tradiční sběrová akce starého papíru do přistaveného kontejneru – motto: „Překonejme náš minulý rekord.“

- soutěž tříd ve sběru baterií – děti doposud odevzdávají baterie do sběrné nádoby. Soutěž by probíhala do pětilitrových lahví, která třída nasbírá větší množství

- ve výtvarné výchově budou nakresleny na velké papíry recyklovací kontejnery – děti pak budou na papíry psát konkrétní materiály, které do dané nádoby patří

Teoretická část

Při shromažďování konkrétních příkladů využijeme pracovních listů např. Střediska ekologické výchovy Chaloupky. Níže uvedené příklady jsou jen ilustrativní, protože máme k dispozici více než 20 příkladů z algebry a pět příkladů z geometrie.

Matematika

- Jirka se dočetl, že 50 kg sběrového papíru může ve výrobě papíru nahradit jeden strom. Rozhodl se, že se pokusí každý měsíc alespoň jeden strom zachránit. Tento měsíc má k odevzdání tři balíky. Jeden Váží 21 kg, druhý 16 kg, třetí 19 kg. Podařilo se mu shromáždit dost papíru?
- Z patnáctiletého stromu se dá vyrobit 700 papírových sáčků. Ve velkém obchodě je spotřebují za dvě hodiny. Kdyby lidé na svoje nákupy přinesli z domu plátěné tašky nebo obaly, které se dají použít několikrát, víš, kolik by zachránili jen v jednom obchodě za den stromů? (počítej den = 8 pracovních hodin) Kolik by to bylo za týden, rok? To už je celý les!

Český jazyk
námět pro 1. třídu

Věta na tabuli: Papír nepatří do odpadkového koše.
Otázky: Děti, kam tedy papír patří? Proč? Co tím šetříme?
Úkoly:

- spočítej slova ve větě
- které slovo je nejdelší
- které slovo je nejkratší
- proč jsme napsali Papír velké P
- kdy ještě píšeme velké písmeno
- řekni nějaké jméno

Děti píší do sešitu podle tabule, procvičujeme velké písmeno P

K dispozici máme náměty pro všechny ročníky, včetně hodiny slohu.

Prvouka a přírodověda

Jakýsi „projekt v projektu“. Na základě motivačního textu o princezně Lesněnce, který lze zdramatizovat, se děti dostanou do pohádkového lesa, kde plní různé úkoly. Např.

- *Pokus rozpoznání PVC*
  - Informace k čemu slouží PVC. Je to umělá hmota, používá se k výrobě podlahových krytin, sáčků a různých obalů. Při spalování vznikají jedovaté zplodiny.
  - Postup: měděný drát ohneme na konci do očka. Očko tavíme tak dlouho v nesvítivé části plynového plamene, až je plamen bezbarvý. Když drátek vychladne, položíme na něj malé množství umělé hmoty. Znovu zahřejeme v plynovém plameni. Pokud hmota obsahuje PVC, plamen se zbarví zeleně až modrozeleně.
  - Takto lze velmi snadno rozpoznat PVC, abychom vyloučili jeho spalování

- *Význam žížaly obecné* při zpracování organického odpadu
  - Úvod – každým rokem se vyhazuje obrovské množství jídla – organických odpadů. Každý člověk vyhodí za 1 rok asi dvojnásobek kuchyňských odpadů, než sám váží. Kdybychom kompostovali kuchyňský odpad, nebylo by tolik odpadů a ještě bychom získali kvalitní zeminu.
  - Postup – do velké lahve od okurek vložíme nařezanou trávu, listí, žížaly, organický odpad a vše smícháme. Pozorujte, co dělá žížala s kouskem slupky.
  - Pokus je výtečný i pro pozorování života žížaly

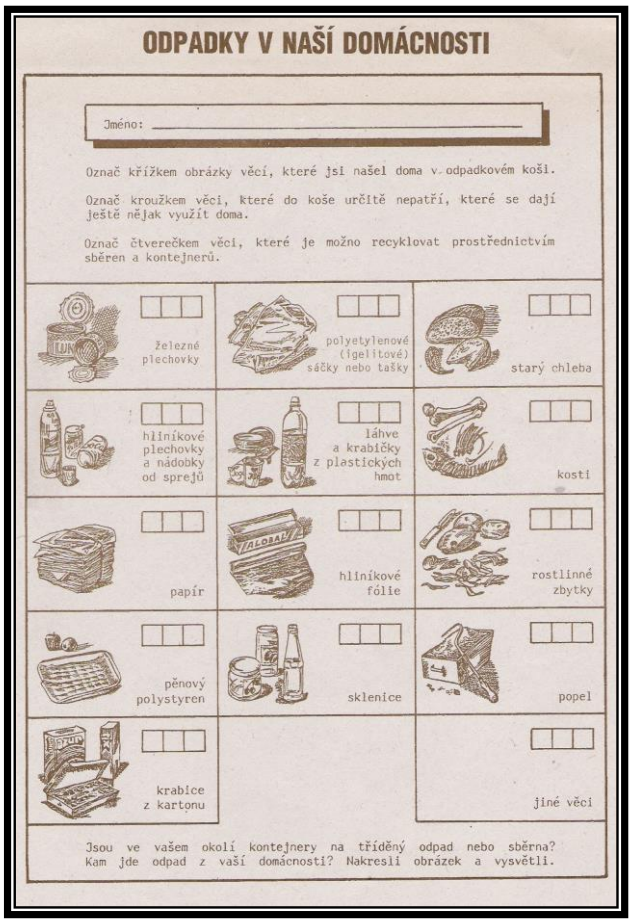

ODPADKY V NAŠÍ DOMÁCNOSTI

Jméno: _____

Označ křížkem obrázky věcí, které jsi našel doma v odpadkovém koši.

Označ kroužkem věci, které do koše určitě nepatří, které se dají ještě nějak využít doma.

Označ čtverečkem věci, které je možno recyklovat prostřednictvím sběren a kontejnerů.

železné plechovky | polyetylenové (igelitové) sáčky nebo tašky | starý chleba

hliníkové plechovky a nádobky od sprejů | láhve a krabičky z plastických hmot | kosti

papír | hliníkové fólie | rostlinné zbytky

pěnový polystyren | sklenice | popel

krabice z kartonu | jiné věci

Jsou ve vašem okolí kontejnery na tříděný odpad nebo sběrna? Kam jde odpad z vaší domácnosti? Nakresli obrázek a vysvětli.

Žížala spotřebuje drobné zbytky našich svačin a vyrobí úrodnou půdu.

K tématice prvouky a přírodovědy máme k dispozici pracovní listy s různými křížovkami, bludišti či doplňovačkami.

Ruku v ruce s tímto projektem jde zpracování problematiky odpadů v ***dramatické výchově.***
Žáci hrají hru na poklad. Děti dostanou mapku, která vyznačuje místo s ukrytým pokladem. Družstva, která jsou věkově smíšená, vyrazí za obec do oblasti, kde je poklad ukryt. Hrací území je asi 700 x 700 metrů a děti jej poznají podle fáborků. Každá skupina si vezme fáborek svojí barvy. Na trase pak plní konkrétní úkoly s ekotématikou. K dispozici je další šestice her, které např. vyrábějí krabice na separovaný odpad, umístěné na školních chodbách apod.

Výtvarná výchova a pracovní výchova
Papírový strom
Motivace: Kolik papíru denně každý z nás spotřebuje. Postupujeme systematicky od probuzení až po dobu, kdy uléháme. Překvapí nás velké množství. Víme, že se papír vyrábí ze dřeva a dřevo získáváme ze stromů a bez stromů by nebyl život na naší planetě. Pokusme se vrátit papíru jeho původní podobu. Vytvořme strom z popsaných papírů, výkresů atd.
Výtvarné zpracování plastikových lahví
Motivace: Co vyrobit vodníka, střežícího čistotu vodních toků?
Navíc si děti uvědomí, kolik litrů tekutiny potřebuje člověk ke svému životu a jakou zátěží je likvidace plastových odpadů.
Tohoto vodníka chceme stavět, motivoval jsem se v malotřídní škole v Albrechticích v Jizerských horách.

Hudební výchova
Jedna písnička opět jako vzor – Wabi Daněk – STROMY. Ideální i pro slabší kytaristy, ostatní mohou využít originální zpracování. Zamyšlení se nad ekologickým obsahem zabere značnou část hodiny. Rozproudí se i diskuse na základě vlastních zkušeností.
Dýmem výfukovým zamořenej svět,// uprostřed šňůry vozů pomaloučku vpřed.//
Výlet rodinný se koná právě dnes,// mý děti chtěji vidět, jak vypadá les.//
Už jsem byl s nima skoro všude// a děti loudí – táto, kdy ut žen les bude?//
Copak já vím?///

Tělesná výchova
množství různých pohybových her, např. třídění odpadu. Děti se rozdělí na dvě skupiny, každá obdrží sadu kartiček jedné barvy s názvy různých materiálů. Po odstartování vyběhne vždy jeden hráč z každé skupiny a běží k metám – sběrným nádobám. V ruce má jednu z kartiček a vhodí ji do jedné z předložených možností – železo, hliník, barevné sklo, bílé sklo, papír, textil, plasty atd.

Tento projektový týden s odpady zasahuje i do volnočasových aktivit ve ***školní družině.*** K dispozici je nastudování hry o jednom dějství, které se odehrává v lese před ústím do velké jeskyně, kde bydlí drak. Tomu kupci nabízejí spousty zbytečností, bez kterých „se neobejde“. Zbyde po nich množství odpadu. Teprve čaroděj mu pomocí recyklace pomůže uvést vše dopořádku.

Šikovnou „hrou“ je i hra na Lovce odpadků na školním pozemku. Nejen, že je uklizen školní areál, ale děti si i zopakují nabyté znalosti o odpadech. Odpovídají pak na dotazy např. jaký odpad má rostlinný původ, co pochází z ropy, z nerostu apod. Co se nejdéle rozkládá, z čeho mohou žít červi, co zde zbyde i po 100 letech, co může zplesnivět apod.

Ideální je i hra Na převozníka, který se svého převoznictví zbaví až po předání vesla druhému. Ten, kdo je přistižen, že odhodil papírek, musí uklidit celý areál, denně, až do doby, kdy se objeví nový „hříšník“.

Projekt MOJE RODINA

Výstupem projektu bude

- několik velkých „pláten“, tématicky zaměřených na:
  - tatínka
  - maminku
    - u obou výše uvedených pláten bude v centru obrázek postavy, plátno rozděleno na dvě barevně odlišené části, v jedné – veselé barvě – bude téma: „Co na rodiči obdivuji,“, v druhé části – smutné barvě – „Co bych na místě rodiče dělal jinak, co se mi nelíbí.“
  - co mě trápí a co se mi na naší rodině líbí
    - co mě trápí bude napsáno na obrázku kamene, ze kterých bude „vystavěna zeď nářků“ nad ní poplují balónky s tím, co se mi na rodině líbí, co rád s rodiči dělám apod.
      - ve všech třech případech bude anonymitu odpovědí jistit výběr odpovědí do krabic, z nich se teprve bude vše lepit na plátna
  - rodinní mazlíčci
    - obrázky z VV, doplněné fotografiemi, příp. popis zvířete ze slohu
  - „naše mládí“ – fotky

- formou „dílen“ – pozvat rodiče, kteří představí svá povolání, případně zajímavé dovednosti – několik dílen po škole, děti budou moci volně přecházet

- doprovodné akce např.
  - v ČJ
    - popis jednoho z rodičů
    - napsat báseň o mamince
    - přáníčko mamince
    - co mi povídala babička a děda
  - v MAT
    - vymysli si příklady z domácího prostředí
  - ve VV
    - nakresli své rodiče jako zvířátka – dominance v rodině

- obrázek pro maminku
- v PRV + VLAST
  - příbuzenské vztahy
  - cestujeme s rodiči po vlasti a Evropě
- v HV
  - hudba, kterou doma posloucháme
- v TV
  - rodinné sportování, co děláme
- v DRAM.V:
  - role – já v rodině – jak rostu – foto – nástěnka ve třídě
  - rodinné tradice
  - neúplné rodiny, děti v SOS vesničkách a dětských domovech

Projekt VODA A ŽIVOT

Charakteristika projektu:

Projekt se zabývá tématy vztahujícími se k průřezovému tématu Environmentální výchova, Multimediální výchova a Osobnostní a sociální výchova. Cílem projektu je začlenit žáky do aktivního poznání životního prostředí a nutnosti chránit ho. V průběhu projektu se žáci seznámí s ekosystémy v okolí svého bydliště, s životním prostředím svého bydliště, s akcentem na potok Rokytka a obecní rybníky, s možnostmi jejich ochrany. Své poznatky, pozorování, výzkumy, fotodokumentaci a další zpracování prezentují mezi ročníky.Osobnostní a sociální výchovu rozvíjíme žáků týmovou prací, k tomu je třeba rozvíjet témata jako: komunikace, mezilidské vztahy, kooperace.

Cílová skupina a časová dotace projektu:

Projekt je určen pro všechny žáky školy. Žáci prvních ročníků jsou s projektu přizvání rovněž a účastní se jej v rámci svých možností. Zvolené téma vypracovává celá třída, vedle toho probíhají celoškolní či ročníkové soutěže (sběrová soutěž, fotosoutěž, literární soutěž, výtvarná soutěž). Projekt je realizován dle potřeby a zahrnuje přípravu projektu, vlastní realizaci žákovských prací a jejich prezentaci. Časová dotace je stanovena s ohledem na konkrétní zvolené aktivity a činnosti, které proběhnou v průběhu celého školního roku.

Cíle projektu:

- Žáci pozorují své okolí (rybník, potok, okolí).
- Žáci si osvojují pojmy např. SPOLEČENSTVO, EKOSYSTÉM, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ,
- Žáci dokumentují svá pozorování.
- Žáci vyhledávají a mapují potřebné informace.
- Žáci zpracovávají a vyhodnocují získané poznatky a informace.
- Žáci spolupracují ve skupinách.
- Žáci prezentují výsledky své práce před spolužáky, veřejností.

Výstupy projektu

- Zpracování dílčích témat projektu.třídou nebo skupinami žáků.
- Prezentace výsledků práce před spolužáky.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MeV)

Předměty:

- prvouka
- přírodověda
- vlastivěda
- Výtvarná výchova

Dovednosti:

- shromažďování a analýza informací
- samostatné řešení zadaných problémových úloh
- rozvoj kooperativních a komunikativních dovedností

Oborové cíle:

- praktické použití poznatků a dovedností z hodin, s ohledem na vzájemné propojení těchto poznatků v rámci předmětů (mezipředmětové vztahy, komplexní pohled na dané téma, vyhledávání a zpracování informací)
- zpracování třídního panelu na vybrané téma a jeho prezentace

Popis projektu

Motivační část

a) Motivace proběhne v hodinách Vv - zpracování tématu - Voda a život, příprava případných pomůcek (modelů) apod.
b) Motivace žáků v hodinách přírodovědy, vlastivědy či prvouky proběhne před vlastním projektovým blokem.

Realizační část

- náměty pro jednotlivé ročníky
    - Co plave a co se potápí
        - které látky plavou,
        - která zvířata umí plavat
        - proč je důležité umět plavat
        - voda v pohádkách
        - namalovat „Studánkovou vílu“
    - Co se ve vodě rozpustí
        - pokus – cukr, mouka, olej, mléko, sůl…
        - skupenství vody
    - Řeka, rybník, moře
        - flora – fauna
        - bohové vod, moří
    - Voda
        - poznej vodu z vodovodu - ochutnávka
        - tvrdost vody
        - ekologie - neplýtvej, neznečišťuj, spotřeba vody
    - Zdravé a nezdravé pití
        - pitný režim
    - Kyselé deště

- celoškolní akce
    - beseda s rybáři
    - beseda se záchranáři
        - ohrožení vodou
        - evakuační balíček
    - návštěva čističky odpadních vod
    - návštěva vodárny

Kritéria hodnocení:
- týmová práce se zapojením všech
- věcná správnost a vyváženost použitých informací
- způsob zpracování (přehlednost a srozumitelnost plakátu, posteru)
- poutavost prezentace

Evaluační část

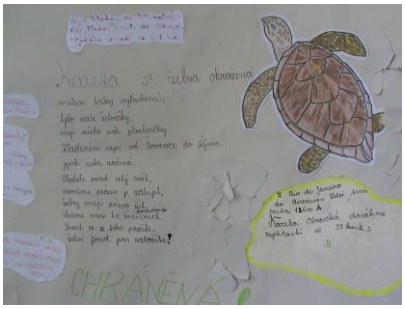

1. Reflexe aneb jak jsme to viděli:

Co se nám na projektu líbilo?
• zapojení žáků
• vysoká aktivita a nasazení většiny z nich
• kreativita
• nápady žáků

Jaká jsou podle nás pozitiva projektů?
• změna pro žáky
• nové dovednosti (kompetence) jsou velmi důležité!!!
• vyjadřování - prezentace před větší skupinou
• vysoká aktivita a zapojení žáků
• kreativita
• spolupráce učitelů

Čím jsme byli naopak zklamáni?
• tak a dost - při prezentacích bylo nutno žákům vysvětlit, jak se při prezentaci chovat, je dobré včas zasáhnout
• někteří žáci byli dosti stresováni
• odklony od linie tématu (i když zadání bylo poměrně přesné)
• nutná je vhodná místnost pro prezentaci

Co je potřeba v rámci projektů ještě zvládnout? (V čem to skřípalo?)
• skupinová práce - dělení do skupin
• schopnost se vyjadřovat obzvláště před velkou skupinou
• práce s informacemi
• vyhledávání informací (internet)
• práce s literaturou
• prezentace svých výsledků („umět prodat“)

Výstup projektu

• fotografie z průběhu projektu
• postery (plakáty) s výsledky práce žáků

Projekt Duhová třída

Charakteristika projektu

Duha se skládá z barev a tvoří dohromady nádherný celek. Představme si človíčka. Také není jen černý nebo bílý, hodný nebo zlý... Každý má v sobě i spoustu schopností, o kterých třeba ani neví. Budeme je v sobě objevovat a upevňovat, skládat je do jednoho celku a dávat jim barvičky, takže na konci školního roku z nás mohou být všestranně rozvinuté "duhové děti".
Na každý týden byla přidělena jedna barva, která představovala některou z lidských vlastností. Během jednotlivých týdnů plní žáci úkoly (jeden hlavní a další "malé" úkoly).
Projekt lze realizovat buď jako práci celých tříd nebo jako práci jednotlivců.Proužky si postupně nalepují na papírovou figurku panenky či panáčka - oblékají je do duhových šatů, aby měli stále na očích, jak se jim daří.

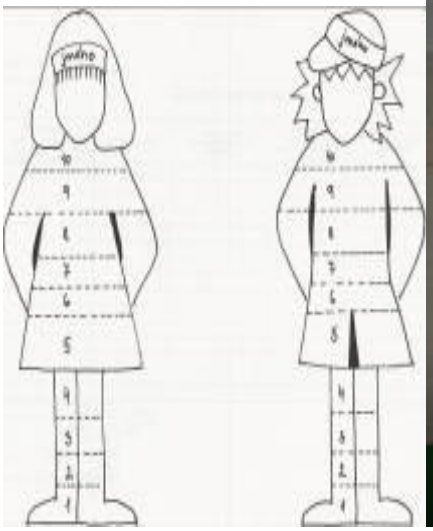

Návrh třídní verze:

- týdenní úkoly do třídy
  - **jsem kamarádský, tolerantní – žlutá barva - únor**
    - projekt Afrika
    - projekt o životě v různých světadílech
  - **jsem dobrý spolupracovník – oranžová barva – březen**
    - důraz na spolupráci – skupinové vyučování
    - spolupráce mezi třídami?? 5 – 1, 4 – 2, 3 – MŠ
    - projektový den – třída baví zbytek školy
    - dodržování školního řádu
  - **jsem zodpovědný – barva hnědá – duben**
    - týden péče o školu a okolí
    - vymysli, co bys vylepšil v naší škole
    - jak pomáhám doma
    - 22. duben – Den Země – dárky pro Zemi, eko
  - **umíme se vyjadřovat a dorozumět se – červená barva - květen**
    - třídní televizní vysílání
    - školní recitační soutěž
  - **jsem čestný – barva zelená – červen**

        - hrdinové naší doby – projekt
        - beseda s hasiči, lékaři…
        - návštěva hasičárny
        - beseda se zajímavým rodičem, dle povolání
        - namaluj lež, přísloví o lži,
        - závidíš někomu něco
        - šikana
    - **jsem zvídavý – barva modrá –**
        - vypátrej ve své rodině, v Kolodějích, člověka, který dokázal něco mimořádného, je slavný, výjimečný
        - historie mojí školy
        - historie Koloděj
    - **jsem vyrovnaný – barva fialová**
        - zdravá strava
        - životní styl
        - humor – sbírka školních vtipů, představení

Návrh verze pro jednotlivce:

Některé úkoly byly odstupňovány dle věkových zvláštností žáků - buď byly pro malé děti jednodušší, nebo stačilo menší množství; mladší děti odpovídaly ústně a starší písemně apod. I bodování bylo ve dvou kategoriích: pro 1. + 2. ročník a pro 3. + 5. ročník. Na konci projektu proběhlo vyhodnocení. Žáci hodnotili obtížnost úkolů, co se jim líbilo a co se naučili nového. Žáci se tak posunuli o krok blíže ke schopnosti uvědomovat si svoje vlastnosti, dovednosti, chápat a tolerovat odlišné způsoby jednání při práci ve skupině. Společně prožili radost ze splnění dlouhodobého úkolu. V neposlední řadě si posílili pěkný vztah ke své škole a obci.

Barva	Téma
Žlutá	Jsem kamarádský a tolerantní
Oranžová	Jsem dobrý spolupracovník
Červená	Umím se vyjadřovat a dorozumět
Světlemodrá	Jsem citlivý
Tmavomodrá	Umím řešit problémy, překonávat překážky
Fialová	Snažím se o prvotřídní práci
Zelená	Jsem čestný
Hnědá	Jsem zodpovědný
Stříbrná	Jsem zvídavý
Zlatá	Jsem vyrovnaný

NÁMĚTY ČINNOSTÍ:
1. týden: (barva žlutá)
Téma: JSEM KAMARÁDSKÝ A TOLERANTNÍ
Cíle:

- upevňovat vztahy v kolektivu;
- respektovat pravidla skupiny;
- vžívat se do pocitů druhých;
- ctít dobré vlastnosti druhých;
- učit se přijímat jiný pohled na problém;
- respektovat jiné kultury a způsoby života.

Hlavní úkol:

- odříkej bez chyby za sebou všechna jména kamarádů

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Hry na stmelení kolektivu: • nakresli autoportrét, portrét kamaráda	Galerie skupiny: • autoportréty dětí ze třídy nalepit na velký karton; • okolo nakreslit dění ve škole; • lze postupně dokreslovat, dolepovat;
Dodržování vnitřního řádu školy:	Narozeninové značky: • při oslavě jednotlivých dětí se jejich značka vyvěsí na privilegované místo; • jmenovky na služby.
Obrázky a dárky druhým pro radost: • nakresli do sešitu dárky, kterými podaruješ rodiče, prarodiče, kamaráda, opuštěného člověka; • vyrob kamarádovi drobný dáreček, který si bude přát.	Naše obec, škola: • Lego, krabice, koláže, malba; • výrobky podle přání.
Nejsme na světě jenom my: • napiš, který národ žije jinak než my (oblékání, náboženství aj.); • nakresli malého indiána, černouška, eskymáka atd.; • vymysli pantomimický pozdrav, kterému by rozuměly děti na celém světě, předveď.	Děti z celého světa: • malba, koláž.

2. týden (barva oranžová)
Téma: JSEM DOBRÝ SPOLUPRACOVNÍK
Cíle:

- aktivně se zapojit do kolektivních her;
- zapojit se do práce ve skupině či ve dvojici, umět povzbudit druhé;
- zaměřit se na splnění společného úkolu;
- pěstovat umění vést i podřídit se, přiznat před ostatními chybu;
- nestydět se požádat o pomoc i pomoc nabídnout;
- dodržovat dohodnutá pravidla kolektivu, plnit povinnosti a závazky.

Hlavní úkol:

- vytvoř ve spolupráci s kamarádem loutku z jakéhokoli materiálu.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Pracuj ve skupině: • vyhledejte a zjistěte jména co nejvíce malířů a ilustrátorů dětských knížek (3. - 5. ročník); • nakreslete společný obraz podle některé dětské knížky (1., 2. ročník); • vymyslete, nakreslete a popište skřítka Podzimníčka - kde žije, jak vypadá, čím se živí apod. (promíchat malé a velké děti).	Společný výtvor: • výtvor z Lega na vylosované téma (skupiny); • Podzimníček z přírodnin (tvoříme venku).
Zábavný program pro kamarády: • připrav program (teoreticky) zábavného odpoledne, které by děti mohly uskutečnit v naší družině; • vymysli, jak rozveselíš smutného kamaráda; • popiš kamaráda, ostatní budou hádat; • předveď něco, čím zabavíš ostatní.	Kolektivní výrobky: • malba na velký papír, kulisy; • loutky pro společné divadlo aj.
Soutěžní hra ve skupinách: • připravte pro ostatní skupiny štafety; • hrajte vybíjenou, přehazovanou; • zúčastni se skupinové vědomostní soutěže.	Výroba diplomů a medailí za soutěže.
Splněné sliby: • pečlivě plň služby; • co slíbíš rodičům, paní učitelce, kamarádovi?; • co se může stát, když někdo nesplní slib?	Co slíbím Ježíškovi? (Kresba do šablony balíčku, uschování do Vánoc.)

3. týden (barva červená)
Téma: UMÍME SE VYJADŘOVAT A DOROZUMĚT SE
Cíle:

- učit se chápat smysl sdělení;
- porozumět ostatním podle mluveného, psaného projevu, pantomimy;
- učit se formulovat a vyjádřit své myšlenky;
- získávat dostatečnou zásobu vyjadřovacích prostředků;

- učit se správně ptát;
- umět si poradit s nedorozuměním.

Hlavní úkol:

- vymysli si příběh, hlavní postavy a místo děje;
- vyprávěj nebo zahraj divadelní představení.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Umíme dobře mluvit: • říkej rychle jazykolamy; • řekni zřetelně a bez zastavení svoji adresu; • vysvětli, popiš svoji cestu do školy.	Výrobky z přírodnin: • "Bramborníčci"; • televize z krabice TV DUHA (na vystoupení dětí).
Správné a výstižné vyjadřování: • vyber jednu věc a popiš co nejvíce přívlastků; • vyjádři pantomimou zadaná slova; • připrav si vystoupení (písnička, básnička, vtip apod.); • popiš několika větami naši oblíbenou podzimní akci "Zamykání lesa".	Nástěnka na neznámá slova, kterým chci porozumět: • děti připichují lístečky, učitelka přikládá druhý s vysvětlením; • "Jak se zamyká les na zimu" (kresba).
Komunikace s dospělými (škola, obec, dopravní prostředky apod.): • napiš všechna slova a slovní spojení, která při hovoru s dospělými používáš; • hraj si na restauraci; • zahraj situaci, kdy voláš 112,155, 158, 150.	Dětský ráj: • krabice, špejle - vysvětli, popiš, sepiš pokyny pro chování v něm, příkazy a zákazy; • kresba talířů s jídlem (do restaurace); • vystoupení s loutkami.
Divadlo pro kamarády: • nakresli a popiš pomocníky pro rodiče; • vystoupení v TV DUHA (hl. úkol); • zahraj s kamarády scénky - v kině, v divadle, v restauraci, v autobuse.	• maňásek (loutka) pro vlastní vystoupení; • pomocník pro maminku, tatínka (kresba, Lego aj.).

4. týden (barva světlemodrá)
Téma: JSEM CITLIVÝ
Cíle:

- učit se vnímat a sám vytvářet "krásno a milo";

- citlivě vnímat krásu v umění, v přírodě a ve vztazích;
- umět vyjádřit svůj pocit, příjemný prožitek;
- rozvíjet představivost a fantazii;
- učit se uspořádat své životní prostředí, aby v něm bylo příjemně.

Hlavní úkol:

- doplň do vánočně ozdobeného rámečku tři důležité věty:
  - Nejraději mám ...
  - Nejvíce mi vadí ...
  - Vždy budu ...

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Příprava pěkného předvánočního prostředí, každodenní posezení u zapáleného svícnu: • rozmlouvání, sdílení prožitků a radostných událostí; • zjisti a doplň data - 4.12. (sv. Barbora), 6.12. (sv. Mikuláš), 13.12. (sv. Lucie), 24.12. (Štědrý den), 25.12. (Boží hod vánoční), 26.12. (sv. Štěpán).	Výroba: • vlastnoruční dárky pro kamarády i dospělé ve škole; • adventní kalendář; • pocity z poslechu hudby (malba); • vánoční výzdoba.
Dodržování vánočních tradic, povídání u svícnu o jednotlivých svátcích adventu a zvycích, které se při nich dodržují u nás i ve světě: • jaké vánoční zvyky dodržujete u vás doma; • zazpívej koledu; • nakresli vánoční symboly; • nakresli srdíčko a rozděl na části, vepiš do něj, koho v něm nosíš.	• kouzelné brýle - brýle z kartonu, na ně nakreslit, co bych jimi chtěl vidět; • výroba drobných dárečků pro přátele naší školy (bývalé paní učitelky, sponzoři apod.).
Návštěva výstavy, besídky, Betlému: • zúčastni se výletu na vánoční výstavu; • vyrob ozdoby na nazdobení vánočního stromu před školou. Nadílka: • děti si během měsíce přinášely dárečky pro kamaráda, kterého si tajně vylosovaly, a vkládaly je do "vánočního košíku"; • hodnocení slibů Ježíškovi (viz říjen).	• vánoční úklid; • co si na Vánoce můžou přát - kapr, lékař, pes apod. (kresba); • vánoční omalovánky pro kamarády z MŠ.

5. týden (barva tmavomodrá)
Téma: UMÍM ŘEŠIT PROBLÉMY A PŘEKONÁVAT PŘEKÁŽKY
Cíle:

- postupně rozvíjet myšlení, hledat souvislosti;
- vyvozovat řešení, uplatnit v praxi svůj názor, řešit samostatně zadaný úkol;
- umět se rozhodnout;
- umět nést následky nesprávného rozhodnutí;
- uvědomovat si pozitivní a negativní názory.

Hlavní úkol:

- urči si jednu věc, která se ti stále nedaří, a pokus se ji do konce měsíce zvládnout.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Novoroční předsevzetí - co zvládneme do pololetí: • napiš si seznam, co se ti daří a nedaří; • napiš si seznam, co obdivuješ na svých rodičích, učitelkách, představitelích obce.	Strašidýlko z papíru na zápis úkolu, který chci zvládnout: • naučím se zavazovat tkaničky; • budu si pamatovat vyjmenovaná slova; • nebudu se hádat s kamarádkami apod.
Recitace, reprodukce zapamatovaného textu, dramatizace: • nauč se básničku, doprovoď ji pohybem; • vyprávěj pohádku; • zahraj si s kamarády divadlo v převleku.	Naše školní divadlo (malba).
Nečekané situace - jak se zachováš: • povídej, co bys dělal, kdyby); • vylosuj si kartičku, na které je zapsaná některá krizová situace, nakresli si ji a na druhou půlku papíru nakresli svoje řešení; • absolvuj naši překážkovou dráhu s úkoly, zdolávej překážky a nečekané situace; • slož puzzle v daném časovém limitu.	Kniha problémů a řešení (složky s výtvory dětí - viz úkol).
Cvičíme si schopnost unést zklamání, selhání: • vyslechni od kamarádů kritiku svých nedostatků a chyb; • čeho se bát a nebát (diskuse); • účastni se turnaje v "Dámě“	Společně tvoříme tabulku, způsob bodování turnaje a postupy do dalšího kola.

6. týden (barva fialová)
Téma: SNAŽÍM SE PRACOVAT CO NEJLÉPE
Cíle:

- mít radost z dobře provedené práce;
- rozlišovat práci dobrou a odbytou;
- učit se být vytrvalý a trpělivý při práci, nevzdávat se a dokončit činnost.

Hlavní úkol:

- předveď, co si myslíš, že umíš nejlépe - vlastní básnička, sportovní výkon, psaný text, obrázek...

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Zhotovení zadané práce kvalitně a v zadaném čase: • navlékni korálky (na čas); • udělej něco pro naši školu (ukliď skříňky, ořež pastelky apod.); • slož puzzle (na čas).	Soutěže ve zručnosti: • navlékání nitě na jehlu; • zatloukání hřebíků; • sbírání knoflíků na čas; • tvoření obrázku na koberci.
Procvičování vytrvalosti: • opiš bez chyby a krasopisně daný text; • tref se 5x za sebou do koše na košíkovou.	• skládanky z papíru.
Naše koníčky: • proč mají lidé koníčky a proč jsou v nich vytrvalí; • napiš, co lidé všechno sbírají; • zjisti, co sbírají lidé, které znáš; • nakresli, co děláš ve volném čase.	Výroba knížky "Co nás baví": • složky s listy obrázků a popisem - viz úkol.
Odvádíme dobrou práci?: • nauč se danou básničku a vymysli si k ní pohybový doprovod; • připrav jednoduché zeleninové či ovocné občerstvení; • ukliď si školní tašku a penál.	Aktovka (koláž).

7. týden (barva zelená)
Téma: JSEM ČESTNÝ
Cíle:

- dodržovat morální zásady;
- brát ohled na druhé;
- plnit sliby, vracet půjčené věci;

- zabraňovat křivdám a ubližování;
- nelhat;
- nezávidět, umět odpouštět;
- přiznat chybu, omluvit se.

Hlavní úkol:

- utvoř s kamarádem dvojici, vymyslete a potom vykonejte nějaký dobrý skutek (nejen ve škole).

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Co je čest: • jmenuj vlastnosti čestného člověka; • napiš, nakresli čestné hrdiny z filmů, knih a pohádek; • napiš, které vlastnosti se ti líbí u kamarádů i dospělých; • napiš, kdo je pro tebe čestný hrdina - jaké by měly být vlastnosti dobrého učitele (Den učitelů - J. A. Komenský).	Hrdinové naší doby: • hasiči; • lékaři; • kosmonauti; • záchranáři a další podle návrhů dětí (kresba, malba).
Lež: • jaké lži si děti umí vymyslet; • vyhledej přísloví o lži; • vymysli ve skupině příběh o potrestané lži.	• jak vypadá lež (kresba); • výroba loutek (dramatizace příběhů o dětských lžích).
Závist: • závidíš někomu něco (v dobrém i zlém); • zkus každému z družiny napsat jednu věc, kterou mu upřímně přeješ.	Závist (kresba).
Ochrana slabších: • kdo v pohádkách a příbězích ochraňuje slabší; • co znamená slovo "šikana"; • zhodnoť dobré skutky kamarádů (viz hlavní úkol).	Rytíři: • postavičky z roliček od toaletního papíru v alobalu.

8. týden (barva hnědá)
Téma: JSEM ZODPOVĚDNÝ
Cíle:

- mít vztah k prostředí a věcem kolem sebe;
- mít úctu k výsledkům lidské práce;
- učit se myslet a jednat ekologicky;
- mít pěkný vztah ke svému okolí - dům, obec, vlast, planeta.

Hlavní úkol:

- zúčastni se soutěže o nejzajímavější výrobek z PET lahve.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Probuzená příroda a péče o ni: • co se změnilo v okolí naší školy s probuzením přírody; • napiš, nakresli, kteří ptáci se vracejí z teplých krajů; • zapiš do společné tabulky, za co budeš zodpovědný po celý měsíc v naší družině.	• mláďata na dvoře i v lese (kresba); • ptáci na větvičce (koláž).
Vylepšujeme naše prostředí: • vymysli, co bys vylepšil v naší škole, družině, obci; • zúčastni se úklidu zahrady a okolí naší školy; • jak pomáháš doma?	Dětské zábavní centrum (stavba z Lega).
22. duben - Den Země: • jaké "dárky" mohou dávat lidé Zemi k svátku; • vymysli ve skupině jeden bod do programu naší tradiční akce "Slavnost odemykání lesa"; • zkus odhadnout, za jak dlouho se rozpadnou různé materiály v přírodě.	Planeta Země jako osoba: • koláž z časopisů a barevných papírů; • výroba oblečení bez ničení přírody (papír, plátno, vlna).
Co to je vlastně ekologie: • proč se staví jaderné elektrárny; • které lidské činnosti poškozují přírodu; • které dětské hry poškozují přírodu; • vymysli tvora Hnusáka, kterému se líbí žít ve zničené krajině (jak vypadá, čím se živí, kde žije apod.).	• výstava Hnusáků; • kniha pozorování - zapisování poznámek o životním prostředí v obci a jejím okolí, o školním prostředí, květinách ve škole, vlepování obrázků apod.; • uspořádání výstavy výrobků z PET lahví.

9. týden (barva stříbrná)
Téma: JSEM ZVÍDAVÝ
Cíle:

- mít touhu poznávat nové věci;
- být vytrvalý při hledání nových poznatků;
- utvářet si svůj názor a umět ho vysvětlit.

Hlavní úkol:

- vypátrej ve své rodině člověka, který dokázal něco zvláštního či zajímavého.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
O přírodě: • nakresli chráněného živočicha a zjisti o něm zajímavosti; • napiš rostliny, které rostou u nás (rozděl - zahrádka, louka, les).	Oblíbené zvíře (malba).
O člověku: • co lidé dokáží hlavou i rukama; • znáš lidi, kteří mnoho dokázali (ve sportu, umění atd.); • co myslíš, že dokážou tvoji rodiče.	Zajímavosti ze světa rekordů a kuriozit (kresba).
O umění: • co to je umění; • které umění tě zajímá; • které osobnosti z umění znáš; • zjisti umělce z našeho okolí.	• modelování postavy; • poslech hudby přinesené dětmi; • malování pocitů při poslechu; • vyjádření pocitů pohybem - pantomima.
O literatuře: • které knihy se ti líbí; • které autory znáš; • které ilustrátory znáš - zúčastni se návštěvy místní knihovny; • vyber si knížku z naší žákovské knihovny a připrav o ní povídání; • vymysli básničku.	Ilustrace k oblíbené knize.

10. týden (barva zlatá)
Téma: JSEM VYROVNANÝ
Cíle:

- mít pěkný vztah k sobě samému a svému zdraví;
- věřit si, vážit si sám sebe;
- ovládat své negativní emoce;
- využívat své schopnosti a umět se prosadit;
- uvědomit si hodnotu vztahu dítěte a rodiče;
- mít smysl pro humor a pohodu v kolektivu.

Hlavní úkol:

- napiš a nakresli všechny pohodové a radostné činnosti, které děláš o prázdninách sám nebo se svými blízkými.

Náměty na činnosti

Činnosti (malé úkoly)	Výrobky
Den dětí: • co popřeješ kamarádům k svátku; • co popřeješ dětem v jiných zemích; • vypiš činnosti, které děti nejvíc baví.	Kreslení na chodníku.
Zdravá výživa: • jmenuj jídla, která prospívají zdraví; • vypiš potraviny, které ti škodí; • napiš recept na zdravou svačinu; • připrav si otázku na besedu s vedoucí školní jídelny o zásadách sestavování jídelníčku.	Zdravé občerstvení z přinesených surovin (ovoce, zelenina).
Humor a pohoda: • vyhledej vtip o dětech, učitelích, zvířátkách; • vyhodnocení celoroční hry "Duhové děti" (slavnostní vyhlášení vítězů, celkové zhodnocení naší práce za celý školní rok).	Škola plná smíchu (ilustrace dětských anekdot).
Prázdniny: • kam se chceš o prázdninách podívat; • vypiš činnosti, které děláš o prázdninách - jsme dobří kamarádi?	Prázdniny (koláž).

Stupeň vzdělávání a období vzdělávání	1. stupeň - 1. období (1. - 3. roč.) 2. období (4. + 5. roč.)
Dílčí cíle dané aktivity	• uvědomování si vlastní osobnosti • spolupráce ve skupině • rozvoj vzájemných vztahů • podílení se na životě školy **Rozvíjené klíčové kompetence** *Komunikativní kompetence* Žák: • formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory; • vyjadřuje se kultivovaně; • naslouchá druhým a vhodně reaguje; • obhajuje svůj názor; • využívá získané komunikativní dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními. *Kompetence sociální a personální* Žák: • účinně spolupracuje ve skupině; • podílí se spolu s pedagogem na vytváření pravidel práce v týmu; • v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; • přispívá k diskusi v malé skupině; • chápe potřebu spolupracovat při řešení daného úkolu; • vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru. *Kompetence občanská* Žák: • respektuje přesvědčení druhých lidí; • je schopen se vcítit do situací ostatních lidí; • respektuje a oceňuje naše tradice a historické dědictví; • projevuje smysl pro kulturu a tvořivost; • aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit; • respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí. *Kompetence pracovní* Žák: • dodržuje vymezená pravidla; • plní povinnosti a závazky; • využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech; • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z

	hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. *Kompetence k řešení problémů* Žák: • vnímá problémové situace ve škole i mimo ni; • promyslí a naplánuje způsob řešení; • nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému; • činí rozhodnutí a je schopen je obhájit.
Mezioborové přesahy a vazby	Český jazyk a literatura Matematika a její aplikace Člověk a jeho svět Výchova ke zdraví Tělesná výchova Hudební výchova Výtvarná výchova
Didaktická povaha příspěvku	Motivační aktivity, propojení osvojených vědomostí a dovedností
Organizační forma výuky	Projekt
Vyučovací metoda	Klasické
Předpokládaný časový nárok	Denně během provozu školy. Rozvržení na týdny je pouze orientační, úspěšná témata mohou trvat i déle.

Projekt ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Charakteristika projektu:

Projekt je tematicky zaměřen na zdravý životní styl, obsahem budou nejen teoretické poznatky z této oblasti, ale především osvojení základních principů zdravého životního stylu. Důležitým bodem, na který bude kladen důraz, je sociální chování žáků ve škole, zdravé vztahy, vhodné stravovací návyky, sociálně patologické jevy… Během projektu chceme oslovit i odborníky v této problematice. Výstupy zpracovávaných oblastí budou prezentovány před spolužáky i na veřejnosti. U řady témat nemůžeme očekávat konkrétní výstupy, neboť cíl bude směřován na „prožitek“ každého žáka.

Cílová skupina a časová dotace projektu:

Na realizaci projektu se budou podílet všichni žáci naší školy. Projekt prolíná všemi předměty a působí celoročně. Zařazení témat si volí pedagog samostatně, s ohledem na konkrétní zvolené aktivity a činnosti a aktuální problémy ve společnosti, které se v projektu mohou odrážet.

Cíle projektu:

- Hlavní cíl - žáci by měli pochopit, že zdravý životní styl je pro život nezbytný.
- Dílčí cíle - nutnost osvojení základních pravidel slušného chování ve škole i mimo ni, zdůraznit význam mezilidských vztahů pro zdravý vývoj jedince a pro jeho prožívání
  - přinutit žáky včas se zamyslet nad problematikou drog, alkoholu a kouření, pomoci vytvořit vnitřní bariéry, posílit argumenty proti zneužívání drog,
  - pochopení významu jídla pro zdraví, prevenci, ale též rodinnou soudržnost, posilování aktivity žáků ve volbě vhodného jídla,
  - seznámení s problematikou výživy v evropském kontextu
  - vysvětlení nedostatků současného životního stylu, seznámení s možnostmi přecházení zátěžových situací, způsob jejich řešení klást důraz na odpovědnost nejenom za své zdraví, ale i za zdraví druhých

Průřezová témata a klíčové kompetence:

Tematický okruh projektu	**Průřezové téma**	**Tematický okruh průřezového tématu**
Pravidla slušného chování ve škole i na veřejnosti	OSV	Osobnostní rozvoj – sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, kreativita
Soužití bez bariér a předsudků	VMEGS	Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
Rómská problematika	MKV	Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a
		solidarity
Zdravé vztahy	OSV	Osobnostní rozvoj – sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebekritika
Propagace zdravého životního stylu	MV	Osobnostní rozvoj – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, práce v realizačním týmu
Výchova zdravé populace	OSV	Osobnostní rozvoj – psychohygiena, kreativita
Výživa a výživové návyky	OSV	Sociální rozvoj – komunikace
Sport jako součást zdravého životního stylu	OSV	Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
„Prožitkové hodiny“ za účasti odborných pracovníků	OSV	Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávat
Zdravá výživa	OSV	Osobnostní rozvoj - kreativita

Analýza problematiky zdravé výživy v Evropě	VMEGS	Evropa a svět nás zajímá
Zneužívání návykových látek	OSV	Osobnostní rozvoj – zdravé a vyrovnané sebepojetí

Výstupy projektu:

- Prezentace výsledků práce před spolužáky.
- Uspořádání veřejné výstavy prací žáků.
- Práce žáků - zpracování dílčích témat projektu.
- Prezentace v Kolodějských novinách.

9) Využití Kolodějovy zahrady života ve výuce

Projekt Kolodějova zahrada života je realizován v souladu s programem Zahrada hrou Nadace Proměny Karla Komárka, jehož cílem je podporovat vznik originální zahrady vytvořené na míru ZŠ a MŠ Koloděje, která dětem umožňuje zejména volnou hru, rozvoj fantazie, kreativity, přirozených schopností, dovedností, vnímání zákonitostí přírody, utváření vztahu lidí k místu a sdílenému prostoru od nejranějšího věku. Nedílnou součástí proměny zahrady je zapojení uživatelů zahrady do její tvorby a další údržby i oblasti architektury, krajinné tvorby a vlivu prostředí na člověka.

Společně jsme vytvořili zahradu, která děti inspiruje k různým činnostem a posiluje v nich pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí. Lákadlem nejen pro děti je vzít si právě koloběžku a zažít jízdou po červené betonové cestičce vinoucí se kolem zahrady, po otisku stopy skřítka Koloděje, svůj vlastní příběh. Sem a tam na ně dýchne i historie Kolodějů. Nabízí se jim pestrá paleta podnětů a prožitků jako v lese, u říčky, skály nebo na louce. Zároveň zahrada funguje jako celoroční učebna pod širým nebem. V zahradě také probíhají společná setkání a tradiční školní akce. Prostor zahrady je rozdělen do čtyř zón, které představují jednotlivé živly – vodu, oheň, vzduch a zemi. S každým z nich se děti pokaždé jinak seznamují a bezpečně s ním experimentují. Motto: „A pátý živel: To je Koloděj."

Zahrada se tak stala nedílnou součástí odpočinkového a pracovního prostředí. Pobyt na zahradě, spojený s výukou na čerstvém vzduchu, tělesná i duševní rekreace obnovuje sílu, svěžest a dobrou náladu.

Škola pečuje i o odkaz minulých generací a ve spojení s přírodou klade důraz na tradice a obyčeje, které jsou vázány na cyklus života přírody v běhu roku, na svátky např. konce masopustu, jarní, velikonoční, májové, adventní a vánoční, čarodějnické reje, sklizňové slavnosti, poutě sv. Martina a mikulášské nadílky. Škola dětem, rodičům i celé veřejnosti připomíná tradice slavením svátků, předáváním dovedností a tradováním lidových zvyků pořádáním tradičních činností, her a společného setkávání. Je pro nás důležité soužití všech generací, učit děti přejímat vzory. Proto hledáme inspiraci ve starých tradicích.

Využívání Kolodějovy zahrady života je v souladu s tímto ŠVP, který přirozeně navazuje na roční období a využívá zahradu i blízké okolí školy ke hrám i k poznávání. Snahou je jednak vrátit dětem aktivity dávných let (míčové hry, sáňkování, stavění sněhuláků, hod vlaštovkou, pouštění lodiček, jízda na koloběžce, pouštění draků a výroba větrníků, pečení štrůdlu, vánočních perníčků a výroba keramiky tradičními postupy...), pořádat tradiční akce a slavnosti na zahradě (masopust, vítání jara, velikonoční zvyky, čarodějnice, májové slavnosti, školní pouť, den dětí, otců a matek..), podílet se také na pořádání oslav a tradic v naší obci (adventní čas a slavností rozsvícení vánočního stromu, lampionový průvod sv. Martina, vynášení Moreny, velikonoční zvyky,…)

Čtvero ročních období v Kolodějově zahradě života - náměty

Jaro:

- výuka - poznávání jarních změn v přírodě
  - jarní rostliny (klíčící pupeny, semena, nová tráva, jednoleté, dvouleté a vytrvalé byliny)
  - jarní obyvatelé zahrady (opuštění zimovišť, rodící se mláďata, líhnutí z vajec)
  - rostliny a dřeviny na zahradě (rekultivace záhonů, trávníků, stříhání dřevin)
- hry - jarní zvyky (Velikonoce, Máje)
  - míčové hry, jízda na kole, kolektivní hry
  - Barevné jaro – Co vyroste ze semínka? - založení bylinkových zahrádek, doplnění vrbového proutí do vrbových staveb na zahradě, sázení květin do záhonku a péče o ně
  - Jaro v trávě – probouzení broučků, pozorování změn v přírodě, chovné programy: motýli, mravenci, šneci, pulci apod.
  - Domácí zvířátka – prožitkové učení na zahradě, pozorování živých zvířat např. pony, koza, ovce ,…
  - Zvířata ve volné přírodě
  - Dopravní týden – na Kolodějově cestě na zahradě
  - Maminky a miminka
  - Já a moje rodina – Den matek, Den otců
  - Barevné keře a stromy – pozorování zahrady a okolí, péče o rostliny na zahradě
  - Město, ve kterém žiji – Kolem okolo Koloděj – tradiční akce pro veřejnost s cílem podporovat znalost historie svého města a prohlubovat pozitivní vztah ke svému rodišti
- výzdoba zahrady
  - Sluníčkový den
  - Den Země
- setkávání
  - pomoc rodičů při úpravách zahrady
  - velikonoční setkání
  - květnové dny (Máje, pálení čarodejnic)
  - závěr školního roku (táborák, občerstvení připravené dětmi)

Léto:

- péče o zahradu s ohledem na prázdninový provoz
- možnost zaznamenání změn v zahradě
- v případě zájmu nabízet prostor zahrady k využívání místním spolkům a veřejnosti
  - vždy pouze po předchozí dohodě
  - při zachování provozu ZŠ a MŠ Koloděje – od 7.00 - do 17.00 hod

Podzim:

- výuka
  - podzimní úklid zahrady (vyčištění záhonů, hrabání listí, případná sklizeň)
  - změna rostlin (dozrávání plodů, změna barvy listů)
  - postupné odkvétání rostlin, odumírání nadzemních částí
  - změny teplot a slunečního svitu
  - zazimování některých rostlin
  - odlétání ptáků do teplých krajin

- hry
    - kolektivní a míčové hry
    - „Boudo budko, kdo v tobě přebývá?“
    - Kde bydlím - Architektura pro děti
    - Na zahradě - Péče o svůj strom
    - Na poli
    - V lese
    - Co umí vítr - Větrníkový den, Pouštění draků
    - Když padá listí
    - Příroda kolem nás i v nás
    - Co umí déšť
    - Kdo se chystá ke spánku - Uspáváme broučky
- podzimní výzdoba zahrady
- setkávání
    - pomoc při zazimování zahrady
    - podzimní setkání (lampionový průvod, táborák, rozloučení s létem)
    - podzimní tradice a zvyky - dlabání dýní
    - závinové (štrůdlové) odpoledne

Zima:

- výuka - zahrada v zimě
    - opadavé a neopadavé dřeviny
    - přezimující živočichové
    - potrava pro přezimující živočichy
- hry
    - stavění sněhuláků (podle sněhové nadílky)
    - sáňkování, bobování
    - Jak plyne čas
    - Příroda v zimě – pozorování proměny zahrady vzhledem k ročním obdobím, sypání ptáčkům, experiment – Co vyroste ze semínka
    - Zimní hry a sporty – Kuli, kulilá
    - Masopust – masopustní průvod
    - Adventní čas – benefiční vystoupení dětí na podporu Kolodějovy zahrady
    - stavění sněhuláků (podle sněhové nadílky)
- setkávání
    - předvánoční setkání rodičů, posezení s rodiči i dětmi v rámci tvořivé dílny
    - rozloučení s uplynulým kalendářním rokem

Čtvero živlů v Kolodějově zahradě života

- VÍTR
    - drakiáda
    - hod vlaštovkou
    - větrníky
    - zvonkohry
- OHEŇ
    - Čaroďky
    - spolupráce s SDH Koloděje
    - zahradní táboření
    - posezení na konci roku

- VODA
    - péče o vodní prvek
    - výuka o vodním živlu, rostlinách a živočiších
    - pouštění lodiček
    - historický význam kolodějského brodu
- ZEMĚ
    - vítání jara, vstávej semínko…
    - pozorování, výuka a péče o záhony, trvalky, keře a stromy

- **Akce pro veřejnost a děti –** náměty činností
    - posezení na konci školního roku
    - rozlučka se starou zahradou, vládu převezme Koloděj
    - vítání jara
    - loučení se s podzimem – hrabání listí, zazimování zahrady
    - barevná kola – duha – oblečení v jedné barvě
    - školní akademie
    - školní pouť
    - petanquové odpoledne pro děti a rodiče, včetně zahradního pikniku
    - Den otců : soupeření tátů v netradičních disciplínách nebo jen chlapská stanoviště pro děti
    - literární posezení (event. „maraton“) pod širým nebem
    - hudební představení / koncerty / sraz místních muzikantů
    - výtvarné dílny pod širým nebem: frotáže přírodnin, malování, kresba,…
    - dřevíčková dílna
    - rodinná soutěž v hodu vlaštovkou
    - turnaj v ringu (ringokroužek = kolo)
    - velikonoční dílny, jarmark
    - zahradní vernisáž
    - diskuzní kruh (na palčivé téma…)

- **Akce pro děti** – náměty činností
    - vítání prvňáčků ve škole – soutěže pro rodiče a děti – adaptační akce
    - kolem kolem školy
    - koloběžky na dopravním hřišti – dopravní akce
    - barevná kola – duha – oblečení v jedné barvě, podle tříd
    - oslava kola – každý bude mít na sobě něco kulatého – vzor látky, odznak…
    - vytvoř obra Koloděje – z PET lahví
    - barevné kolo pomoci – z uzávěrů vytvořit barevné kolo pomoci – uzávěry darovat potřebným dětem
    - Písničkový maraton – písničky o přírodě „ Pějme píseň dokola „
    - Hudební odpoledne – malý koncert žáků, kteří hrají na hudební nástroje
    - Malé letní olympijské hry
    - přespání třídy ve stanech
    - sportovní turnaje
    - antiolympiáda
    - piknik z donesených vlastních zdrojů
    - stavby z donesených přírodnin – téma: pravěk, …
    - „ZŠ Koloděje hledá Superstar“ – finále (př. 3 vítězové třídních kol)
    - „ZŠ Koloděje hledá Talent“ – finále (př. 3 vítězové třídních kol)
    - dřevíčková dílna
    - bublifuková „show“ co nejvice bublifuků a bublin na jedné zahradě

- loučení páťáků se školou – program připravený páťáky a pro páťáky

NÁMĚTY PRO VÝUKU…

- *MATEMATIKA*
- *Chtěli bychom počítat vzestupné a sestupné řady čísel*
  - počítání do 10 či 20 na „číselné ose“ – kůly v řadě za sebou v různých výškách
  - využití metody krokování
  - skákací panák s čísly
  - za použití nášlapných podložek (např. kamenů, dřevěných pařezů) s čísly
  - pro upevnění početních operací s pomocí zážitkové pedagogiky
  - pravidelně, vždy při zavádění nového čísla v prvním ročníku, po celý školní rok, v každou roční dobu, není omezeno ročním obdobím
  - volný prostor na zahradě umožňuje vizualizaci a prožitek všem dětem zároveň
- *Chtěli bychom s dětmi měřit a vážit v přírodě:*
  - výroba měřidel, vah z přírodních materiálů
  - hra na výměnný obchod / tržiště
  - porovnávání jednotek délky, hmotnosti, objemu
  - seznámení se starými jednotkami (loket, píď, sáh…)
  - přelévání vody v nádobách – pozorování objemu v různých tvarech nádob
- *Chtěli bychom vytvářet modely geometrických tvarů a těles z přírodnin*

- *ČESKÝ JAZYK*
- *Chtěli bychom využít zahradu na prvopočáteční čtení a psaní – písmena napíšeme do písku*
  - uvolníme tím ruku pro psaní
  - přečteme to
  - můžeme využívat při zavádění nových písmen, nejen tiskacích pro potřeby čtení, ale i psacích
- *Chtěli bychom využít venkovní prosto pro čtenářskou dílnu, slohová témata v přírodě*

- *PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA*
- *Chtěli bychom využít názorné výuky v přírodě*
  - v rámci prvouky a nauky o přírodě si ukážeme, z jakých částí se skládá strom, co je nahoře, co uprostřed, co dole – mezipředmětové vztahy – koruna, kmen, kořen, naučit děti odlévat stopy, tvořit a pozorovat otisky, poznáváme jarní, letní a podzimní rostliny
  - strom nakreslíme na plochu tomu určenou – (asfaltová plocha na kreslení dětí na zemi) a tyto pojmy procvičíme v rovině
  - nákres plánku zahrady, využití pojmů vlevo a vpravo
  - využití osvojení pojmu vlevo a vpravo v prostoru s názornými ukázkami – co vidíš vlevo od sebe, co je vpravo
  - upevníme pojmy nahoře, uprostřed, dole v prostoru,
  - hry dvojic – jdi tři kroky rovně, dva vlevo, tři vpravo
  - pozorovat počasí a s ním změny v přírodě
  - pečovat o obyvatele zahrady – hmyzí hotel

- orientace na školní zahradě – se zavázanýma očima zavedu kamaráda do některé části zahrady- popis vedeného, co vnímá, kudy myslí, že šel, jak se cítil,
- Budeme procvičovat pravolevou orientaci a orientaci v prostoru.
- díky směrové růžici
- prostřednictvím ukazatelů s nejbližšími významnými body v obci a okolí na jedné tyči
- doplňováním vlastních směrových tabulek s kilometráží / metráží
- využití „rozcestníku“ při vycházkách do okolí, při orientačních hrách

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- *Chtěli bychom s dětmi hrát sportovat, hrát venkovní pohybové nebo strategické hry s přírodními materiály:*
  - skákací panák
  - guma
  - šachovnice
  - mlýn
  - Člověče, nezlob se
- *Chtěli bychom s dětmi sáňkovat a bobovat*
- *Chtěli bychom soutěžit v družstvech,*
  - Dráhy pro 2-3 družstva
  - kolíky na obíhání
  - překážky
  - jde využívat i v případě chladnějšího počasí
  - podlézání

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- *Chtěli bychom využít přírodniny jako rytmické hudební nástroje:*

  o hry na ozvěnu
  o rytmický doprovod písně
  o sluchová diferenciace
  o výroba vlastních rytmických nástrojů z přírodnin
  o založení „kapely“

10) Hodnocení výsledků chování a vzdělávání

Hodnocení výsledků chování a vzdělávání žáků se řídí §30 až §31, §51 až §53 zákona č. 561/2004 Sb. Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

Pravidla pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání máme rozpracovány ve školním řádu ZŠ a MŠ Koloděje, klasifikačním řádu a řádu školní družiny, včetně jejího vzdělávacího programu. Tyto čtyři dokumenty jsou součástí přílohové části.

Autoevaluace a evaluace školy

Chceme být školou s jasnou koncepcí, která bude zároveň důsledně zjišťovat, zda tuto

svou koncepci naplňuje. Důležitým faktorem při tvorbě a realizaci našeho školního vzdělávacího programu je tudíž pro nás zpětná vazba. Na konci každého školního roku provádíme interní analýzu, která se soustředí na tři hlavní oblasti:

1) vylepšit a zaktualizovat to, co se osvědčilo,
2) doplnit nové prvky, které ŠVP dále obohatí,
3) vyřadit ze ŠVP neúčinné a neosvědčené prvky.

Kromě interní analýzy chceme rovněž podrobit školní vzdělávací program konstruktivní kritice ze strany dalších subjektů – rodiče i žáci. K tomu využijeme vlastní dotazníky.

Vedle hodnocení obsahu a naplňování ŠVP provádí vedení školy spolu se zaměstnanci každoročně vlastní hodnocení školy, což nám poskytuje zpětnou vazbu o naplňování cílů naší základní školy. Pro přehlednost jsme tyto oblasti shrnuli do následující tabulky. Ke každé sledované oblasti uvádíme, jaký je náš cíl, jaké nástroje autoevaluace použijeme a v jakém časovém rozmezí budou jednotlivé autoevaluační kroky pravidelně probíhat.

Oblast autoevaluace	Cíl	Kritérium	Nástroj autoevaluace	Časový harmonogram
Podmínky ke vzdělávání	Udržení stávajících podmínek	Vybavenost školy	Pozorování	Průběžně
	Obnova vysloužilého vybavení	Stáří a funkčnost vybavení	Pozorování	Průběžně
	Rozšíření materiálního vybavení, zejména o výpočetní a prezentační techniku a moderní učební pomůcky	Vybavenost školy	Připomínky učitelů i žáků	Počátek šk. roku
		Standard ICT	Pozorování	Průběžně
	Další rozvoj	Příležitosti	S.W.O.T. analýza	1x ročně při 1.stupni autoevaluace
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	Růst odborné způsobilosti pedagogických pracovníků	Účast na DVPP	Doklady účasti na školení	Každoročně
		Využití DVPP ve výuce	Hospitace	Průběžně
Průběh vzdělávání	Udržet či zvýšit kvalitu učebního procesu	Kvalita učebního procesu	Hospitace	Průběžně
Výsledky vzdělávání žáků	Co nejlepší výsledky odpovídající možnostem každého žáka	Přidaná hodnota rozvoje klíčových kompetencí	Analýza žákovských prací	Průběžně
		Úspěšnost žáků při přijímacím řízení na SŠ	Zpráva tř. učitele 5. ročníku	Po přijímacích zkouškách
		Úspěšnost žáků ve srovnávacích testech	Standardizované testy Kalibro – 5. ročník NIQES	únor květen

Jak již bylo uvedeno v úvodní části ŠVP, účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka „klíčovými kompetencemi“. Základní otázkou pro hodnocení (úspěšnosti) žáka je otázka: „do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?“ Pravdivá odpověď na tuto „klíčovou evaluační otázku“ je zároveň tím nejsložitějším v hodnocení nejenom úspěšnosti žáka, ale i školy, celého ŠVP a práce učitelů.

Klíčovou roli mezi všemi evaluačními činnostmi zaujímá ve ŠVP hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu (a také souhrnně za určité konkrétní vzdělávací období) poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím).

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vlohy a vlastnosti.

Hodnocení žáků chápeme jako zpětnou vazbu, kterou získáváme informace o zvládnutí učiva. Hodnocení prospěchu a chování žáka je stanoveno klasifikačním řádem, se kterým jsou seznámeni i žáci a rodiče.

Při hodnocení žáků dodržujeme následující kritéria:

Zásady hodnocení žáků jsou stanoveny klasifikačním řádem.

1. kritéria pro hodnocení prospěchu:

- kritéria hodnocení se odvíjejí od klíčových kompetencí
    a. rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů a vztahů)
    b. hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
    c. kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji, vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
    d. produktivita (plnění úkolů, pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností, srozumitelnost vyjadřování)
    e. tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
    f. užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování práce, tvořivost, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)
- známka z předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- klasifikujeme pouze probrané a procvičené učivo
- tradiční zkoušení u tabule je doplňováno efektivnějšími způsoby
- hodnotíme projev ústní i písemný
- hodnotíme též vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy

Žáky hodnotíme klasifikačními stupni. Základem formálního hodnocení žáka je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a vnitřní normy školy (zejména klasifikační řád), které upravují pravidla pro klasifikaci. Na žádost rodičů přistupujeme u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke slovnímu hodnocení. Při použití slovního hodnocení respektujeme následující pravidla:

- hodnotíme nejen momentální výsledky, ale porovnáváme je s předchozími výsledky práce
- hodnocení je vždy adresné, hodnotíme každý pokrok žáka
- hodnotíme žákovu snahu, píli a úsilí
- přistupujeme k žákovi individuálně a odpovídajícím způsobem s ohledem na jeho postižení
- dáváme žákovi možnost procvičit si učivo v dalších hodinách mimo vyučování

2. kritéria pro hodnocení chování:

- zdvořilost (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatňování přednosti)

- způsob komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- respekt k lidem (nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- čestnost (mluví pravdu, přizná chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje si věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny - viz. školní řád)
- prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se slušně a věcně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy)

Oblasti autoevaluace

Klima školy - které je velmi důležité pro veškerou činnost na škole a je na něj kladen velký důraz spokojený žák i učitel /zaměstnanec školy/,

Nabídka školy – způsob výuky, hodnocení žáků, školní akce, pravidelné výjezdy za poznáním, školní družina, školní klub,

Výsledky vzdělávání – naplňování kompetencí a jejich používání,

Přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům s mimořádným nadáním – efektivní a včasné vyhledávání těchto žáků, zpracování individuálních plánů a jejich vyhodnocování,

Průběh výuky na škole – dodržování úkolů daných strategií rozvoje školy a obsažených v ŠVP,

Materiální a personální podmínky – uspokojování požadavků na materiální vybavení obsažené ve strategii rozvoje školy, požadavků podaných během školního roku, zajištění personálního obsazení.
Sledování těchto oblastí se provádí celou řadou nástrojů. Jsou to pozorování, hospitace, rozhovory, testy, dotazníky, účast hodnotitelů na aktivitách školy, žákovská portfolia, vypracování hodnotící zprávy z akcí pořádaných školou, …

Nástroje autoevaluace

Pozorování – v rámci projektů, školních akcí, škol v přírodě, sportovních kurzů, skupinové práce, prezentace

Hospitace – provádí ředitel a zástupce, předem oznámené s předhospitačním rozhovorem a následným pohospitačním rozborem, rovněž jsou vyžadovány vzájemné hospitace mezi jednotlivými vyučujícími, díky specifikům této malé školy probíhají spíše formou vzájemných konzultací a výměny zkušeností,

Rozhovory – neformální rozhovory, pravidelné hodnotící rozhovory se všemi zaměstnanci na daná témata

Testy – preferujeme testy od firmy Kalibro, vlastní testy, testy NIQES – celorepublikové testování žáků 5. a 9. ročníků

Dotazníky – žákovské, rodičovské, pedagogů

Účast hodnotitelů na aktivitách školy – vedení školy se účastní akcí pořádaných školou a mají jasnou představu o úrovni a přínosu těchto akcí

Žákovská portfolia – žáci si mohou zakládat svá hodnotící portfolia, s kterými pracují a předkládají je svým zákonným zástupcům, tato aktivita záleží na třídním učiteli

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitel školy. Na rozdíl od stěžejní evaluační role vyučujícího daného vzdělávacího předmětu, který hodnotí zejména úspěšnosti žáků při dosahování dílčích kompetencí v průběhu vyučovací hodiny, (za čtvrtletí, pololetí atd.), úloha ředitele školy spočívá především ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých (oborů) vzdělávacích oblastí, a to především na konci 1. a 2. vzdělávacího období ŠVP.

Velmi významnou evaluační formou je cílené získávání informací od bývalých žáků (absolventů) školy, kteří byli vzděláváni již podle ŠVP. Jejich vlastní zhodnocení vzdělávání podle ŠVP a především jejich úspěšnost na 2. stupni ZŠ.

Nedílnou součástí evaluace školy (jak se jí daří dosahovat stanovených vzdělávacích záměrů a cílů) je zpětná vazba ze strany rodičů a ze strany svého zřizovatele. Škola proto bude každoročně zjišťovat vzdělávací požadavky rodičů a jejich spokojenost s výchovně vzdělávací prací, formou standardizovaných dotazníků. Rodičovské a žákovské dotazníky zpracovávají třídní učitelé, výstup za celou školu a odpověď na nejdůležitější připomínky zpracuje ředitel školy.

Autoevaluace pedagogů probíhá dvoufázově. První fáze zahrnuje SWOT analýzu, provedenou a analyzovanou na společné poradě. Druhou fází je zjišťování interpersonálních vztahů, zhodnocení řídící práce ředitele školy a plnění úkolů školy. Dotazníky zpracovává ředitel školy a s výsledkem seznámí na nástěnce sborovny.

Pro potřeby autoevaluace škola využívá i jiné hodnotící zprávy (např. Inspekční zprávu ČŠI apod.).

11) Přílohy

1. **Internetová podpora**
2. **Školní řád**
3. **Klasifikační řád**
4. **Řád a ŠVP školní družiny**

Příloha č. 1 – Internetová podpora

Finanční gramotnost

- Metodický portál www.rvp.cz, kde se nachází samostatné digifolio s názvem Finanční gramotnost (http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2939). Zde jsou soustředěny všechny dostupné informace o možnostech podpory výuky finanční gramotnosti v základních školách. Jde především o základní dokumenty, nabídky vzdělávání učitelů, publikace, metodické materiály, učebnice, příručky, webové odkazy, zahraniční inspirace, výsledky průzkumů, soutěže pro školy.

http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/14431/METODICKA-DOPORUCENI-PRO-VYUKU-FINANCNI-GRAMOTNOSTI.html/
http://www.nuov.cz/financni-gramotnost-obsah-a-priklady-z-praxe-skol

Dopravní výchova

- Podklady pro výuku tohoto rozšířeného tématu jsou umístěny na portále Ministerstva dopravy ČR i na Metodickém portále www.rvp.cz.
- Připravuje se celostátní konference - rozhraní února a března 2013 ve spolupráci s MD, termín bude upřesněn na webových stránkách MŠMT a NIDV.
- V rámci DVPP budou učitelé a ředitelé škol proškoleni ve druhém pololetí školního roku 2012/2013 DV, aby byli připraveni na platnost změn v RVP ZV – ve spolupráci MŠMT, NIDV, Ministerstva dopravy.

http://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/16447/PODKLADY-K-VYUCE-TEMAT-DOPRAVNI-VYCHOVY-V-ZAKLADNICH-SKOLACH.html/

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

- Podklady pro výuku tohoto rozšířeného tématu jsou umístěny na portále Ministerstva vnitra ČR i na Metodickém portále www.rvp.cz.
- Připravuje se celostátní konference – rozhraní února a března 2013 ve spolupráci s MV, termín bude upřesněn na webových stránkách MŠMT a NIDV.
- V rámci DVPP budou učitelé a ředitelé škol proškoleni ve druhém pololetí školního roku 2012/2013, aby byli připraveni na platnost změn v RVP ZV – ve spolupráci MŠMT, NIDV, Ministerstva vnitra.

http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/16451/PODKLADY-K-VYUCE-TEMAT-OCHRANY-CLOVEKA-ZA-BEZNYCH-RIZIK-A-MIMORADNYCH-UDALOSTI-V-ZAKLADNICH-SKOLACH.html/

Korupce

- Připravují se krajské semináře – první pololetí roku 2013 – termíny v jednotlivých krajích budou upřesněny na webových stránkách MŠMT a NIDV.
- V rámci DVPP budou učitelé a ředitelé škol proškoleni ve druhém pololetí školního roku 2012/2013, aby byli připraveni na platnost změn v RVP ZV – ve spolupráci MŠMT, NIDV, Ministerstva vnitra a Úřadu vlády.

http://www.vlada.cz/cz/ppov/boj-s-korupci/protikorupcni-strategie/protikorupcni-strategie-90111/

Obrana vlasti

- Připravují se krajské semináře – první pololetí roku 2013 – termíny v jednotlivých krajích budou upřesněny na webových stránkách MŠMT a NIDV
- V rámci DVPP budou učitelé a ředitelé škol proškoleni ve druhém pololetí školního roku 2012/2013, aby byli připraveni na platnost změn v RVP ZV – ve spolupráci MŠMT, NIDV, Ministerstva obrany.

http://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2011_2/2011_2_6a.html

Rodinná a sexuální výchova

- Připravují se krajské semináře – první pololetí roku 2013 – termíny v jednotlivých krajích budou upřesněny na webových stránkách MŠMT a NIDV
- V rámci DVPP budou učitelé a ředitelé škol proškoleni ve druhém pololetí školního roku 2012/2013, aby byli připraveni na platnost změn v RVP ZV – ve spolupráci MŠMT, NIDV, Ministerstva zdravotnictví.

http://www.msmt.cz/file/10974 - metodické doporučení

Příloha č. 3 – Školní a klasifikační řád

MOTTO:

Vzdělání na naší škole sis vybral spolu s rodiči zcela dobrovolně s tím, že právě zde chceš získat základní vzdělání. Tímto ses svobodně rozhodl dodržovat povinnosti a pracovní podmínky této školy.

Věříme, že jsi žákem vedeným k úctě k člověku a všemu, čím je tato země obdařena, čímž je myšlena příroda nebo duševní a fyzická práce člověka. Pokud chceš být tímto způsobem připravován pro život a ztotožňuješ se s těmito hodnotami, staneš se plnohodnotným členem našeho kolektivu a budeš u nás spokojený.

Nikdy nezapomínej na tato základní pravidla:

- Vstoupil jsi - pozdrav.
- Odcházíš - rozluč se.
- Chceš-li - řekni „prosím“.
- Dostaneš-li - řekni „děkuji“.
- Používej i ostatní „kouzelná" slova, která k sobě lidi přibližují.
- Nikoho nebij, nejsi slaboch, který si musí dokazovat svou sílu.
- Nenič. Co posloužilo tobě, poslouží i druhým.
- Netrap se. Zaklepej a vstup. Poděl se o všechny radosti i starosti.
- Máš právo na svůj názor, prezentuješ-li jej slušnou formou.
- Važ si sám sebe. Každý má svou cenu.
- Chraň vše, co chceš, aby jiní respektovali.
- Veškerá rozhodnutí týkající se tebe musí plně brát v úvahu tvůj nejlepší zájem.
- Škola respektuje tvé právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství a při tom respektuje roli rodičů jako průvodce.

Obsah:

1. Vydání, obsah a závaznost školního řádu

2. Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků jejich zákonných zástupců ve škole

Základní práva žáků

Základní povinnosti žáků

Základní práva zákonných zástupců žáků

Základní povinnosti zákonných zástupců žáků

3. Docházka do školy, základní pravidla chování ve škole a informování o průběhu a výsledcích vzdělávání

Docházka do školy a základní pravidla chování ve škole

Informování o průběhu a výsledcích vzdělávání a o dalších skutečnostech

4. Provoz a vnitřní režim školy

Provozní a organizační záležitosti

5. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Úrazy žáků

Bezpečnost a ochrana zdraví

Prevence sociálně patologických jevů, prevence a řešení šikany ve škole

Prevence šíření infekčních onemocnění

Zákaz vnášení věcí a látek ohrožujících bezpečnost a zdraví a podmínky vnášení a nakládání s běžnými věcmi, které přímo nesouvisejí s vyučováním

6. Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků

Zákaz poškozování a ničení majetku

Náhrada škody

7. Podmínky pro omlouvání a uvolňování žáků z vyučování

Omlouvání nepřítomnosti žáka

Řešení neomluvené absence

8. Poučení o povinnosti dodržovat školní řád

1. Vydání, obsah a závaznost školního řádu (§ 30 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon)

Vydání školního řádu

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, vydává ředitel školy po projednání v pedagogické radě a schválení ve školské radě tento řád školy.

Obsah školního řádu

Školní řád upravuje:

- Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků jejich zákonných zástupců ve škole (§ 30 odst. 1 písm. a) školského zákona).

- Podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole (§ 30 odst. 1 písm. a) školského zákona).

- Provoz a vnitřní režim školy (§ 30 odst. 1 písm. b) školského zákona).

- Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí (§ 30 odst. 1 písm. c) školského zákona).

- Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků (§ 30 odst. 1 písm. d) školského zákona).

- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (§ 30 odst. 2 školského zákona).

- Podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 školského zákona).

- Podmínky pro omlouvání a uvolňování žáků z vyučování (§ 50 odst. 1 školského zákona).

- Poučení o povinnosti dodržovat školní řád (§ 22 odst. 1 písm. b), § 30 odst. 3 školského zákona).

Příloha školního řádu:

- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 a 32 školského zákona).

Závaznost školního řádu

- Školní řád je závazný pro všechny žáky školy, jejich zákonné zástupce a všechny zaměstnance školy a je platný i pro akce související s výchovně vzdělávací činnosti školy, které se uskutečňují mimo budovu školy.

2. Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků jejich zákonných zástupců ve škole (§ 30 odst. 1 písm. a) školského zákona)

Základní práva žáků (§ 21 školského zákona)

Žáci mají právo:

- na základní vzdělání a školské služby,

- na rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace,

- na ústavně zaručená práva a svobody při výchově a vzdělávání a všech dalších činnostech školy,

- na odpovídající vzdělávání a rozvoj žáků se specif. poruchami učení či žáků s nadprůměrným nadáním

- na bezpečnost a ochranu zdraví během školního vyučování a na školních akcích,

- na ochranu před sociálně-patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí,

- na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,

- požádat o poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání,

- vznášet své náměty, stížnosti a k třídním učitelům či vedení školy a mají právo na jejich řádné projednání,

- na rovnoměrné rozvržení výuky po celý školní rok,

- v případě nejasností v učivu požádat o pomoc vyučujícího,

- na korektní jednání a chování ze strany zaměstnanců školy,

- účastnit se všech akcí pořádaných školou,

- na volný čas a přiměřený odpočinek a oddechovou činnost odpovídající jeho věku.

Základní povinnosti žáků (§ 22 školského zákona)

Žáci jsou povinni:

- řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat,

- dodržovat školní řád a další vnitřní předpisy školy,

- mít vždy od první vyučovací hodiny na lavici žákovskou knížku a pomůcky dle následující vyučovací hodiny

- plnit pokyny zaměstnanců školy vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem,

- ve škole i na akcích školy vystupovat slušně a ohleduplně,

- nepoškozovat majetek školy a spolužáků,

- vyjadřovat své názory, mínění a připomínky slušným způsobem

- informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

Základní práva zákonných zástupců žáků (§ 21 školského zákona)

Zákonní zástupci mají práva:

- na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání, prostřednictvím žákovských knížek, webových stránek třídy, třídních schůzek či konzultací (v termínu po předchozí domluvě s pedagogem)

- navštěvovat, po předchozí domluvě s pedagogem, výuku

- volit a být voleni do školské rady,

- obracet se na školskou radu s připomínkami a obdržet její vyjádření

- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání jejich dítěte, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost,

- na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání jejich dítěte,

- požádat o uvolnění dítěte v souladu s tímto řádem,

- na korektní jednání a chování ze strany zaměstnanců školy.

Základní povinnosti zákonných zástupců žáků (§ 22 školského zákona)

Zákonní zástupci mají povinnosti:

- zajistit, aby žák docházel řádně do školy,

- informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,

- dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,

- oznamovat škole údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích,

- nahradit škodu, kterou žák způsobil svým nevhodným chováním a úmyslným ničením školního majetku,

- průběžně kontrolovat žákovskou knížku,

- na vyzvání třídního učitele či ředitele se dostavit do školy k projednání závažných skutečností,

- řídit se školním řádem a respektovat další vnitřní předpisy školy.

3. Docházka do školy, základní pravidla chování ve škole a informování o průběhu a výsledcích vzdělávání

Docházka do školy a základní pravidla chování ve škole

- Žáci navštěvující školní družinu mají vstup do budovy povolen od 6.30 hodin. Činnost ranní družiny končí v 7.40 hodin, kdy vychovatelka předá děti příslušným vyučujícím a následuje od 11.35, kdy si převezme děti od vyučujících. Družina končí v 17 hodin.

- Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin. Příchod na dopolední vyučování mezi 7.40 – 7.55 hodin, kdy je otevřen hlavní vchod do budovy.

- Ihned po příchodu do třídy si připraví na lavici pomůcky na následující vyučovací hodinu.

- Do školy přicházejí žáci vhodně a čistě upraveni. V šatnách se přezouvají do domácí obuvi, ve kterém se pohybují po škole.

- V šatně je zakázáno ponechávat finanční hotovost, cenné předměty, mobilní telefony, herní konzole a podobné přístroje. Tato zařízení si nosí při sobě a neodkládá je spolu s aktovkou na místech, která nejsou pod dozorem a mohlo by dojít k jejich odcizení. Při tělesné výchově a tehdy, když je nemůže mít při sobě, přístroj či cennost odkládá na místě určeném pedagogem.

- Ve škole mohou žáci používat mobilní telefon pouze o přestávkách. Při vyučování jej mají vypnutý a uložený v tašce. Při používání internetu na mobilu je zakázáno pouštět programy odporující školnímu řádu – erotické, násilné povahy apod.

- Při pozdějším příchodu do školy, využije žák zvonků u hlavního vchodu a vyčká až mu bude umožněn vstup do školy.

- Po ukončení vyučování je pobyt žákům v prostorách školy povolen pouze v přítomnosti pedagogického pracovníka nebo zaměstnance školy, příp. s lektorem zájmových kroužků.

- Rozpis jednotlivých hodin

1. hodina – 8.00 – 8.45

2. hodina – 8.55 – 9.40

3. hodina – 9.55 – 10.40

4. hodina – 10.50 – 11.35

5. hodina – 11.45 – 12.30

Odpolední vyučování:

1. hodina – 12.15 – 13,00

2. hodina – 13.05 – 13,50

- Docházka do zájmových kroužků je pro přihlášené žáky povinná. Odhlásit se může vždy ke konci pololetí. Žáci čekají na kroužek před budovou školy.

- Za docházku žáka zodpovídají zákonní zástupci žáka.

- Evidenci docházky žáků do vyučování vede třídní učitel.

- Žák školy dodržuje pravidla slušného chování ve vztahu ke všem zaměstnancům školy i spolužákům. Nepoužívají hrubých a vulgárních slov.

- Žák zdraví v budově i mimo ni srozumitelným pozdravem. Všichni žáci oslovují zaměstnance školy: „Pane/í, paní s funkcí„.

- Žák se vždy chová tak, aby nepoškodil pověst svoji, své rodiny ani školy.

- Žák je povinen respektovat práva spolužáků a zaměstnanců školy, které nesmí v jejich právech omezovat.

- Za chování žáků ve volném čase odpovídají zákonní zástupci žáka.

- Žák svých chováním a vystupováním na veřejnosti nepoškozuje dobré jméno školy.

- Žáci nenarušují průběh vyučovací hodiny nevhodných chováním a činnostmi, které se neslučují se školním řádem a nemají žádný vztah k vyučování (vyrušování při vyučování, napovídání při zkoušení, opisování při písemných zkouškách a používání nepovolených pomůcek). Přestávek využívají k přípravě na vyučování, nebo k přechodu do jiných učeben, k osvěžení a odpočinku.

- Žákům je zakázáno pořizovat během vyučování jakékoliv záznamy (zvukové, obrazové nebo elektronické). Pořizování obrazových snímků a zvukových a obrazových záznamů je upraveno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Občanský zákoník stanoví zákaz neoprávněného vyobrazení člověka, na jehož základě je dotyčný zpětně identifikovatelný. Zároveň zakazuje neoprávněné šíření podobizny (§ 84 a násl.).

- Žáci se zodpovědně připravují na vyučování, zpracovávají zadané úkoly, na vyučování mají připravené potřebné pomůcky, na hodiny tělesné výchovy vhodný oděv a vhodnou obuv.

- Jestliže se žák nemohl na vyučování náležitě připravit nebo nevypracoval domácí úlohu, omluví se a zdůvodní svoji nepřipravenost učiteli na počátku vyučovací hodiny. Dle potřeby využije možnosti konzultace (přichází s doplněnou látkou, konkrétními dotazy). Učebnice a školní potřeby nosí do školy podle rozvrhu hodin a podle pokynů pedagogických pracovníků.

- Informace, které zákonný zástupce žáka poskytne do školní matriky nebo jiné důležité informace o žákovi (zdravotní způsobilost,…) jsou důvěrné a všichni pedagogičtí pracovníci se řídí se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

- Pedagogičtí pracovníci školy vydávají žákům a zákonným zástupcům žáků pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s plněním školního vzdělávacího programu, školního řádu a dalších nezbytných organizačních opatření.

- Vyjadřuje-li žák své mínění a názory, činit tak vždy slušným způsobem

- Žáci dbají na dodržování pravidel bezpečného chování a hygieny.

Informování o průběhu a výsledcích vzdělávání a o dalších skutečnostech

- Všichni žáci mají právo na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání.

- Zákonní zástupci žáka mají právo na přístup k informacím o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka a dalším informacím, které vyplývají z docházky do školy a společného soužití s dalšími osobami v prostředí školy.

- Všichni pedagogičtí pracovníci se povinně zúčastňují třídních schůzek a konzultačních dnů, na kterých informují zákonné zástupce žáků o výsledcích výchovy a vzdělávání. V případě omluvené nepřítomnosti pedagogického pracovníka zajistí, aby zákonní zástupci byli informováni jiným způsobem.

- Ve zvlášť opodstatněných případech poskytují pedagogičtí pracovníci zákonným zástupcům potřebné informace individuálně nebo jinou formou, na které se vedení školy a zákonný zástupce žáka domluví.

- Zákonní zástupci musí být včas informováni o výrazně zhoršeném prospěch žáka a o jeho neuspokojivém chování.

- Zákonný zástupce je povinen na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání žáka.

- Další informace jsou poskytovány prostřednictvím školní dokumentace, webových stránek školy, vývěsek, žákovských knížek, notýsků, apod.

- Žáci jsou povinni informovat školu o změně své zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

- Zákonní zástupci jsou povinni informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

- Zákonní zástupci jsou povinni oznamovat škole údaje do školní matriky a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích.

4. Provoz a vnitřní režim školy (§ 30 odst. 1 písm. b) školského zákona)

Provozní a organizační záležitosti

- Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin nejpozději 5 minut před zahájením výuky a účastní se činností organizovaných školou.

- Začátek dopoledního vyučování je v 8 hodin.

- Rozpis jednotlivých hodin

1. hodina – 8.00 – 8.45

2. hodina – 8.55 – 9.40

3. hodina – 9.55 – 10.40

4. hodina – 10.50 – 11.35

5. hodina – 11.45 – 12.30

Odpolední vyučování:

1. hodina – 12.15 – 13,00

2. hodina – 13.05 – 13,50

- Žáci navštěvující školní družinu mají vstup do budovy povolen od 6.30 hod. Činnost ranní družiny končí v 7:40 hod. Činnost školní družiny je od 6:30 do 7:40 hodin, kdy vychovatelka předá děti příslušným vyučujícím a od 11:35, kdy vyučující předá děti vychovatelce, do 17.00 hodin.

- Pokud je s ohledem na rozvržení výuky v určitou část dne ukončena výchovně vzdělávací činnost (v souladu s rozvrhem vyučovacích hodin), škola po tuto dobu za žáka neodpovídá, pokud nevyužije nabídky školní družiny. Škola zajišťuje dozor na žáky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním.

- Budova se uzavírá, uzamyká a elektronicky zabezpečuje v době, kdy je v ní ukončena veškerá činnost.

- Zákonní zástupci žáků, návštěvy a kontroly vstupují do budovy školy hlavním vchodem a vyčkají příchodu požadovaného zaměstnance.

- Během přestávek není přípustné opouštět budovu školy bez souhlasu pedagoga.

- Během přestávek využívají žáci čas k zotavení ve třídě. Mohou využít sociálního zařízení, přičemž se nezdržují na schodištích a v prostorách WC. Neběhají po chodbách.

- O velké přestávce po 2. vyučovací hodině se ukázněně pohybují v prostorách školy. V případě příznivého počasí vyčkají na pokyn pedagogů a odejdou do šatny a na školní hřiště, kde je zajištěn dozor.

- Na tělesnou výchovu odcházejí žáci těsně před zvoněním do přízemí, kde se v šatnách převléknou a vyčkají dalších pokynů příslušného pedagoga.

- Při čekání na hodinu informatiky, přicházejí žáci těsně před zahájením hodiny před specializovanou učebnu a vyčkají pokynů příslušného pedagoga.

- Okna pro větrání smí otevírat pouze vyučující. O přestávkách se větrá i do chodby otevřenými dveřmi. Děti nesmí samy otevírat či zavírat okna.

- Žáci nevstupují do jiných tříd, pouze do své. Vstup do specializované učebny je povolen pouze za přítomnosti pedagogického pracovníka.

- Žáci nevstupují do sborovny a kabinetů a ostatních místností vyčleněných pro pedagogické pracovníky nebo zaměstnance školy, nevstupuje také do provozních míst. Vstupují pouze na vyzvání.

- Po vyučování se žáci ve škole nezdržují, výjimku tvoří návštěvy školní družiny nebo příchod na zájmový kroužek.

- Před vyučováním nebo po jeho skončení nemohou žáci pobývat ve školním areálu ani využívat sportovní plochy a zařízení zahrady. Škola za ně v tomto čase neodpovídá.

- Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění žáků není místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, se zajišťuje bezpečnost a ochrana zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce škola oznámí nejméně dva dny předem zákonným zástupcům žáků, a to zápisem do žákovské knížky, na třídní web nebo jinou písemnou informací.

- Při organizaci výuky na mimoškolních akcích stanoví zařazení a délku přestávek pedagog pověřený vedením akce, a to podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.

5. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí (§ 30 odst. 1 písm. c) školského zákona)

Úrazy žáků

- Žák se při všech školních činnostech chová tak, aby neohrozil zdraví své, svých spolužáků či jiných osob.

- Žák nenosí do školy předměty, kterými by mohl ohrozit zdraví své i ostatních.

- Každý úraz či nevolnost má žák povinnost neprodleně hlásit dozírajícímu, případně jinému pedagogickému pracovníkovi nebo vedení školy.

- Škola vede evidenci úrazů žáků, k nimž došlo při činnostech souvisejících s výukou, vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

- Žáci i zaměstnanci školy mají povinnost se účastnit pravidelných školení v problematice BOZD a BOZP a dbát bezpečnostních pokynů vedení školy.

- Každý zaměstnanec školy je povinen poskytnout zraněnému žákovi první pomoc. Podle závažnosti a s ohledem na věk postiženého žáka, případně další okolnosti, zajistí jeho doprovod do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce žáka.

- Vyučující, jemuž byl úraz nahlášen či byl svědkem úrazu, oznámí úraz vedení školy a zajistí do 24 hodin evidenci úrazu v knize úrazů, která je uložena ve sborovně školy.

- Jde-li o úraz, který způsobil, že se žák neúčastní činnosti školy alespoň dva dny, kromě dne, kdy k úrazu došlo, je nutno sepsat stanoveným způsobem záznam o školním úrazu na. Záznam o úrazu musí být sepsán nejpozději do dvou pracovních dnů ode dne nahlášení úrazu a vyplněn pečlivě ve všech odstavcích.

- Při předávání nemocného či zraněného žáka rodiči je pedagog povinen nechat si potvrdit formulář o převzetí dítěte s podrobným popisem zdravotního stavu v momentu předání.

Bezpečnost a ochrana zdraví

- Škola zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově, při činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb.

- Za bezpečnost žáků během jejich pobytu ve škole, ale i mimo školu při zaměstnání organizovaném školou, zodpovídá příslušný pedagogický pracovník.

- Obuv a oblečení žáků musí odpovídat zásadám bezpečnosti a ochrany zdraví a dodržování hygienických pravidel.

- Při výuce ve třídách, ve specializované pracovně a v tělocvičně se žáci řídí řádem platným pro tyto pracovny (učebny). Do všech učeben žák přechází způsobem dohodnutým s vyučujícím.

- Učitelé vyučující ve specializované učebně a v tělocvičně otevírají prostory tak, aby vyučování mohlo být včas zahájeno. Učitelé vstupují do odborné učebny nebo tělocvičny první a opouštějí ji poslední, neurčuje-li provozní řád učebny jinak. Učitelé dbají na dodržování provozních řádů pro specializovanou učebnu a tělocvičnu. První vyučovací hodinu prokazatelně seznámí žáky s provozním řádem příslušné učebny a pravidly bezpečnosti práce v ní.

- V úvodních hodinách tělesné výchovy jsou žáci seznámeni vyučujícími se zásadami bezpečnosti při tělesné výchově. Vyučující informatiky seznámí žáky s řádem specializované učebny. O poučení je proveden zápis v třídní knize.

- Žák, který má zdravotní omezení, předloží třídnímu učiteli lékařské vyjádření o případném částečném, nebo úplném zákazu provádění tělesných cvičení a danou skutečnost oznámí vyučujícímu. Žák, který má krátkodobé zdravotní potíže předloží vyučujícímu: písemné vyjádření od zákonného zástupce - případně od lékaře. Žák, který se před nebo během cvičení necítí zdráv nebo má jiné zdravotní potíže, upozorní vyučujícího, který přihlédne k okolnostem a rozhodne o jeho další účasti na cvičení.

- Žáci jsou povinni zúčastňovat se hodin tělesné výchovy ve cvičebním úboru a ve vhodné sportovní obuvi.

- Zaměstnanec vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu a školské zařízení, zejména při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů nebo učebních dokumentů, při účasti na soutěžích, přehlídkách, popřípadě při jejich přípravě a na jiných akcích organizovaných školou nebo školským zařízením.

- Zákonní zástupci žáků jsou povinni poskytnout vedoucímu akce údaje o zdravotním stavu dítěte. Léky, které žák používá, předají pedagogickému pracovníkovi.

- Žáci v průběhu exkurze hlásí okamžitě vedoucímu změnu zdravotního stavu, úraz. Podle závažnosti úrazu zabezpečí dozírající lékařskou pomoc. O události a provedených opatřeních informuje zákonné zástupce žáka.

- Škola zabezpečí poučení žáků před konáním akce, seznámí je se zásadami bezpečného chování a upozorní na možná rizika, včetně následných opatření. Dokladem o provedeném poučení žáků je záznam v třídní knize. Žáky, kteří nebyli v době poučení přítomni, je třeba poučit v nejbližším možném termínu (u tohoto poučení se provede zápis podepsaný žákem).

Prevence sociálně patologických jevů, prevence a řešení šikany ve škole

- Pro zaměstnance školy platí přísný zákaz kouření v celé budově školy. Je určen kuřácký koutek – u vchodu do školní kuchyně, který smí být využíván, pokud nejsou na školní zahradě děti.

- Pro zaměstnance školy platí přísný zákaz pití alkoholických nápojů v celém areálu školy.

- Žák je povinen respektovat Program školy proti šikanování, kdy cílem je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je posilovat oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, ve školních kolektivech.

- Všichni zaměstnanci školy, pedagogičtí pracovníci školy musí vést důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáky. Žáci musí tyto snahy a postupy respektovat a plnit je nejen vůči dospělým osobám, ale hlavně vůči svým spolužákům, vrstevníkům.

- Žáci mají po vlastní úvaze možnost obrátit se na jakéhokoli pracovníka školy s prosbou o pomoc, související s problémy alkoholu, drog, šikany, gamblerství, xenofobie, rasismu či násilí, vnášení zbraní a nebezpečných látek do školy. Tento pracovník je povinen tuto situaci ihned začít řešit s třídním učitelem příp. s ředitelem školy.

- Projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování a pod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo skupinám (zejména v situacích, kdy jsou takto postiženi žáci mladší a slabší), jsou v prostorách školy a

při školních akcích přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti řádu školy. Podle okolností ředitel školy uváží možnost dalšího postihu žáků, kteří tento zákaz přestoupí, a bude o svých zjištěních informovat jejich zákonné zástupce.

Prevence šíření infekčních onemocnění

- Onemocní-li žák nebo dostal-li se do styku s infekční chorobou, oznámí to jeho zákonný zástupce, neprodleně řediteli školy, takový žák se může zúčastnit vyučování jen po rozhodnutí příslušného ošetřujícího lékaře.

- Žáci nebo jejich zákonní zástupci mají povinnost oznámit neprodleně řediteli školy případný výskyt infekční choroby ve svém okolí.

- Oznamovací povinnost se vztahuje i na výskyt vší a hnid.

Zákaz vnášení věcí a látek ohrožujících bezpečnost a zdraví a podmínky vnášení a nakládání s běžnými věcmi, které přímo nesouvisejí s vyučováním

- Žákům není dovoleno vnášet do školy jakékoliv zbraně včetně nožů, výbušniny a jinak nebezpečné látky a předměty. Toto ustanovení se vztahuje i na všechny akce pořádané školou nebo pořádané ve spolupráci se školou.

- Do školy žáci nosí pouze věci potřebné k výuce, cenné věci do školy nenosí. Hodinky, šperky, mobilní telefony apod. mají neustále u sebe, mají zakázáno je odkládat, pouze z bezpečnostních důvodů a na výslovný pokyn vyučujícího, který zajistí jejich úschovu.

- S mobilním telefonem nakládá žák jako s cennou věcí. Nosí jej při sobě, neodkládá v šatně a v místech, kde by mohlo dojít k jeho odcizení. Při tělesné výchově a tehdy, když jej nemůže mít při sobě, přístroj odkládá na místě určeném pedagogickým pracovníkem. Ve škole mohou žáci použít mobilní telefon o přestávkách. Při vyučování jej mají vypnutý a uložený v tašce.

- Žáci mohou nosit do školy mobilní telefony, platí však zákaz používání během celého vyučovacího procesu (posílání či přijímání SMS, MMS, zvukové či obrazové nahrávání, fotografování či využívání jiných služeb svého mobilního telefonu). V omezené míře a v odůvodněných případech mohou použít telefon o přestávce nebo mimo výuky. Rušení či narušování vyučovacího procesu mobilním telefonem (případně jinou technikou), bude hodnoceno jako přestupek proti školnímu řádu.

- Zjistí- li žák ztrátu osobní věci, je povinen tuto skutečnost okamžitě ohlásit vyučujícímu, o přestávce pedagogickému pracovníkovi, který koná dohled nebo třídnímu učiteli, popř. vedení školy. Škola nebude brát zřetel na pozdě ohlášenou ztrátu osobní věci.

- K uložení jízdních kol slouží žákům pouze stojany před bránou do školy. žáci jsou povinni kola uzamykat. Při příjezdu ke stojanům dbají zvýšené opatrnosti

6. Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků (§ 30 odst. 1 písm. d) školského zákona)

Zákaz poškozování a ničení majetku

- Poškozování školního majetku (graffiti, ničení nábytku, učebnic a učebních pomůcek, osobních věcí jiných osob, zařízení toalet, sportovního zařízení, okrasných keřů apod.) je nepřijatelné. V takových případech bude vyzván zákonný zástupce žáka k jednání o náhradě škody.

- Žák je povinen šetřit zařízení a ostatní majetek školy, chránit jej před poškozením a hospodárně zacházet se zapůjčenými učebními pomůckami, žák, popřípadě jeho zákonný zástupce, je podle Občanského zákoníku (§ 2920 a § 2921) povinen nahradit škody způsobené zejména svévolným poškozením inventáře a zařízení školy.

- Žáci jsou povinni šetřit elektrickou energií, vodou, jinými energiemi a surovinami

- Žáci jsou povinni šetrně zacházet s učebnicemi, které jim byly svěřeny v souvislosti s výukou. Jsou si vědomi, že v případě neúměrného poničení učebnic uhradí adekvátní část její ceny.

Náhrada škody

- Žák odpovídá za škodu, kterou svým jednáním způsobil a za škodu, jejímuž vzniku nezabránil, přestože to bylo v jeho silách. Způsobenou a zaviněnou škodu uhradí žák nebo jeho zákonný zástupce škole v plném rozsahu. Při zaviněném poškození školního majetku může žák školy společně se svým zákonným zástupcem zjednat nápravu škody i tím, že na vlastní náklady uvede poškozenou věc do původního stavu. Neuhrazení způsobené škody je důvodem pro vymáhání náhrady škody soudní cestou.

- Třídní učitelé poučí žáky a zákonné zástupce žáků o odpovědnosti žáků za škodu (§ 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) a odpovědnosti školy za škodu žákům (§ 391 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

7. Podmínky pro omlouvání a uvolňování žáků z vyučování (§ 22 odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. d), § 50 odst. 1, § 67 odst. 3 školského zákona)

Omlouvání nepřítomnosti žáka

- Nepřítomného žáka omlouvá zákonný zástupce žáka.

- Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka.

- Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z důvodů předem známých žákovi nebo jeho zákonnému zástupci, požádá zástupce žáka třídního učitele nebo ředitele školy o uvolnění z vyučování.

- Oznámení nepřítomnosti je možné provést:

a) telefonicky do ředitelny školy nebo na mobil třídního učitele

b) písemně třídnímu učiteli,

c) osobně třídnímu učiteli

d) mailem třídnímu učiteli

e) mailem řediteli školy.

- Každá omluva musí být zapsána v omluvném listu žákovské knížky žáka.

- Třídní učitel eviduje školní docházku své třídy. V případě neomluvené absence nebo zvýšené omluvené absence informuje třídní učitel ředitele školy, který poskytnuté informace vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.

- V případě, že dítě zameškal 150 a více hodin z výuky za pololetí, podrobí se komisionálnímu přezkoušení z klíčových předmětů, či předmětů, kde je nedostatek podkladů pro klasifikaci.

- Odchod žáka z vyučování před jeho ukončením je možný pouze na základě písemné omluvy zákonných zástupců, kterou žák předloží třídnímu učiteli.

- Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z nepředvídaných důvodů, je zástupce žáka povinen nejpozději do třech dnů oznámit třídnímu učiteli důvod nepřítomnosti. Dobu, na kterou uvolní žáka:

- do jednoho dne - třídní učitel,

- více než jeden den - ředitel školy, na uvolňujícím formuláři, který bude podepsán rodičem a třídním učitelem..

Řešení neomluvené absence

- Do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se se žákem a jeho zákonným zástupcem pohovorem, na který je zákonný zástupce pozván doporučujícím dopisem.

- Při počtu nad 10 vyučovacích hodin ředitel školy svolá mimořádnou pedagogickou radu za přítomnosti zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí

8. Poučení o povinnosti dodržovat školní řád (§ 22 odst. 1 písm. b), § 30 odst. 3 školského zákona)

- Školní řád platí do odvolání.

- Školní řád byl projednán Pedagogickou radou dne … a schválen Školskou radou dne …

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a podmínky ukládání výchovných opatření (30 odst. 2 a § 31 školského zákona), tzv. klasifikační řád

Obsah:

I. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (§ 30 odst. 2 školského zákona)

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

3.2 Stupně hodnocení chování

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

7.2 Opravná zkouška

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

9. Způsob hodnocení žáků nebo studentů cizinců

10. Podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 školského zákona)

I. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (§ 30 odst. 2 školského zákona)

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

2. Za první pololetí se může škola vydat žákovi výpis z vysvědčení; naše škola dává vysvědčení pro první i druhé pololetí.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

10. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

12. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

13. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

14. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

16. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

17. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,

- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),

- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

22. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

23. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

24. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

25. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,

- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),

- okamžitě v případně mimořádného porušení školního řádu.

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří,

- co mu ještě nejde.

- jak bude pokračovat dál.

5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

6. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

1 – výborný,

2 – chvalitebný,

3 – dobrý,

4 – dostatečný,

5 – nedostatečný.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn(a)".

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,

- předměty s převahou praktických činností a

- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

3. Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,

- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,

- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,

- kvalita výsledků činností,

- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo

pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,

- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,

- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,

- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,

- kvalita výsledků činností,

- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,

- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,

- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,

- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,

- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,

- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,

- kvalita projevu,

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,

- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,

- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov.Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

3.2 Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

a) 1 – velmi dobré,

b) 2 – uspokojivé,

c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný ovládá bezpečně

2 – chvalitebný ovládá

3 – dobrý v podstatě ovládá

4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami

5 - nedostatečný neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti

2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně

3 – dobrý menší samostatnost v myšlení

4 – dostatečný nesamostatné myšlení

5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný výstižné a poměrně přesné

2 – chvalitebný celkem výstižné

3 – dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně

4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi

5 - nedostatečný i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb

3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává

5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný aktivní, učí se svědomitě a se zájmem

2 – chvalitebný učí se svědomitě

3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů

4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty

5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 - uspokojivé Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,

- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,

- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,

- analýzou různých činností žáka,

- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),

- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,

- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,

- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotiti to, co umí,

učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné,

- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,

- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,

- v souladu s §38 Školského zákona – plní-li žák povinnou školní docházku v zahraničí, či v zahraniční škole na území ČR

při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne …… opravnou zkoušku z předmětu ……s prospěchem …… .

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu …… zůstává nedostatečný

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

9. Způsob hodnocení žáků nebo studentů cizinců

1. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku se postupuje podle § 51 až 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky, tj. postupuje se stejně jako u žáků – občanů ČR s výjimkou § 15 odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání:

- Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

- Žák - občan Slovenské republiky – má právo při plnění studijních povinností používat, s výjimkou českého jazyka a literatury, slovenský jazyk.

3. Škola nemá povinnost žáka - cizince doučovat českému jazyku.

4. Na konci 1. pololetí nemusí být žák - cizinec hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by žák ale nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník.

10. Podmínky ukládání výchovných opatření (§ 31 školského zákona)

1. Zásady a pravidla pro ukládání výchovných opatření (pochvaly a jiná ocenění, kázeňská opatření)

1. Výchovnými opatřeními jsou:

- pochvaly nebo jiná ocenění a

- kázeňská opatření.

2. Pochvaly

- Pochvaly, jiná ocenění může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

- Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená do dokumentace školy (§ 28 školského zákona). Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno. Jedná se pouze o pochvaly ředitele školy

- Formulace textu pochvaly musí být stručné a výstižné.

3. Kázeňská opatření

- Kázeňským opatřením jsou:

- podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení,

- vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení,

- další kázeňská opatření (napomenutí, důtka).

- Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku. Může se tedy jednat pouze o žáka základní školy, který opakoval ročník a je 10. rokem v základní škole.

- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele,

- důtku třídního učitele,

- důtku ředitele školy.

- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

- Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (§ 28 školského zákona).

2 Kritéria pro uložení jednotlivých druhů a stupňů výchovných opatření

- Udělení výchovného opatření je závislé jednak na stupni závažnosti prohřešku žáka a jednak na jeho případném opakování v průběhu pololetí.

- Z hlediska výchovného dopadu na chování žáka se výchovné opatření žákovi uděluje bez zbytečného odkladu co nejdříve po spáchání prohřešku a jeho důkladném prošetření.

- Prohřešky žáků typu neomluvené hodiny, podvod v žákovské knížce, nepovolené opuštění školy, opakované nevhodné chování ke spolužákům, šikana nebo její projevy, krádež, závažné úmyslné poškození zařízení školy, vulgární vyjadřování k pracovníkům školy, násilné chování ke spolužákům nebo pracovníkům školy jsou považovány za závažné porušení školního řádu, třídní učitel je povinen je okamžitě hlásit řediteli školy a seznamovat ho s průběhem jejich vyšetřování a návrhem udělení výchovného opatření.

- Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy.

- Žák se dopustí přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu.

- Žák ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

- Žák záměrně narušuje výchovně vzdělávací činnost školy.

Příloha č. 5 – Řád a školní vzdělávací program školní družiny

Toto nařízení vychází ze Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a Vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

- Charakteristika školní družiny (ŠD)

Školní družina je součástí ZŠ a MŠ Koloděje. Dělí se na tři oddělení s odpoledním provozem a jedním ranním oddělením. První oddělení má hernu v přízemí budovy ZŠ a zbývající dvě oddělení pracují v podkroví školy – v místnostech 306 a 309. Ranní oddělení pracuje v přízemním I. oddělení ŠD.

- Cíle vzdělávání ve školní družině
  - Vzdělávání ve školní družině má doplňovat rodinnou výchovu a pomáhat zajistit dítěti dostatek podnětů k aktivnímu rozvoji a učení.
  - Dalším úkolem je rozvoj osobnosti dítěte, podpora jeho tělesného rozvoje, zdraví, jeho spokojenosti, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení.
  - Seznamovat dítě s normami a hodnotami uznávanými touto společností a učit je tyto normy dodržovat.

- Na základě každodenního styku s dítětem i jeho rodiči plní vzdělávání ve školní družině i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Nově zřízenou aktivitou, realizovanou ve výzvě Šablony II OP VVV, je Klub pro účastníky ŠD/ŠK. Konkrétně realizujeme Klub zábavné logiky a deskových her, který je účastníkům poskytován zdarma.

- Činnost a organizace školní družiny
  - družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům ZŠ a MŠ Koloděje po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku
  - družina vykonává činnost pouze ve dnech školního vyučování
  - družina umožňuje i odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.
  - o školních prázdninách či stanoveném ředitelském volnu je družina v provozu jen pokud se přihlásí více nebo 5 zájemců. Za přihlášeného žáka je považováno dítě, které rodiče sami, písemně přihlásí u paní vychovatelek, minimálně pět pracovních dnů před zahájením prázdnin či ředitelského volna. Na pozdější přihlášky nebude brán zřetel. Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin.
  - účastníci pravidelné denní docházky do družiny se zařazují do oddělení, která se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků, dle vyhl. 74/2005 Sb. Prostorová kapacita naší ŠD však umožňuje přijmout pouze 25 účastníků do oddělení.
  - v oddělení lze integrovat účastníky se zdravotním postižením, v souladu s vyhl. 74/2005 Sb. Respektujeme individualitu každého žáka, vytvoříme mu přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme s třídními učiteli, rodiči, SPC či PPP, s přihlédnutím k handicapu. Při výběru činností v družině, při motivaci a hodnocení žáků bude brán ohled na integrované děti.

- Personální zabezpečení

Provoz ŠD zajišťují vychovatelky – paní Jitka Lacinová, Gisela Pavlíčková a Renata Ševčíková, jež jsou přímo podřízeny řediteli školy.

- Provozní doba ŠD
  - ranní družina – 6.30 – 7.45 hodin
  - odpolední družina – 11.35 – 17.00 hodin
  - činnost probíhá v místnostech ŠD, specializované či multifunkční učebně, příp. na školním hřišti či v tělocvičně ZŠ, případně mimo areál školy, dle plánovaných akcí
  - Vychovatelka, která končí v 17.00 hodin zkontroluje, zda v budově neprobíhá úklid či zájmový kroužek a ručí za zakódování školní budovy, za uzamčení budovy i brány do areálu školy.
  - provoz o prázdninách a ředitelském volnu viz. výše

- Způsob přihlašování a odhlašování žáků

- přihlásit dítě do ŠD lze pouze řádným vyplněním zápisního lístku, který děti dostanou první den nového školního roku
- přihlášku odevzdat následující pracovní den vychovatelkám ŠD
- odhlásit dítě lze pouze písemným prohlášením rodičů
- v případě opakování závažných prohřešků dítěte proti školnímu řádu, ohrožování zdraví spolužáků, neplacení příspěvku na neinvestiční výdaje, informuje ředitel školy rodiče a při následném opakování může dítě vyloučit ze ŠD

- Kritéria přijímání

ŠD je primárně určena žákům nejnižších ročníků, v případě volné kapacity lze doplnit žáky vyšších ročníků, ve vzestupném pořadí ročníků.

V případě převisu poptávky stanovuji tato kritéria pro přijetí:

Žáci 1. ročníku ZŠ ..... 15 bodů

Žáci 2. ročníku ZŠ ..... 10 bodů

Žáci 3. ročníku ZŠ ..... 5 bodů

Žáci 4. ročníku ZŠ ..... 3 body

Žáci 5. ročníku ZŠ ..... 2 body

V případě rovnosti bodů, bude přijato mladší dítě.

- Podmínky úplaty
  - zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplatu
  - úplata může být snížena nebo prominuta v souladu s Vyhl. MŠMT 74/2005 Sb., §11
  - v souladu s Vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. §11 + § 14 a tímto nařízení hradí rodiče příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve výši 400,- Kč měsíčně.
  - při kratším pobytu dítěte v odpoledních odděleních se platí poplatek v plné výši. V případě volné kapacity ranní školní družiny, lze dítě přihlásit pouze k ranní docházce za 100,- Kč měsíčně.

- Docházka do ŠD
  - do ŠD smí docházet pouze žák s řádně vyplněným zápisním lístkem
  - činnosti ŠD se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce, se souhlasem vychovatelky a s přihlédnutím ke kapacitním možnostem ŠD a zajištění bezpečnosti dětí
  - o docházce dětí se vede evidence v přehledu výchovně-vzdělávací práce

- do 12.00 hodin se děti nevyzvedávají – obědvají
- zodpovědnost za dítě v ranním oddělení vzniká vychovatelce po ohlášení se dítěte v interním telefonním zvonku
- zodpovědnost za dítě v odpoledních odděleních vzniká převzetím dítěte od vyučujícího před učebnou. Pokud ve výjimečných případech přivádí rodič dítě do školní družiny sám, osobně jej předá vychovatelkám. Teprve poté vzniká právní odpovědnost za toto svěřené dítě.
- při vyzvedávání dítěte se rodiče ohlásí pomocí interního telefonu, čekají na dítě před budovou a dítě si osobně převezmou. V případě, že je ŠD na hřišti osobně kontaktují vychovatelku.
- zodpovědnost za dítě končí převzetím rodiči, poté, co dítě opustí budovu školy.
- pedagog nesmí pustit dítě na základě telefonického vzkazu od rodiče. Pouze písemná forma styku rodič – vychovatel.
- do ŠD lze v mimořádném případě umístit i nepřihlášené žáky, např. při neplánovaném přerušení výuky, mimořádném suplování apod.
- oddělení ŠD lze v mimořádných případech spojit – např. nemoc vychovatelky, pedagožky si průkazným způsobem předají informace o docházce žáků a jejich odchodech na zájmové kroužky a odchodech domů
- v mimořádných situacích mohou vychovatelky ŠD suplovat za absentujícího vyučujícího

- Činnost školní družiny
  - vychází z rámcového a školního vzdělávacího programu (RVP, ŠVP)
    - zaměřuje se na soužití dětí různých věkových skupin, kázeň, sebeobsluhu, dodržování a upevňování společenských pravidel, hygienických návyků a získání tak kompetencí vyplývajících z RVP a ŠVP
  - učí děti získávat návyky v rámci projektu SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA
  - uči děti lásce k přírodě v rámci projektu KOLODĚJOVA ZAHRADA ŽIVOTA
  - umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování

- Postup při nevyzvednutí žáka do stanovené doby
  - v přehledu výchovně-vzdělávací práce musí být aktuální telefonní čísla na rodiče domů i do práce + mobilní telefony
  - vychovatelka kontaktuje rodiče prostřednictvím telefonu
  - vychovatelka informuje ředitele školy, společně zvolí optimální řešení

- vychovatelka nesmí předat dítě nekompetentní osobě – např. sousedce apod – bez písemného souhlasu rodiče.
- dítě zůstává po celou dobu ve ŠD, výjimkou je návštěva zájmových kroužků z nich se dítě vrací do ŠD

- Zajištění bezpečnosti a ochrana zdraví žáků

- Při pobytu ve ŠD, na vycházkách či jiných akcích nese plnou odpovědnost za bezpečnost dětí vychovatelka. Opakovaně pohovoří s dětmi o bezpečnosti při hrách a předcházení úrazům. O proškolení pořídí zápis do přehledu vých.- vzděl. práce.
- Po ukončení ranního provozu ŠD vychovatelka předává žáky na vyučování do jednotlivých tříd.
- Po ukončení vyučování předává žáky učitelka vychovatelce ŠD. Dítě odchází ze ŠD podle pokynů rodičů uvedených v zápisním lístku. Odchází-li dítě ze ŠD samo, přebírá rodič za dítě plnou odpovědnost. Pokud se žáci zdrží po vyučování z důvodu doučování nebo jiného důvodu, zodpovídá za jejich bezpečnost po čas oběda vyučující učitelka a osobně je předá vychovatelce ŠD.
- Za přechod dětí na zájmové činnosti zodpovídá vychovatelka.
- Při přecházení přes frekventované komunikace zajistí vychovatelka bezpečnost zastavením provozu, za použití stavěcího terče, děti využívají bezpečnostní vesty.
- Pokud dojde k úrazu, je povinností vychovatelky poskytnout dítěti první pomoc, dítě ošetřit, obratem informovat rodiče. V horším případě ihned zavolat záchranku. Každý úraz pak zapsat do knihy úrazů a nahlásit řediteli školy.
- vychovatelka umožní dětem převlečení se do sportovního oblečení na odpolední činnosti
- vychovatelka musí být fyzicky přítomna u všech žáků – nelze nechat část dětí bez dozoru
- při pobytu na školním hřišti musí vychovatelka zaujmout takové místo, aby viděla na celou plochu, kde se děti pohybují
- při pobytu na školním hřišti vychovatelka ručí za to, že se děti pohybují pouze ve jí vytýčeném prostoru
- vychovatelka zodpovídá za to, že děti budou využívat na školním hřišti herní prvky pouze v souladu s jejich určením.
- v tělocvičně zodpovídá vychovatelka za to, že děti budou využívat pouze ty sportovní předměty, které určila a pouze k činnostem jí stanoveným
- ve všech prostorech ručí vychovatelka za řádné chování se dětí ke svěřeným pomůckám
- pedagog ručí za navrácení svěřených hraček, sportovních potřeb apod.

- Hygiena práce

- práce žáků s počítači:
  - žáci pracují s počítači tak, aby činnost u počítače trvala maximálně 30 minut denně.
  - u počítače pracují žáci samostatně nebo ve skupince tří žáků nejvíce
  - žáci využívají tablety v souladu šablonou II OP VVV – 2.V/10 Využití ICT ve vzdělávání v ŠD/ŠK
- činnost na hřišti a zahradě :
  - Za pěkného počasí je přednostně využíván pobyt venku před pobytem v místnosti ŠD. Pro činnost venku musí být žáci vhodně oblečeni vzhledem k počasí a prováděné činnosti. Žáci, kteří nemají k prováděné činnosti vhodné oblečení nebo vybavení se této činnosti neúčastní a jsou zaměstnáni jinou vhodnou činností na stejném místě.
- akce mimo objekt ŠD a školy
  - O akcích mimo objekt ŠD jsou žáci a jejich rodiče informováni minimálně týden předem.

Všechny akce začínají a končí v objektu ŠD. Odchod žáka z akce je možný pouze na základě předem dodané písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Akce musí být zapsána v plánu práce.

- Pitný režim
  - v odpoledních hodinách je pitný režim zajištěn školní kuchyní – čaj, šťáva nebo neslazený nápoj
  - rodiče dají dětem lahvičky s nápojem
  - kohoutková voda

- Povinnosti rodičů a dětí
  - vycházejí ze Školního řádu ZŠ a MŠ Koloděje, se kterým byli všichni žáci i rodiče průkazně seznámeni na začátku školního roku.

- Podmínky zacházení s majetkem
  - Žáci jsou povinni se k používanému majetku ZŠ a MŠ Koloděje chovat v souladu se Školním řádem této školy.

Tématický a časový plán práce

ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
TÉMATICKÝ BLOK **MÍSTO, KDE ŽIJEME**	TERMÍN
• dílčí cíle o poznáváme svoji městskou část a nejbližší okolí a zjišťujeme a poznáváme organizaci života v rodině, v družině, ve třídě, ve škole, obci a společnosti • výchovně vzdělávací strategie o blok pro adaptační období dětí ve ŠD – seznamuje děti s organizací a činnosti školní družiny o snaha usnadnit dětem adaptaci ve školním prostředí a učit se v něm žít, vytváření pravidel o sledovat rozvoj společenských návyků ve styku s dětmi i dospělými, o vytvářet prosociální postoje (tolerance, respekt, přizpůsobení se) o hry a aktivity na téma dopravy, bezpečné chování v dopravních situacích a při cestě do školy a ze školy domů o besedy na téma naše obec, naše země, naše kultura o vycházky do městské části, kolektivní výtvarné dílo motivované vycházkou o poznávání služeb v obci – úřad, knihovna, hasiči, obchod o místní tradice o hovory o tom, jak známe okolí své obce – tématické hry, malování, besedy, povídání, poslech, četba o dopravní výchova – didaktické hry s dopravními značkami, malování značek či prostředků, dopravní situace v městské části	září dle měsíčních plánů práce celoročně
TÉMATICKÝ BLOK **LIDÉ KOLEM NÁS**	TERMÍN
• dílčí cíle o osvojujeme si zásady vhodného chování, jednání mezi lidmi, základy společenského chování o učíme se významu a podstatě tolerance, empatie, vzájemné úcty a kamarádství o poznáváme, jak se lidé sdružují, seznamujeme se s našimi právy a povinnostmi	říjen

○ poznáváme naše rodiny a vztahy mezi členy rodiny	
• výchovně vzdělávací strategie	dle měsíčních plánů práce
○ učit děti jak se pohybovat ve skupině, jak vnímat ostatní ve skupině,	
○ seznámit děti se základními právy a povinnostmi člověka	
○ osvojování si a dodržování základů společenského chování	
○ rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivní (výslovnost, vyjadřování, mluvený projev), vytvářet základy komunikace s druhými lidmi	
○ slovní i mimoslovní naslouchání	
○ pomáhat dětem využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými přicházejí do styku	celoročně
○ hodnotit tak, že budeme nejprve nacházet klady	
○ podíl dětí na společném životě a činnostech ve škole, učit děti spolupráci, spoluodpovědnosti, toleranci ke druhým, každý umí něco více, něco méně, rozvíjení všech smyslů	
○ učíme děti poznávat jiné kultury, jiné národy, zvířata a přírodu celého světa, učíme děti radovat se z nového poznání a nových zážitků	
○ hrajeme si, malujeme a zpíváme o povoláních a různých druzích pracovních činností	
○ mediální výchova – povídání tom, co děti zhlédly v televizi, slyšely v rozhlase či rodině	
TÉMATICKÝ BLOK **LIDÉ A ČAS**	TERMÍN
• dílčí cíle	
○ učíme se budovat správný režim dne a jeho dodržování	
○ sestavujeme a naplňujeme režim dne ŠD	září
○ učíme se k úctě času druhých, využíváme svůj čas smysluplně	
• výchovně vzdělávací strategie	dle měsíčních plánů práce
○ dodržování programu ŠD, realizace, týmová práce, práce v komunitním kruhu	
○ hry a soutěže	
○ setkávání se se staršími lidmi, seznamování se s tokem času v životě lidí	dle kalendáře a akcích v obci
○ vytváření režimu dne, kalendář, rozlišování zábavy a povinností, trávení volného času	celoročně
○ rozšiřování poznatků o lidském těle, jeho zdraví, pohybových	

činnostech a jejich kvalitě o seznámení dětí se světem lidí, jejich kultura a umění, osvojujeme dětem základní poznatky o prostředí, v kterém žijí o seznámení dětí se svátky, zvyky a tradicemi – Helloween, Mikuláš, vánoční zvyky a tradice, Valentýn, Masopust, velikonoční svátky – svátky jara, o měření času – minulost, přítomnost, budoucnost, učíme děti pracovat o s encyklopediemi, rozvíjení dětské fantazie při tvořivých činnostech, o pomoc při získávání znalostí při praktických dovednostech přiměřených věku dětí	
TÉMATICKÝ BLOK **ROZMANITOSTI PŘÍRODY**	TERMÍN
• dílčí cíle o seznamujeme se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé • výchovně vzdělávací strategie o tématické vycházky, pozorování změn, výtvarné a jiné zpracování poznatků o didaktické hry s přírodními motivy o péče o rostliny ve škole a na školní zahradě, jednoduché pokusy, využití znalostí z ekologické výchovy o ochrana přírody o třídění odpadů o sledování ročních období, pozorování změn počasí jaro o sledování a popisování postupných změn na zahrádce a na poli, přínos a vliv na člověka o pátrání po lesních dobrotách a jiných produktech, sledování proměnlivosti živé a neživé přírody o zamýšlení se nad barvami podzimu, sledování proměny stromů a ostatní přírody, hovory o pravidlech a chování v přírodě, sběr a práce s přírodninami o osvojování základních poznatků o zimní přírodě, zvířatech, hovory o o vánocích a vánočních tradicích, příprava oslavy vánočních svátků o rozvíjení úcty k životu, besedy o právech zvířat, vztazích mezi zvířaty, zvířata a lidé, zpíváme o zvířátkách a přírodě o rozvíjení kooperativních dovedností – nabídka skupinových činností a projektů, ekologicky motivované činnosti a aktivity, péče o školní prostředí o soutěže ve znalostech o přírodě, výlety do přírody	Dle měsíčních plánů práce celoročně

○ letní hry a radovánky, vytváření základů vztahů ke ○ kultuře a umění doma i ve světě, rozvíjení dovednosti umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	
TÉMATICKÝ BLOK **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**	
• dílčí cíle ○ poznáváme sami sebe, získáváme poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví • výchovně vzdělávací strategie ○ besedy a hovory o bezpečnosti a ochraně zdraví při různých činnostech a v různých prostředích ○ prevence - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu pro zdravý životní styl, osvojování poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí ○ trénink první pomoci, kontrola obsahu lékárničky, zvládnutí přivolání pomoci, důležitá telefonní čísla ○ chování na ulicích a v dopravních prostředcích ○ zdokonalování rozvoje pohybových schopností a dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky, rozvíjení a užívání všech smyslů, rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti, sportem ke zdraví každý den ○ besedy o zdravé výživě, vitamíny, pěstování zeleniny v truhlíku	duben dle měsíčních plánů práce celoročně jaro
TÉMATICKÝ BLOK **UMĚNÍ A KULTURA**	TERMÍN
• dílčí cíle ○ seznamujeme se se zvyky a tradicemi naší země i jiných států, ○ poznáváme hudební svět ○ seznamujeme se se všemi oblastmi zájmové činnosti • výchovně vzdělávací strategie ○ vytvářet a zafixovat u dětí kulturu chování, stolování, oblékání, cestování, vystupování na veřejnosti ○ učit děti osvojovat si etiku – vnímat krásu světa a okolí celoročně ○ umění neverbálního vyjadřování pomocí linie, tvaru, barev, gest a mimiky ○ umění vyjadřování jazykem, využití dramatické výchovy – obohacování emocionálního života, návštěvy kina a divadla s rodiči ○ používání různých výtvarných technik ○ písničky známé i neznámé, taneční hry a soutěže, diskotéky, besídky, ○ seznámení s některými hudebními nástroji, propojení hudby s	celoročně září dle měsíčních plánů práce celoročně

pohybem o malované písničky	
TÉMATICKÝ BLOK **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**	TERMÍN
• dílčí cíle o pracujeme s různými materiály, získáváme základní dovednosti při práci • výchovně vzdělávací strategie o práce s drobným materiálem, výroba drobných předmětů z tradičních i netradičních materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů, jednoduché pracovní postupy, organizace práce, lidové zvyky a dovednosti, tradice řemesel o práce se stavebnicemi – plošnými, prostorovými, konstrukčními, o sestavování jednoduchých modelů o pravidla a zásady správného stolování, příprava jednoduchých pokrmů pro děti o základní práce s počítačem, využití základních funkcí, dodržování pravidel bezpečné práce s počítačem, ochrana dat před poškozením, ztrátou a zneužitím, vyhledávání informací a komunikace přes internet, zpracování a využití informací – práce s textem a obrázkem, drobné nezávadné počítačové hry a kvíz	dle kalendáře akcí celoročně dle měsíčních plánů práce
Školní družina se (v souladu s kalendářem školních či obecních akci) zapojuje do celoškolních projektů, spolupracuje se subjekty v obci při přípravách akcí – vánoční jarmark, Vynášení Morany, Den matek, školní akademie apod.	

- Charakteristika ŠVP ŠD

Náš program vychází z členění tématického celku pro první stupeň základní školy – Člověk a jeho svět. Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině, není pokračováním školního vyučování. Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, rekreace a odpočinku dětí. Je součástí ZŠ a MŠ Koloděje.

V naší školní družině se snažíme rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a

tvořivost dětí. Vychovatelky mají možnost pracovat podle společně vytvořených tematických celků.

Každá vychovatelka si vytváří vlastní náplň tematických celků, kterou vhodně přizpůsobí skupině dětí se kterou pracuje. Klademe důraz na to, aby tyto činnosti byly pro děti odpočinkové a relaxační. Snažíme se předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmu. Usilujeme o objektivní hodnocení každého dítěte.

Náš program se zaměřuje na vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům společnosti. Rozvíjíme u dětí pozornost, postřeh, paměť, smysly, rychlost, sílu, obratnost a orientaci v prostoru, rozšiřujeme jeho vědomosti.

Naše školní družina umožňuje dětem návštěvu zájmových kroužků, pořádaných školou, vzdělávací a spontánních činností, odpočinku, relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem. Nově zřídila aktivitu, realizovanou ve výzvě Šablony II OP VVV, Klub pro účastníky ŠD/ŠK – Klub zábavné logiky a deskových her, který je účastníkům poskytován zdarma. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času. Ve všech činnostech je hlavním motivačním prvkem hra. Ničím jiným nezískáme tak snadno dětské srdce jako zajímavou hrou. Herní úkol vyvolává u dětí, zájem, aktivizuje jejich pozornost a zprostředkovává nové poznatky. Tímto zajistíme, aby všechny činnosti byly veselé, zábavné a pro děti přitažlivé.

- Výchovné a vzdělávací strategie

Snažíme se vytvářet ovzduší důvěry, pomoci a spolupráce.
Stanovujeme pravidla slušného chování a dbáme na jejich dodržování.
Budeme budovat dobrou pověst školy lepší prezentací výsledku naší práce.
Předcházíme negativnímu chování dětí.

- Konkrétní cíle

Vycházejí z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka her a aktivit), podstatný je požadavek dobrovolnosti, zájmovosti a zajímavosti.

Výchova ke zdravému životnímu stylu

· výchova k odpovědnosti za své zdraví

· výchova ke správným stravovacím návykům

· dodržování osobní hygieny

· otužování a posilování tělesné zdatnosti

Získávání komunikačních dovedností

· kultivovanost slovního projevu

· schopnost výstižného vyjadřování

· schopnost naslouchat druhým

· rozvoj slovní zásoby

Odpovědnost za své chování

· řešení různých situací mezi spolužáky

· důvěryhodnost, pravdomluvnost

· schopnost přijmout důsledky jednání

· vědomí co je dobré a co špatné

Sebeovládání

· vypořádání se se stresem ve škole

· řešení životních situací

· umění vyrovnat se s neúspěchem

Uplatnění mezi vrstevníky ve skupině

· posilování pozitivního myšlení

· objektivní hodnocení činnosti druhých

· umění nacházet u druhých kladné vlastnosti a postoje

· zapojení se do činností ve skupině

Formování vlastností a postojů

· vytváření společensky žádoucích postojů

· vytváření základů právního vědomí

· úcta, porozumění tolerance k jiným názorům

· schopnost a ochota pomoci

· schopnost nepodléhat negativním jevům

· prevence patologických jevů, tj. drogy, alkohol, kouření, šikanování, vandalismus, násilí, rasismus

Hledání nových vztahů mezi poznatky z vyučování

· vzájemné doplňování mezi školním vyučováním a činností družiny

· obohacování poznatků získaných ve vyučování

· praktické ukázky poznatků získaných ve vyučování (vycházky)

- Rámcové cíle ve školním vzdělávacím programu ŠD

Cíl : „HRA PRO RADOST“

Motto : „Kdo si hraje, nezlobí.“

HRA

- je forma činnosti
- vytváří řád
- je svoboda
- podporuje čestnost
- člověk si hraje když „má volno“
- vyvolává pocit „být spolu“
- vytváří přátelství

vhodnou formou hry se snažíme o:

- rozvoj osobnosti člověka
- pochopení a uplatňování zásad demokracie
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti
- respektovat jiné etické, kulturní a náboženské skupiny
- pochopení a uplatňování principů rovnosti žen a mužů
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

konkrétně:

Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání:

· dostatek informací

· pojení informací se skutečností

· práce v motivujícím prostředí

· převaha kladného hodnocení

Osvojení základních hodnot, na nichž je založena společnost:

· atmosféra demokracie a přátelství

· dodržování stanovených pravidel

· pomoc ostatním

· poznání a ochrana přírody

Získání schopnosti působit jako samostatná osobnost

· vhodná organizace režimu dne

· estetičnost prostředí a péče o ně

· hygienické návyky

· stravovací návyky

· prevence šikany a násilí

· relaxace

· respektování individuálních potřeb

· osvojování základních pracovních dovedností a návyků

· schopnost empatie

· výchova k vlastenectví a národní hrdosti

· pomoc starým a nemocným lidem

- Formy vzdělávání

Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány. Učení tedy probíhá především formou nezávazné dětské hry na základě vlastního zájmu a volby.
Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity. Zahrnujeme do nich také práci kroužků, které naše škola svým žákům nabízí.
Příležitostné akce nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Tyto akce připravuje zpravidla škola a někdy jsou určeny i rodičům i širší veřejnosti (např. besídky, exkurze, slavnosti)
Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po organizované části pobytu ve škole (vyučování).
Odpočinkové činnosti spočívají v aktivním odpočinku. Kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.
Příprava na vyučování nespočívá jen ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnujeme

didaktické hry a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Školní družina svou funkci naplňuje činnostmi pojmenovanými jako odpočinkové, rekreační, zájmové a příprava na vyučování. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují proto mezi nimi nelze obsahově vést přesnou hranici.

činnosti odpočinkové

Mají odstranit únavu do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, před vyučováním ráno pro děti, které brzy vstávají a dále vždy podle potřeby během den. Mezi odpočinkové činnosti se řadí stolní společenské hry, námětové hry, klidné zájmové činnosti, poslech, předčítání, četba dětských časopisů apod.

Zařazení těchto odpočinkových činností do denního režimu ŠD je velice důležité. Jejich organizace plní psychohygienické poslání.

rekreační činnosti

Slouží k regeneraci sil, převažuje v nich aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními, turistickými nebo manuálními prvky. Podle podmínek jsou tyto činnosti realizovány převážně venku nebo tělocvičně. Tyto hry bývají často rušnější, což nelze považovat za nekázeň, ale za možnou relaxací po soustředění na vyučování.

zájmové činnosti

Rozvíjejí osobnost dítěte. Umožňují dětem nejen seberealizaci, ale i poznávání a rozvoj pohybových dovedností. Zařazují se jako činnost skupinová nebo individuální, jako organizovaná, ale mnohdy i jako spontánní aktivita.

příprava na vyučování

Zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností. Zde je velmi důležitá spolupráce s jednotlivými třídními učiteli. Jedná se o zábavné procvičování učiva formou didaktických her, ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, soutěžích a dalších činnostech. Získávání dalších doplňujících poznatků při praktických činnostech.

- klíčové kompetence
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit

volný čas, řešit problémy, dát základy kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.

Kompetence k učení

•vést děti k porozumění věcem, jevům a dějům, aby se radovaly z toho, co samy dokázaly a zvládly

•při činnostech vést děti k dokončení započaté činnosti

•učit děti hodnotit své osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

•předávat dětem elementární poznatky o světě lidi, kultury, přírody i techniky

•vzdělávání dětí rozvíjet přirozenou cestou prožitků a praktických zkušeností

Kompetence k řešení problémů

•učit děti řešit samostatně známé a opakující se situace, náročnější s oporou a pomocí dospělého

•učit děti obhájit svá rozhodnutí a uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí

•snažit se o to, aby si děti všímaly dění i problému v blízkém okolí

•učit děti, aby chápaly, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli a že svou

•aktivitou mohou situaci ovlivnit

Kompetence komunikativní

u dětí podporovat :

•schopnost vyjadřovat se

•schopnost naslouchat

•zájem o cizí jazyky

•uplatnit se v kolektivu

•schopnost a ochotu pomoci

•vést děti k tomu, aby dokázaly využívat komunikativní a informativní prostředky, se kterými přicházejí do styku (knihy, encyklopedie, telefon, počítač, audiovizuální technika)

Kompetence sociální a personální

•v kolektivu vytvářet bezpečné sociální skupiny (zařazovat komunitní kruh), posilovat u dětí pozitivní myšlení

•vést děti ke schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

•u dětí posilovat chování a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

•učit děti, aby si uvědomovaly, že nespravedlnost, lhostejnost, ubližování a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

•snažit se naučit děti, aby se dovedly vypořádat se stresem při řešení různých

•životních situací a dokázaly se bránit projevům násilí jiného dítěte

Kompetence občanské

•vést děti k organizování a plánování své činnosti

•posilovat u dětí vědomí, že za svá rozhodnutí také odpovídají

•učit děti rozpoznat a využívat vlastní silné stránky a poznávat své stránky slabé

•hovořit s dětmi o jejich právech i o právech druhých

•posilovat u dětí smysl pro povinnost ve hře, činnostech i učení

•učit děti schopnosti odhadnout rizika svých nápadů

•vést děti k tomu, aby vnímaly různorodost kulturních komunit a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování

•učit děti spoluvytvářet pravidla společného soužití a vést je k potřebě dohodnutá pravidla zachovávat

Kompetence k trávení volného času

•vytvářet potřebu účelně trávit volný čas podle zájmů a vlastních dispozic

•vést děti k tomu, aby uměly odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

•vytvářet dětem prostor pro kreativitu

- **Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se zdravotním postižením, žáků sociálně znevýhodněných a žáků mimořádně nadaných**

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a s poruchami chování

Pro děti, které vyžadují specifický pedagogický přístup, přizpůsobujeme zájmové vzdělávání ve školní družině jejich potřebám. V případě začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, které mají při výuce asistenta pedagoga, se tento asistent může v případě potřeby účastnit i akcí ve školní družině.

Vychovatelky se prostřednictvím třídních učitelů seznámí s dokumentací žáků, kteří mají diagnostikovanou některou vývojovou poruchu chování nebo jsou tělesně postižení nebo mají některá jiná zdravotní omezení. V průběhu výchovně vzdělávacího procesu vychovatelka přihlíží k diagnostikované poruše a dodržuje pokyny a doporučení PPP nebo SPC.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

začlenění do všech aktivit školní družiny v nejvyšší možné míře

podpůrná opatření k začlenění do činností – asistent pedagoga, speciální pomůcky, individuální péče

činnosti respektující možnosti žáka

specifické činnosti s cílem reedukační péče o žáka

Žáci se zdravotním postižením

U žáků s tělesným postižením nebo zdravotním omezením vychovatelka respektuje odborná lékařská doporučení a dbá na to, aby dítě nebylo za svou poruchu postihováno nebo vystavováno posměchu jiných dětí.

V případě začlenění tělesně postižených žáků by družina musela být přemístěna do bezbariérové části školy.

Dále by bylo nutné zajistit vybavení speciálními didaktickými a kompenzačními pomůckami např. zápůjčkou ze speciálních škol, či jejich zakoupení.

Veřejnost je informována o možnosti začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami formou webových stránek a místního a regionálního tisku.

Děti z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Do oddělení školní družiny jsou také začleňovány děti ze společensky znevýhodněného prostředí s oslabeným rodinným zázemím či děti pocházející z jazykově odlišného prostředí.

Snížená sociální adaptabilita nebo zvýšená potřeba intenzivnější péče v některé oblasti vyžaduje přizpůsobení forem a obsahu činnosti školní družiny.

Rozvoj mimořádně nadaných žáků

je zajištěn vytvářením podmínek k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, přístupu k internetu, individuální prací se žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti. Jsou zařazovány doplňkové aktivity v oblastech, o které děti projevují zájem. Vychovatelka spolupracuje s výchovnou poradkyní, PPP a SPC.

Vhodné zájmové aktivity:

literární tvořivost, výtvarná tvořivost, realizace pohybových aktivit, matematické soutěže,

přírodovědné soutěže, společenskovědní soutěže

umožnění vedení ostatních dětí, umožnění realizovat řízení kolektivu

umožnění navštěvovat zájmové kroužky školy se staršími dětmi

- **Vzdělávací obsah činnosti ŠD – průřezová témata**

Při členění školního vzdělávacího programu školní družiny vycházíme z tematických

okruhů a průřezových témat pro první stupeň základní školy. Největší důraz klademe na

Osobnostní a sociální výchovu a Environmentální výchovu, které nejvíce odpovídají činnostem ve školní družině zařazovaným a vhodně tak propojují školní vzdělávací programy školní družiny a prvního stupně základní školy. Při naplňování konkrétních činností dbáme na dodržování

požadavků pedagogiky volného času.

Školní družina – je tak důležitý výchovný partner rodiny a školy

- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí
- pomáhá dětem překonávat jejich handicapy
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Školní družina musí být:

- místo pro zájmové vyžití dětí
- místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místo pro rozvíjení tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro radost
- místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů

(poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD,o připravovaných akcích,aj)

Podmínky pro činnost:

- Inspirující, nestresující prostředí
- Účelově vybavené prostory družiny
- Herní i výtvarné materiální zázemí
- Možnost využívání prostor školy:
  - tělocvična
  - počítačová učebna
  - knihovna
  - projekce (video, DVD)
- sportovní areál - zahrada
- Vhodné okolí školy-kopec Skála

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her. Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti)

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu

- výchova k odpovědnosti za své zdraví

- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim

- dodržování osobní hygieny

- posilování tělesné zdatnosti

- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (*Člověk ve společnosti*)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu

- rozvíjení slovní zásoby

- schopnost vyjádřit se

- schopnost naslouchat

- uplatnění se v kolektivu

- kulturní život

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací

- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů

- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality

- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem

- řešení životních situací

- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (*Člověk jako jedinec*)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí

- posilování pozitivního myšlení

- objektivní hodnocení činnosti každého člena

- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny

- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot

- vytváření základů právního vědomí

- úcta ,porozumění,tolerance

- schopnost a ochota pomoci

- vytvoření vlastního sebevědomí

- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům

- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
  - delikvence
  - virtuální drogy
  - šikanování, vandalismus, násilné chování
  - rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

- **Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování**

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu
- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ke škole
- pravidla soužití
- chování lidí - pravidla slušného chování
- principy demokracie
- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti

Lidé a čas: - regionální pověsti a báje
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí - muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
- orientace v čase

Člověk a příroda: Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody

Proměny přírody, roční období

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Likvidace odpadů - třídění odpadů

Člověk a svět práce: Tradiční i netradiční materiály

Elementární dovednosti

- **Zájmové zaměření dětí v době pobytu ve školní družině:**

Dětem umožňujeme v době pobytu ve školní družině rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích, organizovaných školou.

Mimo tyto kroužky se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracované v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity

- výtvarné a estetickovýchovné činnosti

- pracovně technické činnosti

- hudba, zpěv a tanec

- literárně – dramatická činnost

- přírodovědná a vlastivědná činnost

- **Hodnocení a autoevaluace**

Cílem evaluace včetně hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností ve školní družině včetně jejich podmínek. Evaluace se provádí pravidelně a má několik fází.

Vnitřní evaluace

- průběžné sebehodnocení práce jednotlivých vychovatelek

- hodnocení výchovné práce školní družiny vedením školy

- hodnocení výchovné práce školní družiny třídními učitelkami – vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji dětí

- hodnocení klimatu školní družiny

- hodnocení realizace ŠVP školní družiny

Vnější evaluace

- hospitační činnost ředitele školy

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí

- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce

- hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků školní družiny

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá :

- činností družiny jako specifického školského zařízení

- práci jednotlivých oddělení školní družiny – kvalita a efektivita

- působením činností a vychovatelek na jednotlivé děti

- personálním stavem školní družiny a úrovni dalšího vzdělávání vychovatelek (kurzy, samostudium)

- stavem materiálních podmínek (kvalita pracovního prostředí,vybavení nábytkem, pomůckami apod.)

- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

Techniky evaluace a hodnocení

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin

- kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách

- neformální rozhovory o činnostech ve školní družině, o svěřených dětech

- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí

- zpětná vazba – zájem rodičů o činnost ve školní družině

- veřejná prezentace výsledků činnosti školní družiny (výstavky prací dětí)

- pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči

- na konci každého čtvrtletí provést analýzu naplnění plánovaných akcí – zhodnotit co se nám povedlo, co méně a proč, zda činnost opakovat, za jakých podmínek provést změnu (nabídka dalších služeb a aktivit ..)

- kontrola vedení školy (hospitace, pozorování, kontrola vedení dokumentace školní družiny,diskuse na poradách školní družiny)

- **Příklad dlouhodobé družinové hry v oddělení :**

Název: **Cesta do pohádkového města**

Pravidla:

Pohádkové město má 10 domečků: Dům soutěží

Dům myšlení

Dům kouzel a kouzelných slovíček

Dům přátelství

Dům sportu

Dům fantazie

Dům tvořivosti a dovednosti

Dům umění

Dům přírody

Dům zpěvu,hudby,recitace

Každý domeček skrývá 3 úkoly na určené období (listopad-prosinec). Úkoly

jsou zaměřené k ročnímu období. Září – říjen : pouze soutěž o dukátky .

Každé dítě má vyrobenou svou postavičku Hlavička –fotografie,tělíčko domalováno dítětem.Postavička se stává majitelem domečku, má-li dítě splněné všechny tři úkoly.

Tím dítě získá prémii 1 žolíka.

Žolíka získávají děti za dukátky,které denně dostávají za zvládnutí každodenních úkolů, povinností, za slušné chování v jídelně, za úklid svých věcí v šatničce, za pěkné zacházení se svěřenými pomůckami, hrami, za kamarádské chování atd. Za každých 50 dukátů je 1 žolík.
Žolíka mohou dětí použít na splnění kteréhokoliv úkolu.Tím mají úkol splněn.

Za splnění úkolu v domečku (úkoly jsou očíslované), si děti vymalují kousek obrázku (domečku).

Kdo první bude mít celý domeček vymalovaný, má právo volného výběru odměny.

Odměny jsou pro všechny děti.

Není podmínkou v jednotlivých úkolech vyhrávat, ale zúčastňovat se. I to se považuje za splnění úkolu.

Dům soutěží:

1.Vyzkoušej se svým kamarádem, kdo rychleji přebere fazole

2.Kdo rychleji srovná špejličky do krabičky

3.Kdo rychleji namotá autíčko na provázku

Dům myšlení:

1. Zapoj se do soutěže „Pohádkové hádanky“

2. Zahraj si s námi hru na Kukačku.

3. Zapoj se do soutěže „O Sovíka“ – úkoly pro chytré hlavičky

Dům fantazie:

1. Namaluj pohádkovou babičku.

2. Navrhni, co se dá dělat v zimě venku. Připrav si tuto činnost pro ostatní.

3. Zapoj se do soutěže „ Živá abeceda“

Dům zpěvu, hudby,recitace:

1. Zazpívej libovolnou písničku.

2. Zarecituj báseň.

3.Zahraj si s námi taneční hru.

Dům kouzel a kouzelných slovíček:

1. Znáš kouzelná slovíčka?

2. Umíš používat kouzelná slovíčka?

3. Předveď nějaké kouzlo, trik, šikovný kousek.

Dům přátelství:

1. Požádej kamaráda, ať si s tebou zahraje nějakou hru.

2. Udělej pro někoho dobrý skutek.

3. Připrav kamarádům pod stromeček v družince dáreček, který sám vyrobíš, namaluješ apod.

Dům sportu:

1. Kolik přeskoků uděláš za 1 minutu?

2. Zahraj si s námi vybíjenou.

3. Hod na cíl – bude-li sníh – sněhem.

Dům přírody:

1.Nakresli zimní krajinu okolo školy.

2. Společně ozdobíme pro ptáčky vánoční stromek. Čím ty přispěješ?

3. Zúčastni se vycházky spojené s poučením a pozorováním přírody.

Dům tvořivosti a dovednosti:

1. Umíš používat inspiro? Udělej 1 geometrický tvar .

2. Postav domeček z jakékoliv stavebnice.

3. Udělej s kamarády nějakou stavbu ze sněhu. Nebude-li sníh, vyrob něco z papíru.

Dům umění :

1. Vyzkoušej, zda umíš napodobit nějaké zvíře nebo ptáčka.

2. Zúčastni se vánoční výzdoby v družince.

3. Zúčastni se soutěže o nejdelší vánoční řetěz nebo jiné výtvarné soutěže.

Místo výtvarné soutěže můžeš vyrobit i něco z papíru.

V platnosti od 2. září 2019

Mgr. Zdeněk Dolanský

ředitel školy